

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK
ARBETSMARKNAD SAMT ARBETS- OCH LÖNEFÖRHÅLLANDEN

LÖNER

1954

DEL II

LANTARBETARE. INDUSTRIARBETARE M. FL.

SOCIALSTYRELSEN

STOCKHOLM 1956

INLEDNING

TILL

Löner. Del. 2, Arbetare inom privat sektor / Statistiska centralbyrån. – Stockholm, 1954-1986. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1952-1985.

1952-1960 utgiven av Socialstyrelsen.

1952 med titel: Löner : Lantarbetare, industriarbetare m fl.

1953-1981 med undertitel: Lantarbetare, industriarbetare m fl.

1982-1983 med undertitel: Lantarbetare, industriarbetare, butiks- och lagerpersonal inom varuhandel, restauranganställda m. fl.

Med innehållsförteckning, sammanfattning och parallelltitel på engelska: Wages. Part 2.

Utgavs parallellt med Löner. Del 1, Tjänstemän inom privat sektor.

Föregångare:

Lönestatistisk årsbok för Sverige / Socialstyrelsen. – Stockholm, 1931-1953. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1929-1951.

Efterföljare:

Löner och sysselsättning inom privat sektor / Statistiska centralbyrån. – Stockholm, 1987-1991. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1986-1990.

Översiktspublikation:

Historisk statistik för Sverige. Statistiska översiktstabeller : utöver i del I och del II publicerade t.o.m. år 1950 / Statistiska centralbyrån. – Stockholm, 1960.

Löner. Del 2, Lantarbetare, industriarbetare m.fl. 1954. – (Sveriges officiella statistik).

Digitaliserad av Statistiska centralbyrån (SCB) 2011.

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK
ARBETSMARKNAD SAMT ARBETS- OCH LÖNEFÖRHÅLLANDEN

LÖNER

1954

DEL II

LANTARBETARE. INDUSTRIARBETARE M. FL.

SOCIALSTYRELSEN

STOCKHOLM 1956

OFFICIAL STATISTICS OF SWEDEN
LABOUR MARKET AND CONDITIONS OF WORK AND WAGES

WAGES

1954

PART II

AGRICULTURAL AND INDUSTRIAL WORKERS, ETC.

SOCIAL WELFARE BOARD

STOCKHOLM 1956

ISAAC MARCUS BOKTRYCKERI AKTIEBOLAG

Förord

Föreliggande publikation omfattar de definitiva resultaten av socialstyrelsens statistiska undersökningar rörande löneförhållandena år 1954 för arbetare inom jordbruk, trädgårdsodling, skogsbruk, industri, byggnads- och anläggningsverksamhet, transportväsen m. m. Preliminära redogörelser har publicerats i Meddelande från socialstyrelsens utredningsbyrå.

Svenska stadsförbundet har förutom de uppgifter om löneförhållandena vid vissa kommunala trafikföretag i september 1954, som redovisas i kapitel VIII, sammanställt uppgifter rörande löneförhållandena under hela år 1954 för kollektivavtalsanställda arbetare vid kommunala verk och byggnadsarbeten. Då detta material ej var färdigbearbetat vid den tidpunkt, då föreliggande publikation färdigställdes för tryckning, har endast ett par huvudsiffror här kunnat återges (tab. 21 och 22). En redogörelse för undersökningen i fråga kommer att lämnas i Meddelande från socialstyrelsens utredningsbyrå.

Redogörelserna i kapitlen I—III har utarbetats av t. f. förste aktuarien Carl Y:son Hermelin, i kapitlen IV—VII av aktuarien Marianne Gustavsson och i kapitel VIII av amanuensen Arved Oksaar. Redogörelsen i kapitel IX har utarbetats i samarbete med väg- och vattenbyggnadsstyrelsen.

Stockholm i augusti 1956.

ERNST BEXELIUS

Leif Björk

Innehållsförteckning

Text

I. Arbetare inom jordbruk	
Primärmaterialet och dess bearbetning	1
Löneutvecklingen åren 1946—1954	9
Arbets- och löneförhållanden år 1954	14
Arbetsåtgången per arealenhet	19
II. Trädgårdsarbetare	19
III. Skogsarbetare	26
IV. Arbetare inom industri	
Primärmaterialet	28
Löneutvecklingen åren 1939—1954	32
Lönerna år 1954	33
Löneutvecklingen 1954—1955	43
V. Arbetare inom byggnads- och anläggningsverksamhet	44
VI. Arbetare i ställig tjänst	45
VII. Arbetare inom stuverirörelse	47
VIII. Arbetare vid trafikföretag och oljedistributionsföretag	48
IX. Arbetare inom det ställiga vägväsendet	50

Texttabeller

I. Arbetare inom jordbruk

Tab. A. Primärmaterialets storlek i undersökningen av lantarbetarnas löneförhållanden år 1954	4
Tab. B. Uppräknat antal arbetare i olika löneforms- och yrkesgrupper i undersökningen av lantarbetarnas löneförhållanden år 1954	5
Tab. C. Uppräknat antal arbetsdagar i olika löneforms- och yrkesgrupper i undersökningen av lantarbetarnas löneförhållanden år 1954 ...	6
Tab. D. Förekomsten av ackordsarbete och sättet för lönens beräkning för lantarbetare i åldern 18—64 år, år 1954 (uppräknat material) ...	8

Tab. E. Kollektivavtalens minimitlönerna, kr, åren 1946—1955 för fullt arbetsföra, dugliga och yrkesvana manliga lantarbetare (utan naturaförmåner), som fyllt 20 år, vid jordbruket i hela riket utom Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län	9
Tab. F. Timförtjänster åren 1946—1954 för lantarbetare över 18 år ...	11
Tab. G. Årsförtjänster åren 1946—1954 för lantarbetare över 18 år med minst 250 arbetsdagar under året hos den uppgiftslämnande arbetsgivaren	11
Tab. II. De individuella genomsnittliga timförtjänsternas spridning åren 1946—1954 för manliga lantarbetare över 18 år (oavsett löneform)	12
Tab. I. Årsförtjänsternas spridning åren 1946—1954 för manliga lantarbetare över 18 år med minst 250 arbetsdagar under året hos den uppgiftslämnande arbetsgivaren (oavsett löneform)	12
Tab. J. Jämförelse mellan löneutvecklingen 1946—1954 för lantarbetare och för andra arbetare ...	13
Tab. K. De genomsnittliga timförtjänsternas relativa förändring från år 1953 till år 1954 för vissa grupper av lantarbetare i åldern 18—64 år	15

II. Trädgårdsarbetare

Tab. L. Primärmaterialets storlek i undersökningen av trädgårdsarbetarnas löneförhållanden år 1954	20
Tab. M. Genomsnittliga timförtjänster åren 1948—1954 för trädgårdsarbetare (exkl. anläggningsarbetare) i åldern 18—64 år samt indextal (år 1948 = 100) utvisande förändringarna i dessa timförtjänster	23
Tab. N. Timlöner vid arbete på ordinarie arbetstid för arbetare inom träd-	

	gårdsodlingen enligt kollektivavtalet för år 1954	24
Tab. O.	Förekomsten av lön in natura för trädgårdsarbetare i åldern 18—64 år, år 1954. Genomsnittsförtjänster för trädgårdsarbetare utan naturaförmåner och för trädgårdsarbetare med naturaförmåner	25
<i>III. Skogsarbetare</i>		
Tab. P.	Skogsarbetarnas dagsförtjänster vintersäsongerna 1939/40—1954/55 enligt jägmästarnas uppgifter om den normala dagsförtjänsten i olika revir (ovägda genomsnitt)	26
Tab. Q.	Skogsarbetarnas dagsförtjänster (kr) i olika län vintersäsongerna 1953/54 och 1954/55 enligt jägmästarnas uppgifter om den normala dagsförtjänsten i olika revir	27
<i>IV. Arbetare inom industri</i>		
Tab. R.	Antal redovisade företagsenheter och arbetare inom olika industrigrupper år 1954	30
Tab. S.	Antal redovisade arbetstimmar 1954 i industristatistiken och i lönestatistiken	31
Tab. T.	Genomsnittliga timförtjänster år 1954 för arbetare inom olika industrigrupper	37
Tab. U.	Genomsnittliga timförtjänster år 1954 för vuxna arbetare inom olika industrigrupper	37
Tab. V.	Sammansättningen av den genomsnittliga timförtjänsten år 1954 för vuxna arbetare inom olika industrigrupper	38
Tab. X.	Genomsnittlig timförtjänst år 1954 för vuxna kvinnor i procent av timförtjänsten för vuxna män	39
Tab. Y.	Relationstal för den genomsnittliga timförtjänsten år 1954 för vuxna arbetare inom olika dyrtorsgrupper	41
<i>V. Arbetare inom byggnads- och anläggningsverksamhet</i>		
Tab. Z.	Genomsnittliga timförtjänster 1939 samt 1949—1954 för arbetare inom byggnads- och anläggningsverksamhet	45
<i>VI. Arbetare i stallig tjänst</i>		
Tab. Å.	Genomsnittliga timförtjänster år 1954 för olika grupper av banarbetare, sysselsatta vid statens järnvägars drift- och underhållsamt förändrings- och nybyggnadsarbeten	46
<i>VII. Arbetare inom stuverirörelse</i>		
Tab. Ä.	Genomsnittliga timförtjänster år 1954 för vuxna manliga arbetare inom stuverirörelse	47
Diagram		
Diagr. I.	Den genomsnittliga timförtjänstens förändringar åren 1946—1954 för manliga lantarbetare i åldern 18 år och däröver	13
Diagr. II.	Genomsnittliga timförtjänster år 1954 för vissa grupper av manliga lantarbetare i åldern 18—64 år	16
Diagr. III.	Penning- och reallöneutvecklingen 1939—1954 för vuxna manliga arbetare inom industrin	33
Diagr. IV.	Ackordsvolym år 1954 för vuxna manliga arbetare inom vissa industrigrupper	35
Diagr. V.	Övertidsarbetets omfattning år 1954 för vuxna manliga arbetare inom vissa industrigrupper	36
Diagr. VI.	Genomsnittliga timförtjänster år 1954 för vuxna arbetare inom olika dyrtorsgrupper	40
Tabellavdelning		
<i>Arbetare inom jordbruk</i>		
Tab. 1.	Lantarbetarnas fördelning efter antalet arbetsdagar år 1954 hos den uppgiftslämnande arbetsgivaren. Förekomsten av övertidsarbete	53
Tab. 2.	Lantarbetarnas genomsnittsförtjänster år 1954	54
Tab. 3.	De individuella genomsnittliga timförtjänsternas spridning år	

	1954 för manliga lantarbetare i åldern 18—64 år	56	Tab. 14. De individuella genomsnittliga timförtjänsternas spridning år 1954 för trädgårdsarbetare	66
Tab. 4.	De individuella genomsnittliga timförtjänsternas spridning år 1954 för kvinnliga lantarbetare i åldern 18—64 år	57	Tab. 15. Årsförtjänsternas spridning år 1954 för trädgårdsarbetare i åldern 18—64 år med minst 250 arbetsdagar under året hos den uppgiftslämnande arbetsgivaren	67
Tab. 5.	Årsförtjänsternas (oavsett löneform) spridning år 1954 för kvinnliga lantarbetare i åldern 18—64 år med minst 250 arbetsdagar under året hos den uppgiftslämnande arbetsgivaren	57	Tab. 16. Kontanta genomsnittliga timförtjänster av timlön, månadslön etc. vid tidlönsarbete på ordinarie arbetstid och på övertid samt de totala genomsnittliga timförtjänsternas sammansättning av olika slags förtjänster för trädgårdsarbetare i åldern 18—64 år, år 1954	68
Tab. 6.	Årsförtjänsternas spridning år 1954 för manliga lantarbetare i åldern 18—64 år med minst 250 arbetsdagar under året hos den uppgiftslämnande arbetsgivaren	58	Tab. 17. Genomsnittliga timförtjänster år 1954 för trädgårdsarbetare i olika åldrar	69
Tab. 7.	Kontanta genomsnittliga timförtjänster av timlön, månadslön etc. vid tidlönsarbete på ordinarie arbetstid och på övertid år 1954 samt de totala genomsnittliga timförtjänsternas sammansättning av olika slags förtjänster för lantarbetare i åldern 18—64 år	59	Tab. 18. Genomsnittliga timförtjänster år 1954 för trädgårdsarbetare i åldern 18—64 år vid företag i olika dyrortsgrupper och vid olika stora företag	70
Tab. 8.	Sammansättningen av de genomsnittliga årsförtjänsterna år 1954 för lantarbetare i åldern 18—64 år med minst 250 arbetsdagar under året samt genomsnittliga årsförtjänster för lantarbetare i åldern 18—64 år med anställning hela året	60	<i>Arbetare inom industri</i>	
Tab. 9.	Genomsnittliga timförtjänster år 1954, oavsett löneform, för olika åldersgrupper av lantarbetare	61	Tab. 19. Antal redovisade företagsenheter och antal redovisade vuxna arbetare år 1954 inom industri m. m. med fördelning efter närings- och dyrortsgrupp	71
Tab. 10.	Genomsnittliga timförtjänster år 1954 för vissa yrkesgrupper av manliga lantarbetare i åldern 18—64 år, i olika jordbruksområden och på gårdar med olika åkerareal	62	Tab. 20. Löneutvecklingen 1939—1954 för arbetare inom egentlig industri	75
Tab. 11.	Av brukarna själva, deras familjemedlemmar och anställda arbetare år 1954 gjorda arbetsdagar per 100 ha åker inom olika jordbruksområden	63	Tab. 21. Löneutvecklingen 1939—1954 för vuxna manliga arbetare inom industri m. m.	76
<i>Trädgårdsarbetare</i>			Tab. 22. Löneutvecklingen 1939—1954 för vuxna kvinnliga arbetare inom industri m. m.	77
Tab. 12.	Trädgårdsarbetarnas arbetstid år 1954	64	Tab. 23. Förekomsten av ackords- och övertidsarbete år 1954 för vuxna arbetare inom industri m. m.	78
Tab. 13.	Trädgårdsarbetarnas genomsnittsförtjänster år 1954	65	Tab. 24. Genomsnittliga timförtjänster år 1954 för vuxna arbetare inom egentlig industri (inkl. privata elverk)	80
			Tab. 25. Genomsnittliga timförtjänster år 1954 för vuxna arbetare inom egentlig industri (inkl. privata elverk) med fördelning efter dyrortsgrupp	84

Tab. 26.	Genomsnittliga timförtjänster år 1954 för vuxna industriarbetare i vissa större städer	88	Tab. 38.	Genomsnittliga timförtjänster under tredje kvartalet 1954 för vuxna manliga arbetare vid åkeriföretag	100
Tab. 27.	Medeltal och indextal för timförtjänsterna år 1954 (inkl. övertids- och skifttillägg samt semesterlön, sjuklön m. m.) för vuxna arbetare inom egentlig industri	90	Tab. 39.	Genomsnittliga timförtjänster under tredje kvartalet 1954 för vuxna manliga arbetare vid oljedistributionsföretag	101
Tab. 28.	Medeltal och indextal för timförtjänsterna år 1954 (exkl. övertids- och skifttillägg samt semesterlön, sjuklön m. m.) för vuxna arbetare inom egentlig industri	92	Tab. 40.	Genomsnittliga timförtjänster under september månad 1954 för vuxna manliga arbetare vid kommunala trafikföretag	101
Tab. 29.	Medeltal och indextal (motsvarande månad 1954 = 100) för timförtjänster för vuxna industriarbetare i februari, maj, augusti och november 1955	94	<i>Arbetare inom det statliga vägväsendet</i>		
<i>Arbetare inom byggnads- och anläggningsverksamhet</i>			Tab. 41.	Genomsnittliga timförtjänster år 1954 för manliga arbetare vid det statliga vägväsendet	102
Tab. 30.	Genomsnittliga timförtjänster år 1954 för vuxna manliga arbetare inom byggnads- och anläggningsverksamhet	95	Tab. 42.	Genomsnittliga timförtjänster år 1954 för manliga arbetare vid det statliga vägväsendet med fördelning efter dyrortsgrupp	102
Tab. 31.	Genomsnittliga timförtjänster år 1954 för vuxna manliga arbetare inom byggnads- och anläggningsverksamhet med fördelning efter dyrortsgrupp	96	Bilagor		
Tab. 32.	Genomsnittliga timförtjänster år 1954 för vuxna manliga arbetare inom byggnads- och anläggningsverksamhet i vissa större städer	96	1.	Redogörelse för urvals- och uppräkningsmetoderna i statistiken angående lantarbetarnas löneförhållanden	103
<i>Arbetare i statlig tjänst</i>			2 o. 3.	Blankett och anvisningar för undersökningen av löneförhållandena för lantarbetare	105—108
Tab. 33.	Genomsnittliga timförtjänster år 1954 för vuxna arbetare inom statliga verk och byggnadsarbeten	97	4 o. 5.	Blankett och anvisningar för undersökningen av löneförhållandena för trädgårdsarbetare	109—111
Tab. 34.	Genomsnittliga timförtjänster år 1954 för vuxna arbetare inom statliga verk och byggnadsarbeten med fördelning efter dyrortsgrupp	97	6.	Överenskommelse mellan socialstyrelsen och Svenska Arbetsgivareföreningen om arbetsfördelning i fråga om den regelbundet återkommande officiella lönestatistiken för industriarbetare m. fl.	112
Tab. 35.	Genomsnittliga timförtjänster år 1954 för arbetare vid Vattenfallsstyrelsens kraftverksbyggen och sjöregleringar	98	7.	Blankett för undersökningen av löneförhållandena för industriarbetare m. fl.	113
<i>Arbetare vid trafikföretag och oljedistributionsföretag</i>			8.	Blankett för undersökningen av löneförhållandena för byggnadsarbetare	114
Tab. 36.	Genomsnittliga timförtjänster under tredje kvartalet 1954 för vuxna manliga förare vid droskföretag	99	9.	Anvisningar för undersökningen av löneförhållandena för industriarbetare m. fl. och för undersökningen av löneförhållandena för byggnadsarbetare	115
Tab. 37.	Genomsnittliga timförtjänster under tredje kvartalet 1954 för vuxna manliga arbetare vid bussföretag	99	10.	Svenska Arbetsgivareföreningens blankett för undersökningen av löneförhållandena för arbetare	117

Contents

Text

<i>I. Agricultural Workers</i>	
Methods of compilation of data . . .	1
Wage developments 1946—1954 . . .	9
Hours of work and wages in 1954	14
The numbers of working days per unit of acreage	19
<i>II. Garden Workers</i> 19	
<i>III. Forestry Workers</i> 26	
<i>IV. Workers in Mining and Manufacturing Industries</i>	
Collection of data	28
Wage developments 1939—1954 . . .	32
Wages in 1954	33
Wage developments 1954—1955 . . .	43
<i>V. Workers in Building and Construction</i> 44	
<i>VI. Wage Earners in Government Service</i> 45	
<i>VII. Workers in Stevedoring</i> 47	
<i>VIII. Workers in Inland Transport and Petroleum Marketing</i> 48	
<i>IX. Public Road Construction and Maintenance Workers</i> 50	

Tables in text

I. Agricultural Workers

Tab. A. The size of the primary material used in compiling the statistics on wages in agriculture in 1954 . . .	4
Tab. B. »Blown-up» numbers of workers in various groups, according to method of payment and occupation, in the statistics on wages in agriculture in 1954	5
Tab. C. »Blown-up» numbers of working days in various groups, according to method of payment and occupation, in the statistics on wages in agriculture in 1954 . . .	6
Tab. D. Frequency of piece-work and of various methods of payment for farm workers 18—64 years of age in 1954 (»blown-up» data)	8
Tab. E. Minimum hourly wages in kronor, fixed by collective agreements, for the years 1946—1954, of fully fit, capable and skilled male farm workers over 20 years of age (without payments in kind), employed in agriculture throughout the country except in the counties of Västernorrland, Jämtland, Västerbotten and Norrbotten . . .	9
Tab. F. Hourly earnings during the period 1946—1954 of farm workers over 18 years of age	11
Tab. G. Yearly earnings during the period 1946—1954 of farm workers over 18 years of age and having worked for the reporting employer for at least 250 days during the year . . .	11
Tab. H. Dispersion of individual average hourly earnings 1946—1954 of male farm workers over 18 years of age (irrespective of method of payment)	12
Tab. I. Dispersion of yearly earnings 1946—1954 of male farm workers over 18 years of age and having worked for the reporting employer at least 250 days during the year . . .	12
Tab. J. Comparison between the wage development of farm workers and that of other workers 1946—1954 . . .	13
Tab. K. The relative changes in average hourly earnings from 1953 to 1954 for certain groups of farm workers 18—64 years of age	15
<i>II. Garden Workers</i>	
Tab. L. The size of the primary material used in compiling the statistics on the wages of garden workers in 1954	20
Tab. M. Average hourly earnings 1948—1954 of garden workers (excl.	

landscaping workers) 18—64 years of age, and index numbers (1948 100) of the changes in these earnings 23

Tab. N. Hourly wages for normal working hours in horticulture according to the collective agreement of 1954 24

Tab. O. Frequency of payments in kind received by garden workers 18—64 years of age in 1954. Average earnings of garden workers without payments in kind and of garden workers receiving payments in kind 25

III. Forestry Workers

Tab. P. Daily earnings of forestry workers during the winter seasons 1939/40—1954/55 according to reports from the regional forestry inspectors on normal daily earnings in various districts (unweighted averages) 26

Tab. Q. Daily earnings (kr) of forestry workers in various counties during the winter seasons 1953/54 and 1954/55 according to reports from the regional forestry inspectors on normal daily earnings in various districts 27

IV. Workers in Mining and Manufacturing Industries

Tab. R. Numbers of establishments and numbers of workers accounted for in various branches of industry in 1954 30

Tab. S. Numbers of working hours in 1954 accounted for in the statistics of industry and in the statistics of wages 31

Tab. T. Average hourly earnings in 1954 of workers in various branches of industry 37

Tab. U. Average hourly earnings in 1954 of adult workers in various branches of industry 37

Tab. V. Composition of average hourly earnings in 1954 of adult workers in various branches of industry. 38

Tab. X. Average hourly earnings in 1954 of adult women, in percentages of hourly earnings of adult men 39

Tab. Y. Comparative figures of average hourly earnings in 1954 of adult workers in various cost-of-living zones 41

V. Workers in Building and Construction

Tab. Z. Average hourly earnings 1939 and 1949—1954 of workers in building and construction 45

VI. Wage Earners in Government Service

Tab. Å. Average hourly earnings in 1954 of various groups of railroad workers engaged in the State Railways' traffic, maintenance and construction works 46

VII. Wage Earners in Stevedoring

Tab. Ä. Average hourly earnings in 1954 of adult male workers in stevedoring 47

Charts

Chart I. Changes in average hourly earnings 1946—1954 of male farm workers over 18 years of age 13

Chart II. Average hourly earnings in 1954 of certain groups of male farm workers 18—64 years of age 16

Chart III. The development of money and real wages 1939—1954 of adult male workers in mining and manufacturing industries 33

Chart IV. Frequency of piece-work in 1954 performed by adult male workers in certain branches of industry 35

Chart V. Frequency of overtime work in 1954 performed by adult male workers in certain branches of industry 36

Chart VI. Average hourly earnings in 1954 of adult workers in various cost-of-living zones 40

Tables

Agricultural Workers

Tab. 1. Distribution of agricultural workers by number of days worked during 1954 for the reporting

	employer. Frequency of overtime work	53	employed workers per 100 hectares of arable land in various agricultural districts	63
Tab. 2.	Average earnings of agricultural workers in 1954	54		
Tab. 3.	Dispersion of individual average hourly earnings in 1954 of male agricultural workers 18—64 years of age	56	<i>Garden Workers</i>	
Tab. 4.	Dispersion of individual average hourly earnings in 1954 of female agricultural workers 18—64 years of age	57	Tab. 12.	Working hours of garden workers in 1954
Tab. 5.	Dispersion of yearly earnings (irrespective of method of payment) in 1954 of female agricultural workers 18—64 years of age with at least 250 days worked during the year for the reporting employer	57	Tab. 13.	Average earnings in 1954 of garden workers
Tab. 6.	Dispersion of yearly earnings in 1954 of male agricultural workers 18—64 years of age with at least 250 days worked during the year for the reporting employer	58	Tab. 14.	Dispersion of individual average hourly earnings in 1954 of garden workers
Tab. 7.	Average hourly cash earnings for time-work performed during normal working hours and on overtime in 1954 and the composition of average total hourly earnings of agricultural workers 18—64 years of age	59	Tab. 15.	Dispersion of yearly earnings in 1954 of garden workers 18—64 years of age with at least 250 days worked during the year for the reporting employer
Tab. 8.	Composition of average yearly earnings in 1954 of agricultural workers 18—64 years of age with at least 250 days worked during the year and average yearly earnings of workers 18—64 years of age with employment all the year round	60	Tab. 16.	Average hourly cash earnings for time-work performed during normal working hours and on overtime in 1954 and the composition of average total hourly earnings of garden workers 18—64 years of age
Tab. 9.	Average hourly earnings in 1954 (irrespective of method of payment) for various age groups of agricultural workers	61	Tab. 17.	Average hourly earnings in 1954 of garden workers of various ages
Tab. 10.	Average hourly earnings in 1954 for certain occupational groups of male agricultural workers 18—64 years of age in various agricultural districts and on farms with various acreages of arable land	62	Tab. 18.	Average hourly earnings in 1954 of garden workers 18—64 years of age by cost-of-living zone and size of establishment
Tab. 11.	Number of days worked in 1954 by the farmers themselves, by members of their family and by			
			<i>Workers in Mining and Manufacturing Industries</i>	
			Tab. 19.	Reported numbers of industrial establishments and numbers of wage-earners in 1954 classified according to branch of industry and cost-of-living zone
			Tab. 20.	Changes in hourly earnings 1939—1954 of wage-earners in mining and manufacturing industries ..
			Tab. 21.	Changes in hourly earnings 1939—1954 of adult male wage-earners in various branches of industry
			Tab. 22.	Changes in hourly earnings 1939—1954 of adult female wage-earners in various branches of industry
			Tab. 23.	The frequency in 1954 of piece-work and overtime work performed by adult wage-earners in various branches of industry ..

Tab. 24. Average hourly earnings in 1954 of adult wage-earners in mining and manufacturing industries (incl. private-owned power plants)	80	Board's hydro-electric power developments and water level adjustments	98
Tab. 25. Average hourly earnings in 1954 of adult wage-earners in mining and manufacturing industries (incl. private-owned power plants) in various cost-of-living zones	84	<i>Workers in Inland Transport and Petroleum Marketing</i>	
Tab. 26. Average earnings in 1954 of adult industrial wage-earners in certain large cities	88	Tab. 36. Average hourly earnings during the third quarter of 1954 of adult male taxi-drivers	99
Tab. 27. Averages and index numbers of hourly earnings (incl. all wage supplements) in 1954 of adult wage-earners in mining and manufacturing industries	90	Tab. 37. Average hourly earnings during the third quarter of 1954 of adult male omnibus transport workers	99
Tab. 28. Averages and index numbers of hourly earnings (excl. wage supplements) in 1954 of adult wage-earners in mining and manufacturing industries	92	Tab. 38. Average hourly earnings during the third quarter of 1954 of adult male motor-truck transport workers	100
Tab. 29. Averages and index numbers (the corresponding month of 1954 = 100) of hourly earnings of adult industrial wage-earners in February, May, August and November 1955	94	Tab. 39. Average hourly earnings during the third quarter of 1954 of adult male workers in petroleum marketing	101
<i>Workers in Building and Construction</i>		Tab. 40. Average hourly earnings during September 1954 of adult male workers in municipal transport enterprises	101
Tab. 30. Average hourly earnings in 1954 of adult male wage-earners in building and construction	95	<i>Public Road Construction and Maintenance Workers</i>	
Tab. 31. Average hourly earnings in 1954 of adult male wage-earners in building and construction in various cost-of-living zones	96	Tab. 41. Average hourly earnings in 1954 of male workers employed in public road and bridge construction and maintenance works	102
Tab. 32. Average hourly earnings in 1954 of adult male wage-earners in building and construction in Stockholm, Göteborg and Malmö	96	Tab. 42. Average hourly earnings in 1954 of male workers employed in public road and bridge construction and maintenance works in various cost-of-living zones	102
<i>Wage-Earners in Government Service</i>		Appendices	
Tab. 33. Average hourly earnings in 1954 of adult wage-earners in government works	97	1. Description of sampling and computation methods used in the statistics on wages of agricultural workers	103
Tab. 34. Average hourly earnings in 1954 of adult wage-earners in government works in various cost-of-living zones	97	2 and 3. Questionnaire with instructions used in the survey of wages of agricultural workers	105—108
Tab. 35. Average hourly earnings in 1954 of workers at the State Power		4 and 5. Questionnaire with instructions used in the survey of wages of garden workers	109—111
		6. Agreement between the Social Welfare Board and the Swedish Employers' Confederation concerning the regular official sta-	

	tistics on wages of industrial workers	112		questionnaires used in the survey of wages of industrial workers and of building and construction workers	115
7.	Questionnaire used in the survey of wages of industrial workers .	113			
8.	Questionnaire used in the survey of wages of building and construction workers	114	10.	Questionnaire used by the Swedish Employers' Confederation in the survey of wages	117
9.	Instructions for filling up the				

Symboler använda i tabellerna

Explanation of symbols

Intet finns att redovisa	—	<i>Magnitude nil</i>
Mindre än $\begin{Bmatrix} 0,5 \\ 0,05 \end{Bmatrix}$ av enheten	$\begin{Bmatrix} 0 \\ 0,0 \end{Bmatrix}$	<i>Magnitude less than half of unit employed</i>
Uppgift ej tillgänglig eller alltför osäker för att angivas	<i>Data not available or too uncertain to be published</i>

Translation of words frequently occurring in the tables

ackordsarbete	piece-work	manliga	male
ackordsvolym	frequency of piece-work	medeltal	average
antal	number	minderåriga	minors
anställda	employees	minst	at least
arbetare	wage-earner, worker	mjölkerska	milkmaid
arbetarkategori	category of workers	murare	bricklayer
arbetsdagar	working days	män	males
arbetsgivare	employer	naturaförmåner	payments (benefits) in kind
arbetstimmar	hours of work	näringsgrupp	branch
brukare	farmer, tenant farmer	olika	different, various
brukningsenhet	farm, holding	penninglön	money wage
dagarbete	day-work	procent	per cent
dagsförtjänst	daily earnings	produkt	product
djurskötare	cattleman	reallön	real wage
dyrortsgrupp	cost-of-living zone	relativ	relative
egentlig lantarbetare	farm worker proper	rättare	farm foreman
familjemedlemmar	members of the family	samtliga	all
fördelning	distribution, breakdown	semesterlön	holiday pay
förekomst	frequency, existence, occurrence	sjuklön	sick pay
företagsenhet	establishment	skifttillägg	extra shift pay
förändring	change	skogsarbetare	forestry worker
genomsnittlig timför-		specialarbetare	specialized worker
tjänst	average hourly earnings	spridning	dispersion
grovarbetare	labourer	statlig	governmental
grupp	group	storlek	size
gruppering	classification	städer	towns, cities
gård	farm, holding	tid	time
husbyggnadsarbetare	house-building worker	tidlönsarbete	time-work
högst	not more than	tillägg	supplement
indextal	index-number(s)	timme	hour
individuell	individual	traktorskötare	tractor operator
jordbruk	agriculture	trädgårdsarbetare	garden worker
kollektivavtal	collective agreement(s)	underhållsarbetare	maintenance worker
kontant	cash	uppgifter	reports, data
kvinnor	females	uppgiftslämnare	reporting unit
kön	sex	vissa	certain
ladugårdsförman	cattle foreman	vuxna	adults
lantarbetare	farm worker, agricul- tural worker	väg- och brobygg- nadsarbetare	road and bridge con- struction workers
levnadskostnadsindex	cost-of-living index	yrke	occupation
län	county	yrkesgrupp	occupational group
lön(er)	wage(s), salary(ies)	åkerareal	acreage
lönestatistik	wage (salary) statistics	år	year(s)
lönesumma	payroll, wage total	årsförtjänster	yearly earnings
lönesystem	method(s) of payment, wage system(s)	övertid	overtime
löneutveckling	wage developments, trend of wages	övriga	other

Summary

I. Agricultural Workers

Since 1937 the Social Welfare Board has compiled yearly statistics of wages in agriculture based on reports from farms.

Up to 1953 the reporting farms were selected by the Rural Economy Associations. For 1954 the procedure of selecting the farms was changed. A systematic sample of 4 324 farms was drawn from the farms included in the yearly survey of acreage and livestock conducted by the Central Bureau of Statistics. The number of farms selected in the size groups 2—10, 10—20, 20—50 and over 50 hectares amounted to 1/168, 1/56, 1/28 and 1/7 of the number of farms in the corresponding size groups according to the 1951 census of agriculture.

From 3 449 of the 4 324 farms selected the Social Welfare Board received reports on wages and number of hours worked for each individual wage-earner. Before any computation of average earnings etc. was made, the reported numbers of workers at holdings in the size groups 2—10, 10—20, and 20—50 hectares were »blown up» to correspond to the estimated numbers of workers which would have been obtained if the same sampling fraction and response rate (1/7 and 76,8 % respectively) had been applicable for the farms in these size groups as for the farms with more than 50 hectares of arable land. The procedure is further described in Appendix 1. As a rule both the reported and the »blown-up» numbers of work-

ers are indicated in the tables. The average hourly and yearly earnings and the distribution of the workers according to the individual hourly earnings have been computed on the basis of the »blown-up» numbers of workers and the corresponding wage data.

Classifications and definitions. In the wage statistics the farm workers are classified in four groups according to the methods of payment:

- 1) Workers without payments in kind,
- 2) Workers with free board,
- 3) Workers with free board and lodging,
- 4) Workers with necessaries of life and/or lodging.

The following occupational classification is used with regard to male workers:

- 1) Farm foremen (rättare),
- 2) Farm workers proper (egentliga lantarbetare),
- 3) Tractor operators (traktorskötare).
- 4) Workers doing various jobs—crops and livestock (arbetare med blandat arbete),
- 5) Cattle foremen (ladugårdsförmän),
- 6) Cattlemen (djurskötare),
- 7) Specialized workers (specialarbetare),
- 8) Other workers (övriga arbetare).

The *average hourly earnings* (table 2) of a group of workers are computed as the quotient of the wage total paid to the group (excluding piece-work payments) and the corresponding sum of hours worked (excluding piece-work).

The wage total comprises cash payments on a time-rate basis (including overtime), the value of payments in kind, holiday pay, commission etc. The *median and quartile hourly earnings* (tables 3 and 4) are calculated on the basis of the individual average hourly earnings. The *average yearly earnings* (table 2) are calculated as the quotient of the wage total paid to the workers for the year (including piece-work payments) and the number of workers; these averages as well as the corresponding medians and quartiles (tables 5 and 6) only refer to workers for whom the respective employer has reported at least 250 working days during the year.

Data on the development of earnings during the period 1946—1954 for main groups of agricultural workers are given in tables F and G. Since the method of selection of reporting farms was changed in the 1954 survey, the average earnings computed for 1954 are not fully comparable with the corresponding average earnings for the years 1946—1953. The index numbers of earnings in 1954 given in table F are computed on the basis of weighted averages of earnings for 10 groups of workers (five size groups of farms respectively covered and not covered by collective agreements); the weights used are the totals of man-hours reported in the 1953 wage survey.

Tables F and G indicate that the earnings of farm workers have approximately doubled since the year 1946.

Wages in 1954. Table 2 indicates the average hourly and yearly earnings for various occupational groups of agricultural workers with different methods of payment, covered and not covered by collective agreements.

Wages vary considerably with occu-

pation, the method of payment, and the presence or absence of collective agreements. Male »farm workers proper» (18—64 years of age) earned on the average 2,82 kr per hour on farms covered by collective agreements, and 2,58 kr per hour on farms not covered by collective agreements. For cattlemen without payments in kind the average hourly earnings were 3,10 kr on farms covered by collective agreements. The corresponding average yearly earnings (only workers with at least 250 working days during the year) were 6 721, 5 345, and 8 142 kr respectively. Female »farm workers proper» (18—64 years of age) earned 2,26 kr per hour on farms covered by collective agreements and 2,15 kr on farms not covered by collective agreements.

II. Garden Workers

The statistics on wages in horticulture in 1954 were based on reports from employers concerning wages, number of hours etc. for each individual wage earner. Reports were requested from a sample of 3 178 employers, of whom 1 581 answered the questionnaire. The sample was drawn from a list of horticultural establishments (market gardens, nursery-gardens etc.) reported to the 1951 census of production, distribution and services. All establishments with 3 or more wage earners and 10 per cent of other establishments were included in the sample. The numbers of workers reported in the last-mentioned group were »blown up» by a procedure analogous to the one used in the case of agricultural workers (cf. p. XV). As a rule both the reported and the »blown-up» numbers of workers are indicated in the tables.

The following occupational classification is used:

- 1) Garden foremen (förmän),
- 2) Skilled garden workers (yrkesarbetare),
- 3) Garden labourers (grovarbetare),
- 4) Apprentices (elever, lärlingar),
- 5) Specialized workers (specialarbetare),
- 6) Other workers (övriga arbetare).

The *average hourly earnings* of garden workers are calculated as the quotient of the wage total (including earnings from piece-work) and the total number of hours worked (including hours on piece-work). Yearly earnings of garden workers are computed according to the same principles as those used for agricultural workers (cf. p. XVI). The development of wages during the period 1948—1954 is shown in table M.

The average earnings computed for 1954 are not entirely comparable with the corresponding averages for previous years. The index numbers of average wages in 1954 for »all male workers» (samtliga manliga arbetare) and »all female workers» (samtliga kvinnliga arbetare) are based on averages weighted by the numbers of man-hours reported for various sub-groups in the 1953 survey. The average hourly earnings of skilled male workers (aged 18—64 years) covered by collective agreements were 3,18 kr and the average yearly earnings 7 521 kr (for workers with at least 250 working days). The corresponding averages for skilled male workers not covered by collective agreements were 2,91 kr and 6 658 kr, respectively.

III. Forestry Workers

The regional forestry inspectors have reported to the Social Welfare Board

estimates of the normal daily earnings of 1) fellers and 2) haulers (man and horse) employed in public forests by the Swedish Forest Service during the winter season 1954/55. On the basis of these estimates the Social Welfare Board has calculated the average daily earnings (unweighted) of fellers at 34 kr (37 kr in Northern Sweden) and those of haulers (man and horse) at 57 kr (66 kr in Northern Sweden). In comparison with the survey of 1953/54 the earnings of fellers as well as of haulers had risen by 7 %.

IV. Workers in Mining and Manufacturing Industries

Scope of survey and collection of data. Since 1918 the Social Welfare Board has carried out statistical investigations into the wages of workers in mining and manufacturing and related industries. The statistics were based on employers' reports. Beginning in 1954 a new procedure was followed in collecting and tabulating the data. According to an agreement between the Social Welfare Board and the Swedish Employers' Confederation the Confederation collected reports on wage data for 1954 from member firms engaged in mining and manufacturing, building and construction, inland transport, petroleum marketing and stevedoring, while the Social Welfare Board collected the corresponding data from firms not affiliated to the Confederation. The two materials were jointly tabulated by the Social Welfare Board.

On the questionnaires used for the statistics of wages in mining and manufacturing summary data on wages and man-hours were requested for the following groups of wage earners: a) adult and minor male and female workers on

	Average Hourly Earnings, in kronor					
	Males			Females		
	a	b	c	a	b	c
Mining Industry	4,92	5,07	5,44	2,44	2,49	2,67
Metal and Engineering Industries	4,17	4,24	4,52	2,99	3,00	3,20
Earth and Stone Industry.....	3,62	3,75	4,00	2,49	2,51	2,70
Wood Industry.....	3,53	3,62	3,84	2,66	2,68	2,84
Pulp and Paper Industry	3,62	3,98	4,22	2,83	2,87	3,05
Paper Products and Printing	3,98	4,36	4,65	2,93	2,97	3,17
Food Products	3,43	3,55	3,83	2,67	2,69	2,93
Beverages and Tobacco.....	3,48	3,58	3,94	2,79	2,81	3,12
Textiles and Clothing Industry.....	3,26	3,37	3,70	2,64	2,67	2,89
Leather, Fur and Rubber Industry	3,76	3,81	4,08	2,71	2,71	2,91
Chemical Industry	3,78	3,95	4,27	2,74	2,75	2,98
All Industrial Groups.....	3,89	4,01	4,29	2,72	2,75	2,96
Private-owned Power Plants.....	3,81	3,93	4,22	—	—	—

day work or on 2-shift or 3-shift work with a working week of 48 hours; b) adult male workers with a working week of 45 1/3 hours in 3-shift work (stopping at the end of the week); c) adult male workers with a working week of 42 hours in 3-shift work (not stopping at the end of the week); d) adult male workers with a working week of 40 hours in underground work in mines etc.

The data requested for each one of these groups were: average number of workers employed during 1954, number of man-hours performed and total pay-rolls with breakdown by time-work and piece-work. Information was further requested concerning the number of overtime hours, overtime supplements, extra shift pay, holiday pay, sick pay and payments in kind.

The reporting units were either the firms, their local establishments or in some cases departments of establishments. Data were obtained from altogether around 10 400 establishments in mining and manufacturing industries (excl. public enterprises) with around 453 000 male and 106 000 female wage-earners. The total number of man-hours reported for 1954 amounted to 87 % of the corresponding number of man-hours

reported in the Board of Trade's survey on industrial production and employment in 1954.

The main groups of the industrial classification used for mining and manufacturing are shown in the table above. The breakdown into sub-groups corresponds with few exceptions to the classification used by the Board of Trade for the statistics of industry (cf. *Sveriges officiella statistik: Industri, berättelse för år 1953, Stockholm 1955, pp. 59—60*).

Changes in wages since 1939. The average total hourly earnings of adult male wage-earners in mining and manufacturing rose by about 220 % between 1939 and 1954 (see table 20). The corresponding increase for adult female wage-earners was 252 %, and for minors 300 %. During the war years 1939—1945 the increase was 42 % for adult males, and 50 % for adult females. A further increase by 44 % for males and 52 % for females occurred during the years 1945—1950, and for the period 1950—1954 the wages increased by 57 and 54 % respectively. Between 1953 and 1954 the average increase in wages was 4 % for male and female workers in mining and manufacturing.

Real wages (see table 20 and chart III) rose by 55 % for adult men and by 70 % for adult women in mining and manufacturing during the years 1939—1954. The real wages series have been computed by deflating the money wage indices with the official cost-of-living index.

Average hourly earnings in 1954. Three different averages of hourly earnings are computed: average hourly earnings from time-work and piece-work a) excluding any kind of wage supplements, b) including overtime supplements and extra shift pay and c) including overtime supplements, extra shift pay, holiday and sick pay, and other supplements.

The table on page XVIII shows the average hourly earnings a), b) and c) of adult workers in the main branches of industry. In table 24 the same data are given with a more detailed breakdown into branches of industry.

The average hourly earnings c (including all supplements) of all adult male workers amounted to 4,29 kr in 1954. Almost 50 % of the adult male workers reported were employed in the mining and the metal and engineering industries, where the average hourly earnings were relatively high (5,44 and 4,52 kr, respectively).

The average hourly earnings c of adult female workers were 2,96 kr or about 70 % of the average earnings of adult male workers. Nearly 50 % of the adult female workers reported were employed in the textile and clothing industries, where the average hourly earnings were 2,89 kr.

The wage level is influenced by the frequency of piece-work, which as a rule gives higher hourly earnings than time-work. In mining and manufacturing

as a whole piece-work accounted for 60 % of the number of man-hours performed by adult male workers (see table 23). Piece-work is of relatively small importance in certain branches of the food industry and in the printing industry, while it is of great importance e. g. in iron, steel and copper works, shipyards, pulp factories and paper mills. For adult male workers in mining and manufacturing the hourly earnings (exclusive of all wage supplements) from piece-work were 18 % higher than the earnings from time-work; the corresponding figure for adult female workers was 17 %.

When comparing the wage levels in various industries the location of the establishments with regard to cost-of-living zones should be taken into consideration.

Table 25 shows the average hourly earnings in 1954 in the various branches of industry and cost-of-living zones. The differences in hourly earnings between cost-of-living zones are considerable. In zone 2 (areas with the lowest cost-of-living level) the average hourly earnings (including all supplements) of adult male workers were 25 % lower than in zone 5 (the highest zone). For adult female workers the corresponding difference was 19 %.

V. Workers in Building and Construction

The statistics on wages in building and construction in 1954 are based on information concerning around 67 000 workers (not counting those employed by government agencies, cf. p. XX). The material was collected by the Social Welfare Board in co-operation with the Swedish Employers' Confederation (cf.

p. XVII). Special questionnaires were sent to the house-building firms, which were requested to provide information on wages and hours with breakdown by the following occupational groups: bricklayers, carpenters, labourers and other workers. Plumbers', electricians', painters', tinnners' and glaziers' firms, as well as firms engaged in road and waterway construction, supplied the same type of information as firms in mining and manufacturing (without breakdown by occupational groups).

The average hourly earnings c (including all supplements) in 1954 for adult male workers in all branches covered amounted to 5,73 kr.

In house-building the average earnings of all occupational groups were 5,89 kr; those of bricklayers were 7,15 kr, of carpenters 6,43 kr, and of labourers 5,47 kr. In road and waterway construction the average earnings were 5,87 kr, in electricians' firms 5,13 kr, in plumbers' firms 4,96 kr, and in painters' firms 6,69 kr.

Between 1953 and 1954 the average hourly earnings of workers in building and construction industries increased by 5 %.

VI. Wage Earners in Government Service

The Social Welfare Board has collected information on wages in 1954 in industrial establishments, construction works etc., operated directly by government agencies, such as the State Railways, the Post Office, the Telecommunications Office, the State Power Office and the military authorities. Data were collected on the same questionnaire as was used for private industrial establishments. The number of workers reported

was about 40 000, of whom 95 % were males.

The average hourly earnings c (including all supplements) amounted to 4,58 kr for all adult male workers reported, and to 3,40 kr for adult female workers. Between 1953 and 1954 the earnings rose by 5 % for male workers and by 3 % for female workers.

VII. Workers in Stevedoring

Data on wages in stevedoring in 1954 were collected by the Social Welfare Board in co-operation with the Swedish Employers' Confederation (cf. p. XVII). About 5 200 adult male workers were reported. The average hourly earnings c (including all supplements) amounted to 5,28 kr. Between 1953 and 1954 the earnings rose by 4 %.

VIII. Workers in Inland Transport and Petroleum Marketing

Data on wages in inland transport and petroleum marketing during the third quarter of 1954 (or in the case of municipal tramway and omnibus transport during September 1954) were collected by the Social Welfare Board in co-operation with the Swedish Employers' Confederation and the Union of Swedish Towns.

Table 36 shows the average hourly earnings, including commission and overtime pay (but excluding tips) for taxi-drivers. The average hourly earnings (excluding and including overtime supplements and supplements for shift-work etc.) of workers in omnibus transport (other than municipal enterprises), motor truck transport and petroleum marketing are shown in tables 37, 38 and 39. Table 40 shows the average hourly earn-

ings (excluding and including overtime supplements) of workers in municipal tramway and omnibus enterprises.

IX. Public Road Construction and Maintenance Workers

Statistics on the wages of workers employed on public road and bridge construction and maintenance works

are compiled by the Roads and Waterways Administration.

Average hourly earnings in 1954 were computed on the basis of quarterly reports from local agencies. The average hourly earnings c (including all supplements) amounted to 4,08 kr for maintenance workers, 4,04 kr for garage, machine shop and store workers and 4,76 kr for road and bridge construction workers.

I. Arbetare inom jordbruk

Primärmaterialet och dess bearbetning

Urvalet av uppgiftslämnare. Socialstyrelsens årliga statistik över lantarbetarnas löner baserades från början (sedan år 1911) på summariska uppskattningar av lantarbetarlönerna i varje landskommun. I enlighet med bestämmelserna i kungl. kungörelse den 8 oktober 1937 (nr 811) insamlades primärmaterialet till lantarbetarstatistiken för åren 1937—1953 av hushållningssällskapen från omkring en tjugondel av samtliga brukningsdelar¹ med en åkerareal överstigande 10 hektar. Vederbörande brukare skulle lämna uppgifter om arbetstids- och löneförhållanden för var och en av de arbetare som under året varit anställda hos dem. Hushållningssällskapen erhöll inga närmare direktiv om hur uppgiftslämnarna skulle utväljas. Det kunde sålunda icke bli fråga om ett på sannolikheteoretiska grunder baserat urval.

År 1953 utförde socialstyrelsen jämsides med den ordinarie undersökningen en särskild undersökning av löneförhållandena för lantarbetare i Götaland och Svealand under år 1952. Till denna »kontrollundersökning» inhämtades uppgifter från gårdar som uttagits genom ett slumpmässigt urvalsförfarande. En redogörelse för kontrollundersökningens resultat och för skillnaderna mellan dessa och den ordinarie undersökningens resultat har lämnats i Sociala Meddelanden 1954: 7, s. 424.

¹ Enligt nu använd terminologi »brukningsenheter».

Enligt kungl. kungörelse den 26 november 1954 (nr 668) angående uppgifter till lantarbetarstatistiken, genom vilken kungörelse den ovan nämnda kungörelsen (SFS 1937: 811) upphävdes, skall socialstyrelsen, och ej som tidigare varit fallet hushållningssällskapen, utvälja de brukare av jordbruksfastighet, från vilka uppgifter skall inhämtas. Frågeblanketterna utsändes av socialstyrelsen direkt till brukarna och ej som förut till hushållningssällskapen för vidarebefordran till uppgiftslämnarna. Där emot skall brukarna liksom tidigare skicka sina svar till hushållningssällskapen. Genom kungörelsen ålades hushållningssällskapen verka för att de av socialstyrelsen utsedda brukarna lämna de önskade uppgifterna.

För undersökningen av lantarbetarlönerna år 1954 verkställde socialstyrelsen ett nytt urval av brukningsenheter. Dessa uttogs genom ett systematiskt urvalsförfarande från statistiska centralbyråns primärmaterial till 1954 års arealinventering. Detta primärmaterial hade erhållits från ett antal brukningsenheter som genom ett systematiskt urvalsförfarande uttagits i RLF:s register över brukningsenheter i riket (se Jordbruksökonomiska Meddelanden 1954: 8, s. 299). En närmare beskrivning av socialstyrelsens urvalsmetod lämnas i bilaga 1.

Inalles uttogs för 1954 års undersökning 4 324 brukningsenheter. Av tablån på nästa sida framgår de utvalda brukningsenheterernas fördelning på storleksklasser (efter åkerarealen) och urvals-

kvoterna inom de olika storleksklasserna (antalet utvalda brukningsenheter i förhållande till hela antalet brukningsenheter i storleksklassen enligt 1951 års jordbruksräkning).

Brukningse- nheternas åkerareal (hektar)	Urvals- kvot	Antal ut- valda bruk- ningsenheter
2—10	1 168	1 109
10—20	1 56	1 067
20—50	1 28	1 040
över 50	1 7	1 108

Frågeblanketter översändes till brukarna av de 4 324 utvalda brukningsenheterna i början av januari 1955. Via hushållningssällskapen erhöll socialstyrelsen svar från 3 449 brukningsenheter. Tar man hänsyn till att 47 av de 4 324 utvalda brukningsenheterna ej längre fanns kvar som självständiga driftsenheter och därför utslöts ur urvalet (jfr bilaga 1), erhöles svar från 80,6 % av antalet brukningsenheter i urvalet. Svarsprocenten var något lägre i de två större än i de två mindre storleksklasserna.

Blanketten. Sedan år 1937 har lantarbetarstatistikens sakinhåll i huvudsak bibehållits oförändrat. På frågeblanketten för år 1954 begärdes samma slags uppgifter som föregående år, bortsett från en viss förenkling i redovisningen av naturaförmåner. För varje arbetare skulle uppgivas födelseår, yrke, antal under året utgjorda arbetstimmar och arbetsdagar, den kontanta lönen och värdet av eventuella naturaförmåner. Den kontanta lönen skulle fördelas på tidlön av olika slag (tidlön på ordinarie arbetstid, tidlön på övertid, tidlön för ersättartjänstgöring på sön- och helgdagar, tidlön för

rykt och förberedelsearbeten), på ackordslön och på övriga kontanta ersättningar (t. ex. semesterlön, sjuklön, provision). Naturaförmånerna värderades efter för hela riket gemensamma normer, vilka anslöt sig till i gällande kollektivavtal angivna nyttjanderättsavgifter m. m. Dessa hade inte ändrats sedan föregående undersökning. Naturprodukter (mjölk, spannmål m. m.) skulle värderas enligt gällande marknadspriser. För brukarna själva och deras familjemedlemmar, som deltagit i jordbruksarbetet, efterfrågades familjeställning, födelseår, antal arbetsdagar och antal arbetstimmar. I övrigt innehöll blanketten bl. a. uppgifter om gårdens areal och om förekomsten av kollektivavtal. Blankettens och anvisningarnas utseende framgår av bilagorna 2 och 3.

Materialets granskning och bearbetning.

En första granskning av blanketterna skulle göras av hushållningssällskapen. Härvid skulle i första hand kontrolleras, att uppgifter om utbetalda löner och utgjord arbetstid lämnats. Socialstyrelsen gjorde därefter en mera ingående granskning av uppgifterna. Då så befanns erforderligt tillfrågades vederbörande beträffande de lämnade uppgifterna. Det kontrollerades även vid granskningen att naturaförmånernas värde beräknats i enlighet med anvisningarna. Uppgifterna överfördes till två serier av hålkort, den ena bestående av ett kort för varje arbetare, den andra av ett kort för varje brukningsenhet (gård).

Såväl urvalskvot som svarsprocent var olika för de fyra storleksklasserna av gårdar. Innan genomsnittsförtjänster etc. beräknades för olika grupper av arbetare (t. ex. en viss yrkesgrupp), anställda på gårdar i olika storleksklasser, »uppräknades» (mångfaldigades) därför

hålkorten i de tre mindre storleksklasserna, så att kortantalet i varje klass blev lika med det antal arbetare, för vilka uppgifter uppskattningsvis skulle ha erhållits, om man i respektive klass haft samma urvalskvot och samma svarsprocent som i den största storleksklassen. I var och en av de tre mindre storleksklasserna reproducerades sålunda hålkorten ett visst antal gånger. Hålkorten för brukningsenheter (gårdar) uppräknades efter liknande grunder som hålkorten för enskilda arbetare. Uppräkningsförfarandet beskrivs närmare i bilaga 1. I tabellerna till statistiken över lantarbetarnas löner år 1954 anges i regel för varje grupp av arbetare dels det redovisade antalet arbetare, dvs. det antal arbetare för vilka primäruppgifter erhållits, och dels det »uppräknade» antalet arbetare, varmed avses det redovisade antalet arbetare + det vid uppräkningsförfarandet tillagda antalet »nya» kort.

En preliminär redogörelse för undersökningens huvudresultat har offentliggjorts i Meddelande från socialstyrelsens utredningsbyrå 1955: 27.

Gruppering efter yrke, löneform m. m. Arbetarna har indelats i tre *åldersgrupper*, nämligen arbetare under 18 år, arbetare i åldern 18—64 år och arbetare i åldern 65 år och däröver.

Den använda *yrkesgrupperingen* framgår av förspalten i tab. 2. Endast arbetare redovisas i statistiken, således ej befallningsmän, inspektorer m. fl. »lantbrukstjänstemän». Arbetare som betecknats som skogsarbetare eller trädgårdsarbetare har ej medtagits. Yrkesgrupperingen har fastställts med ledning av den i kollektivavtalet använda indelningen av arbetare i olika anställningsgrupper. Arbetare som av uppgiftslämnaren be-

nämnts fördrängar, körkarlar och dagsverkare har hänförs till gruppen »egentliga lantarbetare» och fodermarskar och stalldrängar till gruppen »djurskötare».

Enligt en överenskommelse år 1944 mellan Svenska lantarbetsgivareföreningen och Svenska lantarbetareförbundet skall till arbetare, vilkas lön regleras genom kollektivavtal, endast kontant lön utgå. Naturaförmåner har dock i åtskilliga fall redovisats vid gårdar som uppgivits vara bundna av kollektivavtal. I statistiken har arbetarna med avseende på *löneformen* fördelats på fyra grupper, nämligen:

- 1) arbetare utan naturaförmåner,
- 2) arbetare med fri kost,
- 3) arbetare med kost och logi,
- 4) arbetare med livsförnödenheter och/eller bostad.

De statavlönade arbetare, som ännu finns, räknas till den sistnämnda gruppen.

Primärmaterialets storlek och sammansättning. I tab. A redovisas dels antalet brukningsenheter, för vilka uppgifter om arbetarnas lön och arbetstid lämnats till statistiken för år 1954, och dels antalet arbetare, som dessa uppgifter avser.

Angående skillnaden mellan »redovisat» och »uppräknat» antal arbetare respektive brukningsenheter se ovan. Det må dock här ånyo erinras om, att det »uppräknade» antalet arbetare respektive brukningsenheter är det antal som skulle ha redovisats om man även i de mindre storleksklasserna hade haft samma urvalskvot och svarsprocent som i storleksklassen »över 50 hektar åker». Det »uppräknade» antalet är sålunda inte ett mått på det totala antalet lantarbetare respektive brukningsenheter år 1954 utan belyser endast de olika gruppernas inbördes storleksförhållanden.

Tab. A. Primärmaterialets storlek i undersökningen av lantarbetarnas löneförhållanden år 1954

m. k. = med kollektivavtal

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Brukningsenheternas åkerareal	Redov. antal bruksenh. m. uppg. om lejda arb. (äv. uppg. att arb. saknas)	Brukningsenheter med uppg. både om lejda arb. och om familjemedlemmar				Arbetare för vilka individuella uppg. lämnats				
		redovisat antal		uppräknat antal		redovisat antal		uppräknat antal		
		totalt	därav m. k.	totalt	därav m. k.	totalt	därav manl. arb. 18 - 64 år	totalt	därav manl. arb. 18 - 64 år	
									totalt	m. k.
2- 10 ha	883	797	3	19 845	75	468	305	10 530	6 860	—
10- 20 >	904	871	14	6 531	102	1 430	869	10 296	6 259	93
20- 30 >	499	484	28	1 936	112	1 104	697	4 305	2 717	419
30- 50 >	315	310	65	1 240	260	849	645	3 312	2 518	713
50- 100 >	596	594	338	594	338	2 807	2 135	2 807	2 135	1 494
över 100 >	252	252	231	252	231	3 117	2 428	3 117	2 428	2 297
Hela materialet	3 449	3 308	679	30 398	1 118	9 775	7 079	34 367	22 917	5 016

I det antal brukningsenheter som redovisas i kolumn 2 i tab. A ingår 141 brukningsenheter, för vilka uppgift saknades om brukarens och hans familjemedlemmars arbetsinsats i jordbruket och för vilka uppgivits att någon lejd arbetskraft ej anlåtats under år 1954. Dessa 141 brukningsenheter, som alla saknade kollektivavtal, är uteslutna i kolumn 3. För statistiken över lantarbetarnas löner har sålunda användbara uppgifter erhållits från 3 449 brukningsenheter (med en åkerareal av minst 2 hektar), vilket motsvarar 1,2 % av hela antalet brukningsenheter med minst 2 hektar åker enligt 1951 års jordbruksräkning. Motsvarande procenttal blir för arealgrupperna 2—10, 10—20, 20—50 och över 50 hektar åker resp. 0,5, 1,5, 2,8 och 10,9. — Beräkningarna angående arbetskraftsförbrukningen per arealenhet (se s. 19 och tab. 11) grundas på uppgifter för de i kol. 3 redovisade 3 308 brukningsenheterna.

I kolumnerna 7—11 i tab. A redovisas

antalet arbetare för vilka individuella uppgifter lämnats om arbetslön och arbetstid under år 1954. Uppgifterna ligger till grund för statistiken över lantarbetarnas förtjänster under år 1954. Dessutom har för 632 lejda arbetare, som tillsammans gjort 7 951 arbetsdagar under året, lämnats summariska (dvs. ej individuella) uppgifter om lönesummor och arbetstid. Dessa summariska uppgifter för lejda arbetare samt uppgifterna om brukarnas och deras familjemedlemmars arbetsdagar har endast använts vid beräkningarna angående arbetskraftförbrukningen per arealenhet (se s. 19 och tab. 11).

En arbetare som en kortare tid av året, t. ex. 3 veckor, varit anställd på någon av de gårdar, för vilka uppgifter erhållits, har räknats som en arbetare trots att anställningen ej varat hela året. Vidare har en arbetare som under året haft arbete på t. ex. 3 av de gårdar som lämnat uppgifter räknats tre gånger. Det redovisade antalet arbetare (kolumn 7 i

Tab. B. Uppräknat antal arbetare i olika löneforms- och yrkesgrupper i undersökningen av lantarbetarnas löneförhållanden år 1954

m. k. = med kollektivavtal, u. k. = utan kollektivavtal

Kön Ålder Yrke	Antal arbetare (absoluta tal eller procenttal)								
	m. k.		u. k.		tillhopa				
	oav- sett löne- form	utan nat- för- måner	oav- sett löne- form	med kost och logi	oav- sett löne- form	utan nat- för- måner	med fri kost	med kost och logi	med livsförn. och/eller bostad
<i>Manliga arb. 18—64 år ...</i>	5 016	4 333	17 901	1 603	22 917	11 097	9 395	1 716	709
därav:									
rättare..... %	4,7	2,5	0,5	0,6	1,4	1,2	0,0	1,4	23,3
egentliga lantarbetare.. %	49,3	50,0	71,7	51,8	66,8	64,9	75,5	50,7	21,4
traktorskötare %	16,1	17,5	2,7	0,9	5,6	8,9	2,5	1,4	6,4
arbetare med blandat arbete	7,2	7,0	19,6	38,4	16,9	11,9	18,8	37,8	18,8
ladugårdsförmän	4,5	4,1	0,3	0,1	1,3	1,8	—	0,1	11,7
djurskötare..... %	14,0	14,3	1,9	8,1	4,5	6,8	0,1	8,4	17,2
specialarbetare	2,9	3,2	1,7	—	2,0	2,9	1,4	0,1	1,1
övriga arbetare..... %	1,3	1,4	1,6	0,1	1,5	1,6	1,7	0,1	0,1
<i>Manliga arb. 65 år o. däröver</i>	356	282	1 941	112	2 297	948	1 165	116	68
<i>Manliga arb. under 18 år ..</i>	250	227	1 825	153	2 075	1 084	789	170	32
<i>Kvinnliga arb. 18—64 år ..</i>	931	889	5 275	440	6 206	3 547	2 156	464	39
därav:									
egentliga lantarbetare.. %	79,0	81,2	78,7	7,7	78,8	85,0	84,9	7,5	..
arbetare med blandat arbete	7,1	5,6	12,0	15,2	11,2	9,1	13,1	17,5	..
mjölkerskor	3,9	10,3	2,7	6,8	3,8	4,7	1,0	6,4	..
hembiträden	0,2	—	6,5	69,6	5,7	0,5	1,0	67,9	..
specialarbetare	2,7	0,1	—	—	0,0	0,0	—	—	..
diskerskor	1,1	2,8	0,1	0,7	0,5	0,7	—	0,7	..
<i>Kvinnliga arb. 65 år o. däröver</i>	14	13	128	—	142	124	17	—	1
<i>Kvinnliga arb. under 18 år..</i>	45	40	685	42	730	468	217	45	—

tab. A) utgör 11 % av antalet arbetare inom jordbruk enligt 1950 års folkräkning. En beräkning av arbetskraftens fördelning på olika storleksklasser av brukningsenheter, yrkesgrupper etc., baserad på antalet arbetare enligt ovan angivna redovisningsmetod, ger icke samma resultat som en beräkning grundad på antalet utförda arbetsdagar. För t. ex. de i kolumn 10 angivna arbetarna — manliga arbetare i åldern 18—64 år — blir sålunda arbetsdagarnas relativa fördelning på olika storleksklasser av brukningsenheter följande: högst 20

hektar 22 %, 20—30 hektar 12 %, 30—50 hektar 17 %, 50—100 hektar 20 % och över 100 hektar 29 %. Arbetarantalets procentuella fördelning är resp. 57, 12, 11, 9 och 11 %.

Lantarbetarnas fördelning efter yrke och löneform kan studeras i tab. B och C. Tab. B visar individernas fördelning på olika yrkes- och löneformsgrupper oberoende av storleken av varje individs arbetsinsats. I tab. C återges motsvarande fördelning av antalet arbetsdagar. Tabellerna belyser de olika gruppernas relativa betydelse för tillgodose-

Tab. C. Uppräknat antal arbetsdagar i olika löneforms- och yrkesgrupper i undersökningen av lantarbetarnas löneförhållanden år 1954

m. k. = med kollektivavtal, u. k. = utan kollektivavtal

Kön Ålder Yrke	1 000-tal arbetsdagar (absoluta tal eller procenttal) gjorda av								
	arb. m. k.		arb. u. k.		samtliga arbetare				
	oavsett löneform	utan nat.-för-måner	oavsett löneform	med kost och logi	oavsett löneform	utan nat.-för-måner	med fri kost	med kost och logi	med livsförn. och/eller bostad
<i>Manliga arb. 18—64 år</i>	900	781	844	334	1 744	1 043	176	358	167
därav:									
rättare	6,6	3,6	3,0	0,8	4,9	3,3	0,2	1,7	26,1
egentliga lantarbetare.. %	35,2	36,9	48,9	48,9	41,9	40,2	64,0	48,4	14,8
traktorskötare	20,0	21,6	3,7	0,9	12,1	18,4	1,7	1,5	7,2
arbetare med blandat arbete	7,8	7,8	31,3	38,9	19,1	11,2	30,7	37,8	16,9
ladugårdsförmän	7,0	6,1	1,8	0,1	4,5	5,2	—	0,1	14,3
dju:skötare	19,5	19,9	9,9	10,4	14,8	17,7	2,2	10,5	19,3
specialarbetare	3,5	3,7	1,1	—	2,3	3,5	0,5	0,0	1,3
övriga arbetare	0,4	0,4	0,3	0,0	0,4	0,5	0,7	0,0	0,1
<i>Manliga arb. 65 år o. där-över</i>	53	44	67	25	120	58	20	26	16
<i>Manliga arb. under 18 år</i>	22	19	66	24	88	43	16	26	3
<i>Kvinnliga arb. 18—64 år</i>	63	56	183	101	246	103	29	107	7
därav:									
egentliga lantarbetare.. %	34,9	37,8	23,5	..	26,4	47,8	34,6
arbetare med blandat arbete	12,9	9,3	22,7	..	20,2	12,9	43,4
mjölkerskor	35,9	40,0	11,4	..	17,7	31,5	8,8
hembiträden	4,5	—	41,5	..	32,0	0,2	13,2
specialarbetare	0,5	0,1	—	..	0,1	0,0	—
diskerskor	11,3	12,8	0,9	..	3,5	7,6	—
<i>Kvinnliga arb. 65 år o. där-över</i>	2	2	1	—	3	3	0	—	0
<i>Kvinnliga arb. under 18 år</i>	2	0	8	4	10	3	2	5	—

ende av jordbrukets arbetskraftsbehov. De egentliga lantarbetarna t. ex. uppgick till 67 % av antalet manliga lantarbetare i åldern 18—64 år (tab. B). De svarade för 42 % av hela antalet arbetsdagar, gjorda av manliga lantarbetare i åldern 18—64 år (tab. C). För yrkesgruppen djurskötare är motsvarande procenttal 5 respektive 15.

Beträffande förekomsten av de olika löneformerna kan nämnas, att 48 % av de manliga arbetarna i åldern 18—64 år hade enbart kontant lön, 41 % fri kost, 8 % kost och logi och 3 % naturaför-

måner i form av livsförnödenheter och/eller bostad. Ser man i stället till antalet arbetsdagar (tab. C), blir procentalen följande: enbart kontant lön 60 %, fri kost 10 %, kost och logi 20 %, livsförnödenheter och/eller bostad 10 %.

Av samtliga arbetare (oavsett kön och ålder) hade 19 % arbetat på gårdar, som uppgivits vara bundna av kollektivavtal, och av de manliga arbetarna i åldern 18—64 år 22 %. Dessa arbetare, resp. gårdar, betecknas i det följande som »arbetare (gårdar) med kollektivavtal».

Lantarbetarna avlönas till alldeles

överbäggande del med tidlön — vanligen timlön eller månadslön. Ackordsarbete förekommer i relativt liten utsträckning. Av manliga lantarbetare i åldern 18—64 år, för vilka uppgift förelåg om hur lönen beräknas, hade 79 % timlön och 12 % månadslön (tab. D). För rättare och ladugårdsförmän med och utan kollektivavtal samt för djurskötare utan kollektivavtal förekom månadslön betydligt oftare än för andra yrkesgrupper. Av manliga lantarbetare i åldern 18—64 år hade 13 % haft ackordsarbete år 1954 (tab. D). Andelen ackordsarbetsdagar av hela antalet arbetsdagar uppgick för denna grupp till 4 %. För kvinnliga lantarbetare i åldern 18—64 år var båda procenttalen 20. Arbetsdagar, då både tidlöns- och ackordsarbete utförts, skulle enligt anvisningarna redovisas som arbetsdagar med tidlön. Beräkningen av ackordsarbetets omfattning mätt i antalet ackordsarbetsdagar ger därför ett något för lågt värde.

Lönebegreppen. I den statistiska redovisningen användes följande mått på lantarbetarnas förtjänster:

- 1) den genomsnittliga timförtjänsten,
- 2) medianen för de individuella genomsnittliga timförtjänsterna (mediantimförtjänsten),
- 3) den genomsnittliga årsförtjänsten,
- 4) medianen för årsförtjänsterna (medianårsförtjänsten).

Dessa mått har — i likhet med övriga i det följande redovisade medeltal och spridningsmått — beräknats med utgångspunkt från det »uppräknade» (icke det ursprungligen redovisade) antalet arbetare.

Med den *genomsnittliga timförtjänsten* (tab. 2, 7, 9 och 10) för en viss grupp av lantarbetare, eller »timförtjänsten» som den för korthetens skull

ibland kallas, menas kvoten mellan lönesumman och antalet arbetstimmar vid tidlönsarbete. I lönesumman inräknas kontant lön vid tidlönsarbete (på ordinarie arbetstid och övertid), värdet av ev. naturaförmåner samt semesterlön, provision o. dyl. Däremot medräknas ej ackordslön. Lönebelopp, för vilka uppgifter om motsvarande arbetstid saknas, har inte medtagits vid beräkningen av den genomsnittliga timförtjänsten. Den genomsnittliga timförtjänsten för en viss grupp av lantarbetare mäter ersättningen för arbete utfört av arbetare inom gruppen och kan därför sägas approximativt mäta ersättningen per timme för visst slags lantarbete. Dessutom är den genomsnittliga timförtjänsten ett med antalet timmar vägt medeltal av de individuella genomsnittliga timförtjänsterna. Den individuella genomsnittliga timförtjänsten definieras som kvoten mellan individens lönesumma och summa arbetstimmar vid tidlönsarbete, varvid lönesumma och timsomma avgränsas på samma sätt som vid beräkningen av den genomsnittliga timförtjänsten för en grupp arbetare. Utom den »totala» genomsnittliga timförtjänsten beräknas (tab. 7) dels en genomsnittlig kontant timförtjänst av enbart timlön, månadslön etc. vid tidlönsarbete på ordinarie arbetstid och dels en genomsnittlig kontant timförtjänst av enbart timlön vid tidlönsarbete på övertid. Vid beräkningen av dessa genomsnittsförtjänster medtas ej lön för ersättartjänstgöring på sönd- och helgdagar, lön för rykt och förberedelsearbeten, semesterlön, provision etc. och ej heller naturaförmånernas värde. *Mediantimförtjänsten* (tab. 3 och 4) anger vilken individuell genomsnittlig timförtjänst halva antalet arbetare i gruppen ej når upp till och halva antalet arbetare överskrider. Den *genom-*

Tab. D. Förekomsten av ackordsarbete och sättet för lörens beräkning för lantarbetare i åldern 18 - 64 år, år 1954 (uppräknat material)

m. k. = med kollektivavtal, u. k. = utan kollektivavtal

Kön Yrke Kollektivavtal Löneform	Totala antalet redov. arb.	Totala upp- räkna- de antalet arb.	Arb. m. ackords- arbete i % av totala antalet arb.	Ackords- arb.-dag. i % av samtl. arb.-dag. för alla arb.	Antal arb. m. uppg. om lönebe- räkn.- sättet	Därav, %, arb. med			
						tim- lön	må- nads- lön	enbart ackords- lön, veckolön, daglön	
Manliga arbetare ..	m. k.	4 094	5 016	29,5	2,9	4 590	77,6	13,4	9,0
	u. k.	2 985	17 901	8,8	4,9	15 481	79,7	11,3	9,0
	sa	7 079	22 917	13,4	3,9	20 071	79,2	11,8	9,0
rättare	m. k.	200	235	12,8	0,9	225	34,2	65,8	—
	u. k.	32	89	83
egentliga lantarb.	m. k.	1 880	2 472	35,6	5,5	2 249	77,4	6,0	16,6
	u. k.	2 033	12 842	9,3	5,2	11 120	83,0	7,0	10,0
traktorskötare ..	m. k.	749	807	26,5	0,8	751	91,5	8,1	0,4
	u. k.	131	479	20,5	3,9	432	71,1	7,4	21,5
arb. med blandat arbete	m. k.	251	360	19,7	1,3	328	78,0	20,4	1,6
	u. k.	533	3 507	6,0	4,1	2 936	74,2	21,6	4,2
ladugårdsförmän	m. k.	217	229	26,6	2,5	215	60,9	37,2	1,9
	u. k.	28	59	57
djurskötare	m. k.	608	701	26,5	1,9	628	81,0	16,9	2,1
	u. k.	157	338	10,1	8,0	307	33,9	59,3	6,8
specialarbetare ..	m. k.	141	147	12,2	0,8	130	88,9	11,5	1,6
	u. k.	35	308	281
övriga arbetare..	m. k.	48	65	64
	u. k.	36	279	265
arb. utan naturaför- måner		5 040	11 097	20,7	3,8	10 015	82,6	6,0	11,4
» med fri kost.....		1 171	9 395	5,7	4,0	7 846	91,4	2,4	6,2
» » kost och logi		453	1 716	7,1	4,3	1 531	15,9	75,9	8,2
» » livsförn. och eller bostad..		415	709	15,5	3,3	679	32,7	59,4	7,9
Kvinnliga arbetare	m. k.	691	931	56,5	44,8	894	56,4	4,2	39,4
	u. k.	772	5 275	13,4	11,8	4 826	79,6	7,5	12,8
	sa	1 463	6 206	19,9	20,2	5 720	75,9	7,1	17,0
därav:									
egentliga lantarb.	m. k.	540	735	59,5	55,6	710	59,3	0,1	40,6
	u. k.	625	4 153	16,1	33,4	3 905	84,3	0,6	15,1
mjölkerskor	m. k.	74	92	90
	u. k.	22	145	138
hembiträden	m. k.	11	11	10
	u. k.	46	341	240

snittliga årsförtjänsten eller kortare »årsförtjänsten» (tab. 2 och 8) för en viss grupp arbetare beräknas genom att summan av arbetarnas förtjänster under året divideras med antalet arbetare; vid dessa beräkningar medtas dock endast arbetare med minst 250 arbetsdagar hos den arbetsgivare som lämnat uppgifterna. Det bör observeras, att ackordsförtjänster inräknas i årsförtjänsterna,

ävensom redovisade förtjänster av tidlön utan uppgift om motsvarande antal arbetstimmar. I tab. 8 (sista kolumnen) redovisas även de genomsnittliga årsförtjänsterna enbart för arbetare, som enligt uppgift varit anställda hela året hos den uppgiftslämnande arbetsgivaren (inberäknat arbetare som varit frånvarande från arbetet längre eller kortare del av året). Om en viss grupp av arbe-

Tab. E. Kollektivavtalens minimitimlöner, kr, åren 1946—1955 för fullt arbetsföra, dagliga och yrkesvana manliga lantarbetare (utan naturaförmåner), som fyllt 20 år, vid jordbruket i hela riket utom Västernorrlands¹, Jämtlands¹, Västerbottens och Norrbottens län

År	Anställningsgrupper ²							
	Rät- tare, ej sko- lad	Rät- tare, sko- lad	Egent- lig lant- arb. (kör- karl o. dags- ver- kare)	Motorkunnig traktorförare samt lastbils- förare (mo- torkunnig traktorförare anställd som sådan)	Arb. med blan- dat arbete (arb. anst. för både djursköt- sel o. annat arbete, även »stallare»)	Djur- skötare i för- mans- ställ- ning, ej sko- lad	Djur- skötare i för- mans- ställ- ning, skolad	Djurskötare, även foder- marsk (djurskö- tare, maskin- mjölkare och fodermarsk som ej utför skoning)
1946 ³		1,395	1,235	1,285	1,255	1,385		1,325
1947 ⁴		1,47	1,31	1,36	1,33	1,48		1,42
1948 ⁵	1,81	1,91	1,62	1,67	1,64	1,79	1,89	1,75
1949 ⁶	1,83	1,93	1,64	1,69	1,67	1,84	1,94	1,80
1950 ⁷	1,89	1,99	1,70	1,75	1,73	1,90	2,00	1,86
1951	2,14	2,24	1,95	2,00	1,98	2,15	2,25	2,11
1952	2,70	2,80	2,45	2,52	2,48	2,70	2,80	2,60
1953	2,70	2,80	2,45	2,52	2,48	2,70	2,80	2,60
1954	2,83	2,93	2,58	2,65	2,61	2,83	2,93	2,73
1955	3,13	3,23	2,88	2,95	2,91	3,13	3,23	3,03

¹ För Västernorrlands och Jämtlands län gäller särskilda lönesatser.

² Om timlönerna för åren 1946—1951 ej avser samma grupper som för senare år har de äldre grupperna angivits inom parentes.

³ Lönesatserna gällde $\frac{1}{3}$ — $\frac{31}{8}$ 1946.

⁴ Lönesatserna gällde $\frac{1}{5}$ — $\frac{31}{10}$ 1947.

⁵ Lönesatserna gällde $\frac{1}{11}$ 1947— $\frac{31}{10}$ 1948.

⁶ Lönesatserna gällde $\frac{1}{11}$ 1948— $\frac{31}{12}$ 1949.

⁷ Lönesatserna gällde $\frac{1}{3}$ — $\frac{31}{12}$ 1950.

tare med minst 250 arbetsdagar under året ordnas efter årsförtjänstens storlek, blir gruppens medianårsförtjänst (tab. 5 och 6) den årsförtjänst som halva antalet arbetare ej når upp till och halva antalet överskrider.

Spridningsmått. För att belysa förtjänsternas variationer inom olika arbetargrupper redovisas (tab. 3, 4, 5 och 6) arbetarnas fördelning efter de individuella genomsnittliga timförtjänsternas, respektive (beträffande arbetare med minst 250 arbetsdagar hos den uppgiftslämnande arbetsgivaren) årsförtjänsternas storlek samt vidare medianer, övre och nedre kvartiler för dessa timförtjänster och årsförtjänster. Om arbetarna ordnas efter de individuella genomsnittliga timförtjänsternas (resp. årsförtjänsternas)

storlek, anger den nedre och den övre kvartilen de två förtjänster, mellan vilka de individuella genomsnittliga förtjänsterna varierar, om man bortser från den fjärdedel av arbetarna, som har de lägsta individuella förtjänsterna och från den fjärdedel, som har de högsta individuella förtjänsterna.

Det må framhållas att man vid dessa beräkningar ej tagit någon hänsyn till variationerna i fråga om de enskilda arbetarnas arbetstid och ej heller till den omständigheten att vissa arbetare kan ha varit anställda hos mer än en arbetsgivare under året.

Löneutvecklingen åren 1946—1954

Kollektivavtalens lönesatser. På gårdar där arbetsgivaren tillhör Svenska lant-

arbetsgivareföreningen och arbetarna Svenska lantarbetareförbundet regleras löner och arbetsförhållanden i nämnda organisationers »Kollektivavtal vid jordbruket». Avtalets bestämmelser torde emellertid ha tillämpats även på många gårdar, som icke är bundna av kollektivavtal.

Numera finns endast ett kollektivavtal. Avtalet gäller för hela riket med undantag av Norrbottens och Västerbottens län. Lönesatserna i kollektivavtalet har karaktären av minimilöner. Fr. o. m. år 1951 har kollektivavtalens giltighetstid varit kalenderåret. Avtalen innehåller sedan 1948 endast bestämmelser om löner för arbetare utan naturaförmåner. Lönesatserna åren 1946—1955 för vissa s. k. anställningsgrupper av manliga arbetare framgår av tab. E. För kvinnliga arbetare var avtalens minimitimplöner utom i Västernorrlands och Jämtlands län åren 1946—1955:

År	Vid arbete i ladugård, kr	Vid övriga arbeten, kr
1946 ¹	0,944	0,924
1947 ²	1,01	0,99
1948 ³	1,27	1,25
1949 ⁴	1,27	1,25
1950 ⁵	1,33	1,31
1951.....	1,58	1,56
1952.....	1,97	1,97
1953.....	1,97	1,97
1954.....	2,08	2,08
1955.....	2,33	2,33

¹ Lönesatserna gällde $\frac{1}{8}$ — $\frac{31}{8}$ 1946.

² Lönesatserna gällde $\frac{1}{5}$ — $\frac{31}{10}$ 1947.

³ Lönesatserna gällde $\frac{1}{11}$ 1947— $\frac{31}{10}$ 1948.

⁴ Lönesatserna gällde $\frac{1}{11}$ 1948— $\frac{31}{12}$ 1949.

⁵ Lönesatserna gällde $\frac{1}{8}$ — $\frac{31}{12}$ 1950.

Löneutvecklingen enligt statistiken. I tab. F och G belyses utvecklingen av timförtjänsterna och årsförtjänsterna åren 1946—1954 för vissa grupper av lantarbetare. Gruppen egentliga lantarbetare

har för åren 1946—1951 erhållits genom att de förutvarande grupperna fördrängar, körkarlar och dagsverkare sammanlagits till en grupp och gruppen djurskötare genom att de förutvarande grupperna djurskötare, fodermarskar och stalldrängar fått bilda den nya gruppen djurskötare. Med »samtliga arbetare oavsett löneform» menas samtliga i varje års undersökning redovisade arbetare, således även de grupper som inte är särredovisade i tabellerna.

Som förut omtalats grundar sig statistiken för år 1954, i olikhet mot tidigare statistik, på uppgifter från ett slumpmässigt urval av gårdar. De beräknade genomsnittsförtjänsterna för år 1954 är därför inte helt jämförbara med genomsnittsförtjänsterna för tidigare år. I tab. F—I har detta markerats med ett mellanrum mellan talen för år 1953 och de för år 1954. För att kunna beräkna löneindex för år 1954 med år 1946 som bas har man för varje i tab. F redovisad yrkesgrupp (utom gruppen »hembiträden») först beräknat de genomsnittliga timförtjänsterna år 1954 i fem arealgrupper av gårdar med kollektivavtal (gårdar med 10—20, 20—30, 30—50, 50—100 och över 100 hektar åker) och i fem arealgrupper av gårdar utan kollektivavtal, således 10 genomsnittsförtjänster för varje arbetargrupp. Därefter uträknades ett vägt medeltal av de 10 genomsnittsförtjänsterna, varvid vikterna utgjordes av de timsummor som i 1953 års statistik redovisades för motsvarande gårdsgupper. På detta sätt erhöles för tabellens yrkesgrupper i ordning från vänster till höger de genomsnittliga timförtjänsterna 2,90, 2,80, 3,10, 2,38, 2,68 och 2,19 kr, vilka använts vid beräkningen av indextalen för år 1954. Hembiträden skulle enligt anvisningarna

Tab. F. Timförtjänster åren 1946—1954 för lantarbetare över 18 år

Uppgifterna för åren 1952—1954 avser arbetare i åldern 18—64 år

År	Manliga arbetare										Kvinnliga arbetare			
	Samtliga arb. oavsett löneform		Eg. lantarb. utan naturaförmåner		Djurskötare utan naturaförmåner		Eg. lantarb. med kost o. logi		Eg. lantarb. med fri kost		Eg. lantarb. oavsett löneform		Hembiträden oavsett löneform	
	Kr	Index ¹	Kr	Index ¹	Kr	Index ¹	Kr	Index ¹	Kr	Index ¹	Kr	Index ¹	Kr	Index ¹
1946	1,35	100	1,33	100	1,43	100	1,10	100	1,19	100	0,99	100	0,72	100
1947	1,47	109	1,44	108	1,55	108	1,26	115	1,49	125	1,16	117	0,79	110
1948	1,77	131	1,72	129	1,88	131	1,47	134	1,60	134	1,36	137	0,90	125
1949	1,64	136	1,77	133	1,97	138	1,57	143	1,61	135	1,36	137	0,97	135
1950	1,91	141	1,81	136	2,03	142	1,68	153	1,73	145	1,40	141	1,06	147
1951	2,18	161	2,08	156	2,30	161	1,84	167	2,02	170	1,64	166	1,20	167
1952	2,73	202	2,63	198	2,88	201	2,33	212	2,40	202	2,09	211	1,60	222
1953	2,77	205	2,68	202	2,93	205	2,31	210	2,52	212	2,15	217	1,70	236
1954 ²	2,84	215	2,80	211	3,09	217	2,32	216	2,67	225	2,18	221

¹ År 1946 = 100.² Se texten s. 10.

redovisas endast om de regelmässigt deltagit i jordbruksarbetet. I primärmaterialiet för år 1954 fanns uppgifter för endast 29 hembiträden. Någon genomsnittlig timförtjänst har därför inte beräknats för denna grupp. Genomsnittsförtjänsterna i tab. F—I avser för åren

1952, 1953 och 1954 arbetare i åldern 18—64 år men för tidigare år arbetare i åldern 18 år och däröver. Det kan nämnas att om man medräknar män i åldern 65 år och däröver, blir den genomsnittliga timförtjänsten år 1954 för gruppen »samtliga manliga arbetare» 2,81 kr i

Tab. G. Årsförtjänster åren 1946—1954 för lantarbetare över 18 år med minst 250 arbetsdagar under året hos den uppgiftslämnande arbetsgivaren

Uppgifterna för åren 1952—1954 avser arbetare i åldern 18—64 år

År	Manliga arbetare								Kvinnliga arbetare	
	Samtliga arb. oavsett löneform		Eg. lantarb. utan naturaförmåner		Djurskötare utan naturaförmåner		Eg. lantarb. med kost o. logi		Hembiträden oavsett löneform	
	Kr	Index ¹	Kr	Index ¹	Kr	Index ¹	Kr	Index ¹	Kr	Index ¹
1946.....	3 296	100	3 193	100	3 691	100	2 692	100	1 856	100
1947.....	3 603	109	3 446	108	3 998	108	2 966	110	1 974	106
1948.....	4 301	130	4 142	130	4 802	130	3 413	127	2 304	124
1949.....	4 450	135	4 206	132	4 967	135	3 549	132	2 393	129
1950.....	4 638	141	4 363	137	5 122	139	3 820	142	2 574	139
1951.....	5 322	161	5 026	157	5 926	161	4 126	153	2 851	154
1952.....	6 729	204	6 291	197	7 437	201	5 558	206	3 949	213
1953.....	6 830	207	6 385	200	7 431	201	5 530	205	3 970	214
1954 ²	6 738	..	6 729	..	8 047	..	4 927

¹ År 1946 = 100.² Se texten s. 10.

Tab. H. De individuella genomsnittliga timförtjänsternas spridning åren 1946—1954 för manliga lantarbetare över 18 år (oavsett löneform)

Uppgifterna för åren 1952—1954 avser arbetare i åldern 18—64 år

År	Arbetare med kollektivavtal: timförtjänsternas (kr)			Arbetare utan kollektivavtal: timförtjänsternas (kr)			Summa arbetare: timförtjänsternas (kr)		
	nedre kvartil	median	övre kvartil	nedre kvartil	median	övre kvartil	nedre kvartil ¹	median ¹	övre kvartil ¹
1946.....	1,28	1,37	1,47	1,08	1,26	1,45
1947.....	1,39	1,48	1,59	1,16	1,38	1,60
1948.....	1,67	1,77	1,91	1,40	1,63	1,87
1949.....	1,73	1,83	1,97	1,50	1,71	1,96
1950.....	1,78	1,88	2,02	1,63	1,83	2,05
1951.....	2,05	2,15	2,31	1,84	2,05	2,35
1952.....	2,61	2,72	2,91	2,38	2,62	3,00	2,51	2,70	2,94
1953.....	2,64	2,76	2,97	2,44	2,70	3,07	2,56	2,75	3,00
1954 ²	2,77	2,92	3,12	2,52	2,99	3,25	2,58	2,95	3,19

¹ För »summa arbetare» har medianer och kvartiler för åren 1946—1951 ej beräknats.

² Se texten s. 10.

stället för 2,84 kr. Indextalen i tab. F visar, att lantarbetarlönerna mer än fördubblats under tiden 1946—1954. Ökningen, som pågått hela perioden, var särskilt stor från år 1950 till år 1952.

Beträffande »samtliga manliga arbetare i åldern 18 år och däröver» redovisas i tab. H och I medianer och kvar-

tiler för de individuella genomsnittliga timförtjänsterna och årsförtjänsterna.

De i tabellerna F—I redovisade genomsnittsförtjänsterna för de olika åren 1946—1954 avser de »nominella» förtjänsterna. Ingen hänsyn har sålunda tagits till penningvärdets förändringar under perioden. Socialstyrelsens levnads-

Tab. I. Årsförtjänsternas spridning åren 1946—1954 för manliga lantarbetare över 18 år med minst 250 arbetsdagar under året hos den uppgiftslämnande arbetsgivaren (oavsett löneform)

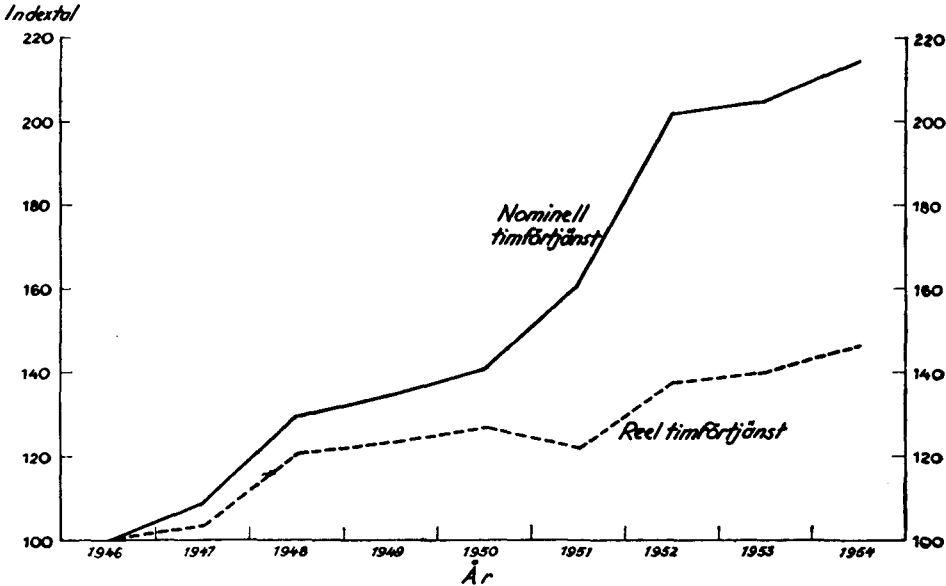
Uppgifterna för åren 1952—1954 avser arbetare i åldern 18—64 år

År	Arbetare med kollektivavtal: årsförtjänsternas (kr)			Arbetare utan kollektivavtal: årsförtjänsternas (kr)			Summa arbetare: årsförtjänsternas (kr)		
	nedre kvartil	median	övre kvartil	nedre kvartil	median	övre kvartil	nedre kvartil	median	övre kvartil
1946	3 117	3 398	3 716	2 480	2 880	3 300	2 944	3 311	3 648
1947	3 370	3 689	4 048	2 650	3 132	3 660	3 202	3 600	3 995
1948	4 067	4 427	4 867	3 005	3 640	4 246	3 867	4 317	4 780
1949	4 157	4 536	5 016	3 213	3 880	4 441	3 983	4 434	4 925
1950	4 326	4 720	5 218	3 420	4 066	4 680	4 140	4 608	5 108
1951	4 953	5 444	6 022	3 862	4 668	5 419	4 704	5 291	5 908
1952	6 241	6 777	7 496	5 218	6 097	6 949	6 048	6 640	7 370
1953	6 313	6 848	7 603	5 360	6 239	7 085	6 128	6 712	7 480
1954 ¹	6 660	7 230	8 080	4 160	5 660	6 940	5 840	6 890	7 790

¹ Se texten s. 10.

Diagram I. Den genomsnittliga timförtjänstens förändringar åren 1946—1954 för manliga lantarbetare i åldern 18 år och däröver

Indextalen, år 1946 = 100, visar dels förändringarna i den »nominella» timförtjänsten dvs. genomsnittet av de observerade timförtjänsterna och dels förändringarna i den »reella» timförtjänsten dvs. den genomsnittliga timförtjänsten omräknad till 1946 års kostnadsnivå enligt levnadskostnadsindex med skatter och sociala förmåner

kostnadsindex (inklusive direkta skatter och sociala förmåner) steg med 46 % från år 1946 till år 1954. Tar man hänsyn till penningvärdets förändringar

skulle lantarbetarnas reella löneförbättring mellan 1946 och 1954 kunna uppskattas till ca 45 % (se även diagram I).

I tab. J kan löneutvecklingen åren

Tab. J. Jämförelse mellan löneutvecklingen 1946—1954 för lantarbetare och för andra arbetare

Indexserierna avser genomsnittliga timförtjänster för vuxna manliga arbetare (i allmänhet 18 år och däröver)

År	Indextal (år 1946 = 100) för						
	timförtj. för lantarb.	timförtj. för trädgårdsarb.	dagsförtj. för skogshuggare	timförtj. för grovarb. inom väg-väsande	timförtj. för arb. i jord- o. stenind., dyrortsgr. 1 o. 2	timförtj. för arb. i träind., dyrortsgr. 1 o. 2	timförtj. för industriarb.
1946	100	100	100	100	100	100	100
1947	109	114	115	117	116	115	114
1948	131	131	127	138	125	123	124
1949	136	136	136	142	130	127	128
1950	141	139	129	145	134	132	133
1951	161	161	163	172	162	159	161
1952	202	193	230	209	191	186	191
1953	205	201	219	221	198	195	200
1954	215	211	233	—	200	207	209

1940–1954 för lantarbetare jämföras med löneutvecklingen för några andra arbetargrupper. Lantarbetarnas löner har sedan år 1946 förändrat sig på ungefär samma sätt som lönerna för övriga i tabellen redovisade arbetargrupper. För skogsarbetarna har dock löneökningen efter 1951 och för vägarbetare efter 1950 varit starkare än för lantarbetarna. Det kan i detta sammanhang nämnas, att relationen mellan den genomsnittliga timförtjäns- ten för vuxna manliga lantarbetare utan naturaförmåner och den genomsnittliga timförtjänsten för vuxna manliga industriarbetare försköts till lantarbetarnas favör åren 1939–1948 för att efter år 1948 hålla sig ungefär oförändrad. År 1939 utgjorde sålunda nyssnämnda timförtjänst för lantarbetare 50 % av den för industriarbetare, år 1944 hade procenttalet stigit till 60 och år 1948 till 71 (jfr s. 16).

Arbetstids- och löneförhållanden år 1954

Arbetstiden år 1954. Arbetstiden vid jordbruket regleras i lantarbetstidslagen av den 4 juni 1948. Enligt denna lag, som med vissa begränsningar gäller för jordbruk med i regel minst en arbetare, utgör den ordinarie arbetstiden högst 10 timmar per dygn. Under tiden november—februari får den ordinarie arbetstiden per vecka ej överstiga 45 timmar och under tiden mars—oktober ej 50 timmar. Enligt kollektivavtalet skall

för tiden mars—oktober den dagliga arbetstiden måndag—fredag i regel vara 9 timmar och lördag högst 5 timmar (november—februari 8 respektive 5 timmar). Några uppgifter som belyser dessa variationer i den dagliga arbetstiden finns ej på lönestatistikens blankett.

Vissa uppgifter om övertidsarbetets omfattning lämnas i tab. 1. Som övertidsarbete har ej räknats rykt och annat förberedelse- och avslutningsarbete eller ersättartjänstgöring på sön- och helgdagar. Endast betalt övertidsarbete redovisas. För traktorskötare, anställda på gårdar med kollektivavtal, tycks enligt tab. 1 övertidsarbete förekomma i jämförelsevis stor utsträckning. Fyra femtedelar av dessa hade under 1954 haft övertidsarbete med i genomsnitt 96 timmar per person.

För manliga arbetare i åldern 18—64 år med övertidsarbete visas i tablån nedert på denna sida den relativa fördelningen efter antalet övertidstimmar under året.

I tab. 1 visas även för olika grupper arbetarnas relativa fördelning efter antalet arbetsdagar under året hos den arbetsgivare, som lämnat uppgifterna. Fördelningarnas utseende bestäms i hög grad av att jordbruket sysselsätter ett stort antal tillfälliga arbetare, som bara arbetar någon kortare tid hos en och samma arbetsgivare. Några bestämda slutsatser om arbetarnas fördelning efter den »personliga» årsarbetstidens längd (i lantarbetaryrket) kan därför inte dras av fördelningarna i tab. 1.

	Uppräknat antal manl. arb. 18—64 år med övertidsarbete ¹	Därav, i % år 1954 ¹ högst 50	med följande antal övertidstimmar under					
			51—100	101—150	151—200	201—250	251—300	301 o. över
Gårdar med koll.-avtal ...	2 139	15,6	29,4	21,6	17,3	6,2	4,5	5,4
› utan › ...	272	13,6	28,3	19,6	8,0	1,2	11,0	18,3
Samtliga gårdar	2 411	15,4	29,3	21,3	16,1	5,6	5,8	7,0

¹ Se texten å denna sida.

Tab. K. De genomsnittliga timförtjänsternas relativa förändring från år 1953 till år 1954 för vissa grupper av lantarbetare i åldern 18—64 år

Yrke Löneform	Arbetare med kollektivavtal		Arbetare utan kollektivavtal		Tillhoppa	
	Andel, %, av arb.dag. för samtl. manl. resp. kvinnl. arb. 18—64 år	Timför- tjänstens föränd- ring, %	Andel, %, av arb.dag. för samtl. manl. resp. kvinnl. arb. 18—64 år	Timför- tjänstens föränd- ring, %	Andel, %, av arb.dag. för samtl. manl. resp. kvinnl. arb. 18—64 år	Timför- tjänstens föränd- ring, %
Samtl. manl. lantarb...	51,6	+ 5	48,4	+ 4	100,0	+ 5
därav:						
Egentliga lantarb.						
utan naturaförmåner	16,5	+ 5	7,5	+ 3	24,1	+ 5
med fri kost	0,4	..	6,1	+ 6	6,5	+ 6
med kost och logi ..	0,6	..	9,4	+ 2	10,0	+ 3
Djurskötare utan natu- raförmåner	8,9	+ 6	1,7	+ 7	10,6	+ 6
Kvinnl. egentliga lant- arb. (oavsett löne- form)	8,9	+ 3	17,5	+ 2	26,4	+ 2

Att ej mindre än fyra femtedelar av de manliga egentliga lantarbetarna i statistiken redovisas som arbetare med högst 49 arbetsdagar under året är sålunda en följd av det stora antalet tillfälliga arbetare inom gruppen. Även siffrorna för arbetare med blandat arbete tyder på ett betydande antal tillfälliga arbetare. Av arbetarnas fördelning efter antalet arbetsdagar inom de fyra löneformsgrupperna framgår att nästan alla arbetare med fri kost arbetat kortare tid än 50 dagar hos den rapporterade arbetsgivaren, medan de flesta arbetare med livsförnödenheter och/eller bostad varit sysselsatta större delen av året hos en och samma arbetsgivare.

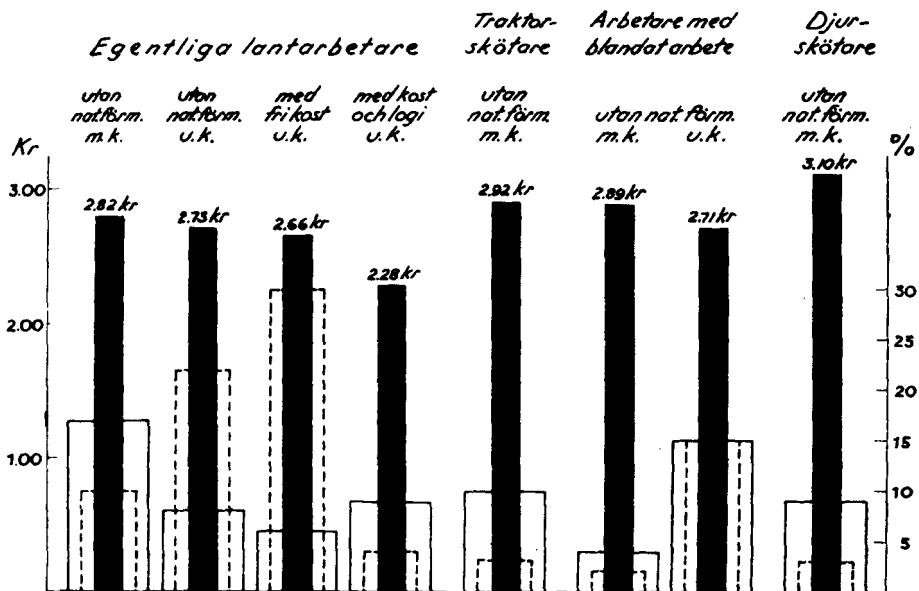
Löneförhållandena år 1954. Det har förut (s. 10) framhållits, att de för år 1954 beräknade genomsnittsförtjänsterna för lantarbetare ej är jämförbara med motsvarande uppgifter för tidigare år. För de i tab. F redovisade grupperna beräknades därför genom ett särskilt vägningsförfarande genomsnittliga timförtjänster för år 1954 jämförbara med timförtjäs-

terna för åren 1946—1953. De vägda timförtjänsterna användes sedan vid uträkningen av löneindexen för år 1954 i tab. F. Samma timförtjänster har i tab. K utnyttjats för beräkning av timförtjänsternas relativa förändringar från år 1953 till år 1954. Enligt tab. K hade den genomsnittliga timförtjänsten för manliga lantarbetare i åldern 18—64 år (oavsett arbetarnas yrke och löneform) stigit med 5 % från år 1953 till år 1954. Enligt socialstyrelsens levnadskostnadsindex var levnadskostnaderna år 1954 ungefär 1,2 % lägre än år 1953. Reallöneökningen från år 1953 till år 1954 skulle därför kunna uppskattas till ca 5 %.

För 52 % av de manliga lantarbetarna i åldern 18—64 år ingick naturaförmåner i lönen (tab. B). Dessa arbetare med naturaförmåner svarade för 40 % av det antal arbetsdagar som redovisats för samtliga manliga lantarbetare i åldern 18—64 år. Sedan man kontrollerat naturaförmånernas värdering (jfr s. 2) uträknades den genomsnittliga timförtjänsten som kvoten mellan den totala lönesumman (naturaförmåner + kontant

Diagram II. Genomsnittliga timförtjänster (svarta staplar) år 1954 för vissa grupper av manliga lantarbetare i åldern 18—64 år

Staplar med streckade konturer anger, enligt 1954 års lönestatistik, gruppens andel i % av det uppräknade totala antalet manliga lantarbetare i åldern 18—64 år och staplar med heldragna konturer gruppens andel i % av det uppräknade totala antalet arbetsdagar under året gjorda av manliga lantarbetare i åldern 18—64 år; m. k. = med kollektivavtal, u. k. = utan kollektivavtal

lön) och antalet arbetstimmar. Naturaförmånernas värdering utgör en osäkerhetsfaktor vid beräkningen av de genomsnittliga timförtjänsterna. I efterföljande tablå, där avsikten är att jämföra lantarbetarnas löneläge med löneläget för andra arbetargrupper, har man därför använt den genomsnittliga timförtjänsten för manliga lantarbetare i åldern 18—64 år utan naturaförmåner. Det bör i detta sammanhang nämnas, att dolda förmåner, t. ex. låg hyra för bostad, som arbetsgivaren äger, torde spela större roll för lantarbetarna än t. ex. för industriarbetarna. Flertalet lantarbetare bor i kommuner tillhörande de lägsta dyrortsgrupperna. I tablåen återges därför beträffande industriarbetare och vissa andra grupper genomsnittliga timför-

	Genomsnittlig timförtj., kr, för vuxna manl. arb.		
	Hela riket	Dyrortsgrupp 2	Dyrortsgrupp 3
Lantarbetare utan naturaförmåner	2,94
Trädgårdsarb.: yrkesarb.	3,10
Industriarbetare	4,29	3,76	4,19
Lagerarb. och lagerbiträden vid handelsföretag (september 1954)	3,80	3,15	3,17
Husbyggnadsarbetare ..	5,89	4,62	5,45
Vägförvaltningarnas vägunderhållsarbetare..	4,08	3,35	3,50
Banarbetare vid SJ....	3,67	3,43	3,64

tjänster såväl för hela riket som för dyrortsgrupperna 2 och 3.

Timförtjänsten för manliga lantarbetare utan naturaförmåner uppgick sålunda år 1954 till 78 % av timförtjänsten för industriarbetare i dyrortsgrupp 2 och till 69 % av timförtjänsten för industri-

arbetare i hela riket (oavsett dyrortsgrupp). Det sistnämnda procenttalet motsvarades av procenttalet 68 för år 1953 och 70 för år 1952. De anförda procenttalen mäter skillnaden mellan lantarbetarnas och industriarbetarnas förtjänster utan hänsyn till eventuella skillnader mellan lantarbetarnas och industriarbetarnas levnadskostnader.

Lön och yrke. Angående lantarbetarnas yrkesfördelning hänvisas till s. 5. Genomsnittsförtjänsterna år 1954 för olika yrkesgrupper av lantarbetare redovisas i tab. 2 (se även diagram II). Spridningen kring dessa genomsnittsförtjänster kan studeras i tab. 3, 4, 5 och 6. Av tab. 2 framgår, att manliga egentliga lantarbetare utan naturaförmåner på gårdar med kollektivavtal förtjänade 2,82 kr i timmen. Enligt tab. 3 låg mediantimförtjänsten (2,80 kr) nära denna genomsnittliga timförtjänst. Förtjänster på mindre än 2,40 kr eller över 3,19 kr per timme var ovanliga. Arbetare med kollektivavtal, som arbetat minst 250 dagar under året, uppnådde en genomsnittlig årsförtjänst på 6 735 kr (tab. 2) och deras medianårsförtjänst var 6 720 kr (tab. 6). Vid anställning med kost och logi på gårdar utan kollektivavtal var de egentliga lantarbetarnas förtjänst i genomsnitt 2,28 kr per timme (tab. 2). Mediantimförtjänsten var 2,36 kr (tab. 3). I tab. 8 redovisas bland annat årsförtjänster för arbetare som enligt uppgift av den rapporterande arbetsgivaren varit anställda hela året; för egentliga lantarbetare utan naturaförmåner visar tabellen en sådan genomsnittlig årsförtjänst av 6 178 kr på gårdar med kollektivavtal.

De högsta genomsnittliga timförtjänsterna bland arbetare utan naturaförmå-

ner redovisas för ladugårdsförmän och rättare. Därefter kom i tur och ordning specialarbetare, djurskötare, traktorskötare, arbetare med blandat arbete och egentliga lantarbetare.

Lön och löneform. Hur lantarbetarna fördelar sig på olika löneformer har berörts på s. 6. Av timförtjänsten för samtliga manliga arbetare i åldern 18—64 år (oavsett yrke) inom löneformsgruppen fri kost utgjorde naturaförmånernas värde 20 %. För löneformsgruppen kost och logi blev motsvarande procenttal 35 och för löneformsgruppen livsförnödenheter och/eller bostad 9.

Om förekomsten av de olika löneformerna inte hade något samband med andra faktorer som bestämmer arbetarens lön än hans ålder, yrke och förekomsten av kollektivavtal, så kunde man vänta sig, förutsatt att naturaförmånernas värdering vore någotsånär riktig, att genomsnittsförtjänsten för en viss yrkesgrupp vore ungefär densamma vid olika löneformer. Detta är enligt vad som framgår av tab. 2 inte fallet. För att underlätta ett studium av skillnaderna mellan förtjänsterna i de fyra löneformsgrupperna återges i följande tablå timförtjänsterna för egentliga lantarbetare och arbetare med blandat arbete utan kollektivavtal.

Löneformsgrupp	Timförtjänst, kr, för			
	egentliga lantarbetare utan kollektivavtal		arbetare med blandat arbete utan kollektivavtal	
	totalt	in natura	totalt	in natura
utan naturaförmåner	2,73	0,00	2,71	0,00
fri kost	2,66	0,51
kost och logi ..	2,28	0,80	2,08	1,81
livsförnödenheter etc.	2,59	2,53

¹ Medeltal av uppgifter för 70 arbetare.

² , , , , 19 ,

Av tablan framgår att den beräknade totala timförtjänsten för egentliga lantarbetare och arbetare med blandat arbete inom löneformsgruppen kost och logi var 45 respektive 63 öre lägre än motsvarande timförtjänst för egentliga lantarbetare, respektive arbetare med blandat arbete utan naturaförmåner.

Vid en jämförelse mellan lantarbetarnas löner och lönerna för andra arbetargrupper (jfr s. 16) måste hänsyn tagas till att de naturaförmåner som ingår i lantarbetarnas löner är lågt värderade. I de relativt låga nyttjanderättsavgifter och avgifter för kost och logi, som stipuleras i kollektivavtalet, ligger nämligen »dolda» förmåner.

Lönens sammansättning. Den genomsnittliga timförtjänsten, beräknad som kvoten mellan gruppens lönesumma och summa arbetstimmar, mäter den totala förtjänsten, oavsett arbetets art och oavsett om arbetet utförts på ordinarie tid eller övertid. Lönesumman består av kontant lön vid tidlönsarbete på ordinarie arbetstid, kontant lön vid tidlönsarbete på övertid, lön för ersättartjänstgöring på sön- och helgdagar och flera andra slags förtjänster samt värdet av naturaförmåner. Divideras varje sådan förtjänstsumma med den mot den totala lönesumman svarande timsumman, får man varje »förtjänstslags» andel i kronor av den genomsnittliga timförtjänsten. Sådana beräkningar redovisas i tab. 7 (de sex sista kolumnerna). För de genomsnittliga årsförtjänsterna finns liknande uppgifter i tab. 8.

Den kontanta förtjänsten av tidlönsarbete på övertid samt den kontanta förtjänsten av ersättartjänstgöring på sön- och helgdagar och av rykt och förberedelsearbeten utgör enligt tab. 7 en mindre andel av den totala timförtjänsten be-

träffande arbetare med naturaförmåner än i fråga om arbetare utan naturaförmåner. För arbetare på gårdar med kollektivavtal har dessa slag av ersättningar relativt större omfattning än för arbetare på andra gårdar.

I tab. 7 återges vidare genomsnittliga kontanta timförtjänster av enbart timlön, månadslön etc. vid tidlönsarbete dels på ordinarie arbetstid och dels på övertid.

Lön och ålder. Genomsnittliga timförtjänster för arbetare i olika åldersgrupper redovisas i tab. 9. Före 30-årsåldern steg timförtjänsterna för manliga arbetare med arbetarnas ålder. I åldrarna mellan 30 och 55 år höll de sig ungefär oförändrade för att därefter sjunka.

Lön och kollektivavtal. I tab. 2--10 har genomgående skilts på arbetare med och arbetare utan kollektivavtal. Man finner av tab. 2 att såväl timförtjänsten som årsförtjänsten i regel är högre vid gårdar med kollektivavtal än vid gårdar utan kollektivavtal. För manliga egentliga lantarbetare utan naturaförmåner var sålunda timförtjänsten 3 % högre på gårdar med kollektivavtal än på gårdar utan kollektivavtal. De individuella genomsnittsförtjänsterna varierar mindre på gårdar med än på gårdar utan kollektivavtal (tab. 3--6).

Lönens variationer med gårdarnas storlek och läge. I tab. 10 redovisas för yrkesgrupperna manliga egentliga lantarbetare, djurskötare och traktorskötare de genomsnittliga timförtjänsterna på gårdar i olika storleksklasser och på gårdar i olika jordbruksområden. I tabellen har genomsnittsförtjänster beräknats för grupper av minst 50 redovisade arbetare.

Något tydligt samband mellan gårdarnas storlek och timförtjänsternas höjd kan inte utläsas av tabellen. Ej heller ger tabellen något säkert svar på frågan om några regionala olikheter finns beträffande lantarbetarnas förtjänster.

Arbetsåtgången per arealenhet

Primärmaterialet till statistiken över lantarbetarnas löner under år 1954 har i tab. 11 använts för beräkning av antalet arbetsdagar per 100 hektar åker i olika storleksklasser av gårdar och i olika jordbruksområden.

Lönestatistikens primärmaterial för år 1953 och tidigare år utnyttjades även för beräkningar rörande förändringarna sedan närmast föregående år i antalet arbetare, antalet arbetsdagar och utbetalda lönesummor.¹ Dessa beräkningar gjordes med användande av »identiskt» material för de två år som skulle jämföras. Som »identiskt» betecknas material från de gårdar, som lämnat uppgif-

¹ Se »Löner 1953», Del II, s. 19—22.

ter för båda åren. För år 1954 begärdes uppgifter till lantarbetarstatistiken från ett nytt urval av gårdar. Endast för en tjugondel av de gårdar som lämnat uppgifter till 1954 års statistik fanns uppgifter avseende år 1953. Någon beräkning av förändringarna i arbetarantal etc. från år 1953 till år 1954 har därför inte gjorts.

I tab. 11 redovisas för gårdar med kollektivavtal inom storleksklasserna över 20 hektar åker flera »manliga» arbetsdagar per 100 hektar åker än för gårdar utan kollektivavtal. Att däremot det genomsnittliga antalet arbetsdagar per 100 hektar åker för samtliga gårdar med kollektivavtal blir mindre än för samtliga gårdar utan kollektivavtal sammanhänger med den olika storleksfördelningen bland gårdar med och gårdar utan kollektivavtal. Andelen »lejda» arbetsdagar av hela antalet arbetsdagar steg med gårdarnas åkerareal; brukarnas och deras familjemedlemmars manuella arbetsinsats betyder av naturliga skäl mest på de minsta gårdarna.

II. Trädgårdsarbetare

Primärmaterialet och dess bearbetning. Socialstyrelsen har för år 1954 liksom för åren 1938—1953 verkställt en statistisk undersökning rörande trädgårdsarbetarnas arbetstids- och löneförhållanden. Vid tidigare undersökningar utsändes frågeblanketter till ett antal trädgårdsodlare enligt ett för ändamålet upplagt kortregister. Namn och adresser i kortregistret hade ursprungligen hämtats ur kalendrar av olika slag.

Vid 1954 års undersökning har emellertid detta adressregister ej använts. I

stället har ur primärmaterialet till 1951 års företagsräkning genom ett systematiskt urvalsförfarande uttagits ett antal trädgårdsföretag. Med ledning av uppgifterna på företagsräkningens blankett om antalet sysselsatta arbetare vid fem olika tidpunkter under 1950 utvaldes alla trädgårdsföretag, där antalet arbetare vid någon av dessa tidpunkter uppgick till minst 3, och vart tionde av övriga företag. Trädgårdsanläggningsföretag medtogs icke. På detta sätt erhöles adresser till 3 178 trädgårdsföretag.

Tab. L. Primärmaterialets storlek i undersökningen av trädgårdsarbetarnas löneförhållanden år 1954

m. k. = med kollektivavtal

Trädgårdsföretagens storlek ¹	Trädgårdsföretag, för vilka uppgifter lämnats				Trädgårdsarbetare, för vilka individuella uppgifter lämnats			
	redovisat antal		uppräknat antal		redovisat antal		uppräknat antal	
	totalt	därav m. k.	totalt	därav m. k.	totalt	därav m. k.	totalt	därav m. k.
0 arbetare	587	18	1 764	18	—	—	—	—
1 »	248	42	345	42	247	42	345	42
2—3 »	322	87	420	109	780	221	986	264
4—5 »	160	53	182	64	700	236	797	279
6—10 »	167	99	178	99	1 271	767	1 357	767
11—50 »	87	69	98	69	1 495	1 232	1 613	1 232
51 o. fler »	10	10	10	10	848	848	848	848
Hela materialet	1 581	378	2 997	411	5 341	3 346	5 946	3 432

¹ Storleksgrupperingen hänför sig till det antal arbetare för vilka individuella uppgifter

lämnats vid 1954 års undersökning (jfr not 1 nederst på denna sida).

Vid undersökningen för år 1954 användes en blankett av nästan exakt samma utseende som vid fjolårets undersökning. Blankettens och anvisningarnas utseende framgår av bilagorna 4 och 5. För varje arbetare efterfrågades ålder, yrke, antal arbetstimmar, antal arbetsdagar, kontant lön och naturaförmånernas värde. Naturaförmånerna skulle värderas med användande av värdena i den på orten gällande skattetabellen. För varje arbetare med fri bostad eller fri kost eller fri kost och fritt logi skulle dessutom antecknas ett särskilt nummer, varigenom förmånernas art och omfattning närmare preciseras (jfr bilaga 5) enligt samma system som i statistiken över lantarbetarlönerna vid värderingen av lantarbetarnas naturaförmåner (jfr bilaga 3). Vidare begärdes uppgifter om trädgårdens areal och förekomsten av kollektivavtal.

Blanketten för trädgårdsarbetarstatistiken år 1954 skickades till de 3 178 fö-

retagen i januari 1955. Från 1 581 företag mottog socialstyrelsen sedermera blanketter med användbara uppgifter. Enligt erhållna upplysningar hade 162 av de tillskrivna trädgårdsföretagen upplöst.

Vid granskningsarbetet inom socialstyrelsen följdes samma principer som vid granskningen av uppgifterna till lantarbetarstatistiken (se s. 2). Sedan blanketterna granskats och försetts med kodbeteckningar, stansades ett hålkort för varje arbetare samt ett hålkort för varje företag.

Som nämnts ingick i urvalet vart tionde trädgårdsföretag med mindre än 3 arbetare och alla företag med 3 eller flera arbetare.¹ Genomsnittsförtjänster skulle beräknas för olika grupper av trädgårdsarbetare (t. ex. yrkesgrupper);

¹ Denna storleksgruppering hänför sig till de vid 1951 års företagsräkning lämnade uppgifterna (jfr s. 19). I tab. L samt i tab. 12 och 18 har företagen däremot grupperats efter det antal arbetare, för vilka individuella uppgifter lämnats vid 1954 års undersökning.

i dessa grupper ingick såväl arbetare vid företag med mindre än 3 arbetare som arbetare vid företag med 3 eller flera arbetare. Vid bearbetningen »uppräknades» (mångfaldigades) hålkorten för arbetare vid företag som vid urvalet hänförts till gruppen med mindre än 3 arbetare på så sätt, att kortantalet i gruppen blev lika stort som det antal arbetare, för vilka uppgifter skulle ha erhållits, om man i gruppen företag med mindre än 3 arbetare haft samma urvalskvot (dvs. alla företag) och samma svarsprocent (svar från 53,2 % av antalet tillfrågade företag) som i gruppen företag med 3 eller flera arbetare. Detta innebar att massan av kort för arbetare vid företag med mindre än 3 arbetare vid uppräknningen skulle göras 11,8 gånger större än förut. Sammanlagt redovisades på blanketterna 56 arbetare i trädgårdar med mindre än 3 arbetare. Uppräknningen utfördes på så sätt att 10 dubbletter stansades för vart och ett av 11 kort som ur kortmassan uttagits genom ett systematiskt urvalsförfarande samt 11 dubbletter för vart och ett av kortmassans återstående 45 kort. Uppräkningsförfarandet är analogt med det som tillämpades i lantarbetarstatistiken för 1954.¹ De i tab. L angivna uppräknade talen avser sålunda icke att visa totalantalet företag eller arbetare inom trädgårdsnäringsen utan belyser endast den inbördes relationen mellan storleksgrupperna² beträffande antal företag och antal arbetare. Till jämförelse kan nämnas att enligt 1951 års företagsräkning fanns i hela riket 6 277 företag, tillhörande verksamhetsgrenarna trädgårdsodling samt träd- och plantskolor. Dessa företag sysselsatte den 7 september 1951 10 117 arbetare.³ I 1950 års folkräk-

ning redovisades 11 818 arbetare (utom medhjälpande familjemedlemmar) inom trädgårdsskötsel.⁴ I det följande avses med uttrycket »redovisat antal arbetare», det antal för vilka bearbetningsbara uppgifter erhållits och med »uppräknat antal» det på ovan angivet sätt uppmultiplicerade antalet.

En preliminär redogörelse för undersökningens huvudresultat har offentliggjorts i »Meddelande från socialstyrelsens utredningsbyrå» 1955: 38.

Genomsnittsförtjänster har i statistiken beräknats för följande yrkesgrupper: förmän, yrkesarbetare, grovarbetare, elever och lärlingar, specialarbetare, övriga arbetare. Till gruppen förmän har räknats de som av arbetsgivaren benämnts »förmän» eller »trädgårdsmästare». Med yrkesarbetare avses arbetare som arbetsgivaren betecknat som »trädgårdsarbetare» och som under redovisningsåret fyllt minst 21 år. »Trädgårdsarbetare» som inte fyllt 21 år har räknats till gruppen elever och lärlingar.

Som mått på trädgårdsarbetarnas löner har liksom i fråga om lantarbetarlönerna använts:

- 1) den genomsnittliga timförtjänsten,
- 2) medianen för de individuella genomsnittliga timförtjänsterna (mediantimförtjänsten),
- 3) den genomsnittliga årsförtjänsten,
- 4) medianen för årsförtjänsterna (medianårsförtjänsten).

Samtliga beräkningar beträffande tim- och årsförtjänster har gjorts på basis av det uppräknade materialet.

Den *genomsnittliga timförtjänsten* för trädgårdsarbetarna har beräknats som kvoten mellan den *totala* lönesumman inklusive värdet av naturaförmåner och det *totala* antalet arbetstimmar. *Median-*

¹ Jfr s. 3. — ² Jfr not 1 s. 20.

³ SOS: 1951 års företagsräkning, tab. 1, s. 140.

⁴ SOS: Folkräkningen den 31 december 1950, Del II, Urvalsundersökningar, tab. 9.

timförtjänsten är den individuella genomsnittliga timförtjänst, som halva uppräknade antalet arbetare ej når upp till och halva antalet överskrider. Utom den »totala» genomsnittliga timförtjänsten beräknas (tab. 16) dels en genomsnittlig kontant timförtjänst av enbart timlön vid tidlönsarbete på ordinarie arbetstid och dels motsvarande timförtjänst vid tidlönsarbete på övertid. Härvid medräknas ej naturaförmånernas värde, semesterlön och provision m. m. och ej heller ackordsförtjänster. I de för trädgårdsarbetarna i tab. 16 och för lantarbetarna i tab. 7 beräknade kontanta genomsnittliga timförtjänsterna ingår således samma slag av löneförmåner. Den *genomsnittliga årsförtjänsten* beräknas på samma sätt som för lantarbetarna, dvs. summan av arbetarnas totala förtjänster under året, inklusive värdet av naturaförmåner, divideras med antalet arbetare. Härvid användes endast uppgifter för arbetare med minst 250 arbetsdagar hos den arbetsgivare som lämnat uppgifterna. *Medianårsförtjänsten* är den årsförtjänst som halva antalet arbetare med minst 250 arbetsdagar ej når upp till och halva antalet överskrider. Genomsnittliga tim- och årsförtjänster för olika grupper av trädgårdsarbetare redovisas i tab. 13, mediantimförtjänster i tab. 14 och medianårsförtjänster i tab. 15.

I tab. 14 redovisas för vissa yrkesgrupper den relativa fördelningen av det uppräknade antalet arbetare på olika storleksklasser av individuella genomsnittliga timförtjänster samt median- och kvartilvärden för dessa timförtjänster. För årsförtjänsterna återges motsvarande fördelningar samt medianer och kvartiler i tab. 15. De i tabellerna angivna median- och kvartilförtjänsterna definieras på samma sätt som för lantarbetar-

na (se s. 7—9). Det bör dock observeras, att vid beräkningen av lantarbetarnas timlöner har icke medräknats tim- och lönesummor beträffande arbete utfört på ackord (jfr s. 7).

I tabellerna angivna medeltal och fördelningar är baserade på uppgifter för minst 50 redovisade arbetare.

Löneutvecklingen åren 1948—1954. Löneutvecklingen sedan år 1948 för trädgårdsarbetare enligt socialstyrelsens statistik kan studeras i tab. M.

Timförtjänsterna för åren 1948—1953 har uträknats som vägda medeltal av genomsnittsförtjänsterna i olika åldersklasser. Som vikter har för samtliga år använts antalet inom varje åldersgrupp år 1952 redovisade arbetstimmar. Beträffande 1954 års undersökning har något sådant vägningsförfarande icke tillämpats. Primärmaterialet till denna undersökning har vidare, som ovan nämnts, erhållits från ett nytt urval av trädgårdsodlare. Med anledning härav är de beräknade förtjänsterna för 1954 ej helt jämförbara med de för tidigare år beräknade genomsnittsförtjänsterna. Detta har i tabellen markerats med mellanrum mellan siffrorna för 1953 och de för 1954. För samtliga manliga trädgårdsarbetare i åldern 18—64 år blev den genomsnittliga timförtjänsten år 1954 3,12 kr. Om den genomsnittliga timförtjänsten för år 1954 i stället beräknas som ett med timsommorna i statistiken för år 1953 vägt medeltal av de olika yrkesgruppernas genomsnittliga timförtjänster (med särredovisning av arbetare med, resp. utan kollektivavtal), blir resultatet 3,14 kr. Den genomsnittliga timförtjänsten för kvinnliga trädgårdsarbetare i åldern 18—64 år blir vid ett sådant vägningsförfarande 2,40 kr i stället för 2,37 kr. De på detta sätt väg-

Tab. M. Genomsnittliga timförtjänster åren 1948—1954 för trädgårdsarbetare (exkl. anläggningsarbetare) i åldern 18—64 år samt indextal (år 1948 = 100) utvisande förändringarna i dessa timförtjänster

m. k. = med kollektivavtal, u. k. = utan kollektivavtal

År	Manliga arbetare										Kvinnliga arbetare	
	Samtliga ¹		därav								Samtliga	
			yrkesarb. m. k.		yrkesarb. u. k.		grovarb. m. k.		grovarb. u. k.			
	Kr	Index	Kr	Index	Kr	Index	Kr	Index	Kr	Index	Kr	Index
1948.....	1,96	100	2,01	100	1,72	100	1,82	100	1,56	100	1,45	100
1949.....	2,04	104	2,04	101	1,86	108	1,90	104	1,71	110	1,52	105
1950.....	2,07	106	2,05	102	1,94	113	1,87	103	1,78	114	1,56	108
1951.....	2,40	122	2,43	121	2,15	125	2,25	124	1,94	124	1,78	123
1952.....	2,86	146	2,91	145	2,62	152	2,73	150	2,38	153	2,16	149
1953.....	2,97	152	3,01	150	2,79	162	2,76	152	2,60	167	2,29	158
1954.....	3,12	159	3,18	158	2,91	169	2,92	160	2,67	171	2,37	163

¹ Härin ingår även grupperna förmän, elever och lärlingar, specialarbetare, övriga arbetare.

da genomsnittliga timförtjänsterna ligger till grund för de i tabellen redovisade indextalen för timförtjänstens förändringar för »samtliga manliga arbetare» och för »samtliga kvinnliga arbetare». Trädgårdsarbetarnas timförtjänster har enligt indextalen i tab. M stigit med ungefär 60 % från år 1948 till år 1954. Ökningen pågick hela perioden men var starkast 1950—1952. Eftersom socialstyrelsens levnadskostnadsindex (inkl. skatter och sociala förmåner) steg med 35 % från år 1948 till år 1954, kan trädgårdsarbetarnas reallöneökning under samma tid uppskattas till omkring 18 %.

Arbetstiden år 1954. Enligt lantarbetstidslagen får arbetstiden för arbetare vid självständigt trädgårdsföretag, som i regel sysselsätter minst en arbetare, uppgå till högst 10 timmar per dygn och 48 timmar per vecka. Om veckoarbetstiden inskränkes till 45 timmar under tiden november—februari, får den utökas till 50 timmar under tiden mars—oktober. Eftersom trädgårdsarbetet är mycket säsong-

betonat, är många av trädgårdsföretagens arbetare anställda endast en kort tid. En och samma arbetare kan vidare ha varit anställd vid mer än ett trädgårdsföretag under året. Materialet till statistiken ger ingen möjlighet att belysa de enskilda arbetarnas sammanlagda arbetstid under året i trädgårdsarbetaryrket. De i tabell 12 redovisade uppgifterna är beräknade på grundval av det antal arbetstimmar under år 1954 som vederbörande arbetsgivare rapporterat för sina arbetare.

Förekomsten av övertidsarbete belyses i de tre sista kolumnerna av tab. 12. Endast betalt övertidsarbete redovisas.

Lönerna år 1954. I Svenska trädgårdsarbetsgivareföreningens och Svenska lantarbetareförbundets kollektivavtal (»Riksavtal för trädgårdsodlingen») indelas arbetarna i två huvudgrupper, nämligen »trädgårdsarbetare» och »övriga arbetare». Inom den förstnämnda gruppen finns 7 olika anställningsgrupper. Av dessa har anställningsgruppen »yrkes-

Tab. N. Timlöner vid arbete på ordinarie arbetstid för arbetare inom trädgårdsodlingen enligt kollektivavtalet för år 1954

Grupp A = Stockholmstrakten, Göteborgstrakten, Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län. Grupp B = övriga städer. Grupp C = landet i övrigt

Anställningsgrupp	Timlön, öre, för			
	grupp A	grupp B	grupp C	
<i>I. Trädgårdsarbetare:</i>				
a) under 1:a utbildningsåret	{ manliga kvinnliga }	169	164	160
b) » 2:a »	{ manliga kvinnliga }	197	190	186
c) » 3:e »	{ manliga kvinnliga }	225	217	212
d) » 4:e »	{ manliga kvinnliga }	250	242	236
e) efter 4:e utbildningsåret	manliga	281	269	265
f) yrkeskunniga som fyllt 21 år med minst 4 års praktik	manliga	294	284	277
g) yrkeskunniga som fyllt 24 år med minst 7 års praktik	manliga	306	296	289
<i>II. Övriga arbetare:</i>				
a) manliga, som fyllt 18 men ej 20 år		273	261	255
b) » » » 20 år		279	267	261
c) kvinnliga, som fyllt 18 år		226	216	211

kunniga manliga arbetare som fyllt 24 år med minst 7 års praktik» den högsta lönen. Landet indelas i tre ortsgupper. För varje anställningsgrupp är lönesatserna olika i de tre ortsgupperna. Timlönesatserna år 1954 för de olika anställningsgrupperna framgår av tab. N.

De manliga yrkesarbetarnas genomsnittliga timförtjänst (inkl. värdet av naturaförmåner, semesterlön m. m.) utgjorde år 1954 enligt tab. 13 3,18 kr vid företag med kollektivavtal och 2,91 kr vid företag utan kollektivavtal. För grovarbetarna uppgick timförtjänsten år 1954 till 2,92 kr vid trädgårdsföretag med kollektivavtal och till 2,67 kr vid övriga företag. Som ovan framhållits är dessa timförtjänster ej fullt jämförbara med motsvarande timförtjänster enligt statistiken för år 1953 (jfr s. 22). De för år 1954 beräknade genomsnittsförtjänsterna är 5 å 6 % högre än motsvarande

förtjänster enligt 1953 års undersökning. Ökningen var större för arbetare med kollektivavtal än för arbetare utan kollektivavtal. Timförtjänsternas spridning för olika grupper av trädgårdsarbetare kan studeras i tab. 14. De genomsnittliga årsförtjänsterna återges i tab. 13 och arbetarnas fördelning efter årsförtjänstens storlek i tab. 15. Beträffande trädgårdsarbetarnas löner i jämförelse med lönerna för andra arbetargrupper hänvisas till tablån på s. 16.

Vid trädgårdsföretag med kollektivavtal var genomsnittsförtjänsterna för de olika yrkesgrupperna högre än vid företag utan kollektivavtal. Det stora flertalet trädgårdsarbetare har enbart kontant lön. Tidigare förekom det ofta att naturaförmåner — t. ex. kost och logi, fri bostad, fria trädgårdsprodukter — ingick i lönen, men under senare år har detta blivit mindre vanligt. Enligt so-

Tab. O. Förekomsten av lön in natura för trädgårdsarbetare i åldern 18—64 år, år 1954. Genomsnittsförtjänster för trädgårdsarbetare utan naturaförmåner och för trädgårdsarbetare med naturaförmåner

m. k. = med kollektivavtal, u. k. = utan kollektivavtal

Kön Yrke Kollektivavtal	Totala upp- räknade antalet arbeta- rare	Därav, %, med natura- förmåner	Arbetare utan naturaförmåner		Arbetare med naturaförmåner					
			Total genomsnittlig timförtjänst, ¹ kr	Total genomsnittlig årsförtjänst, ¹ kr	Genomsnittlig timförtjänst ¹		Genomsnittlig årsförtjänst ¹			
					Totalt, kr	Därav in natura, kr	Totalt, kr	Därav in natura, kr		
<i>Manliga arbetare</i> ..	m. k.	2 111	5,3	3,18	7 784	3,70	0,31	8 997	829	
	u. k.	1 192	15,3	2,87	6 764	2,93	0,55	6 678	1 018	
	sa	3 303	8,9	3,10	7 589	3,27	0,44	7 838	924	
	därav:									
	förmän	m. k.	237	25,3	3,81	9 357	9 758	867
		u. k.	80	45,0
	yrkesarbetare ..	m. k.	1 204	2,8	3,18	7 510
		u. k.	592	14,0	2,90	6 733
	grovarbetare ...	m. k.	324	1,5	2,91	6 670
		u. k.	388	4,6	2,68
elever, lärlingar	m. k.	176	1,1	2,49	—	—	
	u. k.	114	37,7	2,31	
specialarbetare ..	m. k.	128	7,0	3,42	8 458	
<i>Kvinnliga arbetare</i> ..	m. k.	783	1,0	2,46	5 678	
	u. k.	850	3,4	2,19	
	sa	1 633	2,3	2,37	5 514	
	därav:									
	yrkesarbetare ..	m. k.	406	0,5	2,54	5 902
		u. k.	248	4,4	2,17
	grovarbetare ...	m. k.	325	1,5	2,34
		u. k.	574	1,6	2,20	—	—	—

¹ Procenttal och medeltal har endast uträknats för serier av uppgifter för minst 50 redovisade arbetare.

cialstyrelsens lönestatistik ingick sålunda år 1939 naturaförmåner i lönen för 31 % av de manliga trädgårdsarbetarna (oavsett ålder). Av hela antalet manliga trädgårdsarbetare i åldern 18—64 år hade enligt lönestatistiken år 1952 11 %, år 1953 9 % och år 1954 9 % naturaförmåner. Uppgifter om förekomsten av naturaförmåner för olika grupper av trädgårdsarbetare lämnas i tab. O, där även genomsnittsförtjänster redovisas för samtliga manliga arbetare utan naturaförmåner och för samtliga manliga arbetare med naturaförmåner. Den genomsnittliga timförtjänsten för samtliga

manliga arbetare med kollektivavtal är enligt tabellen betydligt högre när naturaförmåner ingår i lönen än när så inte är fallet. Detta sammanhänger med att relativt många förmän har naturaförmåner och att flertalet förmän har kollektivavtalsreglerade löner.

I tab. 16 belyses de olika förtjänstslag som ingår i timförtjänsterna. För trädgårdsarbetarna liksom för lantarbetarna utgör ackordsförtjänsterna i allmänhet en relativt liten del av totalförtjänsterna.

Timförtjänsterna för trädgårdsarbetare i olika åldersklasser redovisas i tab.

17. För män var timförtjänsten högst i åldersklassen 40—49 år och för kvinnor i åldersklassen 22—29 år.

I tab. 18 redovisas dels genomsnittliga timförtjänster för arbetare vid trädgårdsföretag i olika dyrortsgrupper, dels timförtjänster vid företag med olika antal arbetare.

Timförtjänsten visar enligt tab. 18 en viss tendens att stiga med företagets storlek. Med hänsyn till materialets ringa omfattning synes det icke möjligt att med säkerhet bedöma huruvida någon sådan tendens föreligger inom varje dyrortsgrupp för sig.

III. Skogsarbetare

Socialstyrelsen har sedan 1918 utarbetat en årlig statistik över förtjänstläget för skogsarbetare. Statistiken grundar sig på jägmästarnas i de olika reviren uppgifter om den normala dagsförtjänsten under vintersäsongen för huggare och körare. T. o. m. år 1942 begärdes sådana uppgifter både i februari och augusti men fr. o. m. år 1943 endast på hösten efter drivningarnas slutlikvidering.

För vintersäsongen 1954/55 liksom för vintersäsongen 1953/54 skulle jägmästarna insända uppgifter avseende domän-

verkets egna avverkningar inom respektive revir. Härvid skulle uppges, hur stor den normala dagsförtjänsten (inklusive gångtids- och bortaliggningsersättning samt svårighetstillägg, när detta var vanligt förekommande) kunde anses ha varit för vana skogsarbetare; uppgifterna skulle dels avse huggare och dels körare (en häst och karl). En nyhet på blanketten för vintersäsongen 1954/55 var uppgifter om den egna avverkningens storlek (i skogskubikmeter) under år 1954.

Det bör framhållas, att socialstyrel-

Tab. P. Skogsarbetarnas dagsförtjänster vintersäsongerna 1939/40—1954/55 enligt jägmästarnas uppgifter om den normala dagsförtjänsten i olika revir (ovägda genomsnitt)

Vintersäsong	Huggare			Körare		
	Kr per dag	Indextal		Kr per dag	Indextal	
		1939/40 = 100	Föreg. år = 100		1939/40 = 100	Föreg. år = 100
1939/40	7,73	100	112	14,46	100	112
1940/41	8,97	116	116	17,42	120	120
1941/42	10,62	137	118	20,93	145	120
1942/43	12,52	162	118	24,15	167	115
1943/44	12,62	163	101	24,63	170	102
1944/45	12,50	162	99	23,82	165	97
1945/46	13,77	178	110	26,63	184	112
1946/47	15,89	206	115	30,94	214	116
1947/48	17,42	225	110	31,82	220	103
1948/49	18,74	242	108	33,89	234	107
1949/50	17,76	230	95	32,46	224	96
1950/51	22,38	290	126	39,01	270	120
1951/52	31,62	409	141	53,15	368	136
1952/53	30,15	390	95	50,18	347	94
1953/54	32,04	414	106	53,26	368	106
1954/55	34,23	443	107	57,03	394	107

Tab. Q. Skogsarbetarnas dagsförtjänster (kr) i olika län vintersäsongerna 1953/54 och 1954/55 enligt jägmästarnas uppgifter om den normala dagsförtjänsten i olika revir

Revir i nedanstående län	Huggare			Körare		
	Ovägda genom- snitt		Vägda genom- snitt	Ovägda genom- snitt		Vägda genom- snitt
	1953/54	1954/55	1954/55	1953/54	1954/55	1954/55
Stockholms	25	29	29	42	47	46
Uppsala	26	30	30	44	51	51
Södermanlands	26	30	29	40	44	45
Östergötlands	29	31	32	44	45	48
Jönköpings	28	30	30	41	43	43
Kronobergs	26	30	30	40	44	45
Kalmar	26	28	29	39	42	43
Gotlands	23	28	28	35	40	40
Blekinge	25	30	30	38	48	48
Kristianstads	26	30	30	41	45	45
Malmöhus	25	30	30	40	45	45
Hallands	27	28	28	41	39	39
Göteborgs och Bohus	27	29	29	43	45	45
Älvsborgs	26	29	30	41	45	45
Skaraborgs	26	29	30	38	44	44
Värmlands	29	33	35	41	48	47
Örebro	31	32	32	45	46	46
Västmanlands	34	35	35	50	52	53
Kopparbergs	35	41	38	55	62	60
Gävleborgs	35	37	37	61	59	61
Västernorrlands	32	35	38	56	67	70
Jämtlands	33	35	35	52	61	62
Västerbottens	37	38	38	66	71	71
Norrbottnens	37	37	37	69	70	69
Samtliga revir	32	34	35	53	57	61
därav i Norra Sverige ¹	35	37	37	62	66	67

¹ Värmland, Dalarna och Norrland

sens statistik över skogsarbetarnas löner avser förtjänsterna vid domänverkets egna avverkningar men ej förtjänsterna vid avverkningar i kronoparkerna i virkesköparnas regi. Den berör ej heller skogsarbetarnas förtjänster i privatägda skogar. Som nämnts grundas statistiken ej direkt på uppgifter om observerade förtjänster på olika arbetsplatser i reviren utan på jägmästarnas uppgifter om den »normala dagsförtjänsten». Uppgifterna torde oftast ha grundats på revirens statistik över utbetalda löner men kan i en del fall vara resultatet av uppskattningar baserade på allmän erfarenhet.

För tidigare år har några uppgifter

om de avverkade kvantiteterna ej inhämtats. I tab. P återges därför för varje vintersäsong ovägda genomsnitt av huggarnas och körarnas normala dagsförtjänster enligt jägmästarnas uppgifter alltsedan vintersäsongen 1939/40.

I tab. Q återges för olika län, för norra Sverige och för hela riket dels för säsongerna 1953/54 och 1954/55 ovägda genomsnitt av de uppgivna dagsförtjänsterna, dels beträffande säsongen 1954/55 genomsnitt som vägts med de avverkade kvantiteter, som redovisats för varje revir. Genomsnittet har i tabellen avrundats till hela kronotal. Då avverkningen per revir i genomsnitt var större

i norra Sverige än i riket i övrigt, samtidigt som förtjänstnivån låg högre i norra Sverige, blir de vägda genomsnitten för »samtliga revir» högre än de ovägda.

Det ovägda genomsnittet av de uppgivna dagsförtjänsterna steg från vintern

1953/54 till vintern 1954/55 med 7 % för såväl huggare som körare. Körarnas dagsförtjänst var vintern 1954/55 fyra gånger så stor och huggarnas mer än fyra gånger så stor som vintern 1939/40.

IV. Arbetare inom industri

Sedan år 1918 har socialstyrelsen årligen verkställt statistiska undersökningar angående löneläget för arbetare inom industri och angränsande verksamhetsområden. Statistiken har i huvudsak baserats på summariska uppgifter från arbetsgivare om löner och arbetstid för hos dem anställda arbetare. I vissa fall har uppgifter från enskilda arbetsgivare inhämtats genom förmedling av vederbörande arbetsgivarorganisationer. Vissa statliga myndigheter har till socialstyrelsen överlämnat bearbetningar av sin in-ternas lönestatistik. Sedan år 1951 har styrelsen från Svenska stadsförbundet erhållit bearbetningar av statistik rörande löneförhållandena för kollektivavtalsanställda arbetare.

För att erhålla snabbare information om löneutvecklingen för industriarbetare har socialstyrelsen sedan 1947 företagit undersökningar beträffande utgjorda arbetstimmar och utbetalda lönesummor inom egentlig industri under en avlöningsperiod i var och en av månaderna februari, maj, augusti och november, den s. k. veckostatistiken. I stort sett samma företag har ingått i denna statistik som i den årliga statistiken rörande arbetare inom egentlig industri.

Resultaten av de här nämnda lönestatistiska undersökningarna har redovisats i de i Sveriges officiella statistik ingående publikationerna Lönestatistisk års-

bok (1929—1951) och Löner (fr. o. m. 1952) samt i Sociala Meddelanden och Meddelande från socialstyrelsens utredningsbyrå.

I detta kapitel (s. 28—43) ges en redogörelse för löneförhållandena år 1954 och den föregående löneutvecklingen på grundval av uppgifter från de årligen återkommande undersökningarna av löneförhållandena inom den egentliga industrin. Vidare lämnas på basis av siffror från veckostatistiken en översikt av löneutvecklingen under år 1955. I de följande kapitlen (s. 44—51) behandlas de lönestatistiska undersökningarna beträffande arbetare inom byggnads- och anläggningsverksamhet, samfärdsel och statlig tjänst.

Primäraterialet

Primäraterialets insamling. Till och med år 1953 inhämtades uppgifter om löneförhållandena för arbetare inom industri m. m. antingen direkt från arbetsgivare, som fanns upptagna i ett inom socialstyrelsen förefintligt adressregister, eller i vissa fall genom förmedling av arbetsgivarorganisationer (Pappersmassförbundet och för år 1953 Sveriges textilindustriförbund).

Socialstyrelsens adressregister har upprättats med hjälp av uppgifter från kommerskollegii industristatistiska un-

dersökningar samt 1951 års företagsräkning, från länsarbetsnämnderna och från industri- och adresskalendrar samt från förteckningar över företag, anslutna till olika arbetsgivarorganisationer. Registret har kontinuerligt kompletterats men har ej kunnat hållas helt aktuellt med hänsyn till förändringar i företagsbeståndet. Särskilda svårigheter har förelegat beträffande de mindre företagen. För år 1953 beräknades arbetarantalet vid de företag inom egentlig industri, som omfattades av styrelsens adressregister, uppgå till ca 85 % av antalet industriarbetare enligt kommerskollegii investeringsundersökning.

I syfte att minska företagens arbete med att lämna statistiska uppgifter samt att rationalisera bearbetningen av dessa uppgifter träffade socialstyrelsen och Svenska arbetsgivareföreningen (SAF) den 15 maj 1954 en överenskommelse om arbetsfördelning i fråga om den regelbundet återkommande officiella lönestatistiken för industriarbetare m. fl. Denna överenskommelse, som återges i bilaga 6, godkändes av Kungl. Maj:t genom beslut den 10 december 1954.

I enlighet med överenskommelsen inleddes ett samarbete mellan socialstyrelsen och SAF vid insamlingen och bearbetningen av material till lönestatistiken för år 1954. Samarbetet avsåg i fråga om flertalet av de till SAF anslutna förbunden uppgifter om löneförhållandena under hela året samt beträffande Biltrafikens arbetsgivareförbund och Petroleumbranschens arbetsgivareförbund uppgifter för ett kvartal (jfr s. 48). SAF insamlade, granskade och kodsatte uppgifter från de berörda företagen. Efter viss kompletterande kodsättning inom socialstyrelsen överfördes uppgifterna till hålkort. Beträffande företag som ej var anslutna till SAF

verkställde socialstyrelsen insamling, granskning, kodsättning och hålkortsbearbetning av primärmaterial. De båda hålkortsmassorna sammanslogs och bearbetades inom socialstyrelsen. Denna metod tillämpades beträffande företag inom såväl egentlig industri (jämte privata elverk) som byggnadsverksamhet (jfr s. 44) och transportväsen (jfr s. 47 och 48).

Uppgiftsblanketterna. För insamlingen av uppgifter om löneförhållandena under år 1954 från företag inom egentlig industri m. m. använde socialstyrelsen en blankett av i stort sett samma utformning som tidigare år. Blanketten jämte anvisningar återges i bilagorna 7 och 9. På blanketten inhämtades uppgifter om medeltal arbetare under år 1954, antal utgjorda arbetstimmar och utbetalda lönesummor med fördelning på tidlönsarbete och ackordsarbete. Vidare begärdes uppgifter om antal övertidstimmar och utbetalda övertidstillägg, skifttillägg, semesterersättningar och sjuklön m. fl. förmåner. Särredovisning begärdes för olika kategorier av arbetare, nämligen (a) vuxna och minderåriga manliga och kvinnliga arbetare vid dagarbete och tvåskiftgång samt treskiftgång med 48-timmarsvecka, (b) vuxna manliga arbetare vid diskontinuerlig drift med 45 1/3-timmarsvecka (med sön- och helgdagsuppehåll), (c) vuxna manliga arbetare vid helkontinuerlig drift med 42-timmarsvecka (utan sön- och helgdagsuppehåll), (d) vuxna manliga arbetare vid arbete under jord i gruvor och stenbrott med 40-timmarsvecka.

På blanketten begärdes även vissa speciella uppgifter angående förekomsten av andra än de ovan nämnda arbetstiderna, om åldersgränsen för minderåriga

och om förekomsten av olika individuella förmåner, såsom sjuklön, fria arbetskläder, fria eller prisnedsatta bostäder och måltider m. m.

SAF använde för flertalet berörda företag en blankett, vilken i huvudsak innehöll samma uppgifter som socialstyrelsens blankett. Denna blankett återges i bilaga 10. För vissa förbund användes särskilda blanketter med särredovisning av olika yrkeskategorier eller speciella lönetillägg och förmåner.

Redovisningsenheter. Till socialstyrelsens statistik över lönerna för industriarbetare inhämtades till och med år 1953 som regel särskilda uppgifter för lokalt fristående arbetsställen, vilka i redogörelserna för statistiken betecknades som »företag». Vid 1954 års undersökning tillämpades i princip samma redovisningsförfarande som tidigare beträffande den del av materialet som insamlades direkt av socialstyrelsen. I det material som insamlades genom SAF förekom i vissa fall en längre driven uppdelning, i det produktionsavdelningar hänförliga till olika avtalsområden redovisades som fristående enheter på skil-

da blanketter. För tydlighetens skull användes i det följande termen »företagsenhet» som beteckning för de enheter som vid 1954 års undersökning redovisades på skilda blanketter.

Materialets omfattning och gruppering. Till 1954 års undersökning inkom uppgifter från 10 443 företagsenheter inom egentlig industri (frånsett gruppen »statliga verk och byggnadsarbeten») med ett beräknat arbetarantal av ca 559 000, vuxna och minderåriga, varav ca 453 000 män och ca 106 000 kvinnor. Antalet redovisade företagsenheter samt antalet vuxna och minderåriga manliga och kvinnliga arbetare inom olika industrigrupper framgår av tab. R.

Antalet »företagsenheter» i 1954 års undersökning (10 443) var väsentligt större än antalet »företag» i 1953 års undersökning. Skillnaden beror dels på en ökad svarsfrekvens, dels på den längre drivna uppdelningen vid redovisningen till SAF (jfr ovan).

Vid grupperingen av materialet på huvudgrupper och undergrupper av industrier har man i huvudsak följt samma principer som vid de tidigare un-

Tab. R. Antal redovisade företagsenheter och arbetare inom olika industrigrupper år 1954

Industrigrupp	Antal företagsenheter	Antal män			Antal kvinnor		
		Vuxna	Minderåriga	Tillhoppa	Vuxna	Minderåriga	Tillhoppa
Gruvindustri	87	12 872	611	13 483	161	12	173
Metall- och verkstadsindustri	3 060	196 672	19 997	216 669	14 931	1 520	16 451
Jord- och stenindustri	1 003	28 726	1 130	29 856	2 518	315	2 833
Träindustri	1 696	39 767	3 264	43 031	1 177	164	1 341
Massa- och pappersindustri	152	38 259	1 493	39 752	2 566	181	2 747
Pappersvaru- och grafisk industri	834	17 279	1 748	19 027	5 030	696	5 726
Livsmedelsindustri	1 216	25 679	1 005	26 684	10 327	556	10 883
Dryckesvaru- och tobaksindustri .	197	4 282	163	4 445	1 937	106	2 043
Textil- och beklädnadsindustri ..	1 301	27 466	2 469	29 935	45 943	5 616	51 559
Läder-, hår- o. gummivaruindustri	515	13 540	1 064	14 604	7 390	851	8 241
Kemisk-teknisk industri.....	382	14 768	575	15 343	3 949	253	4 202
Samtliga industrigrupper	10 443	419 310	33 519	452 829	95 929	10 270	106 199

Tab. S. Antal redovisade arbetstimmar 1954 i industristatistiken och i lönestatistiken

Industrigrupp	Antal arbetstimmar 1954 (i 000-tal)		Lönestat. i % av industri- stat.
	i industristat.	i lönestat.	
Gruvindustri	26 174	27 080	103,5
Metall- och verkstadsindustri	574 483	477 780	83,2
Jord- och stenindustri	71 581	69 455	97,0
Träindustri	124 970	95 275	76,2
Massa-, pappers-, pappersvaru- och grafisk industri..	162 949	151 272	92,8
Livsmedelsindustri	92 481	82 807	89,5
Dryckesvaru- och tobaksindustri	19 951	14 114	70,7
Textil- och beklädnadsindustri	177 178	165 867	93,6
Läder-, hår- och gummivaruindustri	52 645	48 317	91,8
Kemisk-teknisk industri	43 429	42 286	87,3
Samtliga industrigrupper	1 350 841	1 174 253	86,9

dersökningarna. Vissa företagsenheter inom glasmästeri samt bleck- och plåt-slageri har dock överförts från gruppen glasindustri, resp. järn- och stålmanufaktur till byggnads- och anläggningsverksamhet (jfr s. 44). Vidare har vissa enheter överförts från bok- och accidenstryckerier till bokbinderier.

I tab. S återges uppgifter om antalet år 1954 av arbetare utgjorda arbetstimmar, som redovisats dels till kommerskollegii industristatistik dels till socialstyrelsens lönestatistik för arbetare inom industri, med undantag för de vid statliga verkstäder, skeppsvarv m. m. sysselsatta arbetare, vilkas löneförhållanden redovisas i kap. VI (s. 45) och i tab. 33—34. Av tabellen framgår att antalet till lönestatistiken redovisade arbetstimmar (med det nyss nämnda undantaget) motsvarade 87 % av antalet arbetstimmar enligt industristatistiken. Det bör framhållas att avgränsningen av redovisningsenheter och klassificeringen efter industrigrupper ej alltid är helt lika i industristatistiken och i lönestatistiken, särskilt då det gäller företag med kombinerad verksamhet; det höga procenttalet för gruvindustrin kan förmodas

sammanhånga med sådana olikheter i fråga om redovisningen.

I tab. 19 ges en redovisning av antalet företagsenheter och arbetare inom olika industrier med fördelning på dyrortsgrupper. Det bör framhållas att beräkningen av antalet arbetare skett efter delvis olika grunder för olika grupper av företag. Dessa siffror bör användas med stor försiktighet.

Gruppen metall- och verkstadsindustri svarade för icke mindre än ca 40 % av hela antalet vuxna arbetare (män och kvinnor) vid redovisade företagsenheter inom egentlig industri. Näst efter denna industrigrupp kommer i storleksordning textil- och beklädnadsindustrin, som svarade för ca 15 % av arbetarantalet.

Antalet kvinnor utgjorde 19 % av hela det redovisade antalet vuxna arbetare inom industrin. Det är företrädesvis inom textil- och beklädnadsindustrin, som arbetskraften i större utsträckning utgöres av kvinnor. Inom denna industrigrupp uppgick antalet kvinnor till 63 % av samtliga vuxna arbetare. Ett förhållandevis stort antal kvinnor redovisas även inom läder-, hår- och gummivaruindustri (35 %), inom livsme-

delsindustri (29 %) samt inom dryckesvaru- och tobaksindustri (31 %). Nedanstående tablå visar kvinnornas relativa andel av arbetarantalet inom vissa industrier, där kvinnlig arbetskraft förekommer i förhållandevis stor omfattning.

	Vuxna kvinnliga arbetare i % av samtliga vuxna arbetare
Hatt- och mössfabriker	81
Sömnadsindustri	80
Trikåfabriker	72
Tobaksindustri	71
Käxfabriker	69
Choklad- och konfektindustri	65
Fruktkonservindustri m. m.	61
Fiskkonservfabriker m. m.	62
Päls- och skinnvarufabriker	50
Ylleindustri	49
Linne- och juteindustri	49
Bomullsindustri	44

De redovisade vuxna arbetarnas relativa fördelning på dyrortsgrupper visas i följande tablå. Vid redovisningen av 1954 års material tillämpas den nya ortsgupperingen, som i enlighet med kungl. kungörelse 1953 (nr 624) trädde i kraft den 1 januari 1954.

Dyrortsgrupp	Antal vuxna arbetare 1954	
	Män	Kvinnor
2	15	17
3	58	56
4	14	12
5	13	15
Summa	100	100

Löneutvecklingen åren 1939—1954

I tab. 20—22 lämnas uppgifter om löneutvecklingen under åren 1939—1954 för arbetare inom industri och angränsande verksamhetsområden. Samtliga dessa uppgifter avser de genomsnittliga timförtjänsterna inklusive övertids- och skifttillägg, semesterlön, sjuklön m. m. (»genomsnittlig timförtjänst», jfr s. 34). I tab. 24 återges indextal för de

genomsnittliga timförtjänsterna år 1954 inom olika undergrupper av industrin med 1939 och 1953 som bas.

Mellan 1939 och 1954 steg den genomsnittliga timförtjänsten för vuxna manliga arbetare inom egentlig industri med 220 %. Motsvarande stegring utgjorde för vuxna kvinnliga arbetare 252 % och för minderåriga arbetare 300 %. För samtliga vuxna och minderåriga arbetare sammantagna var stegringen 234 %.

Under perioden 1939—1945 ökades genomsnittsförtjänsten för vuxna manliga arbetare med 42 % och för vuxna kvinnliga arbetare med 50 %. Från 1945 till 1950 var stegringen 44 % för män och 52 % för kvinnor och från 1950 till 1954 respektive 57 och 54 %.

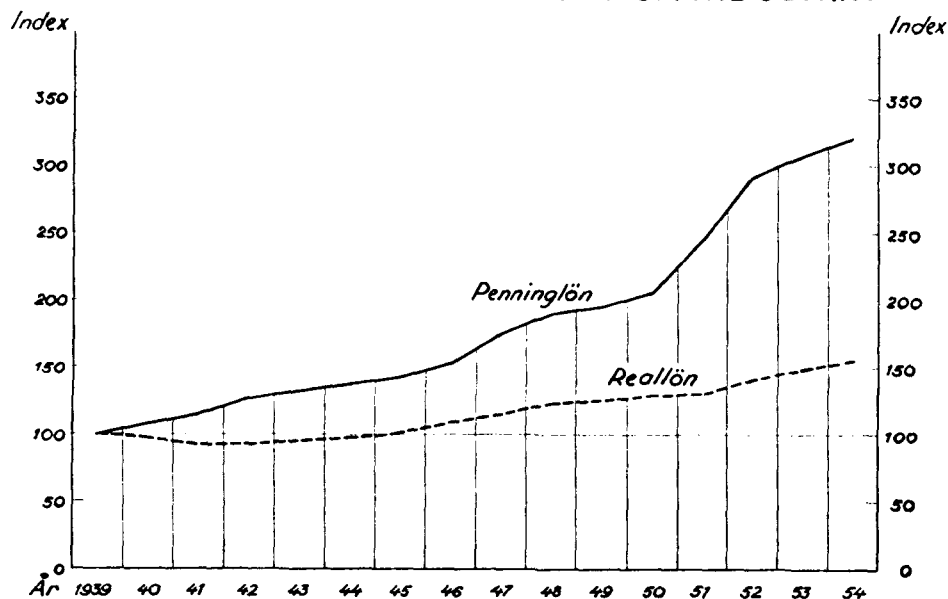
Från 1953 till 1954 utgjorde lönestegringen för såväl vuxna manliga som vuxna kvinnliga arbetare, ävensom för samtliga vuxna och minderåriga arbetare ca 4 %; för minderåriga arbetare steg förtjänsten med ca 8 %. Ingen eller obetydlig stegring (med högst 1 %) förekom bl. a. för arbetare vid mejerier och fiskkonservfabriker samt kvarnar. En stegring med mellan 7 och 9 % framträdde bl. a. för manliga arbetare inom kolgruvor, stenindustri, tegelbruk, cementfabriker, träindustri, massa- och pappersindustri, råsockerbruk och raffinaderier samt tändsticksfabriker och för kvinnliga arbetare vid hatt- och mössfabriker.

Det må erinras om att de förändringar i genomsnittsförtjänsterna som redovisas i lönestatistiken påverkas av förskjutningar i de redovisade arbetarnas fördelning på ålders-, yrkes- och kvalifikationsgrupper, förekomsten av tidlöns- och ackordsarbete m. fl. faktorer.

I tab. 20 liksom i diagram III belyses reallöneutvecklingen under åren 1939—1954 för arbetare inom egentlig indu-

Diagram III

PENNING- OCH REALLÖNEUTVECKLINGEN 1939-1954 FÖR VUXNA MANLIGA ARBETARE INOM INDUSTRIEN

stri. Reallönen, beräknad på den genomsnittliga timförtjänsten, visade under perioden en stegring med 55 % för vuxna män, 70 % för vuxna kvinnor, 93 % för minderåriga och 61 % för samtliga grupper. Reallöneserierna har erhållits genom att indextalen för penninglönerna dividerats med socialstyrelsens levnadskostnadsindex (1935 års serie) inklusive skatter och sociala förmåner, omräknad med 1939 som basår. Det bör framhållas att metoderna för beräkning av denna index undergått vissa förändringar under den berörda perioden.

Lönerna år 1954

Begreppsredovisning. De mått på förtjänstläget för arbetare inom olika industrigrupper som redovisas i denna undersökning utgöres av *genomsnittliga timförtjänster*, vilka erhållits genom att

lönesummorna för de olika grupperna av arbetare dividerats med däremot svarande antal arbetstimmar.

Den genomsnittliga timförtjänsten kan uträknas inklusive eller exklusive olika slags tillägg, t. ex. övertidstillägg, skifttillägg, semesterlön, sjuklön m. m. I det följande redovisas medeltal av tre slag, vilka betecknas som *genomsnittlig timförtjänst a), b) och c)*.

Genomsnittlig timförtjänst a) innefattar arbetslön på ordinarie arbetstid vid tidlöns- och ackordsarbete samt grundlön vid övertids- och skiftarbete. På socialstyrelsens blankett redovisas hithörande lönebelopp i kol. 4 och 6 och motsvarande antal arbetstimmar i kol. 3 och 5. I lönebeloppen ingår förutom egentliga tidlöns- och ackordsförtjänster (inklusive premie- och driftsackord) även ersättning för restid och väntetid samt ackordskompensation.

Genomsnittlig timförtjänst b) innefattar förutom de lönebelopp som ingår i timförtjänst a) även övertidstillägg och skifttillägg samt tillägg för förskjutet arbetstid; på socialstyrelsens blankett redovisas dessa tillägg i kol. 8 och 9.

Genomsnittlig timförtjänst c) eller den *totala genomsnittliga timförtjänsten* innefattar förutom de i timförtjänst b) ingående löneelementen även semesterlön eller semesterersättning (kol. 10) samt sjuklön och övriga förmåner (kol. 11). Summan av hithörande lönebelopp redovisas på socialstyrelsens blankett i kol. 13. Under rubriken »sjuklön samt övriga förmåner» redovisas utöver sjuklön bland annat sådana förmåner som fria arbetskläder och gratifikation. I mindre utsträckning har även redovisats belopp avseende fria eller prisnedsatta måltider och bostäder.

I tab. 24 anges dessa tre slag av timförtjänster för vuxna arbetare inom olika industrigrupper. Förtjänsttalet a) anges dels för tidlönsarbete, dels för ackordsarbete och dels oavsett löneform. I tabellen anges även till vilka belopp per arbetstimme skifttillägg, övertidstillägg, semesterlön samt sjuklön och övriga förmåner uppgått.

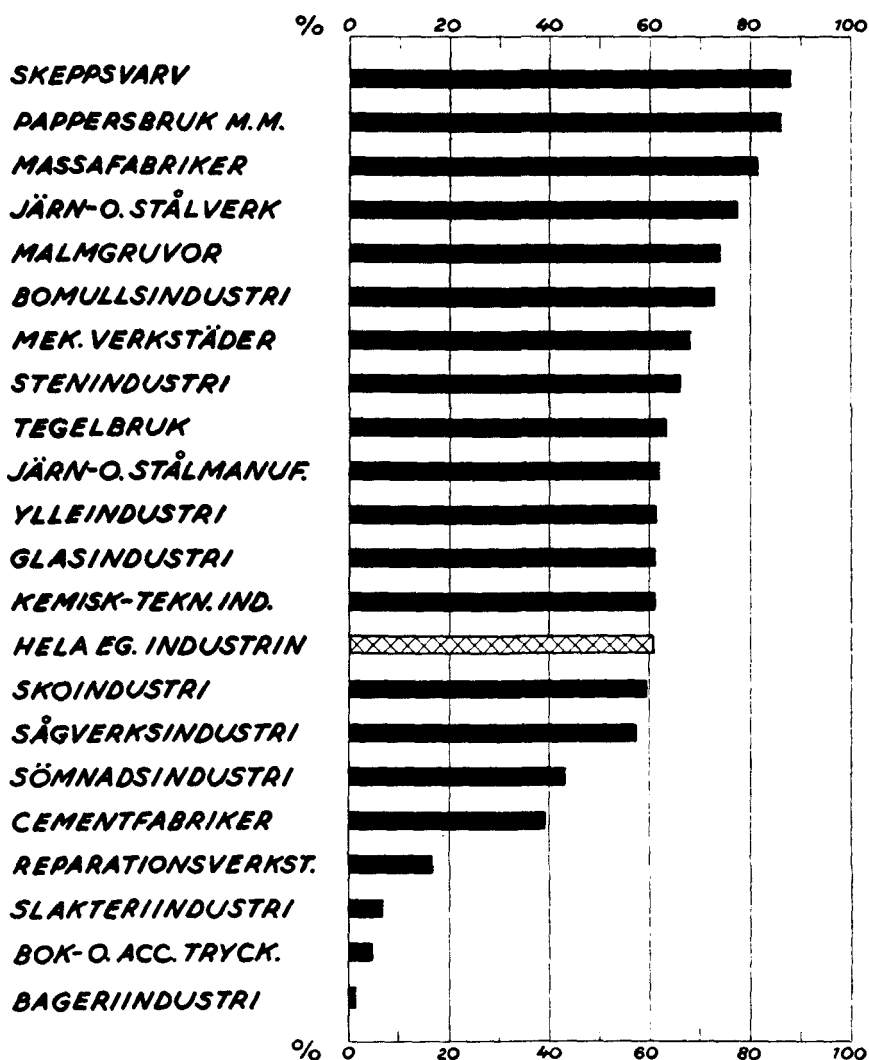
Arbetstidsförhållanden. Såsom tidigare nämnts skulle på blanketterna särskild redovisning lämnas för vuxna manliga arbetare med speciella arbetstidsförhållanden. I tab. 19, 23, 24 och 25 redovisas dessa grupper under beteckningarna »45 1/3-tim.-arb.», »42-tim.-arb.» och »40-tim.-arb.». Arbetare under jord med 40-timmarsvecka har redovisats inom gruvindustrin. Arbetare med 42-timmarsvecka vid helkontinuerlig drift återfinnes främst inom järn-, stål- och kopparverk, jord- och stenindustri, massfabriker och kemisk-teknisk industri

och arbetare med 45 1/3-timmarsvecka vid diskontinuerlig drift inom järn-, stål- och kopparverk. Dessa grupper omfattade sammanlagt ca 5 % av hela antalet redovisade arbetare. Beträffande övriga arbetargrupper skulle de företag som erhöll socialstyrelsens blankett uppge i vilken utsträckning annan arbetstid än 48-timmarsvecka tillämpades. Detta uppgavs vara fallet endast vid ett mindre antal företag. 45-timmarsvecka redovisades för några hundratal manliga arbetare inom bil- och karosserifabriker samt inom tryckerier och bagerier. 42-timmarsvecka utan samband med helkontinuerlig drift förekom i viss utsträckning inom tryckerier. Kvinnliga arbetare med 45- eller 46-timmarsvecka förekom i liten utsträckning inom bagerier samt inom sömnadsindustri.

Ackordsarbetets omfattning. Eftersom arbetsförtjänsten ställer sig väsentligt olika vid tidlöns- och ackordsarbete är den genomsnittliga timförtjänsten till stor del beroende på hur arbetstiden fördelar sig på tidlöns- och ackordsarbete. Tab. 23 visar ackordsvolymen, varmed menas antalet arbetstimmar på ackord i procent av samtliga arbetstimmar, inom olika industrigrupper. För samtliga vuxna manliga arbetare inom den egentliga industrin utgjordes 60 % av arbetstiden av ackordsarbete. För vuxna kvinnliga arbetare uppgick ackordsvolymen till 59 %. Diagram IV visar det procentuella antalet ackordstimmar för vissa industrigrupper. Jämförelsevis höga ackordsvolymen förekommer bl. a. inom skeppsvarv, pappersbruk, massfabriker, järn- och stålverk, malmgruvor samt bomullsindustri och mekaniska verkstäder. Det bör framhållas, att de höga ackordsvolymen, som redovisas för pappersbruk och för massfabriker, delvis betingas av de former

Diagram IV

ACKORDSVOLYM ÅR 1954 FÖR VUXNA MÅN- LIGA ARBETARE INOM VISSA INDUSTRIGRUPPER

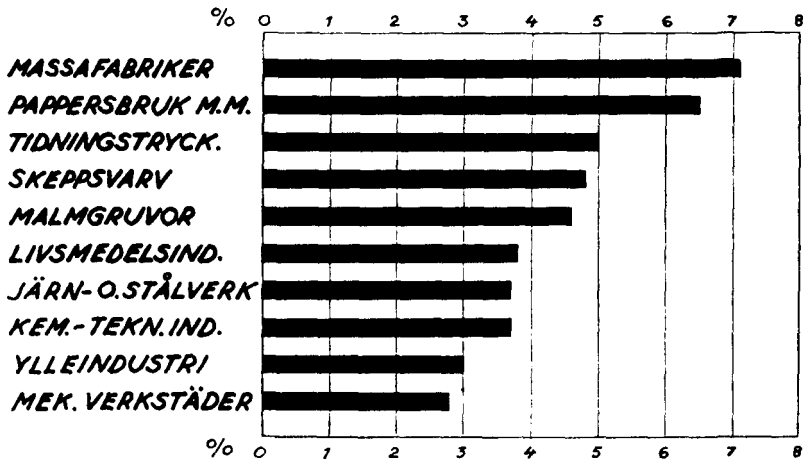
av premieackord som förekommer i dessa industrier och som i denna undersökning till huvudsaklig del redovisats som ackordsarbete. Inom stora delar av livsmedelsindustrin spelar ackordsarbetet en obetydlig roll, t. ex. inom bageriin-

dustrin samt slakterier och charkuterier. Detta är också förhållandet inom den grafiska industrin.

Ackordsarbetets andel av arbetstiden steg under slutet av 1940-talet men har under de senaste åren varit praktiskt fa-

Diagram V

ÖVERTIDSARBETETS OMFATTNING ÅR 1954 FÖR VUXNA MANLIGA ARBETARE INOM VISSA INDUSTRIGRUPPER

get konstant. Nedanstående tablå visar »ackordsvolymen» för vuxna arbetare.

	Män	Kvinnor
1945.....	50	54
1948.....	57	58
1950.....	59	59
1952.....	59	57
1953.....	59	58
1954.....	61	59

Övertidsarbetets omfattning. Övertidsarbetets omfattning framgår av tab. 23, där uppgifter lämnas om antalet redovisade övertidstimmar i procent av samtliga arbetstimmar inom olika industrigrupper. Enligt anvisningarna på blanketterna skulle företagen som övertid redovisa alla övertidstimmar, både på tidlön och ackord, som enligt lag eller avtal var övertid, men icke skifttid och förskjuten arbetstid.

Tabellen visar, att för vuxna män utgjorde övertiden 3,5 % av all arbetad tid. Den högsta procenten övertidsarbete förekom inom cementfabriker, massafabriker, wallboardfabriker och pappersbruk samt inom vissa grenar av livs-

medelsindustrin, såsom margarinindustri och fruktkonservfabriker. För de vuxna kvinnorna utgjorde övertidsarbetet en mindre andel, 0,8 %, av all arbetstid. Diagram V visar övertidsarbetets omfattning inom vissa industrigrupper.

Löneläget år 1954 inom olika industrigrupper. De genomsnittliga timförtjänsterna år 1954 för vuxna arbetare inom egentlig industri redovisas i tabellerna 24—28. I tabellerna ingår icke de statliga industriföretag som hänförs till gruppen »statliga verk och byggnadsarbeten» (jfr s. 45).

En sammanfattning av förtjänstläget år 1954 för arbetare inom huvudgrupperna av industrin redovisas i tabellerna T och U. Den förra tabellen redovisar den totala genomsnittsförtjänsten för vuxna och minderåriga, män och kvinnor, medan den senare redovisar genomsnittliga timförtjänster exklusive och inklusive olika tillägg (jfr s. 33) för vuxna arbetare.

Tab. T. Genomsnittliga timförtjänster år 1954 för arbetare inom olika industrigrupper
 c = inkl. övertids- och skifttillägg, semesterlön, sjuklön m. m.

Industrigrupp	Genomsnittlig timförtjänst (c), kr					
	män			kvinnor		
	vuxna	minder- åriga	samt- liga	vuxna	minder- åriga	samt- liga
Gruvindustri	5,44	2,72	5,31	2,67	1,76	2,61
Metall- och verkstadsindustri	4,52	2,39	4,35	3,20	2,18	3,11
Jord- och stenindustri	4,00	2,27	3,94	2,70	1,85	2,60
Träindustri	3,84	2,44	3,74	2,84	2,08	2,75
Massa- och pappersindustri	4,22	2,39	4,16	3,05	2,13	2,99
Pappersvaru- och grafisk industri	4,65	1,93	4,42	3,17	1,83	3,01
Livsmedelsindustri	3,83	2,07	3,77	2,93	1,89	2,88
Dryckesvaru- och tobaksindustri	3,94	2,18	3,88	3,12	2,21	3,07
Textil- och beklädnadsindustri	3,70	2,37	3,60	2,89	2,12	2,80
Läder-, hår- och gummivaruindustri	4,08	2,14	3,94	2,91	1,87	2,81
Kemisk-teknisk industri	4,27	2,43	4,21	2,98	2,01	2,93
Samtliga industrigrupper	4,29	2,35	4,17	2,96	2,06	2,88

Som minderåriga skulle enligt anvisningarna på blanketterna räknas lärlingar samt personer under 18 år, såvida ej annan åldersgräns förekom i gällande kollektivavtal. I flertalet industrigrupper är gränsen mellan vuxna och minderåriga 18 år, men undantag är textil- och beklädnadsindustrin, där den är 20 år för män och 19 år för kvinnor,

samt träindustrin, där åldersgränsen i allmänhet är 20 år för såväl män som kvinnor.

Av redovisningen i tab. T framgår, att de minderåriga männens löner utgjorde 55 % av de vuxna männens löner, medan de minderåriga kvinnornas löner utgjorde 70 % av de vuxna kvinnornas löner. Skillnaden mellan vuxnas och minder-

Tab. U. Genomsnittliga timförtjänster år 1954 för vuxna arbetare inom olika industrigrupper

a = *exkl.* övertids- och skifttillägg, semesterlön, sjuklön m. m.
 b = *inkl.* övertids- och skifttillägg men *exkl.* semesterlön, sjuklön m. m.
 c = *inkl.* övertids- och skifttillägg, semesterlön, sjuklön m. m.

Industrigrupp	Män			Kvinnor				
	Antal	Genomsnittlig timförtjänst, kr			Antal	Genomsnittlig timförtjänst, kr		
		a	b	c		a	b	c
Gruvindustri	12 872	4,92	5,07	5,44	161	2,44	2,49	2,67
Metall- och verkstadsindustri	196 672	4,17	4,24	4,52	14 931	2,99	3,00	3,20
Jord- och stenindustri	28 726	3,62	3,75	4,00	2 518	2,49	2,51	2,70
Träindustri	39 767	3,53	3,62	3,84	1 177	2,66	2,68	2,84
Massa- och pappersindustri	38 259	3,62	3,98	4,22	2 566	2,83	2,87	3,05
Pappersvaru- och grafisk industri ..	17 279	3,98	4,36	4,65	5 030	2,93	2,97	3,17
Livsmedelsindustri	25 679	3,43	3,55	3,83	10 327	2,67	2,69	2,93
Dryckesvaru- och tobaksindustri ...	4 282	3,48	3,58	3,94	1 937	2,79	2,81	3,12
Textil- och beklädnadsindustri	27 466	3,26	3,37	3,70	45 943	2,64	2,67	2,89
Läder-, hår- och gummivaruindustri	13 540	3,76	3,81	4,08	7 390	2,71	2,71	2,91
Kemisk-teknisk industri	14 768	3,78	3,95	4,27	3 949	2,74	2,75	2,98
Samtliga industrigrupper	419 310	3,89	4,01	4,29	95 929	2,72	2,75	2,96

årigas löner synes vara minst inom träindustri samt textil- och beklädnadsindustri, vilket delvis betingas av den där tillämpade högre åldersgränsen.

I tab. 24 och i tab. U redovisas de genomsnittliga timförtjänsterna a, b och c (jfr s. 33) för vuxna arbetare i hela riket inom olika industrigrupper. För samtliga redovisade manliga arbetare (ca 420 000) var den genomsnittliga totala timförtjänsten (genomsnittsförtjänst c) 4,29 kr.

Av de ca 420 000 redovisade vuxna manliga arbetarna kommer nära hälften på gruvindustri samt metall- och verkstadsindustri, där de totala genomsnittliga timförtjänsterna var relativt höga, resp. 5,44 och 4,52 kr. Motsvarande genomsnittstal inom övriga industrigrup-

per varierade mellan lägst 3,70 kr inom textil- och beklädnadsindustri och högst 4,65 kr inom pappersvaru- och grafisk industri.

För kvinnorna var den genomsnittliga totala timförtjänsten 2,96 kr eller ca 70 % av männens. Nära hälften av de ca 96 000 redovisade kvinnliga arbetarna återfanns inom textil- och beklädnadsindustrin, där den genomsnittliga timförtjänsten var 2,89 kr. Inom övriga industrigrupper varierade motsvarande förtjänsttal mellan 2,70 kr inom jord- och stenindustri och 3,20 kr inom metall- och verkstadsindustri.

Den genomsnittliga timförtjänsten exklusive övertids- och skifttillägg, semesterlön, sjuklön m m. redovisas i tab. 24 dels för tidlönsarbete, dels för ackords-

Tab. V. Sammansättningen av den genomsnittliga timförtjänsten år 1954 för vuxna arbetare inom olika industrigrupper

Kön Industrigrupp	Tidlöns- ackords- förtj., %	Skift- tillägg, %	Övertids- tillägg, %	Semes- terlön, %	Övriga förmå- ner, %	Total- förtjänst, %
<i>Män</i>						
Gruvindustri.....	90,4	1,1	1,7	5,9	0,9	100,0
Metall- och verkstadsindustri	92,2	0,7	0,9	5,8	0,4	100,0
Jord- och stenindustri	90,5	1,8	1,3	5,5	0,8	100,0
Träindustri.....	91,9	0,5	1,8	5,5	0,3	100,0
Massa- och pappersindustri	85,8	3,5	4,9	5,2	0,7	100,0
Pappersvaru- och grafisk industri	85,6	4,5	3,6	5,4	0,9	100,0
Livsmedelsindustri	89,6	0,8	2,1	5,2	2,1	100,0
Dryckesvaru- och tobaksindustri..	88,3	0,7	1,7	5,6	3,8	100,0
Textil- och beklädnadsindustri ..	88,1	1,9	0,8	6,0	3,0	100,0
Läder-, hår- och gummivaruind...	92,2	0,7	0,7	5,9	0,5	100,0
Kemisk-teknisk industri.....	88,6	2,6	1,4	5,4	1,9	100,0
Samtliga industrigrupper	90,7	1,4	1,6	5,6	0,7	100,0
<i>Kvinnor</i>						
Gruvindustri.....	91,4	1,1	0,8	5,6	1,1	100,0
Metall- och verkstadsindustri	93,5	0,3	0,3	5,9	0,0	100,0
Jord- och stenindustri	92,2	0,4	0,4	5,5	1,5	100,0
Träindustri	93,7	0,3	0,3	5,3	0,4	100,0
Massa- och pappersindustri	92,8	1,0	0,6	5,9	0,0	100,0
Pappersvaru- och grafisk industri	92,4	0,3	0,9	6,0	0,6	100,0
Livsmedelsindustri	91,1	0,3	0,7	5,5	2,4	100,0
Dryckesvaru- och tobaksindustri..	89,4	0,0	0,3	6,1	4,2	100,0
Textil- och beklädnadsindustri ...	91,4	0,7	0,3	6,2	1,4	100,0
Läder-, hår- och gummivaruind...	93,1	0,0	0,0	6,2	0,4	100,0
Kemisk-teknisk industri.....	92,0	0,3	0,3	5,7	1,7	100,0
Samtliga industrigrupper	91,9	0,7	0,3	6,1	1,0	100,0

arbete, dels oavsett löneform. Genomsnittsförtjänsten vid ackordsarbete ligger genomgående högre än genomsnittsförtjänsten vid tidlönsarbete. För samtliga industrigrupper var förtjänsten för män vid ackordsarbete 18 % högre än vid tidlönsarbete. Inom vissa grupper — t. ex. inom massa- och pappersindustri, livsmedelsindustri och textilindustri — är skillnaderna i förtjänster vid tidlöns- och ackordsarbete relativt små (ca 10 %) medan betydande skillnader (ca 25 %) framträder inom jord- och stenindustri, dryckesvaru- och tobaksindustri samt läder-, hår- och gummi-varuindustri. För kvinnliga arbetare låg förtjänsterna vid ackordsarbete 17 % över förtjänsterna vid tidlönsarbete.

Tab. 24 anger den absoluta storleken

och tab. V den relativa storleken (i % av totalförtjänsten) av skift- och övertidstillägg, semesterlön samt sjuklön och övriga förmåner. För samtliga män uppgick skifttillägget till genomsnittligt 6 öre eller 1,4 % av totalförtjänsten samt övertidstillägget till 7 öre eller 1,6 %. Motsvarande tal för semesterlönen var 24 öre eller 5,6 % samt för övriga förmåner 3 öre eller 0,7 %. Återstoden — 90,7 % av den totala förtjänsten — utgjorde ersättning för arbete på ordinarie arbetstid (inklusive grundlön vid övertidsarbete).

Skifttillägget i genomsnitt per arbetstimme utgjorde för manliga arbetare i treskiftsarbete 23 öre vid diskontinuerlig drift med 45 1/3-timmarsvecka och 48 öre vid helkontinuerlig drift med 42-tim-

Tab. X. Genomsnittlig timförtjänst år 1954 för vuxna kvinnor i procent av timförtjänsten för vuxna män

a = *exkl.* övertids- och skifttillägg, semesterlön, sjuklön m. m.

c = *inkl.* , , , , ,

Industrigrupp	Kvinnornas timförtjänster, %		Industrigrupp	Kvinnornas timförtjänster, %	
	a	c		a	c
Järn- o. stålmanufaktur.....	70,1	68,9	Bryggerier o. maltfabriker.....	80,4	79,7
Mekaniska verkstäder.....	74,9	74,9	Vatten- o. läskedrycksfabriker..	82,7	84,4
Elektroteknisk industri.....	73,2	72,7	Tobaksfabriker.....	72,3	71,2
Annan metallindustri.....	70,2	70,0	Ylleindustri.....	82,9	80,3
Porslins-, kakel- o. lergodsfabr.	73,9	72,1	Bomullsindustri.....	81,5	79,7
Papp- och pappersvaruindustri	75,9	74,3	Linne- och juteindustri.....	81,8	79,3
Bokbinderier.....	73,0	72,5	Trikåfabriker.....	78,4	75,7
Bok- och accidenstryckerier...	73,1	70,5	Sömnadsindustri.....	77,0	76,8
Tidningstryckerier.....	76,6	66,0	Hatt- o. mössfabriker.....	68,2	67,7
Annan grafisk industri.....	71,4	69,3	Annan textilindustri.....	78,1	74,1
Bageriindustri.....	76,8	76,9	Päls- o. skinnvarufabriker.....	72,5	72,4
Sockerindustri.....	78,1	77,0	Skolindustri.....	70,4	70,5
Choklad- och konfektindustri..	71,3	69,9	Andra lädervarufabriker.....	75,3	75,3
Mejeriindustri.....	78,9	78,8	Gummi-varufabriker.....	71,5	69,9
Slakterier och charkuterier...	77,5	76,7	Färg-, olje- och parfymfabriker	73,1	70,4
Fiskkonservfabriker m. m.....	82,1	80,9	Sprängämnesfabriker.....	68,4	67,2
Fruktkonservindustri.....	77,0	75,4	Tändsticksfabriker.....	78,8	78,5
Margarinindustri.....	78,3	76,9	Annan kemisk-tekn. industri..	71,0	67,9
Annan livsmedelsindustri.....	79,1	77,6	Samtliga industrigrupper.....	69,9	69,0

marsvecka. För övriga grupper av manliga arbetare var motsvarande genomsnitt 5 öre. Det bör hållas i minnet att dessa beräkningar avser samtliga arbetare inom respektive grupp, sålunda även dem som ej haft skiftarbete.

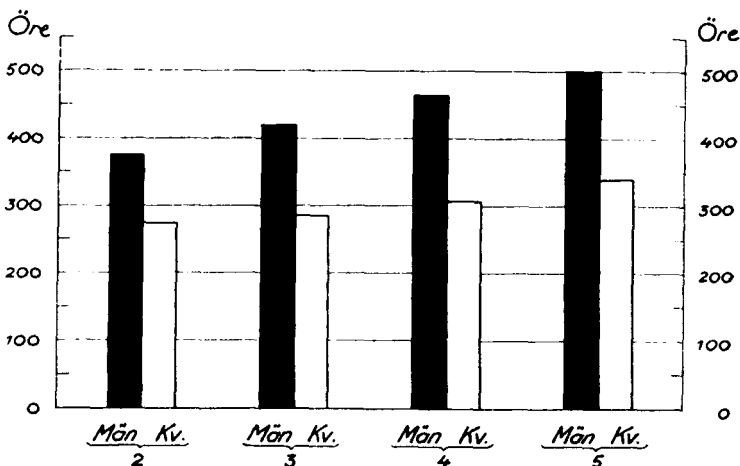
För kvinnorna utgjorde summan av övertids- och skifttillägg i genomsnitt 3 öre eller 1,0 % av den totala förtjänsten. Semesterlönen uppgick i genomsnitt till 18 öre (6,1 %) samt sjuklön och övriga förmåner till 3 öre (1,0 %).

I tab. X återges vissa beräkningar angående relationerna mellan timförtjänsterna för vuxna män och kvinnor inom olika industrigrupper. Timförtjänsten exklusive övertids- och skifttillägg, semesterlön, sjuklön m. m. (timförtjänst a) för kvinnor utgjorde i genomsnitt 69,9 % av motsvarande förtjänst för män. För totalförtjänsten (timförtjänst c) var motsvarande relationstal 69,0 %.

Löneläget 1954 inom olika dyrortsgrupper. Vid jämförelser beträffande löneläget inom olika industrigrupper bör hänsyn tagas till företagens lokalisering i dyrortshänseende. I tab. 25 redovisas de genomsnittliga timförtjänsterna (a, b och c) inom olika industrigrupper med fördelning på dyrortsgrupperna 2—5 enligt den nya statliga lönegruppering som tillämpats fr. o. m. 1 januari 1954. En sammanfattande bild av löneläget inom olika ortsgupper ges i diagram VI. I tab. Y återges relationstal för de genomsnittliga timförtjänsterna (c) i de olika ortsgupperna samt i Stockholms stad, uttryckta i procent av timförtjänsterna i ortsgrupp 5. Till jämförelse återges på sista raden i tab. Y även avrundade relationstal för de lönebe-
lopp, som enligt de dyrortsgraderade statliga löneplanerna utgår till tjänstemän i lägre lönegrader med stationering i olika ortsgupper.

Diagram VI

**GENOMSNISSLIGA TIMFÖRTJÄNSTER ÅR 1954
FÖR VUXNA ARBETARE INOM OLIKA DYRORTSGRUPPER**

Anm. Diagram VI avser »genomsnittlig timförtjänst c» i samtliga industrigrupper.

Tab. Y. Relationstal för den genomsnittliga timförtjänsten år 1954 för vuxna arbetare inom olika dyrortsgrupper

c = inkl. övertids- och skifttillägg, semesterlön, sjuklön m. m.

Kön Industrigrupp	Relationstal (dyrortsgrupp 5 = 100) för timförtjänsten (c) inom dyrortsgrupp					Timförtjänst (c), kr, i dyrorts- grupp 5
	2	3	4	5		
				hela	enbart Stockholm	
<i>Män</i>						
Gruvindustri.....	68	80	85	100	—	6,20
Metall- och verkstadsindustri.....	79	86	98	100	100	5,08
Jord- och stenindustri.....	69	77	89	100	107	5,29
Träindustri.....	84	89	96	100	109	4,32
Massa- och pappersindustri.....	85	93	98	100	—	4,55
Pappersvaru- och grafisk industri....	73	84	91	100	100	5,12
Livsmedelsindustri.....	80	84	91	100	100	4,41
Dryckesvaru- och tobaksindustri....	78	81	90	100	102	4,52
Textil- och beklädnadsindustri.....	83	87	91	100	101	4,27
Läder-, hår- och gummivaruindustri..	88	90	92	100	100	4,53
Kemisk-teknisk industri.....	88	91	98	100	99	4,59
Samtliga industrigrupper.....	75	83	92	100	99	5,03
<i>Kvinnor</i>						
Metall- och verkstadsindustri.....	78	84	100	100	100	3,53
Jord- och stenindustri.....
Träindustri.....	81	85	84	100	102	3,34
Massa- och pappersindustri.....
Pappersvaru- och grafisk industri....	82	85	89	100	100	3,48
Livsmedelsindustri.....	79	81	86	100	100	3,41
Dryckesvaru- och tobaksindustri.....	79	84	91	100	102	3,52
Textil- och beklädnadsindustri.....	84	87	91	100	101	3,28
Läder-, hår- och gummivaruindustri..	86	91	97	100	101	3,21
Kemisk-teknisk industri.....	84	91	92	100	100	3,23
Samtliga industrigrupper.....	81	84	91	100	100	3,40
Den statliga lönegrupperingen.....	88	92	96	100	100	—

Av tabellerna framgår att avsevärda skillnader föreligger mellan timförtjänsterna i olika dyrortsgrupper. För samtliga manliga arbetare var medelförtjänsten i ortsgroup 2 (lägsta ortsguppen) 25 % mindre än i ortsgroup 5. För kvinnorna var motsvarande tal 19 %.

Skillnaden mellan förtjänsterna i högsta och lägsta ortsgroup var för manliga arbetare störst inom gruvindustri (32 %) och jord- och stenindustri (31 %) och minst inom läder-, hår- och gummivaruindustri samt kemisk-teknisk industri (12 %). För kvinnorna var skillnaden störst inom metall- och verkstadsindustri

(22 %) och minst i läder-, hår- och gummivaruindustri (14 %).

De här redovisade siffrorna måste tolkas med stor försiktighet, eftersom olikheterna mellan timförtjänsterna i olika dyrortsgrupper påverkas av sådana faktorer som arbetets art, arbetarnas fördelning på ålders- och kvalifikationsgrupper, den relativa omfattningen av tidlöns- och ackordsarbete m. m.

Löneläget 1954 i vissa större städer. I tab. 26 återges uppgifter om löneläget inom vissa industrigrupper i städerna Stockholm, Göteborg, Malmö och Norr-

köping. I tab. Y har vidare de genomsnittliga timförtjänsterna (c) i Stockholm satts i relation till motsvarande genomsnitt för hela ortsgrupp 5.

För samtliga industrigrupper sammantagna var genomsnittsförtjänsten för manliga arbetare i Stockholm något lägre än för hela dyrortsgrupp 5, vilket bl. a. sammanhänger med den vikt den norrländska gruvindustrin har inom dyrortsgruppen. Med undantag för manliga arbetare inom kemisk-teknisk industri var genomsnittsförtjänsterna inom de industrigrupper, som är representerade i Stockholm, lika höga eller högre än genomsnittet för dyrortsgrupp 5.

Timförtjänsterna i Göteborg låg i flertalet industrigrupper högre än i hela dyrortsgrupp 4, medan timförtjänsterna i Malmö och Norrköping för vissa grupper var högre och för andra lägre än i hela dyrortsgrupp 3.

Det »relativa löneläget». Rikets kommuner är enligt den statliga löne- och skattegrupperingen från och med år 1954 fördelade på fyra dyrortsgrupper (ortsgруппerna 2—5). Som underlag för dyrortsgrupperingen ligger av socialstyrelsen beräknade levnadskostnadstal. Vid socialstyrelsens senaste dyrortsundersökning (1951) uträknades för varje ort ett levnadskostnadstal baserat på konsumtionsförhållandena i Stockholm och ett baserat på konsumtionsförhållandena på landsbygden. Levnadskostnadstalen har omvandlats till indextal med Stockholm = 1 000 i båda fallen.

Vid inplaceringen av orterna i ortsgруппer i den nu gällande löne- och skattegrupperingen användes som utgångspunkt i enlighet med Kungl. Maj:ts direktiv ett medeltal av de nyss nämnda två indextalen för respektive ort. Ortterna skulle i regel placeras i ortsgрупп 5, om medeltalet av ortens indextal var

1 000 eller högre, i ortsgрупп 4 om medeltalet låg mellan 960 och 999, i ortsgрупп 3 om medeltalet låg mellan 920 och 959 och i ortsgрупп 2 om medeltalet låg under 920. Från denna huvudregel har emellertid gjorts vissa undantag. En del orter har sålunda placerats i högre ortsgрупп och andra i lägre ortsgрупп än vad indextalen skulle motiverat. I det följande betecknas de här avsedda medeltalen av de två indextalen för en ort som »dyrhetstal».

Sedan flera år tillbaka har socialstyrelsen verkställt beräkningar angående det s. k. relativa löneläget för arbetare inom olika industrigrupper. Styrelsen har publicerat indextal dels för de genomsnittliga timförtjänster, som beräknats med utgångspunkt från faktiskt redovisade lönesummor och däremot svarande antal arbetstimmar (A-tal), dels för timförtjänsttal som erhållits genom omräkning med hänsyn till skillnaderna mellan levnadskostnaderna i olika orter (B-tal). De sistnämnda förtjänsttalen har för åren 1952 och 1953 beräknats på så sätt, att den för varje företag redovisade lönesumman multiplicerats med kvoten av dyrhetstalet för Stockholm (1 000) och dyrhetstalet för den ort där företaget var beläget; inom varje industrigrupp har summan av de sålunda omräknade lönesummorna dividerats med motsvarande antal arbetstimmar. Som bas för indexberäkningarna har använts den genomsnittliga timförtjänsten, respektive det omräknade timförtjänsttalet för samtliga industrigrupper.

Vid beräkningarna angående det relativa löneläget 1954 har en förenklad metod tillämpats, i det man vid uträkningen av B-talen icke använt dyrhetstalen för de enskilda kommunerna utan i stället ett och samma dyrhetstal för samtliga företag inom varje särskild dyrorts-

grupp. Dessa dyrhetstal har erhållits på följande sätt. Med utgångspunkt från materialet till 1953 års statistik över löneförhållandena för industriarbetare beräknades för olika industrigrupper inom varje dyrortsgrupp särskilda, med lönesummorna vid företagen inom respektive industrigrupp vägda genomsnittliga dyrhetstal. De sålunda beräknade dyrhetstalen inom varje dyrortsgrupp ordnades i stigande följd, och som grundval för beräkningarna av B-talen valdes det mittersta talet (medianen) inom respektive dyrortsgrupp, nämligen 909, 936, 973 och 1 000 inom ortsgруппerna 2, 3, 4 och 5. Det må erinras om att Stockholms ortsdyrhet anges av talet 1 000.

I tab. 27 återges beräkningar angående det relativa löneläget, vilka liksom under tidigare år avser löneinkomsterna *inklusive* övertids- och skifttillägg samt semesterlön, sjuklön m. m. (timförtjänst c). Särskilda indextal för var och en av dyrortsgrupperna 2—5 har beräknats med utgångspunkt från de faktiskt redovisade lönerna; det må erinras om att man vid beräkningen av motsvarande indextal för åren 1952 och 1953 utgick från de till Stockholms ortsdyrhet omräknade förtjänsttalen. Industrigrupperna redovisas i fallande serie efter »indextal B». I tab. 28 återges motsvarande beräkningar med avseende på löneinkomsterna *exklusive* de nyss nämnda tilläggen och förmånerna (timförtjänst a); industrigrupperna redovisas i samma ordning som i tab. 27.

Löneutvecklingen 1954—1955

Den redogörelse, som i föregående avsnitt lämnats rörande industriarbetarnas

löner, grundar sig som tidigare nämnts på de undersökningar som socialstyrelsen gör rörande löneläget varje kalenderår (»årsstatistiken»). Förutom dessa undersökningar gör socialstyrelsen som tidigare nämnts undersökningar som avser löneförhållandena under en avlöningsperiod i mellersta månaden varje kvartal (»veckostatistiken»). Dessa undersökningar är liksom årsstatistiken baserade på summariska uppgifter om utbetalda lönesummor och utförda arbetstimmar.

I dessa lönesummor ingår all ersättning som utbetalats vid avlöningstillfället utom semesterlön, sjuklön och andra individuella förmåner. I lönesumman ingår sålunda övertidsersättning, skifttidsersättning och ackordsöverskott. De genomsnittsförtjänster som framräknas på grundval av »veckostatistiken» motsvarar således närmast timförtjänst b) enligt »årsstatistiken».

Hela det vid avlöningstillfället utbetalda ackordsöverskottet ingår i de redovisade lönesummorna, oavsett om detta till viss del intjänats under föregående avlöningsperioder; har slutavräkning för visst ackordsarbete icke gjorts under den redovisade avlöningsperioden, kommer den kvarstående ersättningen icke med i den redovisade lönesumman.

På grundval av veckostatistiken lämnas i tab. 29 uppgifter om de genomsnittliga timförtjänsterna för vuxna manliga arbetare inom huvudgrupperna av industrin samt indextal som visar lönestegringen mellan motsvarande undersökningsmånader 1954 och 1955.

Timförtjänsten steg i genomsnitt för samtliga industrigrupper med omkring 7 % mellan 1954 och 1955 för såväl manliga som kvinnliga arbetare.

V. Arbetare inom byggnads- och anläggningsverksamhet

Primärmaterialet. Uppgifter om löneförhållandena för arbetare inom byggnads- och anläggningsverksamhet har inhämtats på samma sätt som uppgifterna beträffande arbetare inom egentlig industri. Vid 1954 års undersökning tillämpades den tidigare nämnda överenskommelsen mellan socialstyrelsen och Svenska arbetsgivareföreningen (jfr sid. 29) även beträffande byggnads- och anläggningsverksamhet. Från företag anslutna till SAF inhämtades sålunda uppgifterna genom SAF. Från andra företag inhämtade socialstyrelsen uppgifter, varvid ett inom styrelsen upprättat adressregister över byggnads- och anläggningsföretag användes.

Till företag inom grupperna väg- och vattenbyggnadsarbete, elektriskt installationsarbete, rörledningsarbete, måleriarbete, glasmästeriarbete samt bleck- och plåtslageriarbete utsände socialstyrelsen samma blankett som till företag inom egentlig industri (jfr bilaga 7). Till husbyggnadsföretag utsändes en särskild blankett (se bilaga 8). SAF använde blanketter av i det närmaste samma utformning som socialstyrelsens.

På grund av vissa ändringar i redovisningsförfarandet i samband med det nyssnämnda samarbetet mellan socialstyrelsen och SAF är uppgifterna beträffande husbyggnadsarbetare icke exakt jämförbara med motsvarande uppgifter för tidigare år.

Vid 1954 års undersökning inräknades i lönesummorna ersättningarna till arbetarnas mätningmän. Socialstyrelsen inhämtade uppgifter om dessa ersättningar genom en särskild tilläggsblankett. Enligt anvisningarna på blanketterna för tidigare år skulle ersättningarna i fråga

ej medtagas men torde dock i vissa fall ha inräknats i de redovisade lönesummorna.

Vidare är att märka att de i tab. 30—32 redovisade *genomsnittliga timförtjänsterna* (b) för husbyggnadsarbetare icke har exakt samma innebörd som för övriga redovisade kategorier. Vid beräkningen av dessa genomsnitt har man medtagit övertidstillägg samt de belopp som på socialstyrelsens blankett redovisats under rubriken »sjuklön samt andra förmåner» och på SAF:s blanketter under »skifttillägg och annan ersättning varå skatteavdrag sker». Den sistnämnda posten, vilken i tab. 30 redovisas under rubriken »skifttillägg m. m.», uppgick i medeltal för samtliga manliga husbyggnadsarbetare till 3 öre per timme.

Sammanlagt redovisades till 1954 års undersökning ca 67 000 vuxna manliga arbetare inom sådan byggnads- och anläggningsverksamhet som icke bedrevs i offentlig regi.¹ Uppgifter begärdes icke för kvinnliga arbetare. Närmare uppgifter om antalet redovisade arbetare lämnas i tabellerna 19, 30 och 32. Till gruppen byggnads- och anläggningsverksamhet hänfördes i undersökningen vissa företag inom grupperna glasmästeriarbete samt bleck- och plåtslageriarbete som tidigare räknats till egentlig industri (jfr s. 31).

Löneutvecklingen 1939—1954. Löneutvecklingen sedan år 1939 för arbetare inom byggnads- och anläggningsverksamhet belyses av tab. 21, 22 och 30 samt tab.

¹ Löneförhållandena för arbetare i statlig tjänst behandlas i kap. VI. Vissa uppgifter om lönerna vid kommunala verk och byggnadsarbeten m. m. återfinns i tab. 21 och 22.

Tab. Z. Genomsnittliga timförtjänster 1939 samt 1949—1954 för arbetare inom byggnads- och anläggningsverksamhet

c = inkl. övertids- och skifttillägg, semesterlön m. m.

	1939	1949	1950	1951	1952	1953	1954
Genomsnittlig timförtjänst (c), kr							
Husbyggnadsarbete	1,95	3,35	3,48	4,33	5,27	5,62	5,89
Väg- och vattenbyggnadsarbete	1,50	3,54	3,82	4,56	5,45	5,77	5,87
Elektriskt installationsarbete ..	1,78	3,03	3,18	3,62	4,28	4,84	5,13
Rörledningsarbete	1,83	3,09	3,16	3,72	4,48	4,82	4,96
Måleriarbete	2,22	4,19	4,23	5,07	5,88	6,04	6,69
Indextal (1939 = 100)							
Husbyggnadsarbete	100	172	178	222	270	288	302
Väg- och vattenbyggnadsarbete	100	236	255	304	363	385	391
Elektriskt installationsarbete ..	100	170	179	203	240	272	288
Rörledningsarbete	100	169	173	203	245	263	271
Måleriarbete	100	189	191	228	265	272	301

Z. Mellan 1953 och 1954 steg den genomsnittliga timförtjänsten (c) för samtliga redovisade byggnads- och anläggningsarbetare med 5 %. Samma stegringstal visade gruppen husbyggnadsarbete.

Lönerna år 1954. Löneläget år 1954 för arbetare inom byggnads- och anläggningsverksamhet framgår av tab. 30, 31 och 32. I tab. 23 lämnas uppgifter om förekomsten av ackords- och övertidsarbete inom de olika yrkesgrupperna.

Den genomsnittliga totala timförtjänsten (c) för samtliga grupper uppgick till 5,73 kr. Inom gruppen husbyggnadsarbete var motsvarande belopp 7,15 kr för murare, 6,43 kr för träarbetare, 5,47 kr för grovarbetare och 5,89 kr för samtliga arbetargrupper. Av tab. 31 framgår att timförtjänsterna visade stark spridning mellan olika yrkesgrupper och av tab. 32 att förtjänstnivån i Stockholm för flertalet yrkesgrupper låg väsentligt högre än i Göteborg och Malmö.

VI. Arbetare i statlig tjänst

Primärmaterialet. För arbetare anställda vid statliga verk och byggnadsarbeten m. m. har uppgifter om löneförhållandena under år 1954 inhämtats på samma blankett som användes för privata industriföretag utanför Svenska arbetsgivarförbundet (se bilaga 7). Aktiebolag i vilka staten äger hela eller en del av aktiekapitalet, t. ex. Norrbottens järnverk AB och Luossavaara—Kiirunavaara AB, ingår i den tidigare redovisade undersökningen av löneförhållandena inom industrin.

Antalet redovisade vuxna arbetare inom gruppen »statliga verk och byggnadsarbeten m. m.» utgjorde ca 40 000, varav 95 % män. Den största av de redovisade grupperna är »mekaniska och elektriska verkstäder samt skeppsvarv». I denna grupp ingår bl. a. statens järnvägars, postverkets och televerkets huvudverkstäder, militära verkstadsanläggningar samt örlogsvarven. Gruppen »elektriska linjearbeten och kraftverk» omfattar televerkets linjearbeten samt vattenfallsverkets kraftverk, byggnadsar-

Tab. Å. Genomsnittliga timförtjänster år 1954 för olika grupper av banarbetare, sysselsatta vid statens järnvägars drift- och underhålls- samt förändrings- och nybyggnadsarbeten

(Exkl. övertidstillägg, semesterlön, sjuklön m. m.)

Löneform Arbetarkategori	Medel- antal arbeta- re under året	Genomsnittlig timförtjänst, kr				
		Dyrortsgrupp				Hela riket
		2	3	4	5	
a) Arbete mot tidlön å ordinarie tid	4 692	2,97	3,09	3,24	3,45	3,15
Grupp I (arb. utan särskild yrkeskunnighet) ..	3 717	2,90	3,01	3,16	3,39	3,07
Grupp II (yrkeskunniga arb. såsom cementsli- pare, stenarb. m. fl.)	422	3,13	3,25	3,37	3,61	3,30
Grupp III (särsk. yrkeskunniga arb. såsom byggnads- och finsnickare, elektriker m. fl.)..	553	3,50	3,47	3,59	3,78	3,55
b) Ackordsarbete å ordinarie tid	2 881	4,23	4,42	4,84	5,05	4,51
Grupp I (arb. utan särskild yrkeskunnighet) ..	2 670	4,22	4,42	4,83	5,02	4,50
Grupp II (yrkeskunniga arb. såsom cementsli- pare, stenarb. m. fl.)	48	4,21	4,38	4,88	5,06	4,64
Grupp III (särsk. yrkeskunniga arb. såsom byggnads- och finsnickare, elektriker m. fl.)..	163	4,82	4,49	5,01	5,43	4,73
Samtliga arbetare	7 573	3,43	3,64	3,92	3,92	3,67
Medelantal arbetare under året	7 573	1 917	3 522	867	1 267	7 573

beten och vissa hjälpanläggningar. Under rubriken »ban- och byggnadsarbeten» redovisas statens järnvägars banarbetare m. fl. I gruppen »intendenturverkstäder, förråd o. d.» ingår vissa tvättinrättningar och reparationsverkstäder. »Övrig statlig verksamhet» omfattar bl. a. viss husbyggnadsverksamhet, sprängämnesfabriker och tryckerier.

Förutom de summariska uppgifter som socialstyrelsen inhämtat från respektive statliga verk har tabellsammanställningar erhållits från järnvägsstyrelsen för olika grupper av banarbetare (tab. Å) samt från vattenfallsstyrelsen för olika grupper av arbetare vid kraftverksbyggen och sjöregleringar (tab. 35).

Löneutvecklingen 1939—1954. Löneutvecklingen för arbetare vid statliga verk och byggnadsarbeten sedan 1939 belyses av tabellerna 21 och 22 samt av index-talen för de olika undergrupperna i tab.

33. Mellan 1953 och 1954 steg de genomsnittliga timförtjänsterna (c) med 5 % för manliga och 3 % för kvinnliga arbetare.

Lönerna år 1954. Löneläget år 1954 för vuxna arbetare vid statliga verk och byggnadsarbeten framgår av tabellerna 33 och 34.

Tab. 33 visar att den genomsnittliga timförtjänsten inklusive alla tillägg (timförtjänst c) för samtliga vuxna manliga arbetare uppgick till 4,58 kr och för kvinnliga arbetare till 3,40 kr. I tab. 34 belyses löneläget i olika dyrortsgrupper.

I efterföljande tablå redovisas de genomsnittliga timförtjänsterna i Stockholm, Göteborg och Malmö för samtliga redovisade manliga och kvinnliga arbetare.

Genomsnittliga timförtjänster (inkl. alla tillägg) för olika kategorier av ar-

	Stockholm		Göteborg		Malmö	
	Män	Kv.	Män	Kv.	Män	Kv.
Antal arbetare	2 095	149	202	111	869	—
Genomsnittlig timförtjänst a), kr	4,97	3,15	4,46	3,30	4,03	—
, , b), kr	5,04	3,17	4,51	3,30	4,05	—
, , c), kr	5,57	3,69	5,00	3,96	4,51	—

betare vid vattenfallsstyrelsens kraftverksbyggen och sjöregleringar redovisas i tab. 35.

I tab. Å redovisas genomsnittliga timförtjänster för olika kategorier av ar-

betare vid statens järnvägars banavdelning. I de redovisade medeltalen ingår icke övertids- och skifttillägg, semesterlön, sjuklön m. m.

VII. Arbetare inom stuverirörelse

Uppgifter rörande löneförhållandena år 1954 för arbetare inom stuverirörelse inhämtades i samarbete mellan socialstyrelsen och Svenska arbetsgivareföreningen på samma sätt som uppgifterna beträffande arbetare inom egentlig industri. Sammanlagt erhöles uppgifter från 67 företagsenheter med tillhoppa 5 180 ar-

betare. De redovisade arbetarnas fördelning på dyrortsgrupper framgår av tab. 19. I tab. Å redovisas de genomsnittliga timförtjänsterna för stuveriarbetare år 1954. I tab. 21 återges uppgifter om löneutvecklingen sedan 1939 och i tab. 23 uppgifter om förekomsten av ackords- och övertidsarbete.

Tab. Å. Genomsnittliga timförtjänster år 1954 för vuxna manliga arbetare inom stuverirörelse

a = *exkl.* övertids- o. skifttillägg, semesterlön, sjuklön m. m.

b = *inkl.* övertids- o. skifttillägg men *exkl.* semesterlön, sjuklön m. m.

c = *inkl.* övertids- o. skifttillägg, semesterlön, sjuklön m. m.

Dyrortsgrupp	Genomsnittlig timförtjänst, kr									Indextal	
	a			b			c			1939 = 100	1953 = 100
	på tid- lön	på ac- kord	oav- sett löne- form	to- talt	därav		to- talt	därav			
					skift- till- lägg	över- tids- tillägg		semes- terlön	sjuk- lön m. m.		
Hela riket	2,93	4,81	4,61	4,90	0,00	0,28	5,28	0,29	0,09	253	104
Dyrortsgrupp 2	2,79	4,57	4,35	4,56	—	0,21	4,85	0,25	0,03
3	2,95	4,69	4,53	4,73	0,00	0,20	5,00	0,26	0,01
4	2,84	4,74	4,45	4,83	—	0,39	5,32	0,30	0,19
5	3,27	5,41	5,20	5,41	0,02	0,20	5,77	0,34	0,1

VIII. Arbetare vid trafikföretag och oljedistributionsföretag

Under hösten 1954 inhämtade socialstyrelsen uppgifter om löneförhållandena för arbetare vid droskföretag, åkeriföretag, spårvägs- och bussföretag samt oljedistributionsföretag.¹ Beträffande kommunala trafikföretag avsåg uppgifterna september 1954 och beträffande övriga företag hela tredje kvartalet 1954. Liknande uppgifter hade hösten 1953 inhämtats för åkeriföretag samt spårvägs- och bussföretag.²

Insamlingen av uppgifterna skedde år 1954 liksom år 1953 i samarbete med Svenska arbetsgivareföreningen (SAF) och Svenska stadsförbundet. Beträffande till SAF anslutna drosk-, åkeri-, buss- och oljedistributionsföretag erhöll socialstyrelsen primäruppgifter i form av hålkort. Uppgifterna för övriga företag inhämtades av socialstyrelsen på särskilda blanketter, vilka ifylldes av vederbörande företag eller (beträffande vissa kommunala trafikföretag) av Svenska stadsförbundet.

Uppgiftsblanketter tillställdes samtliga till SAF anslutna företag inom de berörda branscherna. Dessutom utsändes blanketter till följande kategorier av privata företag eller enheter inom sådana företag: (1) samtliga till Svenska droskbilägareförbundet anslutna företag med två bilar samt i Stockholm dessutom vartannat till förbundet anslutet företag med en bil och i Malmö samtliga sådana företag; (2) till Svenska omnibusägareförbundet anslutna företag med minst två bussar; (3) till Svenska last-

trafikbilägareförbundet anslutna åkeriföretag med minst två bilar; (4) arrendatorer av bensinstationer samt utanför SAF stående företag eller försäljningsställen inom oljedistributionsbranschen enligt adresslistor som erhållits från firmor och organisationer inom branschen eller genom förmedling av vederbörande centralorganisation.

I nedanstående tablå redovisas beträffande privata företag inom olika branscher dels antalet företagsenheter (firmor, försäljningsställen e. d.), för vilka uppgifter begärdes på särskilda blanketter, dels antalet besvarade och antalet bearbetningsbara blanketter.

	Antal företagsenheter för vilka uppgifter begärts	Antal besvarade blanketter Inalles	Med bearbetningsbara uppgifter
Droskföretag	2 349	1 691	1 160
Bussföretag	478	353	300
Åkeriföretag	3 501	2 160	1 861
Oljedistributionsföretag	1 556	1 400	1 041

Inom grupperna bussföretag och åkeriföretag inhämtades uppgifter även från statliga verk och statsägda aktiebolag. Deras personal redovisas i det följande under rubriken »statliga företag» med uppdelning på två kategorier, nämligen »statliga företag A» och »statliga företag B». Anställningsvillkoren reglerades vid »statliga företag A» enligt kollektivavtal gällande för arbetare vid SJ:s biltrafikrörelse och postverkets diligensrörelse och vid »statliga företag B» enligt kollektivavtal gällande för arbetare anställda vid företag anslutna till Biltrafikens arbetsgivareförbund.

¹ Preliminär redogörelse för undersökningsresultaten har lämnats i Meddelande från socialstyrelsens utredningsbyrå 1955: 7 och 1955: 11.

² Se Sociala Meddelanden 1954: 5, s. 296.

Uppgifter inhämtades vidare från 20 kommunala trafikföretag, vilka i det följande redovisas som en särskild grupp. Bland dessa företag ingick år 1954 i motsats till år 1953 Aktiebolaget Stockholms spårvägar.

För olika kategorier av företag användes olika blanketter. I samtliga fall begärdes summariska uppgifter om arbetad tid och utbetalda lönesummor. Från åkeri-, buss- och oljedistributionsföretag erhöles separata uppgifter för olika yrkesgrupper. I de redovisade lönebeloppen skulle icke inräknas sjuklön, semesterlön, semesterersättning, beklädnadsersättning, traktamentsersättning eller värdet av naturaförmåner.

Droskföretag. Beträffande fast anställda droskförare redovisades antalet arbetade timmar på ordinarie tid och övertid samt de belopp som utbetalats såsom fast lön, övertidsersättning och provision. Extra ersättning för bortovaro från stationsorten skulle ej redovisas. I tab. 36 återges de genomsnittliga timförtjänsterna i Stockholm, Göteborg och Malmö samt i dyrortsgrupperna 2—5 (exklusive dessa städer) dels vid samtliga redovisade företag, dels vid företag som redovisat, resp. icke redovisat några provisionsbelopp. Med hänsyn till att uppgiftslämnarna i olika städer och ortsgupper utvalts efter olika grunder har man icke beräknat några medeltal för samtliga orter. Den högsta genomsnittliga timförtjänsten redovisas i Stockholm (3,41 kr) och den lägsta i dyrortsgrupp 2 (2,50 kr). Det bör hållas i minnet att inkomsterna av drickspengar icke ingår i de av arbetsgivarna redovisade lönesummorna.

Buss- och åkeriföretag. Från privata och statliga buss- och åkeriföretag erhöles

uppgifter om antalet arbetade timmar på ordinarie tid och övertid, utbetalda löner på ordinarie tid, övertidsersättning samt tillägg för skifttjänstgöring och för obekväm arbetstid. Uppgifter lämnades beträffande vuxna och minderåriga manliga och kvinnliga arbetare. I denna publikation återges dock endast bearbetningsresultat rörande vuxna manliga arbetare.¹ Följande yrkesgrupper särredovisades: chaufförer (inberäknat traktor- och truckförare), grävmaskinister, biljettförsäljare, verkstadsarbetare och »övriga arbetare» (garagearbetare, lastkarlar m. fl.).

I tab. 37 och 38 redovisas de genomsnittliga timförtjänsterna (exklusive och inklusive övertidstillägg samt tillägg för skifttjänstgöring och för obekväm arbetstid) för olika yrkesgrupper med fördelning efter ortsgupper och företagstyper.

I tablån på nästa sida har vissa uppgifter om löneförhållandena för chaufförer vid buss- och åkeriföretag under tredje kvartalet 1954 sammanställts med motsvarande uppgifter för tredje kvartalet 1953.²

Oljedistributionsföretag. Beträffande manliga arbetare vid oljedistributionsföretag erhöles uppgifter om antalet arbetade timmar på ordinarie tid och övertid, utbetalad lön på ordinarie tid, övertidsersättning samt tillägg för skifttjänstgöring och för obekväm arbetstid, procenttillägg för rengöring av cisterner, asfaltugnar m. m., procenttillägg för tvättare och smörjare för arbete efter kl. 17 osv. Huvudresultaten av bearbetningen återges i tab. 39. I gruppen »bensinstationsarbetare» ingår även tankningspersonal vid

¹ Jfr Meddelande från socialstyrelsens utredningsbyrå 1955: 7.

² Jfr Sociala Meddelanden 1954: 5, s. 296.

	Genomsnittlig timförtjänst exkl. övertidstillägg, skifttillägg m. m.			inkl. övertidstillägg, skifttillägg m. m.		
	1953 kr	1954 kr	1954 index (1953 = 100)	1953 kr	1954 kr	1954 index (1953 = 100)
Chaufförer vid privata bussföretag ..	3,24	3,30	101,9	3,37	3,45	102,4
» » statliga » ..	3,29	3,32	100,9	3,44	3,48	101,2
» » privata åkeriföretag	3,27	3,30	100,9	3,41	3,45	101,2
» » statliga åkeriföretag A	3,20	3,21	100,3	3,32	3,35	100,9

flygfält. Gruppen »lager- och transportarbetare» omfattar övrig arbetarpersonal med undantag av extra arbetare, vilka ej medtogs vid bearbetningen. I en del fall uppgavs att i arbetslönen för bensinstationsarbetare inräknats provision på försäljning av bensin, reservdelar m. m.

Kommunala trafikföretag. Från kommunala buss- och spårvägsföretag inhämtades som nämnts primäruppgifter till lönestatistiken av Svenska stadsförbundet som ett led i en mera omfattande undersökning rörande kommunalarbetarnas arbetsinkomster under september 1954. Uppgifter lämnades om hela antalet arbetade timmar och antalet övertidstim-

mar. Vidare redovisades de sammanlagda utbetalningarna av arbetslön för tidlöns- och ackordsarbete, skifttillägg, övertidstillägg samt olika slag av arbetstillägg som hänförde sig till arbete, som utförts under den redovisade arbetstiden. Ackordskompensation skulle ej medtagas i redovisningen, liksom ej heller semesterlön, semesterersättningar, sjuk- och olycksfallsersättningar, klädes-, rese- och gångtidsersättningar m. m.

Huvudresultaten av bearbetningen återges i tab. 40. De redovisade arbetarna har fördelats på ortsgrupper, efter veckoarbetstidens längd (48 resp. 45 timmar) samt efter avlöningsform (månadsavlönade resp. timavlönade).

IX. Arbetare inom det statliga vägväsendet

Lönestatistik för arbetare inom det statliga vägväsendet utarbetas sedan 1947 av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen. De för denna statistik erforderliga uppgifterna insamlas från de lokala vägförvaltningarna — från och med 1952 kvartalsvis. Sammandrag för hela året utarbetas efter varje årsskifte.

Statistiken ansluter sig till de kollektivavtal som tillämpas, nämligen vägunderhållsavtalet samt väg- och brobyggnadsavtalet. Det förra omfattar dels egentliga vägunderhållsarbetare och dels

arbetare vid verkstäder, garage och förråd. Uppgifterna avser samtliga arbetare som omfattas av dessa kollektivavtal. För alla i avtalen upptagna yrkes- och lönegrupper inhämtas uppgifter om antal arbetstimmar med fördelning på tidlön, ackord och övertid samt utbetalda lönesummor fördelade på tidlön, ackord, övertid, skift samt på olika slags tillägg.

Genom 1954 års kollektivavtal höjdes den avtalsenliga timlönen för dessa arbetare i lönegrupp 3 och 4 med 5 öre.

Yrkesgrupp

Underhållsarbetare	+ 1,9	+ 2,9	+ 1,2
Arbetare vid verkstäder, garage och förråd....	+ 1,7	- 0,2	+ 1,4
Väg- och brobyggnadsarbetare.....	+ 4,9

Detta medförde att timlönerna i lönegrupp 4 och 5 blev lika, varför dessa två lönegrupper sammanfördes till en ny grupp 4. Den förutvarande lönegruppen 6 (verkstadsförmän) benämnes numera grupp 5. För de arbetare som avlönas enligt väg- och brobyggnadsavtalet är lönegrupperingen oförändrad och omfattar fem lönegrupper. Någon höjning av de avtalsenliga timlönerna för andra yrkes- eller lönegrupper än de ovan nämnda två lönegrupperna förekom inte år 1954. Däremot skulle ackordskompensation utgå åt vuxna arbetare som ej kunnat beredas arbete på ackord under minst 50 % av antalet under avlöningsperioden gällande ordinarie arbetstimmar mot tidigare 30 %.

Lönestatistiken var före år 1947 i stort sett begränsad till grovarbetare. För belysning av löneutvecklingen för vägarbetarna under 1939—1954 är man därför hänvisad till uppgifter beträffande denna kategori. I tab. 21 återges medeltal och indextal för de genomsnittliga timförtjänsterna (inklusive övertids- och skifttillägg, semesterlön, sjuklön m. m.) för grovarbetare inom vägväsendet.

I tab. 41 anges antalet arbetstimmar under år 1954 samt den genomsnittliga

Ökning (+) resp. minskning (-) i % från 1953 till 1954 av den genomsnittliga timförtjänsten vid		
tidlöns- arbete	ackords- arbete	oavsett löneform
+ 1,9	+ 2,9	+ 1,2
+ 1,7	- 0,2	+ 1,4
..	..	+ 4,9

timförtjänsten för olika arbetarkategorier. Totala antalet arbetstimmar för samtliga redovisade grupper år 1954 minskade med ca 16 % i förhållande till 1953. För väg- och brobyggnadsarbetare utgjorde minskningen 31 % och för underhållsarbetare ca 11 %. För arbetare vid verkstäder, garage och förråd var antalet arbetstimmar i det närmaste oförändrat.

Av ovanstående tablå framgår hur de genomsnittliga timförtjänsterna (exklusive övertids- och skifttillägg, semesterlön, sjuklön m. m.) förändrats mellan åren 1953 och 1954.

Den genomsnittliga timförtjänsten (oavsett löneform) för underhållsarbetare steg med 4 öre från 3,47 kr till 3,51 kr eller med 1,2 %. Motsvarande ökning för verkstads-, garage- och förrådsarbetare utgjorde 5 öre eller 1,4 % och för väg- och brobyggnadsarbetare 20 öre eller 4,9 %.

I tab. 42 redovisas de genomsnittliga timförtjänsterna under år 1954 inom olika dyrortsgrupper. Vid jämförelser med tidigare år bör man beakta de förändringar i dyrortsgrupperingen som genomfördes 1954.

Tab. 1. Lantarbetarnas fördelning efter antalet arbetsdagar år 1954 hos den uppgiftslämnande arbetsgivaren.¹ Förekomsten av övertidsarbete²

m.k. = med kollektivavtal, u.k. = utan kollektivavtal

Kön Ålder Yrke Löneform Kollektivavtal Gårdarnas åkerareal	Totala redovisade antalet arbetare ³	Totala uppräknade antalet arbetare ³	Därav, i %, arbetare med nedanstående antal arbetsdagar under året					Övertidsarbete ⁴ betalt med tidlön		
			högst 49	50—149	150—249	250—299	300 och däröver	Av antalet arb. med uppg. om arb.-tim. mot tidlön hade ... % haft övertidsarb.	Av totala ant. arb.-tim. lön var ... % övertidstim.	Medelantal övertidstim. per arb. med övertidsarbete mot tidlön
Mänliga arb. 18—64 år...	{ m.k. 4 094 u.k. 2 985 s:a 7 079	{ 5 016 17 901 22 917	{ 24,8 79,9 67,8	{ 15,1 7,4 9,1	{ 14,9 3,7 6,2	{ 28,1 3,3 8,7	{ 17,1 5,7 8,2	{ 49,8 1,8 12,7	{ 2,2 0,5 1,6	{ 69,3 77,7 70,2
a) Yrke:										
rättare	{ m.k. 200 u.k. 32	{ 235 89	{ 3,4 ..	{ 10,6 ..	{ 10,2 ..	{ 47,7 ..	{ 28,1 ..	{ 60,7 ..	{ 2,5 ..	{ 87,5 ..
egentliga lantarbetare	{ m.k. 1 880 u.k. 2 033	{ 2 472 12 842	{ 41,5 86,1	{ 16,5 6,1	{ 14,9 2,8	{ 19,4 1,9	{ 7,7 3,1	{ 42,7 1,2	{ 1,7 0,3	{ 46,5 47,1
traktorskötare	{ m.k. 749 u.k. 151	{ 807 479	{ 8,7 73,3	{ 11,4 5,6	{ 23,5 6,9	{ 43,3 8,4	{ 13,1 5,8	{ 79,9 13,6	{ 4,1 2,3	{ 95,6 ..
arb. m. blandat arbete	{ m.k. 251 u.k. 533	{ 360 3 507	{ 13,9 66,5	{ 22,8 12,8	{ 17,2 6,4	{ 28,3 5,2	{ 17,8 9,1	{ 44,5 1,3	{ 1,4 0,2	{ 50,1 ..
ladugårdsförmän	{ m.k. 217 u.k. 28	{ 229 59	{ 1,8 ..	{ 8,7 ..	{ 3,9 ..	{ 34,5 ..	{ 51,1 ..	{ 37,9 ..	{ 1,5 ..	{
djurskötare	{ m.k. 608 u.k. 157	{ 701 338	{ 3,7 5,0	{ 13,6 13,6	{ 11,4 11,5	{ 29,8 22,8	{ 41,5 47,1	{ 39,0 15,1	{ 1,4 1,3	{ 75,8 ..
specialarbetare	{ m.k. 141 u.k. 35	{ 147 308	{ 12,9 ..	{ 15,0 ..	{ 7,5 ..	{ 51,7 ..	{ 12,9 ..	{ 63,7 ..	{ 3,0 ..	{
övriga arbetare	{ m.k. 48 u.k. 36	{ 65 279	{	{	{	{	{	{	{	{
b) Löneform:										
utan naturaförmåner	5 040	11 097	60,4	10,0	8,0	13,3	8,3	23,6	2,0	69,2
med fri kost	1 171	9 395	91,4	6,1	1,0	0,6	0,9	0,2	0,1	..
» kost och logi	453	1 716	11,8	18,2	19,2	17,6	33,2	7,0	0,3	..
» livsförn. och/eller bost.	415	709	7,6	13,5	13,8	22,9	42,2	33,3	1,5	87,4
c) Gårdarnas åkerareal:										
högst 20 ha	{ m.k. 13 u.k. 1 161	{ 93 13 026	{ .. 87,9	{ .. 5,7	{ .. 1,9	{ .. 1,0	{ .. 3,5	{ .. 0,2	{ .. 0,1	{
20—30 »	{ m.k. 107 u.k. 590	{ 419 2 298	{ 65,2 67,1	{ 11,0 10,7	{ 4,5 6,4	{ 5,5 7,0	{ 13,8 8,8	{ .. 2,8	{ .. 0,3	{
30—50 »	{ m.k. 183 u.k. 462	{ 713 1 805	{ 36,3 56,7	{ 12,2 11,3	{ 13,0 9,9	{ 18,4 10,0	{ 20,1 12,1	{ 26,6 4,7	{ 1,4 0,4	{ 76,2 ..
50—100 »	{ m.k. 1 494 u.k. 641	{ 1 494 641	{ 24,1 39,5	{ 16,9 18,4	{ 14,6 11,1	{ 27,1 12,9	{ 17,3 18,1	{ 45,9 16,7	{ 1,8 1,6	{ 58,4 ..
över 100 »	{ m.k. 2 297 u.k. 131	{ 2 297 131	{ 13,8 21,4	{ 14,7 15,3	{ 18,2 19,1	{ 36,4 20,6	{ 16,9 23,6	{ 66,2 48,6	{ 2,8 2,0	{ 72,8 ..
Mänliga arb. 65 år och däröver	573	2 297	76,6	9,8	5,0	3,6	5,0	5,9	0,7	46,2
Mänliga arb. under 18 år	494	2 075	77,4	11,2	6,4	2,8	2,2	5,2	0,4	..
Kvinnliga arb. 18—64 år	1 463	6 206	82,2	9,1	1,4	1,2	6,1	0,9	0,0	..
därav:										
egentliga lantarbetare	1 165	4 888	92,9	6,0	0,8	0,1	0,2	0,9	0,1	..
mjölkerskor	96	237
hembiträden	57	352
Kvinnliga arb. 65 år o. däröver	27	152
Kvinnliga arb. under 18 år ...	140	730	94,1	3,7	1,1	—	1,1	—	—	—

¹ Endast material, bestående av uppgifter för enskilda arbetare (således ej s. k. summariska uppgifter), har efter uppräknning använts vid beräkningarna i tab. 1—10. Se texten s. 7. I tab. 1—9 angivna medeltal och fördelningar avser serier av uppgifter för minst 100 redovisade (före uppräknningen) arbetare. — ² Angående skillnaden mellan »redovisat» och »uppräknat» antal arbetare se texten s. 3. — ³ Härvid avses egentligt övertidsarbete (ej ersättartjänstgöring på sön- och helgdagar eller rykt och annat förberedelsearbete. Se texten s. 14).

Tab. 2. Lantarbetarnas genomsnittsförtjänster år 1954

m.k. med kollektivavtal, u.k. = utan kollektivavtal

Kön Ålder Löneform Yrke	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	Genomsnittlig timförtjänst ¹ vid tidlönsarbete på ordinarie arbetstid och övertid						Genomsnittlig årsförtjänst ¹ (tidlön och ackordslön på ordinarie arbetstid och övertid)					
	Uppräknat antal arb. med uppgift om arbetstimmars ²		Total timförtj. (kontant tidlön, naturaförm., semesterlön, provision m. m.), kr, för			Därav in natura, kr	Uppräknat antal arb. med minst 250 arbetsdagar under året ³		Total årsförtj. (kontant lön, naturaförm., semesterlön, provision m. m.), kr, för			Därav in natura, kr
	arb. m.k.	arb. u.k.	arb. m.k.	arb. u.k.	samtl. arb.		arb. m.k.	arb. u.k.	arb. m.k.	arb. u.k.	samtl. arb.	
Manliga arb. 18—64 år												
a) utan naturaförmåner	3 824	5 477	2,97	2,82	2,94	0,00	1 959	447	7 421	6 824	7 310	6
rättare	96	23	3,27	0,00	86	19
egentliga lantarbetare	1 834	4 009	2,82	2,73	2,80	0,00	620	165	6 735	..	6 729	7
traktorskötare	729	195	2,92	..	2,92	0,00	421	52	7 055	..	7 019	1
arb. med blandat arbete ..	267	893	2,89	2,71	2,80	—	147	90	7 232	..	6 765	0
ladugårdsförmän	150	28	3,38	..	3,40	0,00	148	18	9 067	..	9 010	9
djurskötare	574	117	3,10	..	3,09	0,00	445	80	8 142	..	8 047	16
specialarbetare	127	131	3,19	..	3,20	—	88	23	—
övriga arbetare	47	81	—	4	—	..	—	..	—
b) med fri kost	133	8 252	..	2,65	2,66	0,53	13	127
därav:												
egentliga lantarbetare	114	6 279	..	2,66	2,67	0,51	7	59
c) med kost och logi	72	820	..	2,21	2,27	0,80	62	800	..	4 743	4 869	1 967
därav:												
egentliga lantarbetare	24	409	..	2,28	2,32	0,80	31	381	4 927	1 973
d) med livsförn. och/eller bost.	264	160	3,39	..	3,21	0,29	242	223	8 394	..	7 948	717
e) oavsett löneform	4 293	14 709	3,00	2,60	2,84	0,18	2 276	1 597	7 487	5 671	6 738	577
rättare	173	44	3,48	..	3,42	0,16	178	78	8 181	..	8 060	535
egentliga lantarbetare	2 034	10 727	2,82	2,58	2,71	0,21	680	640	6 721	5 345	6 054	715
traktorskötare	766	359	2,93	2,95	2,93	0,02	455	68	7 055	..	7 041	86
arb. med blandat arbete ..	310	2 862	2,88	2,43	2,55	0,38	167	504	7 094	4 956	5 489	1 085
ladugårdsförmän	190	30	3,48	..	3,47	0,05	196	48	9 266	..	9 204	280
djurskötare	636	238	3,11	2,74	3,02	0,11	501	236	8 112	6 232	7 510	415
specialarbetare	135	225	3,20	..	3,20	0,03	95	23
övriga arbetare	49	224	4	—	..	—	..	—
Manl. arb. 65 år och däröver												
a) utan naturaförmåner	263	604	2,65	2,21	2,55	0,00	81	3
b) med naturaförmåner	66	1 059	..	1,87	1,94	0,59	18	95
c) oavsett löneform	329	1 663	2,60	1,97	2,30	0,25	99	98	4 661	..
därav:												
egentliga lantarbetare	213	1 274	2,51	1,94	2,20	0,26	38	28
Manl. arb. under 18 år												
a) utan naturaförmåner	192	512	1,98	1,88	1,93	0,00	20	24
b) med naturaförmåner	20	780	..	2,06	2,05	0,73	3	57
c) oavsett löneform	212	1 292	1,98	1,99	1,99	0,36	23	81

¹ Se not 1, s. 53. — ² Jfr tab. 7 första kolumnen samt not 2, s. 53. — ³ Jfr tab. 8 första kolumnen samt not 2, s. 53.

Tab. 2 (forts.). Lantarbetarnas genomsnittsförtjänster år 1954

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Kvinnl. arb. 18—64 år												
a) utan naturaförmåner	515	2 046	2,35	2,15	2,23	0,00	84	28
b) med naturaförmåner	21	2 232	..	1,65	1,65	0,69	18	310
c) oavsett löneform	536	4 278	2,27	1,77	1,85	0,47	102	338	3 441	1 367
egentliga lantarbetare	440	3 486	2,26	2,15	2,18	0,18	1	11
arb. med blandat arbete...	48	526	16	89
mjölkerskor	26	104	55	37
hembiträden	6	157	8	196
diskerskor	14	5	21	5
specialarbetare	2	—	..	—	1	—	..	—
Kvinnl. arb. 65 år och däröver												
oavsett löneform	10	96	5	—	..	—	..	—
Kvinnl. arb. under 18 år												
oavsett löneform	32	567	1,65	0,55	3	5

Tab. 3. De individuella genomsnittliga timförtjänsternas spridning år 1954 för manliga lantarbetare i åldern 18-64 år¹

m.k. = med kollektivavtal, u.k. = utan kollektivavtal

Löneform Yrke Kollektivavtal	Redov. antal ² arb. med tim- uppg.	Uppräk- nat an- tal ² arb. med timuppg.	De individuella genomsnittliga timförtjänsternas			Det uppräknade arbetarantalets relativa fördelning (%), efter individuellt genomsnittlig timförtjänst, på nedanstående tim- förtjänstklasser (kr)									
			nedre kvartil, kr	median, kr	övre kvartil, kr	högst 2,19	2,20- 2,39	2,40- 2,59	2,60- 2,79	2,80- 2,99	3,00- 3,19	3,20- 3,39	3,40- 3,59	3,60- 3,79	3,80 o. däröver
Utan naturaförmåner															
egentliga lantarbetare	{ m.k. 1 502	1 834	2,68	2,80	2,97	2,2	2,0	12,6	31,4	28,8	16,1	2,9	1,7	0,8	1,5
	{ u.k. 768	4 009	2,51	3,00	3,09	10,3	2,4	17,4	10,8	7,7	35,3	4,0	2,5	5,7	3,9
traktorskötare	m.k. 685	729	2,82	2,90	3,00	0,3	0,1	2,1	16,5	55,8	18,1	4,0	1,1	0,8	1,2
arb. m. blandat arbete	{ m.k. 197	267	2,75	2,84	2,97	2,3	0,8	8,2	27,3	39,0	15,0	2,2	2,2	2,2	0,8
	{ u.k. 169	893	2,50	2,80	3,29	11,3	1,2	19,7	15,6	15,0	10,9	1,5	15,2	0,4	9,2
ladugårdsförmän	m.k. 141	150	3,14	3,31	3,60	—	0,6	—	—	4,7	24,0	32,7	13,3	16,0	8,7
djurskötare	m.k. 513	574	2,93	3,04	3,26	0,2	0,2	1,6	7,0	30,1	32,2	13,7	8,2	3,7	3,1
specialarbetare	m.k. 121	127	2,98	3,13	3,48	—	0,8	—	4,7	19,7	34,6	11,0	7,1	3,2	18,9
Fri kost															
egentliga lantarbetare	u.k. 715	6 279	2,56	3,00	3,38	14,2	1,9	11,1	11,0	9,0	21,2	7,5	9,6	10,7	3,8
Kost och logi															
egentliga lantarbetare	u.k. 112	409	2,08	2,36	2,77	38,2	13,2	12,2	12,2	8,6	4,4	4,4	2,2	3,6	1,0
Oavsett löneform															
rättare	{ m.k. 156	173	3,12	3,34	3,80	—	—	—	0,6	5,2	27,7	24,3	8,7	8,7	24,8
	{ u.k. 23	44
egentliga lantarbetare	{ m.k. 1 606	2 034	2,70	2,82	3,00	2,5	1,8	11,7	29,7	27,6	16,2	4,2	3,2	0,9	2,2
	{ u.k. 1 613	10 727	2,54	3,00	3,20	13,6	2,5	13,5	11,0	8,5	25,8	6,1	6,7	8,6	3,7
traktorskötare	{ m.k. 716	766	2,83	2,90	3,01	0,3	0,3	2,0	15,8	53,7	19,8	4,3	1,4	1,0	1,4
	{ u.k. 109	359	2,79	3,00	3,44	0,3	0,3	10,3	16,2	13,1	24,8	7,5	5,8	1,4	20,3
arb. m. blandat arbete	{ m.k. 222	310	2,73	2,84	3,00	2,6	4,5	8,4	23,9	34,5	15,5	3,9	3,9	2,2	0,6
	{ u.k. 424	2 862	2,46	2,79	3,25	16,7	3,4	17,8	12,8	7,5	14,6	6,8	9,6	6,1	4,7
ladugårdsförmän	m.k. 181	190	3,18	3,38	3,68	—	—	0,5	—	3,7	21,6	27,4	13,1	16,3	17,4
	{ u.k. 24	30
djurskötare	{ m.k. 555	636	2,93	3,05	3,28	0,9	0,3	1,4	6,9	29,1	30,7	13,8	8,8	4,3	3,8
	{ u.k. 118	238	2,39	2,88	3,17	16,8	8,8	5,0	10,9	18,1	18,5	11,8	5,5	3,4	1,2
specialarbetare	m.k. 129	135	3,00	3,14	3,48	—	0,7	0,7	4,4	18,5	34,8	11,9	6,7	3,0	19,3
	{ u.k. 28	225
övriga arbetare	{ m.k. 40	49
	{ u.k. 26	224
summa arbetare	{ m.k. 3 605	4 293	2,77	2,92	3,12	1,6	1,3	6,9	19,9	30,6	20,4	7,8	4,5	2,6	4,4
	{ u.k. 2 365	14 709	2,52	2,99	3,25	13,6	2,7	14,0	11,2	8,6	23,4	6,4	7,6	7,9	4,6
	{ s:a 5 970	19 002	2,58	2,95	3,19	10,8	2,4	12,4	13,1	13,6	22,8	6,7	6,9	6,7	4,6

¹ Se not 1, s. 53. — ² Se not 2, s. 53.

Tab. 4. De individuella genomsnittliga timförtjänsternas spridning år 1954 för kvinnliga lantarbetare i åldern 18—64 år¹

m.k. = med kollektivavtal, u.k. = utan kollektivavtal

Yrke Kollektivavtal	Redov. antal ² arb. med tim- uppg.	Uppräk- nat an- tal ² arb. med timuppg.	De individuella genomsnittliga timförtjänsternas			Det uppräknade arbetarantalets relativa fördelning (%), efter individuell genomsnittlig timförtjänst, på nedan- stående timförtjänstklasser (kr)								
			nedre kvartil, kr	me- dian, kr	övre kvartil, kr	högst 1,59	1,60- 1,79	1,80- 1,99	2,00- 2,19	2,20- 2,39	2,40- 2,59	2,60- 2,79	2,80 och däröver	
Samtliga arbetare	m.k.	426	536	2,08	2,22	2,51	2,4	0,9	2,1	40,1	20,2	14,0	6,7	13,6
	u.k.	589	4 278	2,00	2,13	2,44	7,3	3,7	7,3	36,2	15,8	18,9	4,1	6,7
	s:a	1 015	4 814	2,00	2,14	2,44	6,8	3,4	6,7	36,6	16,3	18,3	4,3	7,6
därav:														
egentliga lantarbetare	m.k.	348	440	2,09	2,23	2,50	0,9	0,2	1,4	42,5	20,7	15,5	5,7	13,1
	u.k.	488	3 486	2,00	2,17	2,44	2,3	4,2	7,4	37,9	17,4	18,8	4,5	7,5

Tab. 5. Årsförtjänsternas (oavsett löneform) spridning år 1954 för kvinnliga lantarbetare i åldern 18—64 år med minst 250 arbetsdagar under året hos den uppgiftslämnande arbetsgivaren¹

m.k. = med kollektivavtal, u.k. = utan kollektivavtal

Kollektivavtal	Redov. antal ² arb.	Upp- räknat antal ² arb.	Årsförtjänsternas			Det uppräknade arbetarantalets relativa fördelning (%), efter årsförtjänstens storlek, på nedanstående årsförtjänstklasser (kr)								
			nedre kvar- til, kr	medi- an, kr	övre kvar- til, kr	högst 2 599	2 600- 2 999	3 000- 3 399	3 400- 3 799	3 800- 4 199	4 200- 4 599	4 600- 4 999	5 000 och däröver	
Samtliga arbetare	m.k.	81	102
	u.k.	52	338
	s:a	133	440	2 740	3 200	3 940	21,6	8,6	24,5	8,9	13,4	9,1	1,6	12,3

¹ Se not 1, s. 53. — ² Se not 2, s. 53.

Tab. 6. Årsförtjänsternas spridning år 1954 för manliga lantarbetare i åldern 18—64 år med minst 250 arbetsdagar under året hos den uppgiftslämnande arbetsgivaren¹

m.k. = med kollektivavtal, u.k. = utan kollektivavtal

Löneform Yrke Kollektivavtal	Re- dov- antal arb. ²	Upp- räk- nat antal arb. ²	Års- förtjänsternas			Det uppräknade arbetarantalets relativa fördelning (%), efter årsförtjänstklasser (kr)							
			nedre kvar- til, kr	me- dian, kr	övre kvar- til, kr	högst 5 399	5 400- 6 199	6 200- 6 999	7 000- 7 799	7 800- 8 599	8 600- 9 399	9 400 och där- över	
Utan naturaförmåner													
rättare	m.k.	81	86	
egentliga lantarbetare	m.k.	551	620	6 320	6 720	7 170	3,1	16,6	43,9	29,2	6,3	0,9	—
	u.k.	72	165
traktorskötare	m.k.	398	421	6 640	6 980	7 380	0,5	6,9	43,2	38,2	9,5	1,0	0,7
	u.k.	34	52
arb. med blandat arbete ..	m.k.	111	147	6 700	7 130	7 720	1,4	8,8	29,9	36,7	17,7	4,1	1,4
	u.k.	30	90
ladugårdsförmän	m.k.	136	148	8 190	8 860	9 500	—	—	2,0	10,1	29,7	30,4	27,8
	u.k.	381	445	7 300	7 870	8 650	1,2	1,3	11,9	31,0	28,8	11,9	13,9
djurskötare	m.k.	49	80
	u.k.	88	88
specialarbetare	m.k.
	u.k.
Fri kost													
egentliga lantarbetare	u.k.	11	59
Kost och logi													
egentliga lantarbetare	u.k.	94	381
Oavsett löneform													
rättare	m.k.	152	178	7 360	8 110	8 830	0,6	0,6	11,2	22,5	34,3	15,7	15,1
	u.k.	27	78
egentliga lantarbetare	m.k.	584	680	6 300	6 710	7 160	3,7	16,9	43,2	28,4	6,8	1,0	—
	u.k.	194	640	4 120	5 150	6 280	52,8	17,0	16,6	7,2	3,3	1,7	1,4
traktorskötare	m.k.	427	455	6 630	6 990	7 400	1,1	7,0	42,0	36,7	11,0	1,5	0,7
	u.k.	47	68
arb. med blandat arbete ..	m.k.	125	167	6 500	7 110	7 720	4,8	11,4	27,5	33,5	16,2	4,8	1,8
	u.k.	115	504	3 680	4 770	6 310	58,5	15,5	10,1	12,3	1,8	1,6	0,2
ladugårdsförmän	m.k.	184	196	8 290	9 110	9 910	—	—	1,5	9,7	25,5	27,6	35,7
	u.k.	20	48
djurskötare	m.k.	420	501	7 260	7 880	8 700	2,6	1,4	12,6	28,7	27,1	12,6	15,0
	u.k.	110	236	4 560	6 200	7 600	36,0	12,7	15,7	13,6	10,6	6,8	4,6
specialarbetare	m.k.	95	95
	u.k.	2	23
övriga arbetare	m.k.	4	4
	u.k.
summa arbetare	m.k.	1 991	2 276	6 660	7 230	8 080	2,3	7,8	28,6	28,6	17,0	7,6	8,1
	u.k.	515	1 597	4 180	5 660	6 940	45,7	14,3	15,5	10,6	7,3	4,3	2,3
	sa	2 506	3 873	5 840	6 890	7 790	20,3	10,5	23,2	21,2	13,0	6,2	5,6

¹ Se not 1, s. 53. — ² Se not 2, s. 53.

Tab. 7. Kontanta genomsnittliga timförtjänster av timlön, månadslön etc. vid tidlönsarbete på ordinarie arbetstid och på övertid år 1954 samt de totala genomsnittliga timförtjänsternas sammansättning av olika slags förtjänster för lantarbetare i åldern 18—64 år¹

m.k. = med kollektivavtal, u.k. = utan kollektivavtal

Kön Löneform Yrke Kollektivavtal	Redo- visat antal arb. med uppg. om ar- bets- tim. ²	Kontant ge- nomsnittlig timförtj., kr, av tim- lön (ej se- mesterlön, provision m. m.) vid arbete på		Total ge- nom- snitt- lig tim- förtj., kr	Därav					
		ord. ar- bets- tid	över- tid		kon- tant tidlön vid arbete på ordi- narie arb.- tid, kr	kon- tant tidlön vid arbete på över- tid, kr	kon- tant lön av ers.-tj.- gör. på sön- o. helgd. och av rykt o. förbe- red.- arb., kr	kon- tant semes- ter- lön, provi- sion etc., kr	na- tura- för- mä- ner- nas värde kr	
Manliga arbetare										
a) utan naturaförmåner ...	{ m.k.	3 288	2,73	3,71	2,97	2,61	0,09	0,08	0,19	0,00
	{ u.k.	1 140	2,69	3,64	2,82	2,65	0,03	0,03	0,11	0,00
därav:										
rättare	m.k.	91
egentliga lantarbetare ...	{ m.k.	1 502	2,61	3,70	2,82	2,48	0,07	0,10	0,17	0,00
	{ u.k.	768	2,62	4,03	2,73	2,59	0,02	0,03	0,09	0,00
traktorskötare	m.k.	685	2,69	3,73	2,92	2,52	0,15	0,08	0,17	0,00
arb. med blandat arbete	{ m.k.	197	2,66	3,22	2,89	2,51	0,05	0,15	0,18	—
	{ u.k.	169	2,61	3,71	2,71	2,58	0,01	0,03	0,09	0,00
ladugårdsförmän	m.k.	141	3,05	3,73	3,38	2,97	0,06	0,03	0,32	0,00
djurskötare	m.k.	513	2,84	3,64	3,10	2,74	0,05	0,07	0,24	0,00
specialarbetare	m.k.	121	2,93	3,88	3,19	2,83	0,12	0,02	0,22	—
b) med fri kost	u.k.	924	2,10	3,18	2,65	2,10	0,00	0,00	0,02	0,53
därav:										
egentliga lantarbetare ..	u.k.	715	2,13	3,30	2,66	2,12	0,00	0,00	0,03	0,51
c) med kost och logi	u.k.	217	1,35	2,76	2,21	1,35	0,01	0,01	0,04	0,80
därav:										
egentliga lantarbetare ..	u.k.	112	1,43	2,45	2,28	1,43	0,01	0,01	0,03	0,80
d) med livsförn. och/eller bostad	m.k.	218	2,95	3,76	3,39	2,84	0,07	0,07	0,18	0,23
	{ m.k.	3 605	2,73	3,72	3,00	2,61	0,08	0,08	0,19	0,04
e) oavsett löneform	{ u.k.	2 365	2,12	3,45	2,60	2,09	0,02	0,02	0,07	0,40
	{ s.a.	5 970	2,49	3,68	2,84	2,40	0,06	0,06	0,14	0,18
därav:										
rättare	m.k.	156	3,16	4,03	3,48	3,05	0,10	0,05	0,14	0,14
egentliga lantarbetare ...	{ m.k.	1 606	2,58	3,72	2,82	2,47	0,06	0,10	0,16	0,03
	{ u.k.	1 613	2,12	3,46	2,58	2,10	0,01	0,02	0,05	0,40
traktorskötare	{ m.k.	716	2,69	3,72	2,93	2,53	0,15	0,08	0,16	0,01
	{ u.k.	109	2,70	3,49	2,95	2,60	0,08	0,05	0,12	0,10
arb. med blandat arbete.	{ m.k.	222	2,60	3,25	2,88	2,45	0,05	0,14	0,17	0,07
	{ u.k.	424	1,87	3,44	2,43	1,86	0,01	0,01	0,05	0,50
ladugårdsförmän	m.k.	181	3,07	3,70	3,48	2,98	0,06	0,05	0,34	0,05
djurskötare	{ m.k.	555	2,82	3,63	3,11	2,73	0,05	0,07	0,23	0,03
	{ u.k.	118	2,26	3,35	2,74	2,21	0,04	0,03	0,12	0,34
specialarbetare	m.k.	129	2,93	3,88	3,20	2,83	0,12	0,02	0,21	0,02
Kvinnliga arbetare										
oavsett löneform	{ m.k.	426	2,03	2,91	2,27	2,02	0,01	0,01	0,13	0,10
	{ u.k.	589	1,20	—	1,77	1,21	—	0,01	0,01	0,54
	{ s:a	1 015	1,33	2,91	1,85	1,34	0,00	0,01	0,03	0,47
därav:										
egentliga lantarbetare ...	{ m.k.	348	2,11	2,94	2,26	2,09	0,01	0,00	0,13	0,03
	{ u.k.	488	1,91	—	2,15	1,90	—	0,00	0,01	0,24

¹ Se not 1, s. 53. — ² Jfr tab. 2 kol. 1 och 2.

Tab. 8. Sammansætningen av de gennemsnitlige årsfortjænterne år 1954 for lantarbetere i alderen 18—64 år med minst 250 arbejdsdage under året samt gennemsnitlige årsfortjænter for lantarbetere i alderen 18—64 år med anstalling hele året¹

m.k. = med kollektivavtal, u.k. = utan kollektivavtal

Kön Löneform Yrke Kollektivavtal	Arb. med minst 250 arbejdsdage under året						Arb. med uppg. att anställn. varat hela året		
	Re-dov. antal ² arb.	Genom-snittlig total års-förtj., kr	Därav				Re-dov. antal arb.	Upp-räk-nat antal arb.	Gen-om-snittlig total års-förtj., kr
			kontant tidlön (timlön, månads-lön etc.), kr	kon-tant ac-kords-lön, kr	kon-tant sem.-lön, provi-sion etc., kr	natura-för-måner-nas värde, kr			
Mänliga arbetare									
a) utan naturaförmåner ...	{ m.k. 1 750 u.k. 212	7 421 6 824	6 685 6 410	288 84	447 301	1 29	1 678 177	1 873 365	7 105 6 775
därav:									
rättare	{ m.k. 81 u.k. 551	.. 6 735	.. 6 156	.. 227	.. 351	.. 1	72 600	77 663	.. 6 178
egentliga lantarbetare ..	{ m.k. 72 u.k. 398	.. 7 055	.. 6 564	.. 116	.. 374	.. 1	74 394	167 417	.. 6 819
traktorskötare	{ m.k. 111 u.k. 30	7 232 ..	6 601 ..	221 ..	409 ..	1 —	112 21	154 54	7 064 ..
arb. med blandat arbete	{ m.k. 136 u.k. 381	9 067 8 142	7 738 7 017	550 553	769 571	10 1	110 308	122 358	9 161 8 240
ladugårdsförmän	{ m.k. 88 u.k. 26	77 21	77 108
specialarbetare	{ m.k. 11 u.k. 195	.. 4 743	.. 2 652	.. 65	.. 54	.. 1 972	9 156	48 615	.. 4 826
därav:									
egentliga lantarbetare ..	{ m.k. 94 u.k. 198	.. 8 394	.. 7 148	.. 254	.. 399	.. 593	9 179	48 214	.. 8 409
b) med fri kost	{ m.k. 1 991 u.k. 515	7 487 5 671	6 653 4 212	277 101	434 135	123 1 223	1 889 419	2 145 1 277	7 216 5 664
c) med kost och logi	{ m.k. 2 506 u.k. 152	6 738 8 181	5 646 7 441	205 93	310 248	577 399	2 308 137	3 422 157	6 637 8 249
därav:									
egentliga lantarbetare ..	{ m.k. 584 u.k. 194	6 721 5 345	6 047 3 871	218 35	340 87	116 1 352	631 166	715 524	6 193 5 303
traktorskötare	{ m.k. 427 u.k. 47	7 055 ..	6 522 ..	109 —	367 ..	57 ..	419 39	447 51	6 838 ..
arb. med blandat arbete.	{ m.k. 125 u.k. 115	7 094 4 956	6 338 3 392	240 74	376 92	140 1 398	121 93	169 393	6 989 ..
ladugårdsförmän	{ m.k. 184 u.k. 420	9 266 8 112	7 772 6 939	517 536	803 552	174 85	153 339	165 403	9 398 8 210
djurskötare	{ m.k. 110 u.k. 95	6 232 ..	4 598 ..	287 ..	231 ..	1 116 ..	82 84	179 84
specialarbetare	{ m.k. 81 u.k. 52	96 40	123 211
därav:	{ m.k. 133 u.k. 1	3 441 ..	1 605 ..	422 ..	47 ..	1 367 ..	136 16	334 19	3 158 ..
egentliga lantarbetare ...	{ m.k. 2 u.k. 1	2 8	8
Kvinnliga arbetare									
oavsett löneform	{ m.k. 81 u.k. 52	96 40	123 211
därav:	{ m.k. 133 u.k. 1	3 441 ..	1 605 ..	422 ..	47 ..	1 367 ..	136 16	334 19	3 158 ..
egentliga lantarbetare ...	{ m.k. 2 u.k. 1	2 8	8

¹ Se not 1, s. 53. — ² Jfr tab. 2, kol. 7 och 8

Tab. 9. Genomsnittliga timförtjänster år 1954, oavsett löneform, för olika åldersgrupper av lantarbetare¹

m.k. = med kollektivavtal, u.k. = utan kollektivavtal

Kön Yrke Kollektivavtal	Åldersgrupp (år)									
	högst 17	18— 20	21— 24	25— 29	30— 34	35— 44	45— 54	55— 64	65 o. där- över	
A. Timförtjänster (kr)										
Manliga arbetare ...	m.k.	1,98	2,66	2,87	3,01	3,06	3,06	3,03	2,92	2,60
	u.k.	1,99	2,38	2,54	2,69	2,88	2,63	2,56	2,46	1,97
	s:a	1,99	2,49	2,69	2,87	2,99	2,92	2,89	2,76	2,30
därav:										
egentliga lantarbetare	m.k.	1,97	2,61	2,77	2,90	2,85	2,87	2,85	2,78	2,51
	u.k.	2,03	2,47	2,50	2,63	2,84	2,56	2,46	2,59	1,94
traktorskötare	m.k.	2,92	2,96	2,95	2,92
djurskötare	m.k.	3,11	3,15	3,06	..
Kvinnliga arbetare ..	m.k.	2,29
	u.k.	1,61	2,16
	s:a	1,65	1,75	1,75	2,19
B. Redovisat antal² arbetare med timuppgifter										
Manliga arbetare ...	m.k.	179	185	223	335	403	774	870	657	267
	u.k.	207	175	191	236	225	400	444	346	246
	s:a	386	360	414	571	628	1174	1314	1003	513
därav:										
egentliga lantarbetare	m.k.	147	127	108	128	127	276	380	352	163
	u.k.	165	118	143	155	150	251	300	229	179
traktorskötare	m.k.	9	33	75	100	110	192	129	62	9
djurskötare	m.k.	3	4	11	48	72	141	152	118	35
Kvinnliga arbetare ..	m.k.	29	10	20	33	50	104	91	33	8
	u.k.	79	34	33	38	56	102	120	58	10
	s:a	108	44	53	71	106	206	211	91	18

¹ Se not 1, s. 53. — ² Se not 2, s. 53.

Tab. 10. Genomsnittliga timförtjänster år 1954 för vissa yrkesgrupper av manliga lantarbetare i åldern 18—64 år, i olika jordbruksområden och på gårdar med olika åkerareal¹

m.k. = med kollektivavtal, u.k. = utan kollektivavtal

Jordbruksområde ² Arealgrupp	Utan naturaförmåner								Med fri kost	
	Egentliga lantarb. m.k.		Egentliga lantarb. u.k.		Traktor-skötare m.k.		Djur-skötare m.k.		Egentliga lantarb. u.k.	
	Redov. antal m. tim-uppg.	Tim-förtj., m. tim-kr ³	Redov. antal m. tim-uppg.	Tim-förtj., m. tim-kr ³	Redov. antal m. tim-uppg.	Tim-förtj., m. tim-kr ³	Redov. antal m. tim-uppg.	Tim-förtj., m. tim-kr ³	Redov. antal m. tim-uppg.	Tim-förtj., m. tim-kr ³
Skånes o. Hallands slättb.	310	2,81	139	2,79	162	2,91	95	3,11	74	2,95
Sydsvenska mellanb.	150	2,77	139	2,47	67	2,88	46	..	84	2,73
Öland och Gotland	13	..	32	..	12	..	3	..	79	2,72
Östgöta- o. Vänerslätten utom Värml. läns slättb.	241	2,78	93	2,61	108	2,91	92	3,12	67	2,37
Värml. läns slättb. och Mäl- lar- o. Hjälmarb.	433	2,83	131	2,67	238	2,94	175	3,14	82	2,61
Sydsv. höglandet, öst- o. västsv. dalb.	232	2,80	126	2,66	62	2,90	77	3,04	214	2,42
Södra Bergsl., västsvenska dalsjömr., norra Bergs- lagen o. östra Dalarne- Gästrikland	116	3,06	55	3,01	34	..	24	..	38	..
Kustlandet i nedre Norrl., nordsv. mellanb. o. jämtl. silurområdet	7	..	39	..	2	..	1	..	57	2,71
Kustlandet i övre Norrl. och fjäll- o. moränb....	—	—	14	..	—	—	—	—	20	..
Hela riket	1 502	2,82	768	2,73	685	2,92	513	3,10	715	2,66
Därav på gårdar med en åkerareal av										
högst 20 ha	5	..	265	2,78	—	—	—	—	449	2,67
20—30 »	46	..	153	2,68	4	..	4	..	135	2,81
30—50 »	58	2,78	95	2,69	11	..	17	..	89	2,48
50—100 »	566	2,80	216	2,75	213	2,88	187	3,13	41	..
över 100 »	827	2,84	39	..	457	2,94	305	3,12	1	..

¹ Se not 1, s. 53. — ² Jfr Jordbruksräkningen 1951, s. 12°. — ³ Angivna timförtjänster avser medeltal av uppgifter för minst 50 redovisade arbetare.

Tab. 11. Av brukarna själva, deras familjemedlemmar och anställda arbetare år 1954 gjorda arbetsdagar per 100 ha åker inom olika jordbruksområden¹

m.k. = med kollektivavtal, u.k. = utan kollektivavtal

Jordbruksområde ²	Redov. antal ³ gårdar	Uppräknat antal ³ gårdar	Medelantalet arbetsdagar per 100 ha åker (för vissa områden även, i %, andelen »lejda» arbetsdagar) på gårdar med nedanstående åkerareal (ha)						Medelantalet arbetsdagar per 100 ha åker på samtliga gårdar
			2— 10	10— 20	20— 30	30— 50	50— 100	över 100	
Män i åldern 18 år och däröver									
Södra o. mellersta Sveriges slättbygder	1 895	10 438	4 291	2 789	1 976	1 611	1 345	1 191	2 131
därav, %, lejda arbetsdagar	.	.	2,5	8,9	23,1	38,9	62,9	92,9	26,9
Skånes o. Hallands slättbygder	302	1 663	4 581	2 946	2 192	1 692	1 490	1 311	2 260
Sydsvenska mellanbygden	200	1 453	4 293	3 035	2 282	1 903	1 599	1 306	2 562
Öland och Gotland	122	825	5 592	2 519	2 008	1 652	1 135	..	2 337
Östgötaslätten, Vänerslätten	476	2 773	4 297	2 713	1 960	1 668	1 376	1 206	2 219
Värmlands läns slättbygder, Mälars- och Hjälmarsbygden	795	3 724	4 087	2 760	1 798	1 482	1 263	1 116	1 881
Södra o. mellersta Sveriges skogs- och dalbygder	1 015	12 471	4 962	2 751	2 049	1 844	1 621	1 394	3 405
därav, %, lejda arbetsdagar	.	.	5,5	11,3	26,4	43,3	77,1	94,4	13,8
Sydsvenska höglandet, östsvenska dalbygden, västsvenska dalb.	707	9 132	5 324	2 892	2 208	1 932	1 793	1 501	3 730
Södra Bergslagen, västsvenska dal-sjöområdet, norra Bergslagen, östra Dalarna-Gästrikland	308	3 339	3 858	2 434	1 747	1 681	1 360	1 170	2 629
Norra Sverige	398	7 489	3 898	2 746	2 398	3 553
därav, %, lejda arbetsdagar	.	.	3,6	9,4	29,2	5,8
Hela riket	3 308	30 398	4 477	2 775	1 992	1 616	1 249	939	3 043
därav, %, lejda arbetsdagar	.	.	4,3	9,8	24,1	40,4	66,0	93,2	18,3
Kvinnor i åldern 18 år och däröver samt pojkar och flickor under 18 år									
Södra o. mellersta Sveriges slättbygder	1 895	10 438	2 762	1 244	822	472	257	124	875
därav, %, lejda arbetsdagar	.	.	6,3	9,6	16,2	21,6	45,6	88,3	14,1
Södra o. mellersta Sveriges skogs- och dalbygder	1 015	12 471	2 617	1 338	747	512	161	77	1 617
därav, %, lejda arbetsdagar	.	.	2,7	7,9	17,0	23,0	42,2	93,1	5,5
Norra Sverige	398	7 489	3 252	1 392	777	2 700
därav, %, lejda arbetsdagar	.	.	3,1	8,0	21,0	4,1
Hela riket	3 308	30 398	2 845	1 297	804	532	270	109	1 630
därav, %, lejda arbetsdagar	.	.	3,7	8,8	16,5	22,3	45,3	89,1	8,3

¹ Vid beräkningarna i denna tabell har efter uppräknning använts material, bestående av uppgifter såväl för enskilda arbetare som för grupper av arbetare (s. k. summariska uppgifter). I tabellen angivna medeltal avser uppgifter från minst 10 redovisade gårdar. — ² Se not 2, s. 62. — ³ Se texten s. 4.

Tab. 12. Trädgårdsarbetarnas arbetstid år 1954¹

m.k. = med kollektivavtal, u.k. = utan kollektivavtal

Kön Ålder Yrke Kollektivavtal Företagens storlek	Arbetare med uppg. om arbets-timmar		Därav, %, arbetare med nedanstående antal arbetstimmar (inkl. övertids-timmar) under året hos den rapporte-rande arbetsgivaren							Medel-antal arbets-tim. under året per arb.	Övertidsarbete be-talt med tidlön eller ackordslön		
	Re-dov-an-tal ² arb.	Upp-räk-nat an-tal ² arb.	högst 499	500-999	1 000-1 499	1 500-1 999	2 000-2 399	2 400-2 499	2 500 och där-över		Av anta-let arb. med uppg. om arb.-tim. hade ... %	Av totala anta-let arb.-tim. var ... %	Me-del-antal övertids-tim. per arb. med övertids-arbe-te
Manl. arb. 18—64 år	m.k. 1 826 u.k. 757 s:a 2 583	1 869 985 2 854	17,1 39,1 24,7	11,9 13,4 12,4	10,4 8,9 9,9	15,7 11,8 14,3	27,0 15,9 23,2	11,3 8,0 10,2	6,6 2,9 5,3	1 584 1 106 1 419	49,2 7,8 34,9	2,8 0,7 2,3	91,2 99,4 91,9
a) Yrke:													
förmän	m.k. 159 u.k. 46	159 57	3,8 ..	1,3 ..	1,9 ..	4,4 ..	33,3 29,9	41,5 8,9	13,8 7,0	2 236 1 629	36,5 ..	1,8 ..	107,6 ..
yrkesarbetare	m.k. 1 065 u.k. 396	1 086 473	13,7 22,4	12,6 12,3	11,2 9,9	16,7 18,4	29,9 23,0	8,9 10,4	7,0 3,6	1 629 1 434	54,4 9,7	3,1 0,6	94,0 93,8
grovarbetare	m.k. 282 u.k. 234	304 352	35,5 73,3	13,2 13,3	8,9 5,7	18,7 4,3	16,8 2,3	4,6 1,1	2,3 —	1 150 420	31,6 1,7	2,0 0,2	73,4 51,5
elever, lärlingar ..	m.k. 171 u.k. 65	171 87	25,1 16,1	19,3 25,3	19,3 21,8	18,1 11,5	15,8 14,9	2,4 8,1	— 2,3	1 184 1 338	45,6 12,6	1,7 0,6	44,5 64,0
specialarbetare ...	m.k. 113 u.k. 14	113 14	4,4 ..	6,2 ..	6,2 ..	14,2 ..	33,6 ..	23,0 ..	12,4 ..	2 085 ..	67,3 ..	4,2 ..	125,7 ..
övriga arbetare ...	m.k. 36 u.k. 2	36 2
b) Företag med													
1—5 arb. ³	m.k. 293 u.k. 481	336 678	10,7 32,7	11,6 14,8	10,7 10,3	18,8 13,1	28,9 16,8	11,3 9,6	8,0 2,7	1 704 1 201	30,1 5,2	2,1 0,4	119,0 101,9
6—10 »	m.k. 457 u.k. 174	457 185	20,6 49,7	11,4 10,3	10,7 8,1	15,7 7,6	23,0 16,2	11,6 4,3	7,0 3,8	1 530 952	31,7 10,3	2,3 1,1	113,0 99,3
11—50 »	m.k. 671 u.k. 102	671 122	17,1 58,2	10,3 10,7	7,0 2,5	14,3 10,6	31,6 10,6	11,9 4,9	7,8 2,5	1 652 809	56,8 18,9	3,0 2,2	87,2 95,6
51 o. fler »	m.k. 405 u.k. —	405 —	18,8 —	15,5 —	15,3 —	15,3 —	22,2 —	9,9 —	3,0 —	1 434 —	72,1 —	3,8 —	76,1 —
Manl. arb. 65 år o. däröver	172	172	29,1	19,8	17,4	11,0	16,9	5,2	0,6	1 113	20,9	1,0	52,2
Manl. arb. under 18 år	411	487	47,6	20,1	12,7	9,3	7,8	2,3	0,2	797	22,8	1,5	52,9
Kvinnl. arb. 18—64 år	m.k. 746 u.k. 601 s:a 1 347	746 806 1 552	40,1 73,3 57,3	23,1 16,8 19,8	17,2 4,1 10,4	9,5 4,1 6,7	8,4 1,1 4,6	1,3 0,2 0,8	0,4 0,4 0,4	865 414 631	23,7 1,6 12,2	1,5 0,3 1,1	55,6 65,2 56,3
Kvinnl. arb. 65 år o. däröver	30	30
Kvinnl. arb. under 18 år ..	222	254	83,8	7,5	3,9	2,0	2,0	0,8	—	336	5,5	0,8	48,7

¹ Endast material, bestående av uppgifter för enskilda arbetare (således ej s. k. summariska uppgifter) har efter uppräknig använts vid beräkningarna i tab. 12—18. Se texten s. 21. I tabellerna angivna medeltal och fördelningar avser serier av uppgifter för minst 50 redovisade (före uppräknigen) arbetare. — ² Angående skillnaden mellan »redovisat» och »uppräknat» antal arbetare se texten s. 21. — ³ Arbetare för vilka individuella uppgifter lämnats (jfr not 1 nederst på s. 20).

Tab. 13. Trädgårdsarbetarnas genomsnittsförtjänster år 1954¹

m.k. = med kollektivavtal, u.k. = utan kollektivavtal

Kön Ålder Yrke	Genomsnittlig timförtjänst (tidlön och ackordslön på ordinarie arbetstid och övertid)						Genomsnittlig årsförtjänst (tidlön och ackordslön på ordinarie arbetstid och övertid)					
	Uppräknat antal arb. ² med uppg. om arbetstimmar		Total timförtjänst, (kontantlön, naturaförm., semesterlön, provision m. m.), kr, för			Därav in natura, kr	Uppräknat ant. arb. ³ med minst 250 arbetsdagar under året		Total årsförtjänst, (kontantlön, naturaförm., semesterlön, provision m. m.), kr, för			Därav in natura, kr
	Arb. m.k.	Arb. u.k.	arb. m.k.	arb. u.k.	saml. arb.		Arb. m.k.	Arb. u.k.	arb. m.k.	arb. u.k.	saml. arb.	
Manliga arb. 18—64 år	1 869	985	3,21	2,88	3,12	0,04	1006	378	7 891	6 744	7 578	119
Förmän	159	57	3,85	..	3,73	0,10	216	69	9 463	8 093	9 131	265
Yrkesarbetare	1 086	473	3,18	2,91	3,10	0,03	561	253	7 521	6 658	7 253	76
Grovarbetare	304	352	2,92	2,67	2,85	0,01	90	17	6 717	..	6 555	40
Elever, lärlingar ...	171	87	2,50	2,43	2,47	0,13	32	31	5 359	246
Specialarbetare	113	14	3,43	..	3,39	0,02	83	8	8 401	..	8 228	52
Övriga arbetare ...	36	2	24	—	..	—
Manliga arb. 65 år o. däröver	95	77	2,86	2,34	2,68	0,02	35	18	5 974	45
Manliga arb. under 18 år	266	221	1,98	1,60	1,81	0,02	27	37	4 032	123
Kvinnliga arb. 18—64 år	746	806	2,46	2,20	2,37	0,01	89	19	5 681	..	5 479	78
Yrkesarbetare	375	226	2,53	2,22	2,44	0,01	71	15	5 870	..	5 667	63
Grovarbetare	321	556	2,35	2,20	2,28	0,01	14	1
Elever, lärlingar ...	46	18	2,21	0,04	4	2
Övriga arbetare ...	4	6	—	1	—
Kvinnliga arb. 65 år o. däröver	11	19	—	—	—	—	—	—
Kvinnliga arb. under 18 år	150	104	1,99	1,26	1,67	0,04	4	5

¹ Se not 1, s. 64. — ² Jfr första och andra kolumnerna i tab. 12 samt not 2, s. 64. — ³ Jfr första och andra kolumnerna i tab. 15 samt not 2, s. 64.

Tab. 14. De individuella genomsnittliga timförtjänsternas spridning år 1954 för trädgårdsarbetare¹

m.k. = med kollektivavtal, u.k. = utan kollektivavtal

Kön Ålder Yrke Kollektivavtal	Re- dov. an- tal ² arb. med tim- uppg.	Upp- räk- nat antal ² arb. med tim- uppg.	De individuella genomsnittliga timför- tjänsternas			Det uppräknade arbetarantalets relativa fördel- ning (%) efter arbetarnas individuella genom- snittliga timförtjänster, på nedanstående timför- tjänstklasser (kr)									
			nedre kvar- til, kr	me- dian, kr	övre kvar- til, kr	högst 2,19	2,20- 2,39	2,40- 2,59	2,60- 2,79	2,80- 2,99	3,00- 3,19	3,20- 3,39	3,40- 3,59	3,60 och där- över	
Manl. arb. 18—64 år . . .	m.k.	1 826	1 869	2,83	3,07	3,36	4,4	2,8	4,1	11,0	19,8	19,0	15,9	8,1	14,9
	u.k.	757	985	2,50	2,81	3,06	13,0	6,2	9,1	19,7	12,0	22,5	6,2	4,3	7,0
	sa	2 583	2 854	2,71	3,00	3,28	7,4	4,0	5,8	14,0	17,1	20,2	12,5	6,8	12,2
därav:															
formän	m.k.	159	159	3,39	3,80	4,22	0,6	—	1,3	1,9	6,9	5,7	8,8	13,2	61,6
yrkesarbetare	m.k.	1 065	1 086	2,91	3,14	3,34	2,1	1,8	2,6	9,7	18,0	24,1	21,6	8,5	11,6
	u.k.	396	473	2,60	2,87	3,16	10,6	4,4	8,7	17,1	16,3	21,1	7,4	5,7	8,7
grovarbetare	m.k.	282	304	2,72	2,84	2,99	5,3	3,0	6,6	20,7	40,5	11,5	5,9	1,6	4,9
	u.k.	234	352	2,50	2,70	3,00	13,9	8,8	11,3	21,3	7,7	27,3	4,0	2,3	3,4
elever, lärlingar	m.k.	171	171	2,20	2,53	2,89	24,0	14,0	14,0	17,6	12,3	11,7	2,3	2,9	1,2
	u.k.	65	87	2,08	2,64	2,76	33,3	6,9	6,9	36,8	4,6	5,7	4,6	—	1,2
specialarbetare	m.k.	113	113	3,14	3,41	3,64	—	—	—	2,7	9,7	16,8	20,4	22,1	28,3
Manl. arb. 65 år och däröver		172	172	2,15	2,63	2,97	26,2	8,1	13,4	16,3	13,9	12,2	5,8	1,2	2,9
Manl. arb. under 18 år		411	487	1,33	1,74	2,11	84,4	7,0	4,5	1,7	0,6	1,2	0,2	—	0,4
Kvinnl. arb. 18—64 år . . .	m.k.	746	746	2,20	2,30	2,62	24,7	40,9	13,7	9,6	4,6	3,3	1,5	1,2	0,5
	u.k.	601	806	2,01	2,17	2,29	56,5	31,1	4,5	2,9	1,0	3,8	0,1	—	0,1
	sa	1 347	1 552	2,12	2,26	2,36	41,2	35,8	8,9	6,1	2,7	3,6	0,8	0,6	0,3
därav:															
yrkesarbetare	m.k.	375	375	2,27	2,37	2,64	17,6	35,5	17,1	14,7	7,5	4,5	1,3	1,3	0,5
	u.k.	206	226	2,08	2,21	2,34	48,2	32,3	9,3	5,3	3,1	1,3	0,5	—	—
grovarbetare	m.k.	321	321	2,17	2,27	2,33	31,8	49,2	9,0	2,2	1,9	2,5	1,6	1,2	0,6
	u.k.	371	556	2,00	2,17	2,28	59,5	31,1	2,3	1,8	0,2	5,1	—	—	—
Kvinnl. arb. 65 år och däröver		30	30
Kvinnl. arb. under 18 år . . .		222	254	1,25	1,60	2,00	88,2	7,1	2,3	2,0	0,4	—	—	—	—

¹ Se not 1, s. 64. — ² Se not 2, s. 64.

Tab. 15. Årsförtjänsternas spridning år 1954 för trädgårdsarbetare i åldern 18—64 år med minst 250 arbetsdagar under året hos den uppgiftslämnande arbetsgivaren¹

m.k. = med kollektivavtal, u.k. = utan kollektivavtal

Kön Yrke Kollektivavtal	Re- dov. an- tal ² arb.	Upp- räk- nat an- tal ² arb.	Årsförtjänsternas			Det uppräknade arbetarantalets relativa fördelning (%) efter arbetarnas årsförtjänst, på nedanstående årsförtjänstklasser (kr)										
			nedre kvar- til, kr	me- dian, kr	övre kvar- til, kr	högst 4 999	5 000—5 499	5 500—5 999	6 000—6 499	6 500—6 999	7 000—7 499	7 500—7 999	8 000—8 499	8 500—8 999	9 000 och däröver	
Manl. arbetare..	m.k.	985	1 006	6 810	7 640	8 703	2,5	1,4	4,7	8,3	13,8	14,4	14,4	12,3	7,6	20,6
	u.k.	345	378	6 000	6 890	7 583	12,4	5,3	6,9	17,2	16,4	13,0	13,5	6,3	2,9	6,1
	s:a	1 330	1 384	6 543	7 415	8 400	5,2	2,4	5,3	10,8	14,5	14,0	14,2	10,7	6,3	16,6
därav:																
förmän	m.k.	216	216	8 230	9 120	10 310	1,4	—	0,4	3,7	2,3	6,5	6,5	11,6	12,5	55,1
	u.k.	58	69	6 840	7 560	9 080	1,5	—	2,9	4,3	26,1	11,6	14,5	10,1	1,5	27,5
yrkesarbetare.	m.k.	540	561	6 845	7 480	8 150	1,4	0,5	3,9	9,3	16,4	19,4	19,1	13,7	6,1	10,2
	u.k.	231	253	6 000	6 800	7 540	10,3	4,7	6,3	21,4	15,4	15,0	15,0	6,3	4,0	1,6
grovarbetare .	m.k.	90	90	6 053	6 650	7 230	6,7	2,2	13,3	20,0	27,8	11,1	6,7	5,6	3,3	3,3
	specialarbetare	m.k.	83	83	7 490	8 210	9 150	1,2	—	1,2	1,2	10,8	10,8	19,3	14,5	13,3
Kvinnl. arbetare	m.k.	89	89	4 885	5 710	6 195	27,0	12,4	25,8	18,0	5,6	4,5	3,4	1,1	2,2	—
	u.k.	19	19	6 105
	s:a	108	108	4 800	5 570	6 105	32,4	15,8	22,2	14,8	4,6	4,6	2,8	0,9	1,9	—
därav:																
yrkesarbetare.	m.k.	71	71	5 150	5 890	6 340	19,7	12,7	25,4	22,5	7,1	5,6	2,8	1,4	2,8	—

¹ Se not 1, s. 64. — ² Se not 2, s. 64.

Tab. 16. Kontanta genomsnittliga timförtjänster av timlön, månadslön etc. vid tidlönsarbete på ordinarie arbetstid och på övertid samt de totala genomsnittliga timförtjänsternas sammansättning av olika slags förtjänster för trädgårdsarbetare i åldern 18—64 år, år 1954¹

m.k. = med kollektivavtal, u.k. = utan kollektivavtal

Kön Löneform Yrke Kollektiv avtal	Upp- räknat antal ² arb.	Kontant genom- snittlig timförtj., kr, av tidlön (ej ackordslön, provision m. m.) vid arbete på		Total genom- snittlig timförtj- änst, kr	Därav					
		ord. arbets- tid	över- tid		kon- tant tidlön vid arbete på ordi- narie arbets- tid, kr	kon- tant tidlön vid arbete på över- tid, kr	kontant ackords- lön vid arbete på ordi- narie arbets- tid, kr	kontant ackords- lön vid arbete på över- tid, kr	kontant semes- terlön, provi- sion etc., kr	natura- för- mån- nas värde, kr
Manliga arbetare										
a) utan naturaförmåner	{ m.k. 1 788	2,96	4,25	3,18	2,80	0,12	0,09	0,01	0,16	—
	{ u.k. 854	2,77	3,76	2,87	2,72	0,03	0,04	0,00	0,08	—
därav:										
förmän	{ m.k. 119	3,63	..	3,81	3,51	0,08	0,06	0,00	0,16	—
yrkesarbetare	{ m.k. 1 058	2,95	4,27	3,18	2,80	0,13	0,09	0,01	0,15	—
	{ u.k. 422	2,80	..	2,90	2,77	0,02	0,03	0,00	0,08	—
grovarbetare	{ m.k. 301	2,71	4,12	2,91	2,61	0,08	0,06	0,01	0,15	—
	{ u.k. 338	2,60	..	2,68	2,56	0,01	0,05	0,00	0,06	—
elever, lärlingar ..	{ m.k. 169	2,37	3,50	2,49	2,31	0,06	0,02	0,00	0,10	—
	{ u.k. 50	2,18	..	2,31	2,11	0,03	0,08	0,00	0,09	—
specialarbetare ...	{ m.k. 106	3,08	4,17	3,42	2,77	0,17	0,22	0,04	0,22	—
b) med naturaförmåner	{ m.k. 81	3,23	..	3,70	3,16	0,09	—	0,01	0,13	0,31
	{ u.k. 131	2,31	..	2,93	2,29	0,02	0,00	—	0,07	0,55
c) oavsett löneform...	{ m.k. 1 869	2,97	4,26	3,21	2,82	0,12	0,09	0,01	0,16	0,01
	{ u.k. 985	2,68	3,77	2,88	2,63	0,03	0,03	0,00	0,08	0,11
	{ s:a 2 854	2,89	4,22	3,12	2,77	0,09	0,07	0,01	0,14	0,04
därav:										
förmän	{ m.k. 159	3,60	4,63	3,85	3,50	0,07	0,05	0,01	0,14	0,08
yrkesarbetare	{ m.k. 1 086	2,95	4,27	3,18	2,79	0,13	0,09	0,01	0,15	0,01
	{ u.k. 473	2,75	..	2,91	2,71	0,02	0,03	0,00	0,08	0,07
grovarbetare	{ m.k. 304	2,72	4,12	2,92	2,62	0,08	0,06	0,01	0,15	0,00
	{ u.k. 352	2,55	..	2,67	2,51	0,01	0,05	—	0,06	0,04
elever, lärlingar ..	{ m.k. 171	2,37	3,50	2,50	2,32	0,06	0,02	0,00	0,10	0,00
	{ u.k. 87	1,96	..	2,43	1,91	0,02	0,05	0,00	0,09	0,36
specialarbetare ..	{ m.k. 113	3,07	4,25	3,43	2,80	0,16	0,19	0,04	0,22	0,02
Kvinnliga arbetare										
a) utan naturaförmåner	{ m.k. 740	2,26	3,53	2,46	2,02	0,04	0,29	0,01	0,10	—
	{ u.k. 781	2,13	..	2,19	2,05	0,00	0,08	0,01	0,05	—
b) med naturaförmåner	{ s:a 31
c) oavsett löneform...	{ m.k. 746	2,26	3,53	2,46	2,02	0,04	0,29	0,01	0,10	0,00
	{ u.k. 806	2,10	..	2,19	2,02	0,00	0,08	0,01	0,06	0,02
	{ s:a 1 552	2,20	3,51	2,37	2,01	0,03	0,22	0,01	0,09	0,01
därav:										
yrkesarbetare...	{ m.k. 375	2,33	3,68	2,53	2,00	0,05	0,36	0,02	0,10	0,00
	{ u.k. 226	2,13	..	2,19	2,05	0,00	0,05	0,01	0,06	0,02
grovarbetare	{ m.k. 321	2,15	..	2,35	2,01	0,03	0,19	0,00	0,11	0,01
	{ u.k. 556	2,10	..	2,20	2,02	0,00	0,11	0,01	0,06	0,00

¹ Se not 1, s. 64. — ² Se not 2, s. 64.

Tab. 17. Genomsnittliga timförtjänster år 1954 för trädgårdsarbetare i olika åldrar¹

m.k. = med kollektivavtal, u.k. = utan kollektivavtal

Kön Yrke Kollektivavtal	Åldersgrupp (år)										
	högst 15	16— 17	18— 19	20— 21	22— 29	30— 39	40— 49	50— 59	60— 64	65 o. där- över	
A. Timförtjänster (kr)											
Manliga arbetare....	m.k.	1,79	2,08	2,43	2,89	3,14	3,36	3,41	3,23	3,01	2,86
	u.k.	1,39	1,75	2,34	..	2,98	2,99	2,98	2,94	..	2,34
	s:a	1,59	1,94	2,40	2,77	3,09	3,26	3,31	3,17	2,87	2,68
därav:											
yrkesarbetare.....	m.k.	3,02	3,12	3,24	3,30	3,15
	u.k.	3,03	2,93	2,94
grovarbetare.....	m.k.	1,84	2,86	2,94
	u.k.	..	2,09	2,39	2,76
Kvinnliga arbetare..	m.k.	1,87	2,06	2,52	2,56	2,45	2,44
	u.k.	1,19	2,29	2,27	2,23	2,12
	s:a	1,48	1,86	2,17	2,23	2,47	2,47	2,37	2,31	2,31	..
därav:											
yrkesarbetare.....	m.k.	—	2,57	2,61	2,50
grovarbetare.....	m.k.	1,62	2,42	2,34	2,35
B. Redovisat antal² arbetare med timupp- gifter											
Manliga arbetare ...	m.k.	106	117	129	128	455	428	327	197	90	95
	u.k.	98	90	59	45	137	165	125	92	44	77
	s:a	204	207	188	173	592	593	452	289	134	172
därav:											
yrkesarbetare.....	m.k.	1	3	1	50	351	286	189	98	43	42
	u.k.	1	1	4	19	96	102	70	46	19	27
grovarbetare.....	m.k.	58	24	20	24	53	49	43	51	32	45
	u.k.	45	85	103	51	8	3	—	—	—	—
Kvinnliga arbetare..	m.k.	79	71	33	36	132	170	192	104	28	11
	u.k.	51	21	25	21	61	123	177	100	25	19
	s:a	130	92	58	57	193	293	369	204	53	30
därav											
yrkesarbetare.....	m.k.	—	1	2	9	85	96	111	44	14	4
grovarbetare.....	m.k.	66	36	8	10	42	72	79	58	14	7

¹ Se not 1, s. 64. — ² Se not 2, s. 64.

Tab. 18. Genomsnittliga timförtjänster år 1954 för trädgårdsarbetare i åldern 18—64 år vid företag i olika dyrortsgrupper och vid olika stora företag¹

m.k. = med kollektivavtal, u.k. = utan kollektivavtal

Kön Yrke Kollektivavtal	Företag i dyrortsgrupp				Företag med individuella upp- gifter för nedanstående antal arbetare					Samt- liga före- tag	
	2	3	4	5	1-3	4-5	6-10	11-50	51 o. fler		
A. Timförtjänster (kr)											
Manliga arbetare	m.k.	3,11	3,23	3,25	3,48	3,08	3,09	3,16	3,27	3,28	3,21
	u.k.	2,82	2,88	3,05	..	2,80	2,99	2,87	3,16	—	2,88
	s:a	3,03	3,13	3,20	3,40	2,90	3,04	3,10	3,26	3,28	3,12
därav:											
förmän	m.k.	3,68	3,97	3,64	4,12	..	3,85
	u.k.
yrkesarbetare	m.k.	3,07	3,20	3,28	3,32	3,13	3,10	3,13	3,26	3,17	3,18
	u.k.	2,85	2,89	2,84	3,01	2,93	..	—	2,91
grovarbetare	m.k.	2,89	2,86	2,85	2,90	3,08	2,92
	u.k.	2,61	2,71	2,61	2,64	2,63	2,88	—	2,67
elever, lärlingar	m.k.	2,46	2,37	2,85	2,32	..	2,50
	u.k.	2,45	—	2,43
Kvinnliga arbetare	m.k.	2,48	2,36	2,59	2,61	2,29	2,37	2,30	2,43	2,63	2,46
	u.k.	2,18	2,18	2,35	2,62	2,20	2,24	2,25	2,10	—	2,20
	s:a	2,38	2,29	2,53	2,61	2,22	2,38	2,28	2,36	2,63	2,37
därav:											
yrkesarbetare	m.k.	2,53	2,47	2,39	2,47	2,77	2,53
	u.k.	2,14	2,22	2,19	—	2,22
grovarbetare	m.k.	2,41	2,25	2,29	2,31	2,44	2,35
	u.k.	2,21	2,17	2,23	2,16	2,16	2,22	—	2,20
B. Redovisat antal² ar- betare med timupp- gifter											
Manliga arbetare	m.k.	648	802	197	179	156	137	457	671	405	1 826
	u.k.	272	410	57	18	300	181	174	102	—	757
	s:a	920	1212	254	197	456	318	631	773	405	2 583
därav:											
förmän	m.k.	68	74	3	14	14	7	54	63	21	159
	u.k.	18	24	3	1	19	10	13	4	—	46
yrkesarbetare	m.k.	350	469	116	130	117	103	280	351	214	1 065
	u.k.	136	213	35	12	180	102	85	29	—	396
grovarbetare	m.k.	119	124	36	3	12	10	74	113	73	282
	u.k.	82	135	13	4	69	55	53	57	—	234
elever, lärlingar	m.k.	65	59	29	18	12	14	39	66	40	171
	u.k.	30	30	4	1	30	13	15	7	—	65
Kvinnliga arbetare	m.k.	378	251	62	55	44	42	148	284	228	746
	u.k.	300	263	30	8	187	144	171	99	—	601
	s:a	678	514	92	63	231	186	319	383	228	1 347
därav:											
yrkesarbetare	m.k.	157	134	44	40	32	31	60	162	90	375
	u.k.	92	93	16	5	87	45	49	25	—	206
grovarbetare	m.k.	216	99	6	—	11	9	78	102	121	321
	u.k.	205	156	9	1	91	89	118	73	—	371

¹ Se not 1 nederst på s. 20 och not 1, s. 64.— ² Se not 2, s. 64.

Tab. 19. Antal redovisade företagsenheter och antal redovisade vuxna arbetare år 1954 inom industri m. m. med fördelning efter närings- och dyrortsgrupp

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Näringsgrupp	Antal företagsenheter	Män					hela riket	Kvinnor				
		dyrortsgrupp				hela riket		dyrortsgrupp				hela riket
		2	3	4	5			2	3	4	5	
Gruvindustri	87	682	6 100	977	5 113	12 872	—	153	—	8	161	
Malmgruvor	81	10	6 100	977	5 113	12 200	—	153	—	8	161	
45 ¹ / ₂ -tim.-arb.	—	15	—	530	545	—	—	—	—	—	
42-tim.-arb.	—	16	104	24	144	—	—	—	—	—	
40-tim.-arb.	4	2 929	321	2 348	5 602	—	—	—	—	—	
övriga	6	3 140	552	2 211	5 909	—	—	—	—	—	
Kolgruvor	6	672	—	—	—	672	—	—	—	—	—	
42-tim.-arb.	20	—	—	—	20	—	—	—	—	—	
40-tim.-arb.	516	—	—	—	516	—	—	—	—	—	
övriga	136	—	—	—	136	—	—	—	—	—	
Metall- och verkstadsindustri	3 060	14 790	125 687	27 532	28 654	196 672	741	7 730	1 959	4 501	14 931	
45 ¹ / ₂ -tim.-arb.	8	2 198	—	205	2 411	—	—	—	—	—	
42-tim.-arb.	188	1 720	447	397	2 752	—	—	—	—	—	
övriga	14 594	121 769	27 085	28 052	191 509	—	—	—	—	—	
Järn-, stål- o. kopparverk	69	655	28 280	1 612	1 582	32 129	3	1 058	—	24	1 085	
45 ¹ / ₂ -tim.-arb.	—	1 909	—	181	2 090	—	—	—	—	—	
42-tim.-arb.	188	1 696	447	241	2 572	—	—	—	—	—	
övriga	467	24 675	1 165	1 160	27 467	—	—	—	—	—	
Järn- o. stålmanufaktur	440	2 868	15 251	782	1 091	19 992	195	1 917	130	101	2 343	
45 ¹ / ₂ -tim.-arb.	8	254	—	—	262	—	—	—	—	—	
övriga	2 860	14 997	782	1 091	19 730	—	—	—	—	—	
Mekaniska verkstäder	1 090	7 495	52 253	9 064	9 377	78 198	153	1 496	1 105	765	3 519	
Bil- o. karosserifabriker	64	302	1 221	2 717	1 319	5 559	—	37	126	18	181	
Reparationsverkstäder	720	867	5 440	1 415	3 051	10 773	4	8	3	4	19	
Skeppsvarv	86	145	8 802	9 660	1 074	19 681	—	2	12	—	14	
Elektroteknisk industri	235	871	9 590	1 042	8 698	20 201	220	2 334	333	2 820	5 707	
Annat metallindustri	356	1 587	4 850	1 240	2 462	10 139	166	878	250	769	2 063	
Jord- och stenindustri	1 003	11 052	14 874	1 857	872	28 726	1 143	1 089	280	6	2 518	
42-tim.-arb.	833	1 506	81	29	2 449	—	—	—	—	—	
40-tim.-arb.	—	24	11	—	35	—	—	—	—	—	
övriga	10 219	13 344	1 765	843	26 242	—	—	—	—	—	
Torvindustri	51	413	79	1	—	493	28	2	—	—	30	

Tab. 19 (forts.). Antal redovisade företagsenheter och antal redovisade vuxna arbetare år 1954 inom industri m. m. med fördelning efter närings- och dyrortsgrupp

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Stenindustri	255	1 153	3 567	138	93	5 022	3	12	1	1	17
Kalk- o. kritbruk	57	404	1 228	118	72	1 822	—	16	—	—	16
42-tim.-arb.	18	312	26	23	379	—	—	—	—	—
40-tim.-arb.	—	24	11	—	35	—	—	—	—	—
övriga	386	892	81	49	1 408	—	—	—	—	—
Cementfabriker	13	294	1 630	—	67	1 991	—	47	—	—	47
42-tim.-arb.	53	262	—	—	315	—	—	—	—	—
övriga	241	1 368	—	67	1 676	—	—	—	—	—
Cementvarufabriker	213	807	1 784	619	317	3 527	43	—	3	—	46
Tegelbruk	177	2 922	2 555	165	55	5 697	91	44	1	1	137
42-tim.-arb.	336	299	25	6	666	—	—	—	—	—
övriga	2 586	2 256	140	49	5 031	—	—	—	—	—
Porslins-, kakel- o. lergodsfabriker...	33	1 098	1 544	694	—	3 336	388	899	275	—	1 562
42-tim.-arb.	43	144	26	—	213	—	—	—	—	—
övriga	1 055	1 400	668	—	3 123	—	—	—	—	—
Glasindustri	84	3 635	651	25	81	4 392	575	47	—	4	626
42-tim.-arb.	369	89	—	—	458	—	—	—	—	—
övriga	3 266	562	25	81	3 934	—	—	—	—	—
Annan jord- o. stenindustri	120	326	1 836	97	187	2 446	15	22	—	—	37
Träindustri	1 696	12 279	19 935	5 046	2 483	39 767	338	688	66	83	1 177
Sågverk o. hyvlerier	519	2 610	9 733	3 260	1 953	17 573	14	149	41	7	211
Möbelfabriker	496	3 842	3 070	124	160	7 203	110	204	9	4	329
Byggnadsnikerier och trähusfabriker	341	3 570	3 639	826	192	8 227	35	48	3	—	86
Lådfabriker	53	219	489	43	5	756	1	16	—	—	17
Fanér- o. plywoodfabriker	21	146	784	515	—	1 445	—	61	3	—	64
Svarveri- o. skidfabriker	138	1 072	1 231	153	104	2 560	91	59	—	3	153
Annan trävaruindustri	128	820	989	125	69	2 003	87	151	10	69	317
Massa- o. pappersindustri	152	7 191	18 359	11 221	1 488	38 259	960	1 132	453	21	2 566
45 ¹ / ₂ -tim.-arb.	—	152	—	—	152	—	—	—	—	—
42-tim.-arb.	383	728	1 368	406	2 885	—	—	—	—	—
övriga	6 808	17 479	9 853	1 082	35 222	—	—	—	—	—
Massafabriker	68	1 493	8 430	8 955	1 255	20 133	40	142	250	15	447
45 ¹ / ₂ -tim.-arb.	—	152	—	—	152	—	—	—	—	—
42-tim.-arb.	222	570	1 354	374	2 520	—	—	—	—	—
övriga	1 271	7 708	7 601	881	17 461	—	—	—	—	—
Wallboardfabriker	9	—	749	639	189	1 577	—	—	20	—	20
Pappersbruk o. pappfabriker	75	5 698	9 180	1 627	44	16 549	920	990	183	6	2 099
42-tim.-arb.	161	158	14	32	365	—	—	—	—	—
övriga	5 537	9 022	1 613	12	16 184	—	—	—	—	—

Pappersvaru- o. grafisk industri	834	782	7 506	1 759	7 232	17 279	451	2 095	449	2 035	5 030
Papp- o. pappersvaruindustri	136	492	1 290	295	238	2 315	317	806	162	308	1 593
Bokbinderier	158	65	542	206	783	1 596	84	802	233	1 164	2 283
Bok- o. accidenstryckerier	324	164	2 168	492	2 701	5 525	48	248	31	240	567
Tidningstryckerier	111	55	2 755	525	2 395	5 730	2	183	7	236	428
Annan grafisk industri	105	6	751	241	1 115	2 113	—	56	16	87	159
Livsmedelsindustri	1 216	4 855	13 075	2 977	4 772	25 679	1 349	5 331	1 287	2 360	10 327
Kvarnar	50	141	755	108	327	1 331	14	92	17	66	189
Bageriindustri	274	262	2 811	692	1 045	4 810	26	1 272	353	606	2 257
Mjukbrödsbagerier	246	252	2 020	690	948	3 910	26	545	339	571	1 481
Spisbrödsbagerier	23	10	662	2	93	767	—	443	14	23	480
Käxfabriker	5	—	129	—	4	133	—	284	—	12	296
Sockerindustri	21	1 522	651	308	158	2 639	167	104	58	59	388
Råsockerbruk	16	1 462	362	—	—	1 824	166	25	—	—	191
Raffinaderier o. komb. fabriker ...	5	60	289	308	158	815	1	79	58	59	197
Choklad- o. konfektindustri	68	12	635	193	426	1 266	18	1 116	328	376	2 338
Mejeriindustri	326	1 007	2 457	591	1 097	5 152	186	390	51	187	814
Slakterier o. charkuterier	293	1 204	4 028	719	1 506	7 457	184	823	224	445	1 676
Fiskkonservfabriker m. m.	67	13	602	147	1	763	1	1 050	215	1	1 267
Fruktkonservindustri	29	426	123	—	20	569	677	194	—	9	880
Margarinindustri	11	—	260	96	68	424	—	67	14	35	116
Annan livsmedelsindustri	77	268	753	123	124	1 268	76	223	27	76	402
Dryckesvaru- o. tobaksindustri	197	317	2 006	843	1 111	4 282	55	973	486	406	1 937
Sprit- o. vinfabriker	8	116	35	178	224	553	14	5	29	40	88
Bryggerier o. maltfabriker	153	192	1 664	384	610	2 850	38	379	125	186	728
Vatten- o. läskedrycksfabriker	27	9	168	135	190	502	3	55	73	79	210
Tobaksfabriker	9	—	139	146	87	377	—	534	259	101	911
Textil- o. beklädnadsindustri	1 301	7 372	16 584	2 568	894	27 466	9 408	26 694	5 776	3 985	45 943
Ylleindustri	101	1 161	3 352	202	7	4 722	1 067	2 975	403	6	4 451
Bomullsindustri	75	2 829	3 615	1 134	37	7 615	2 078	2 753	1 181	44	6 056
Linne- o. juteindustri	13	973	314	3	—	1 290	706	476	59	—	1 241
Trikáfabriker	180	352	1 565	136	65	2 118	335	3 787	590	317	5 529
Sömnadsindustri	558	968	3 617	537	480	5 650	3 923	12 900	2 636	2 602	22 141
Hatt- o. mössfabriker	50	6	226	21	22	275	20	889	177	103	1 189
Annan hithörande industri	324	1 083	3 895	535	283	5 796	779	2 914	730	913	5 336
Läder-, hår- o. gummivaruindustri ...	515	3 005	9 338	584	613	13 540	1 182	5 577	354	277	7 390
Garverier	32	693	1 075	17	—	1 785	89	21	1	—	111
Päls- o. skinnvarufabriker	109	119	760	26	63	968	61	764	47	94	966
Skoindustri	174	298	3 399	192	59	3 948	312	2 625	112	52	3 101
Andra lädervarufabriker	76	338	680	198	56	1 272	134	404	183	65	786
Gummivarufabriker	22	1 358	3 019	83	213	4 673	542	1 665	11	33	2 251
Annan hithörande industri	102	199	405	68	222	894	44	98	—	33	175

Tab. 19 (forts.). Antal redovisade företagsenheter och antal redovisade vuxna arbetare år 1954 inom industri m. m. med fördelning efter närings- och dyrtorsgrupp

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Kemisk-teknisk industri	382	1 804	7 975	3 179	1 806	14 768	446	2 101	554	848	3 949
42-tim.-arb.	119	684	732	106	1 641	—	—	—	—	—
övriga	1 685	7 291	2 447	1 700	13 127	—	—	—	—	—
Färg-, olje- o. parfymfabriker	119	173	1 402	1 092	842	3 509	27	463	123	485	1 098
Sprängämnesfabriker	7	32	1 223	—	—	1 255	32	537	—	—	569
Tändsticksfabriker	10	137	710	—	—	847	88	465	—	—	553
Annan kemisk-teknisk industri	246	1 462	4 640	2 087	964	9 157	299	636	431	363	1 729
42-tim.-arb.	119	652	482	106	1 359	—	—	—	—	—
övriga	1 343	3 988	1 605	858	7 798	—	—	—	—	—
Samtliga industrigrupper	10 443	64 129	241 439	58 543	55 038	419 310	16 073	53 563	11 664	14 530	95 929
45 ¹ / ₃ -tim.-arb.	8	2 365	—	735	3 108	—	—	—	—	—
42-tim.-arb.	1 559	5 189	2 774	978	10 500	—	—	—	—	—
40-tim.-arb.	520	2 953	332	2 348	6 153	—	—	—	—	—
övriga	62 042	230 932	55 437	50 977	399 549	—	—	—	—	—
Byggnadsverksamhet	3 748	4 460	33 864	13 308	15 277	67 303	—	—	—	—	—
Husbyggnadsarbete	1 366	2 516	21 864	7 204	8 686	40 603	—	—	—	—	—
Väg- o. vattenbyggnadsarbete	1 090	1 061	3 443	2 853	1 506	8 863	—	—	—	—	—
El. installationsarbete	276	136	2 153	857	1 298	4 444	—	—	—	—	—
Rörledningsarbete	583	580	4 626	1 840	2 739	9 841	—	—	—	—	—
Målning	218	156	1 276	292	553	2 282	—	—	—	—	—
Glasmästeriarbete	50	4	105	32	100	241	—	—	—	—	—
Bleck- o. plåtslageriarbete	165	7	397	230	395	1 029	—	—	—	—	—
Statliga verk o. byggnadsarbeten m. m.	237	892	11 069	2 928	4 060	38 008	310	687	679	227	1 957
Mek. o. elektr. verkst. samt skeppsvarv	92	480	9 767	1 997	2 765	15 032	4	140	436	29	609
El. linjearbeten o. kraftverk	31	—	32	672	335	12 512	—	—	—	—	50
Ban- o. byggnadsarbeten	35	—	14	—	—	7 397	—	—	—	—	—
Intendenturverkstäder, förråd o. d. . .	58	130	402	187	226	945	17	379	195	60	651
Övrig statlig verksamhet	21	282	854	72	734	2 122	289	168	48	138	647
Privata elverk	109	251	2 256	415	105	3 027	—	—	—	—	—
Stuverirörelse	67	78	2 038	2 104	960	5 180	—	—	—	—	—

Tab. 20. Lönutvecklingen 1939—1954 för arbetare inom egentlig industri¹

Jfr texten s. 32. I grupperna »vuxna män» och »vuxna kvinnor» ingår s. k. arbetande förmän

År	Genomsnittlig t.m.förtjänst, kr				Indextal för penninglönen (1939 = 100)				Indextal för reallönen (1939 = 100)			
	vuxna män	vuxna kvinnor	minder- åriga	samt- liga	vuxna män	vuxna kvinnor	minder- åriga	samt- liga	vuxna män	vuxna kvinnor	minder- åriga	samt- liga
1939	1,34	0,84	0,57	1,18	100	100	100	100	100	100	100	100
1941	1,57	1,00	0,72	1,39	117	119	126	118	92	93	99	92
1943	1,78	1,13	0,81	1,59	133	135	142	135	95	96	102	96
1944	1,83	1,18	0,84	1,64	137	140	147	139	97	99	105	99
1945	1,90	1,26	0,90	1,73	142	150	158	147	101	106	112	104
1946	2,05	1,37	1,02	1,87	153	163	179	159	108	115	126	112
1947	2,34	1,62	1,24	2,15	175	193	218	182	116	129	145	122
1948	2,54	1,79	1,37	2,34	190	213	240	198	124	139	157	130
1949	2,62	1,86	1,43	2,43	196	221	251	206	125	142	161	132
1950	2,73	1,92	1,48	2,53	204	229	260	214	129	145	164	136
1951	3,30	2,31	1,79	3,05	246	275	314	259	131	146	167	138
1952	3,92	2,73	2,11	3,63	293	325	370	308	141	157	179	149
1953	4,11	2,84	2,12	3,79	307	338	372	321	148	163	179	154
1954	4,29	2,96	2,28	3,94	320	352	400	334	155	170	193	161

¹ Egentlig industri omfattar »gruvindustri» t. o. m. »kemisk-teknisk industri» i tab. 19.

Tab. 21. Löneutvecklingen 1939—1954 för vuxna manliga arbetare inom industri m. m.

Jfr texten s. 32. Under åren 1939—1951 ingår ej s. k. arbetande förmän

	1939	1943	1944	1945	1946	1947	1948	1949	1950	1951	1952	1953	1954
Genomsnittlig timförtjänst, kr													
Gruvindustri	1,72	2,18	2,21	2,28	2,40	2,81	3,16	3,28	3,51	4,12	4,95	5,22	5,44
Metall- o. verkstadsindustri	1,39	1,88	1,93	2,00	2,12	2,41	2,61	2,73	2,85	3,43	4,14	4,37	4,52
Jord- o. stenindustri	1,12	1,57	1,63	1,73	1,88	2,18	2,34	2,42	2,50	3,04	3,59	3,76	4,00
Träindustri	1,10	1,47	1,51	1,63	1,81	2,07	2,25	2,31	2,40	2,95	3,42	3,59	3,84
Massa- och pappersindustri	1,27	1,59	1,62	1,70	1,89	2,20	2,35	2,40	2,49	3,24	3,81	3,94	4,22
Pappersvaru- o. grafisk ind.	1,72	2,24	2,32	2,40	2,52	2,87	3,06	3,09	3,18	3,73	4,32	4,47	4,65
Livsmedelsindustri	1,39	1,78	1,80	1,86	1,99	2,24	2,43	2,50	2,58	3,09	3,55	3,75	3,83
Dryckesvaru- o. tobaksindustri ..	1,45	1,83	1,84	1,94	2,00	2,28	2,47	2,48	2,52	3,06	3,63	3,73	3,94
Textil- o. beklädnadsindustri	1,11	1,52	1,59	1,69	1,86	2,14	2,34	2,43	2,50	2,99	3,41	3,54	3,70
Läder-, hår- o. gummivaruind. . .	1,28	1,75	1,81	1,89	2,02	2,33	2,56	2,67	2,75	3,20	3,69	3,90	4,08
Kemisk-teknisk industri	1,37	1,78	1,83	1,93	2,07	2,38	2,58	2,64	2,74	3,28	3,88	4,08	4,27
Samtliga industrigrupper	1,33	1,78	1,82	1,90	2,04	2,33	2,53	2,61	2,72	3,30	3,92	4,11	4,29
Byggnadsverksamhet	1,89	2,30	2,38	2,45	2,77	2,97	3,25	3,32	3,44	4,21	5,09	5,46	5,73
Statliga verk o. byggnadsarb. m. m.	1,48	1,99	2,03	2,08	2,32	2,54	2,75	2,84	2,91	3,41	4,04	4,35	4,58
Kommunala verk o. byggnadsarb. m. m.	1,78	2,23	2,26	2,37	2,59	2,98	3,31	3,44	3,44	4,12	4,66	4,83	4,98
Stuverirörelse	2,09	2,65	2,64	2,65	2,90	3,23	3,44	3,53	3,46	4,09	4,87	5,07	5,28
Vägväsende ¹	1,00	1,34	1,43	1,52	1,78	2,09	2,45	2,52	2,58	3,07	3,72	3,94	4,05
Genomsnittlig timförtjänst, indextal (1939 = 100)													
Gruvindustri	100	127	128	133	140	163	184	191	204	240	288	303	316
Metall- o. verkstadsindustri	100	135	139	144	153	173	188	196	205	247	298	314	325
Jord- o. stenindustri	100	140	146	154	168	195	209	216	223	271	321	336	357
Träindustri	100	134	137	148	165	188	205	210	218	268	311	326	349
Massa- och pappersindustri	100	125	128	134	149	173	185	189	196	255	300	310	332
Pappersvaru- o. grafisk ind.	100	130	135	140	147	167	178	180	185	217	251	260	270
Livsmedelsindustri	100	128	129	134	143	161	175	180	186	222	255	270	276
Dryckesvaru- o. tobaksindustri ..	100	126	127	134	138	157	170	171	174	211	250	257	272
Textil- o. beklädnadsind.	100	137	143	152	168	193	211	219	225	269	307	319	333
Läder-, hår- o. gummivaruind. . .	100	137	141	148	158	182	200	209	215	250	288	305	319
Kemisk-teknisk industri	100	130	134	141	151	174	188	193	200	239	283	298	312
Samtliga industrigrupper	100	134	138	143	155	177	192	198	206	248	295	309	323
Byggnadsverksamhet	100	122	126	130	147	157	172	176	182	223	269	289	303
Statliga verk o. byggnadsarb. m. m.	100	134	137	141	157	172	186	192	197	230	273	294	309
Kommunala verk o. byggnadsarb. m. m.	100	125	127	133	146	167	186	193	193	231	262	271	280
Stuverirörelse	100	127	126	127	139	155	165	169	166	196	233	243	253
Vägväsende ¹	100	134	143	152	178	209	245	252	258	307	372	394	405

¹ Siffrorna avser endast timförtjänst för grovarbetare.

Tab. 22. Löneutvecklingen 1939—1954 för vuxna kvinnliga arbetare inom industri m. m.

Jfr texten s. 32. Under åren 1939—1951 ingår ej s. k. arbetande förmän

	1939	1943	1944	1945	1946	1947	1948	1949	1950	1951	1952	1953	1954
Genomsnittlig timförtjänst, kr													
Gruvindustri	0,83	1,10	1,13	1,04	1,12	1,38	1,51	1,55	1,70	2,06	2,52	2,59	2,67
Metall- o. verkstadsindustri	0,96	1,25	1,29	1,36	1,43	1,67	1,83	1,92	2,01	2,42	2,96	3,11	3,20
Jord- o. stenindustri	0,69	0,96	1,02	1,08	1,20	1,47	1,61	1,66	1,70	2,07	2,49	2,59	2,70
Träindustri	0,75	1,00	1,06	1,12	1,30	1,53	1,70	1,75	1,82	2,21	2,57	2,72	2,84
Massa- och pappersindustri	0,80	1,06	1,08	1,14	1,29	1,57	1,74	1,78	1,83	2,40	2,85	2,95	3,05
Pappersvaru- o. grafisk ind.	0,91	1,22	1,27	1,36	1,49	1,74	1,92	1,95	2,01	2,47	2,98	3,07	3,17
Livsmedelsindustri	0,87	1,15	1,18	1,23	1,38	1,61	1,75	1,84	1,86	2,28	2,67	2,83	2,93
Dryckesvaru- o. tobaksindustri ..	1,03	1,38	1,39	1,44	1,51	1,73	1,90	1,91	1,93	2,37	2,88	2,94	3,12
Textil- o. beklädnadsindustri....	0,79	1,08	1,15	1,24	1,36	1,60	1,78	1,85	1,91	2,28	2,65	2,76	2,89
Läder-, hår- o. gummivaruind. ..	0,84	1,14	1,17	1,24	1,34	1,61	1,79	1,89	1,95	2,28	2,67	2,80	2,91
Kemisk-teknisk industri	0,83	1,09	1,15	1,21	1,31	1,55	1,70	1,78	1,87	2,25	2,73	2,87	2,98
Samtliga industrigrupper	0,84	1,13	1,18	1,26	1,37	1,61	1,79	1,86	1,92	2,31	2,73	2,84	2,96
Statliga verk o. byggnadsarb. m. m.	1,04	1,36	1,41	1,49	1,73	1,89	1,99	2,07	2,15	2,53	3,02	3,30	3,40
Kommunala verk o. byggnadsarb. m. m.	1,02	1,41	1,69	1,83	1,99	2,23	2,66	2,69	2,87	2,92	3,24	3,21	3,35
Genomsnittlig timförtjänst, indextal (1939 = 100)													
Gruvindustri	100	133	136	125	135	166	182	187	205	248	304	312	322
Metall- o. verkstadsindustri	100	130	134	142	149	174	191	200	209	252	308	324	333
Jord- o. stenindustri	100	139	148	157	174	213	233	241	246	300	361	375	391
Träindustri	100	133	141	149	173	204	227	233	243	295	343	363	379
Massa- och pappersindustri	100	133	135	143	161	196	218	223	229	300	356	369	381
Pappersvaru- o. grafisk ind.	100	134	140	149	164	191	212	214	221	271	327	337	348
Livsmedelsindustri	100	132	136	141	159	185	201	211	214	262	307	325	337
Dryckesvaru- o. tobaksindustri ..	100	134	135	140	147	168	184	185	187	230	280	285	303
Textil- o. beklädnadsindustri....	100	137	146	157	172	203	225	234	242	289	335	349	366
Läder-, hår- o. gummivaruind. ..	100	136	139	148	160	192	213	225	232	271	318	333	346
Kemisk-teknisk industri	100	131	139	146	158	187	205	214	225	271	329	346	359
Samtliga industrigrupper	100	135	140	150	163	192	213	221	229	275	325	338	352
Statliga verk o. byggnadsarb. m. m.	100	131	136	143	166	182	191	199	207	243	290	317	327
Kommunala verk o. byggnadsarb. m. m.	100	138	166	179	195	219	261	264	281	286	318	315	328

Tab. 23. Förekomsten av ackords- och övertidsarbete år 1954 för vuxna arbetare inom industri m. m.

1 Näringsgrupp	2 Antal redo- visade arbets- timmar (1 000-tal)	3 därav i %		5 Näringsgrupp	6 Antal redo- visade arbets- timmar (1 000-tal)	7 därav i %	
		på ac- kord	på över- tid			på ac- kord	på över- tid
Män							
Gruvindustri	25 534	73,4	4,4	Träindustri	85 973	57,1	2,8
Malmgruvor	24 309	73,7	4,6	Sågverk o. hyvlerier	38 192	57,6	3,2
45 ¹ / ₃ -tim.-arb.	1 146	82,2	2,2	Möbelfabriker	15 543	56,4	2,2
42-tim.-arb.	281	63,5	5,3	Byggnadssnickrier o. trähus- fabriker	17 774	55,0	2,6
40-tim.-arb.	10 598	76,2	5,6	Lådfabriker	1 624	64,3	1,6
övriga	12 284	70,9	3,9	Fanér- o. plywoodfabriker ..	3 103	76,1	4,0
Kolgruvor	1 225	67,1	1,5	Svarveri- o. skidfabriker....	5 462	56,2	2,0
42-tim.-arb.	43	0,1	0,2	Annan trävaruindustri	4 275	49,2	2,0
40-tim.-arb.	890	81,4	0,7	Massa- o. pappersindustri ...	87 548	83,6	6,8
övriga	292	33,3	3,9	45 ¹ / ₃ -tim.-arb.	318	99,6	1,6
Metall- o. verkstadsindustri .	413 484	67,4	3,2	42-tim.-arb.	5 779	90,4	4,6
45 ¹ / ₃ -tim.-arb.	4 514	84,0	4,2	övriga	81 451	83,0	6,9
42-tim.-arb.	5 605	89,3	1,4	Massafabriker	46 002	81,3	7,1
övriga	403 365	67,0	3,2	45 ¹ / ₃ -tim.-arb.	318	99,6	1,6
Järn-, stål- o. kopparverk ..	69 492	77,0	3,7	42-tim.-arb.	5 066	93,5	3,4
45 ¹ / ₃ -tim.-arb.	3 864	86,0	4,7	övriga	40 618	79,6	7,6
42-tim.-arb.	5 260	91,7	1,2	Wallboardfabriker	3 492	85,6	6,4
övriga	60 368	75,2	3,8	Pappersbruk o. pappfabriker	38 034	86,1	6,5
Järn- o. stålmanufaktur	41 893	62,0	2,6	42-tim.-arb.	712	67,8	13,3
45 ¹ / ₃ -tim.-arb.	526	71,5	1,6	övriga	37 342	86,5	6,3
övriga	41 367	61,9	2,6	Pappersvaru- o. grafisk ind. .	39 368	10,7	4,0
Mekaniska verkstäder	162 500	68,1	2,8	Papp- o. pappersvaruindustri	5 292	44,6	3,5
Bil- o. karosserifabriker	13 977	76,4	3,4	Bokbinderier	3 662	31,6	2,9
Reparationsverkstäder	23 347	16,9	2,7	Bok- o. accidenstryckerier ..	12 624	4,4	3,3
Skeppsvarv	40 276	87,8	4,8	Tidningstryckerier	12 909	0,7	5,0
Elektroteknisk industri	41 292	65,7	3,1	Annan grafisk industri	4 881	0,9	4,4
Annan metallindustri	20 707	56,1	2,7	Livsmedelsindustri	58 988	13,5	3,8
Jord- o. stenindustri	61 707	61,7	3,1	Kvarnar	3 017	0,5	4,1
42-tim.-arb.	5 026	49,8	2,5	Bageriindustri	10 907	1,5	1,7
40-tim.-arb.	65	99,0	2,8	Mjukbrödsbagerier	8 869	0,0	1,4
övriga	56 616	62,7	3,1	Spisbrödsbagerier	1 723	0,3	3,1
Torvindustri	996	52,5	4,5	Käxfabriker	315	50,2	1,8
Stenindustri	10 047	65,7	2,1	Sockerindustri	5 926	76,6	3,7
Kalk- och kritbruk	3 814	62,2	3,6	Råsockerbruk	4 190	74,3	3,8
42-tim.-arb.	771	79,9	2,9	Raffinaderier o. komb. fabr.	1 736	82,2	3,7
40-tim.-arb.	65	99,0	2,8	Choklad- o. konfektindustri .	2 832	46,6	4,7
övriga	2 978	56,8	3,8	Mejeriindustri	12 167	0,1	3,7
Cementfabriker	4 560	39,5	6,3	Slakterier o. charkuterier ...	17 217	6,7	4,5
42-tim.-arb.	681	11,4	4,5	Fiskkonserverfabriker m. m. .	1 688	10,4	5,5
övriga	3 879	44,4	6,6	Fruktkonserverindustri	1 355	34,2	7,7
Cementvarufabriker	7 747	60,7	3,6	Margarinindustri	972	0,3	6,1
Tegelbruk	12 277	63,1	2,2	Annan livsmedelsindustri ...	2 907	4,1	4,0
42-tim.-arb.	1 336	12,0	0,7	Dryckesvaru- o. tobaksind. .	9 627	10,6	4,3
övriga	10 941	69,3	2,4	Sprit- o. vinfabriker	1 169	—	2,6
Porslins-, kakel- o. lergodsfabr.	7 343	64,7	3,3	Bryggerier o. maltfabriker ..	6 521	9,8	4,7
42-tim.-arb.	429	34,0	2,1	Vatten- o. läskedrycksfabr. .	1 121	15,6	4,4
övriga	6 914	66,6	3,4	Tobaksfabriker	816	25,1	3,4
Glasindustri	9 390	61,1	1,6	Textil- o. beklädnadsindustri	60 199	59,6	2,5
42-tim.-arb.	900	91,3	1,5	Ylleindustri	10 511	61,2	3,0
övriga	8 490	57,9	1,6	Bomullsindustri	16 973	72,5	2,5
Annan jord- o. stenindustri .	5 533	69,8	5,2				

Tab. 23 (forts.). Förekomsten av ackords- och övertidsarbete år 1954 för vuxna arbetare inom industri m. m.

1	2	3	4	5	6	7	8
Linne- o. juteindustri	2 820	64,9	2,5	Elektroteknisk industri	10 039	77,2	1,0
Trikkåfabriker	4 564	54,8	2,0	Annan metallindustri	3 736	54,4	0,8
Sömnadsindustri	12 120	43,3	1,9	Jord- o. stenindustri	4 907	57,6	1,0
Hatt- o. mössfabriker	552	49,3	1,3	Porslins-, kakel- o. lergodsfabr.	3 170	68,7	1,1
Annan hithörande industri..	12 659	57,6	2,7	Träindustri	2 324	51,7	1,1
Läder-, hår- o. gummivaruind.	29 674	66,2	2,2	Massa- o. pappersindustri ...	4 988	73,2	0,8
Garverier	4 007	69,3	2,3	Pappersvaru- o. grafisk ind. .	10 713	31,6	1,4
Päls- o. skinnvarufabriker ..	1 987	48,2	1,1	Papp- o. pappersvaruind....	3 415	39,6	1,1
Skoindustri	8 513	59,1	1,1	Bokbinderier	4 853	33,6	1,2
Andra lädervarufabriker	2 780	54,1	2,2	Bok- o. accidenstryckerier ..	1 160	3,7	1,5
Gummivarufabriker	10 397	82,9	3,1	Tidningstryckerier	936	36,0	2,8
Annan hithörande industri..	1 990	37,0	2,9	Annan grafisk industri	349	6,7	1,4
Kemisk-teknisk industri	32 976	61,0	3,7	Livsmedelsindustri	20 786	28,9	1,3
42-tim.-arb.	3 423	70,5	2,0	Bageriindustri	4 957	7,4	0,6
övriga	29 553	59,9	3,9	Mjukbrödsbagerier	3 315	—	0,7
Färg-, olje- o. parfymfabr. .	7 821	41,3	3,9	Spisbrödsbagerier	1 004	1,1	0,4
Sprängämnesfabriker	2 757	74,2	2,2	Käxfabriker	638	56,0	0,2
Tändsticksfabriker	1 901	51,9	2,9	Sockerindustri	731	57,5	1,4
Annan kemisk-teknisk ind. .	20 497	67,6	3,9	Choklad- o. konfektindustri .	4 366	63,2	1,0
42-tim.-arb.	2 827	82,2	1,7	Mejeriindustri	1 739	0,6	4,0
övriga	17 670	65,3	4,2	Slakterier o. charkuterier ...	3 575	2,6	1,5
Samtliga industrigrupper	905 077	60,4	3,5	Fiskkonserverfabriker m. m. .	2 238	52,9	1,3
45 $\frac{1}{2}$ -tim.-arb.	5 978	84,5	3,7	Fruktkonserverindustri	1 692	57,7	2,5
42-tim.-arb.	21 390	76,2	2,9	Margarinindustri	247	3,6	2,0
40-tim.-arb.	11 552	76,7	5,2	Annan livsmedelsindustri ...	841	20,7	2,1
övriga	866 157	59,6	3,5	Dryckesvaru- o. tobaksind. .	3 925	34,9	1,3
Byggnadsverksamhet	145 403	58,5	3,0	Bryggerier o. maltfabriker ..	1 505	18,6	1,8
Husbyggnadsarbete	88 348	53,2	2,7	Vatten- o. läskedrycksfabr. .	429	27,8	1,4
Väg- o. vattenbyggn.-arbete	18 298	83,4	6,3	Tobaksfabriker	1 808	53,6	1,0
El. installationsarbete	9 899	56,0	2,7	Textil- o. beklädnadsindustri.	89 761	65,3	0,6
Rörledningsarbete	21 961	56,2	2,3	Ylleindustri	8 779	78,6	1,1
Målning	4 391	80,5	1,5	Bomullsindustri	12 042	81,7	0,5
Glasmästeriarbete	537	17,4	2,3	Linne- o. juteindustri	2 442	78,9	0,7
Bleck- o. plåtslageriarbete ..	1 969	67,7	1,5	Trikkåfabriker	11 026	62,2	0,6
Statliga verk o. byggn.-arb.	79 239	56,3	2,4	Sömnadsindustri	42 630	62,6	0,5
m. m.	79 239	56,3	2,4	Hatt- o. mössfabriker	2 206	44,2	0,7
Mek. och elektr. verkst. samt	31 320	71,1	1,6	Annan hithörande industri..	10 636	51,1	0,7
skeppsvarv	31 320	71,1	1,6	Läder-, hår- o. gummivaruind.	14 765	62,9	0,5
El. linjearb. o. kraftverk ...	25 981	52,5	3,7	Päls- o. skinnvarufabriker ..	1 945	42,2	0,4
Ban- o. byggnadsarbeten ...	15 324	38,7	2,0	Skoindustri	6 155	50,9	0,5
Intendenturverkstäder, förråd	2 073	28,8	1,9	Andra lädervarufabriker	1 566	57,7	0,7
o. d.	2 073	28,8	1,9	Gummivarufabriker	4 496	89,2	0,4
Övrig statlig verksamhet ...	4 541	47,8	2,6	Kemisk-teknisk industri	7 694	65,9	0,8
Privata elverk	6 693	33,5	3,9	Färg-, olje- o. parfymfabriker	2 178	64,7	0,8
Stuverirörelse	10 298	88,0	9,3	Sprängämnesfabriker	1 017	78,7	0,5
Kvinnor				Tändsticksfabriker	1 201	77,0	0,2
Gruvindustri	296	56,8	1,6	Annan kemisk-tekn. industri	3 298	58,7	1,1
Metall- o. verkstadsindustri .	26 642	68,7	1,0	Samtliga industrigrupper	186 802	58,8	0,8
Järn- o. stålmanufaktur	4 160	70,7	0,9	Statliga verk o. byggnadsarb.	3 657	79,5	0,8
Mekaniska verkstäder	6 359	70,7	1,1	m. m.	3 657	79,5	0,8

Tab. 24. Genomsnittliga timförtjänster år 1954 för vuxna arbetare inom egentlig industri (inkl. privata elverk)

a = *exkl.* övertids- o. skifttillägg, semesterlön, sjuklön m. m.

b = *inkl.* övertids- o. skifttillägg men *exkl.* semesterlön, sjuklön m. m.

c = *inkl.* övertids- o. skifttillägg, semesterlön, sjuklön m. m.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Industrigrupp	Antal redov. arbetare	Genomsnittlig timförtjänst, kr									Indextal (c)	
		a			b			c			1939 = 100	1953 = 100
		på tid-lön	på ac-kord	oavsett löneform	to-talt	därav		to-talt	därav			
						skift-till-lägg	över-tids-till-lägg		se-mes-ter-lön	sjuk-lön m.m.		
Män												
Gruvindustri	12 872	4,26	5,16	4,92	5,07	0,06	0,09	5,44	0,32	0,05	316	104
Malmgruvor	12 200	4,33	5,20	4,97	5,12	0,06	0,10	5,50	0,32	0,06	307	104
45 ¹ / ₂ -tim.-arb.	545	4,61	5,80	5,59	5,75	0,12	0,05	6,14	0,34	0,05
42-tim.-arb.	144	4,04	4,61	4,40	5,04	0,55	0,09	5,37	0,31	0,02	..	113
40-tim.-arb.	5 602	4,86	5,97	5,71	5,89	0,06	0,12	6,30	0,35	0,06	..	103
övriga	5 909	3,94	4,43	4,29	4,41	0,04	0,08	4,75	0,29	0,05
Kolgruvor	672	3,10	4,36	3,94	3,97	0,00	0,02	4,22	0,25	0,00	352	108
42-tim.-arb.	20
40-tim.-arb.	516	3,21	4,49	4,25	4,26	..	0,01	4,53	0,27	0,00	..	108
övriga	136	2,90	3,37	3,06	3,11	—	0,05	3,31	0,20	0,01	..	105
Metall- och verkstadsindustri	196 672	3,66	4,41	4,17	4,24	0,03	0,04	4,52	0,26	0,02	325	103
45 ¹ / ₂ -tim.-arb.	2 411	3,88	4,19	4,14	4,46	0,25	0,07	4,71	0,23	0,01
42-tim.-arb.	2 752	4,00	4,63	4,56	4,98	0,39	0,03	5,34	0,27	0,09	..	104
övriga	191 509	3,66	4,41	4,16	4,22	0,02	0,04	4,50	0,26	0,02
Järn-, stål- o. kopparverk	32 129	3,61	4,19	4,06	4,21	0,10	0,06	4,51	0,27	0,03	344	104
45 ¹ / ₂ -tim.-arb.	2 090	3,83	4,18	4,13	4,47	0,26	0,08	4,72	0,23	0,01
42-tim.-arb.	2 572	4,11	4,64	4,59	5,00	0,39	0,02	5,32	0,27	0,05	..	104
övriga	27 467	3,59	4,15	4,01	4,13	0,06	0,06	4,43	0,27	0,03
Järn- o. stålmanufaktur	19 992	3,57	4,24	3,98	4,04	0,03	0,03	4,31	0,25	0,02	327	102
45 ¹ / ₂ -tim.-arb.	262	4,03	4,03	4,03	4,29	0,23	0,03	4,57	0,27	0,01
övriga	19 730	3,56	4,24	3,98	4,03	0,02	0,03	4,31	0,25	0,02
Mekaniska verkstäder	78 198	3,67	4,43	4,19	4,23	0,01	0,03	4,50	0,26	0,01	..	103
Bil- o. karosserifabriker	5 559	3,84	5,18	4,86	4,91	0,01	0,04	5,19	0,28	0,01	..	104
Reparationsverkstäder	10 773	3,61	5,17	3,87	3,93	0,01	0,05	4,23	0,23	0,07	..	105
Skeppsvarv	19 681	3,69	4,53	4,43	4,51	0,02	0,07	4,83	0,29	0,02	326	103
Elektroteknisk industri	20 201	3,81	4,37	4,18	4,23	0,01	0,04	4,50	0,27	0,01	300	105
Annat metallindustri	10 139	3,64	4,39	4,06	4,10	0,01	0,03	4,36	0,25	0,01	335	104
Jord- och stenindustri	28 726	3,10	3,95	3,62	3,75	0,07	0,05	4,00	0,22	0,03	357	106
42-tim.-arb.	2 449	3,39	3,79	3,59	4,21	0,56	0,05	4,52	0,25	0,06	..	106
övriga	26 242	3,07	3,96	3,63	3,71	0,03	0,05	3,95	0,22	0,02	..	106
Torvindustri	493	2,89	3,37	3,14	3,22	0,01	0,07	3,43	0,20	0,01	445	105
Stenindustri	5 022	3,10	4,00	3,69	3,74	0,02	0,03	3,97	0,22	0,00	371	109
Kalk- och kritbruk	1 822	3,17	3,95	3,66	3,85	0,12	0,08	4,09	0,23	0,01	..	107
42-tim.-arb.	379	3,55	3,89	3,82	4,33	0,45	0,06	4,59	0,25	0,01	..	109
övriga	1 408	3,13	3,93	3,59	3,69	0,03	0,08	3,93	0,23	0,01	..	106
Cementfabriker	1 991	3,29	4,36	3,71	3,97	0,12	0,13	4,21	0,23	0,01	342	107
42-tim.-arb.	315	3,65	4,01	3,69	4,31	0,52	0,10	4,57	0,25	0,00	..	106
övriga	1 676	3,19	4,38	3,72	3,90	0,05	0,14	4,14	0,23	0,01	..	108
Cementvarufabriker	3 527	3,37	4,43	4,01	4,14	0,06	0,07	4,40	0,24	0,02	..	103
Tegelbruk	5 697	2,99	3,66	3,41	3,51	0,06	0,03	3,73	0,22	0,01	327	107
42-tim.-arb.	666	3,37	3,74	3,41	3,91	0,48	0,01	4,16	0,23	0,02	..	107
övriga	5 031	2,86	3,66	3,41	3,46	0,01	0,04	3,68	0,21	0,01	..	106

Tab. 24 (forts.). Genomsnittliga timförtjänster år 1954 för vuxna arbetare inom egentlig industri (inkl. privata elverk)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Porslins-, kakel- o. lergodsfabriker	3 336	2,94	3,84	3,52	3,62	0,06	0,05	3,91	0,23	0,06	343	106
42-tim.-arb.	213	3,14	3,49	3,26	3,98	0,69	0,04	4,33	0,24	0,10
övriga	3 123	2,91	3,85	3,54	3,60	0,02	0,05	3,88	0,23	0,06
Glasindustri	4 392	2,92	3,64	3,36	3,44	0,05	0,02	3,68	0,21	0,03	323	103
42-tim.-arb.	458	3,48	4,07	4,02	4,48	0,43	0,03	4,85	0,28	0,09	..	105
övriga	3 934	2,91	3,57	3,29	3,33	0,01	0,02	3,56	0,20	0,03	..	103
Annan jord- o. stenindustri	2 446	3,26	4,33	4,01	4,28	0,18	0,09	4,60	0,25	0,08	..	106
Träindustri	39 767	3,18	3,80	3,53	3,62	0,02	0,07	3,84	0,21	0,01	349	107
Sågverk o. hyvlerier	17 573	3,21	3,74	3,52	3,66	0,04	0,10	3,88	0,21	0,01	359	107
Möbelfabriker	7 203	3,11	3,89	3,55	3,57	0,00	0,03	3,80	0,22	0,01	..	107
Byggnadssnickrierier o. trähusfabriker	8 227	3,18	3,88	3,57	3,61	0,01	0,04	3,83	0,21	0,01	..	108
Lådfabriker	756	3,16	3,49	3,37	3,41	0,00	0,04	3,63	0,21	0,00	..	104
Fanér- o. plywoodfabr.	1 445	3,16	3,76	3,62	3,81	0,08	0,11	4,04	0,22	0,01	..	107
Svarveri- o. skidfabriker	2 560	3,12	3,73	3,46	3,49	0,00	0,02	3,70	0,21	0,00	..	104
Annan trävaruindustri	2 003	3,24	3,89	3,56	3,60	0,01	0,03	3,82	0,21	0,02	308	107
Massa- och pappersindustri	38 259	3,39	3,67	3,62	3,98	0,15	0,21	4,22	0,22	0,03	332	107
45 ¹ / ₃ -tim.-arb.	152	3,61	4,48	4,48	4,83	0,33	0,03	5,15	0,29	0,03
42-tim.-arb.	2 885	4,13	4,52	4,49	4,99	0,35	0,15	5,30	0,27	0,04	..	108
övriga	35 222	3,36	3,60	3,56	3,90	0,13	0,21	4,14	0,21	0,03
Massafabriker	20 133	3,46	3,78	3,72	4,09	0,15	0,22	4,36	0,22	0,05	338	108
45 ¹ / ₃ -tim.-arb.	152	3,61	4,48	4,48	4,83	0,33	0,03	5,15	0,29	0,03
42-tim.-arb.	2 520	4,07	4,57	4,54	5,00	0,35	0,11	5,32	0,27	0,05	..	108
övriga	17 461	3,43	3,65	3,61	3,97	0,12	0,24	4,23	0,22	0,05
Wallboardfabriker	1 577	3,34	3,73	3,67	4,05	0,16	0,22	4,30	0,22	0,03
Pappersbruk o. pappfabriker	16 549	3,27	3,53	3,50	3,84	0,15	0,19	4,05	0,21	0,01	327	106
42-tim.-arb.	365	4,22	4,08	4,12	4,94	0,36	0,46	5,20	0,24	0,02	..	108
övriga	16 184	3,23	3,53	3,49	3,82	0,15	0,18	4,03	0,21	0,01	..	106
Pappersvaru- o. grafisk industri ..	17 279	3,92	4,49	3,98	4,36	0,21	0,17	4,65	0,25	0,04	270	104
Papp- o. pappersvaruindustri ...	2 315	3,45	4,03	3,70	3,86	0,07	0,08	4,09	0,22	0,01	282	103
Bokbinderier	1 596	3,53	5,27	4,08	4,16	0,02	0,07	4,44	0,25	0,02	..	108
Bok- o. accidenstryckerier	5 525	3,87	4,71	3,91	4,11	0,11	0,10	4,41	0,25	0,05	259	103
Tidningsstryckerier	5 730	4,13	5,49	4,14	4,93	0,46	0,32	5,24	0,27	0,04	265	104
Annan grafisk industri	2 113	3,98	4,37	3,98	4,23	0,10	0,14	4,50	0,24	0,03	269	109
Livsmedelsindustri	25 679	3,38	3,76	3,43	3,55	0,03	0,08	3,83	0,20	0,08	276	102
Kvarnar	1 331	3,29	5,04	3,30	3,43	0,05	0,08	3,76	0,20	0,13	259	101
Bageriindustri	4 810	3,70	3,75	3,70	3,74	0,00	0,04	4,03	0,22	0,07	257	103
Mjukbrödsbagerier	3 910	3,74	..	3,74	3,76	0,00	0,03	4,05	0,22	0,07	255	103
Spisbrödsbagerier	767	3,58	..	3,58	3,67	0,01	0,08	3,98	0,23	0,08	265	103
Käxfabriker	133	3,23	3,70	3,47	3,52	0,02	0,03	3,77	0,22	0,03	299	104
Socketindustri	2 639	2,82	3,43	3,29	3,51	0,16	0,06	3,79	0,21	0,06	311	105
Råsocketbruk	1 824	2,78	3,29	3,16	3,41	0,20	0,06	3,67	0,20	0,06	314	107
Raffinaderier o. komb. fabriker	815	2,96	3,74	3,60	3,75	0,08	0,07	4,07	0,24	0,07	320	107
Choklad- o. konfektindustri	1 266	3,45	4,07	3,73	3,85	0,04	0,08	4,12	0,24	0,03	310	104
Mejeriindustri	5 152	3,32	4,72	3,32	3,43	0,03	0,08	3,73	0,20	0,10	..	100
Slakterier o. charkuterier	7 457	3,38	4,67	3,46	3,58	0,00	0,12	3,86	0,19	0,09	263	103
Fiskkonserverfabriker m. m.	763	3,02	4,04	3,13	3,20	0,01	0,07	3,45	0,19	0,06	..	100
Fruktkonserverindustri	569	2,97	3,59	3,18	3,32	0,04	0,10	3,53	0,18	0,03	..	102
Margarinindustri	424	3,46	..	3,46	3,62	0,02	0,14	3,98	0,21	0,15	..	100
Annan livsmedelsindustri	1 268	3,12	4,14	3,16	3,31	0,06	0,09	3,57	0,19	0,07	..	101
Dryckesvaru- o. tobaksindustri ..	4 282	3,39	4,21	3,48	3,58	0,03	0,07	3,94	0,22	0,15	272	106
Sprit- o. vinfabriker	553	3,69	..	3,69	3,79	0,04	0,06	4,14	0,23	0,13	..	106
Bryggerier o. maltfabriker	2 850	3,28	4,20	3,37	3,48	0,04	0,07	3,85	0,21	0,16	..	106
Vatten- o. läskedrycksfabriker ..	502	3,43	4,36	3,58	3,65	0,01	0,06	3,98	0,22	0,11	..	105
Tobaksfabriker	377	3,76	4,14	3,86	3,95	0,02	0,07	4,31	0,25	0,12	249	106

Tab. 24 (forts.). Genomsnittliga timförtjänster år 1954 för vuxna arbetare inom egentlig industri (inkl. privata elverk)

a = *exkl.* övertids- o. skifftillägg, semesterlön, sjuklön m. m.

b = *inkl.* övertids- o. skifftillägg men *exkl.* semesterlön, sjuklön m. m.

c = *inkl.* övertids- o. skifftillägg, semesterlön, sjuklön m. m.

1 Industrigrupp	2 Antal redov. arbetare	3 Genomsnittlig timförtjänst, kr									12 Indextal (c)	
		4			5			6			10 1939 = 100	11 1953 = 100
		7 på tid-lön	8 på ac-kord	9 oavsett löneform	to-talt	därav		to-talt	därav			
						skift-till-lägg	över-tids-till-lägg		se-mes-ter-lön	sjuk-lön m.m.		
Textil- o. bекlädnadsindustri	27 466	3.12	3.36	3.26	3.37	0,07	0,03	3,70	0,22	0,11	333	105
Ylleindustri	4 722	3.02	3.24	3.15	3.25	0,06	0,04	3,60	0,22	0,13	346	105
Bomullsindustri	7 615	2.98	3.20	3.14	3.28	0,10	0,03	3,65	0,22	0,15	351	105
Linne- o. juteindustri	1 290	2,78	3,06	2,96	3,11	0,11	0,03	3,48	0,21	0,16	335	104
Triakfabriker	2 118	3.14	3.50	3.34	3.43	0,07	0,02	3.78	0,23	0,12	323	106
Sömnadsindustri	5 650	3.33	3.77	3.52	3.55	0,00	0,03	3,79	0,22	0,02	287	103
Hatt- o. mössfabriker	275	3.34	4,60	3,96	3,98	—	0,02	4,31	0,26	0,06	310	105
Annan hithörande industri	5 796	3.10	3.42	3,29	3,45	0,12	0,04	3,78	0,21	0,12	..	104
Läder-, hår- o. gummivaruindustri	13 540	3.24	4,02	3,76	3,81	0,03	0,03	4,08	0,24	0,02	319	105
Garverier	1 785	3.06	3,81	3,58	3,62	0,01	0,03	3,89	0,26	0,01	309	104
Päls- o. skinnvarufabriker	968	3.50	4,18	3,83	3,84	0,00	0,01	4,13	0,26	0,03	333	101
Skoindustri	3 948	3.08	4,15	3,71	3,73	—	0,01	3,97	0,24	0,01	301	105
Andra lädervarufabriker	1 272	3.29	4,02	3,69	3,71	0,00	0,02	3,96	0,24	0,01	..	106
Gummivarufabriker	4 673	3.35	4,00	3,89	4,01	0,07	0,05	4,29	0,23	0,05	333	105
Annan hithörande industri	894	3.44	3,97	3,64	3,68	0,01	0,04	3,93	0,21	0,03	..	105
Kemisk-teknisk industri	14 768	3.47	3,98	3,78	3,95	0,11	0,06	4,27	0,23	0,08	312	105
42-tim.-arb.	1 641	3.80	3,78	3,79	4,47	0,65	0,04	4,80	0,25	0,08	..	104
övriga	13 127	3.45	4,00	3,78	3,89	0,05	0,07	4,21	0,23	0,08	..	104
Färg-, olje- o. parfymfabriker ...	3 509	3.52	4,16	3,79	3,95	0,09	0,07	4,32	0,24	0,13	318	104
Sprängämnesfabriker	1 255	3.91	4,70	4,50	4,62	0,08	0,04	4,97	0,29	0,06	294	106
Tändsticksfabriker	847	3.22	3,57	3,40	3,44	0,01	0,03	3,72	0,23	0,05	321	107
Annan kemisk-tekn. industri	9 157	3.43	3,86	3,72	3,91	0,13	0,06	4,21	0,23	0,07	314	105
42-tim.-arb.	1 359	3.66	3,78	3,76	4,43	0,64	0,03	4,75	0,25	0,08	..	104
övriga	7 798	3.41	3,87	3,71	3,83	0,05	0,07	4,12	0,22	0,07	..	105
Samtliga industrigrupper	419 310	3.50	4,14	3,89	4,01	0,06	0,07	4,29	0,24	0,03	323	104
45 ¹ / ₃ -tim.-arb.	3 108	4.04	4,51	4,44	4,73	0,23	0,07	5,01	0,26	0,02
42-tim.-arb.	10 500	3.64	4,28	4,12	4,68	0,48	0,07	5,00	0,26	0,07	..	105
40-tim.-arb.	6 153	4.76	5,84	5,59	5,76	0,05	0,11	6,16	0,34	0,06	..	103
övriga	399 549	3.49	4,10	3,85	3,97	0,05	0,07	4,24	0,24	0,03
Privata elverk	3 027	3.45	4,53	3,81	3,93	0,03	0,09	4,22	0,23	0,06	..	99
Kvinnor												
Gruvindustri	161	2.41	2,47	2,44	2,49	0,03	0,02	2,67	0,15	0,03	322	103
Metall- o. verkstadsindustri	14 931	2.54	3,19	2,99	3,00	0,01	0,01	3,20	0,19	0,00	333	103
Järn- o. stålmanufaktur	2 343	2.38	2,96	2,79	2,80	0,00	0,01	2,97	0,17	0,00	381	103
Mekaniska verkstäder	3 519	2.66	3,34	3,14	3,16	0,01	0,01	3,37	0,21	0,00	337	104
Elektroteknisk industri	5 707	2.53	3,22	3,06	3,07	0,00	0,01	3,27	0,19	0,00	317	103
Annan metallindustri	2 063	2.56	3,10	2,85	2,86	0,00	0,01	3,05	0,18	0,01	335	103

Tab. 24 (forts.). **Genomsnittliga timförtjänster år 1954 för vuxna arbetare inom egentlig industri (inkl. privata elverk)**

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Jord- o. stenindustri	2 518	2,06	2,81	2,49	2,51	0,01	0,01	2,70	0,15	0,04	391	104
Porslins-, kakel- o. lergodsfabr. ...	1 562	2,16	2,80	2,60	2,61	0,01	0,01	2,82	0,16	0,05	397	103
Träindustri	1 177	2,37	2,92	2,66	2,68	0,01	0,01	2,84	0,15	0,01	379	104
Massa- o. pappersindustri	2 566	2,43	2,97	2,83	2,87	0,03	0,02	3,05	0,18	0,00	381	103
Pappersvaru- o. grafisk industri ..	5 030	2,63	3,57	2,93	2,97	0,01	0,03	3,17	0,19	0,02	348	103
Papp- o. pappersvaruindustri ...	1 593	2,52	3,26	2,81	2,86	0,03	0,02	3,04	0,18	0,00	342	101
Bokbinderier	2 283	2,60	3,73	2,98	3,00	0,00	0,02	3,22	0,20	0,02	..	105
Bok- o. accidenstryckerier	567	2,82	3,87	2,86	2,90	0,01	0,03	3,11	0,18	0,02	317	99
Tidningstryckerier	428	2,68	4,04	3,17	3,26	0,01	0,08	3,46	0,18	0,01	380	106
Annan grafisk industri	159	2,83	3,03	2,84	2,91	0,04	0,03	3,12	0,18	0,03	343	109
Livsmedelsindustri	10 327	2,58	2,89	2,67	2,69	0,01	0,02	2,93	0,16	0,07	337	104
Bageriindustri	2 257	2,80	3,33	2,84	2,85	0,01	0,01	3,10	0,16	0,09	301	102
Mjukbrödsbagerier	1 481	2,87	—	2,87	2,88	0,00	0,01	3,13	0,16	0,09	301	103
Spisbrödsbagerier	480	2,67	..	2,67	2,68	0,00	0,01	2,96	0,17	0,11	267	99
Käxfabriker	296	2,37	3,35	2,92	2,96	0,04	0,00	3,19	0,19	0,05	351	106
Sockerindustri	388	2,33	2,75	2,57	2,67	0,07	0,02	2,92	0,16	0,09	348	105
Choklad- o. konfektindustri	2 338	2,25	2,90	2,66	2,69	0,02	0,01	2,88	0,17	0,02	369	106
Mejeriindustri	814	2,62	..	2,62	2,67	0,01	0,04	2,94	0,15	0,12	..	101
Slakterier o. charkuterier	1 676	2,66	3,39	2,68	2,70	0,00	0,02	2,96	0,15	0,11	305	104
Fiskkonserverfabriker m. m.	1 267	2,19	2,91	2,57	2,58	0,00	0,01	2,79	0,17	0,05	..	101
Fruktkonserverindustri	880	2,13	2,68	2,45	2,50	0,03	0,03	2,66	0,14	0,02	..	103
Margarinindustri	116	2,71	2,74	2,71	2,78	0,02	0,05	3,06	0,17	0,11	..	99
Annan livsmedelsindustri	402	2,41	2,86	2,50	2,54	0,00	0,03	2,77	0,15	0,09	..	99
Dryckesvaru- o. tobaksindustri ..	1 937	2,66	3,03	2,79	2,81	0,00	0,01	3,12	0,19	0,13	303	106
Bryggerier o. maltfabriker	728	2,58	3,28	2,71	2,74	0,01	0,02	3,07	0,17	0,16	..	105
Vatten- o. läskedrycksfabriker ..	210	2,82	3,34	2,96	2,98	0,01	0,01	3,36	0,22	0,16	..	108
Tobaksfabriker	911	2,64	2,91	2,79	2,80	0,00	0,01	3,07	0,19	0,09	292	106
Textil- o. beklädnadsindustri	45 943	2,42	2,76	2,64	2,67	0,02	0,01	2,89	0,18	0,04	366	105
Ylleindustri	4 451	2,33	2,68	2,61	2,65	0,03	0,01	2,89	0,18	0,06	391	104
Bomullsindustri	6 056	2,25	2,63	2,56	2,65	0,09	0,01	2,91	0,18	0,07	388	104
Linne- o. juteindustri	1 241	2,13	2,49	2,42	2,52	0,10	0,01	2,76	0,17	0,07	378	104
Triåfabriker	5 529	2,34	2,79	2,62	2,63	0,01	0,01	2,86	0,18	0,05	371	105
Sömnadsindustri	22 141	2,50	2,84	2,71	2,72	0,00	0,01	2,91	0,18	0,01	342	105
Hatt- o. mössfabriker	1 189	2,49	2,96	2,70	2,71	—	0,01	2,92	0,18	0,03	352	107
Annan hithörande industri	5 336	2,33	2,79	2,57	2,61	0,03	0,01	2,80	0,16	0,04	..	101
Läder-, hår- o. gummivaruindustri	7 390	2,31	2,94	2,71	2,71	0,00	0,00	2,91	0,18	0,01	346	104
Päls- o. skinnvarufabriker	966	2,64	2,94	2,77	2,77	0,00	0,01	2,99	0,20	0,02	356	103
Skoindustri	3 101	2,18	3,03	2,61	2,62	—	0,00	2,80	0,18	0,00	329	103
Andra lädervarufabriker	786	2,36	3,09	2,78	2,79	—	0,01	2,98	0,19	0,00	..	107
Gummivarufabriker	2 251	2,34	2,83	2,78	2,79	0,01	0,00	3,00	0,18	0,03	361	105
Kemisk-teknisk industri	3 949	2,44	2,89	2,74	2,75	0,01	0,01	2,98	0,17	0,05	359	104
Färg-, olje- o. parfymfabriker ...	1 098	2,37	2,98	2,77	2,78	0,00	0,01	3,04	0,18	0,08	358	105
Sprängämnesfabriker	569	2,68	3,19	3,08	3,09	0,01	0,01	3,34	0,22	0,02	..	105
Tändsticksfabriker	553	2,44	2,76	2,68	2,69	0,01	0,00	2,92	0,19	0,04	389	103
Annan kemisk-tekn. industri	1 729	2,44	2,78	2,64	2,66	0,01	0,01	2,86	0,15	0,05	340	105
Samtliga industrigrupper	95 929	2,47	2,90	2,72	2,75	0,02	0,01	2,96	0,18	0,03	352	104

Tab. 25. Genomsnittliga timförtjänster år 1954 för vuxna arbetare inom egentlig industri (inkl. privata elverk) med fördelning efter dyrortsgrupp

a = *exkl.* övertids- o. skifttillägg, semesterlön, sjuklön m. m.

b = *inkl.* övertids- o. skifttillägg men *exkl.* semesterlön, sjuklön m. m.

c = *inkl.* övertids- o. skifttillägg, semesterlön, sjuklön m. m.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Industrigrupp	Genomsnittlig timförtjänst, kr											
	a (oavsett löneform)				b				c			
	dyrortsgrupp				dyrortsgrupp				dyrortsgrupp			
	2	3	4	5	2	3	4	5	2	3	4	5
Män												
Gruvindustri	3,96	4,52	4,80	5,53	3,98	4,62	4,97	5,74	4,24	4,93	5,30	6,20
Malmgruvor	4,52	4,80	5,53	..	4,62	4,97	5,74	..	4,93	5,30	6,20
45 ¹ / ₃ -tim.-arb.	—	..	—	..	—
42-tim.-arb.	—	..	4,33	..	—	..	5,02	5,34	..
40-tim.-arb.	5,40	5,94	6,03	..	5,49	6,03	6,33	..	5,85	6,40	6,81
övriga	3,80	4,27	5,00	..	3,91	4,39	5,14	..	4,18	4,71	5,59
Kolgruvor	3,94	—	—	—	3,97	—	—	—	4,22	—	—	—
42-tim.-arb.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
40-tim.-arb.	4,25	—	—	—	4,26	—	—	—	4,53	—	—	—
övriga	3,06	—	—	—	3,11	—	—	—	3,31	—	—	—
Metall- och verkstadsindustri ..	3,70	4,01	4,58	4,70	3,75	4,08	4,66	4,76	3,99	4,35	4,97	5,08
45 ¹ / ₃ -tim.-arb.	4,05	—	4,97	..	4,38	—	5,24	..	4,62	—	5,58
42-tim.-arb.	3,50	4,49	..	4,79	4,21	4,81	..	5,21	4,52	5,07	..	5,80
övriga	3,71	4,00	4,58	4,69	3,74	4,07	4,64	4,75	3,99	4,34	4,95	5,07
Järn-, stål- o. kopparverk	3,70	3,98	4,82	4,88	3,97	4,12	5,08	5,10	4,25	4,41	5,55	5,43
45 ¹ / ₃ -tim.-arb.	—	4,05	—	..	—	4,39	—	..	—	4,62	—	..
42-tim.-arb.	3,50	4,49	..	5,20	4,21	4,81	..	5,55	4,52	5,08	..	5,88
övriga	3,78	3,94	4,71	4,81	3,87	4,06	4,83	4,99	4,14	4,35	5,27	5,32
Järn- o. stålmanufaktur	3,71	3,92	4,45	5,29	3,75	3,98	4,49	5,32	3,99	4,25	4,79	5,70
45 ¹ / ₃ -tim.-arb.	4,02	—	4,29	—	4,57	—	..
övriga	3,71	3,91	4,45	5,29	3,75	3,97	4,49	5,32	3,99	4,24	4,79	5,70
Mekaniska verkstäder	3,80	4,12	4,34	4,76	3,82	4,16	4,39	4,80	4,07	4,43	4,67	5,11
Bil- o. karosserifabriker	3,64	4,12	4,88	5,86	3,67	4,17	4,93	5,92	3,90	4,41	5,22	6,21
Reparationsverkstäder	3,16	3,62	4,07	4,43	3,20	3,67	4,11	4,52	3,42	3,93	4,42	4,91
Skeppsvarv	3,75	4,00	4,81	4,57	3,77	4,08	4,91	4,66	4,05	4,36	5,25	4,96
Elektroteknisk industri	3,76	3,94	4,24	4,49	3,83	3,98	4,29	4,54	4,13	4,24	4,56	4,84
Annat metallindustri	3,56	3,90	4,33	4,58	3,59	3,94	4,39	4,64	3,81	4,18	4,66	4,96
Jord- och stenindustri	3,33	3,69	4,18	4,84	3,42	3,83	4,34	4,99	3,64	4,08	4,69	5,29
42-tim.-arb.	3,60	3,58	3,67	3,67	4,09	4,26	4,41	4,22	4,39	4,57	4,72	4,51
övriga	3,31	3,70	4,20	4,88	3,37	3,78	4,34	5,02	3,59	4,02	4,69	5,32
Torvindustrial	3,22	2,71	..	—	3,32	2,71	..	—	3,54	2,87	..	—
Stenindustri	3,60	3,61	4,59	4,26	3,67	3,65	4,70	4,31	3,89	3,88	4,99	4,57
Kalk- och kritbruk	3,31	3,72	3,72	4,22	3,35	3,95	3,94	4,55	3,58	4,19	4,17	4,84
42-tim.-arb.	3,87	3,73	4,38	4,28	4,65	4,43	..
övriga	3,31	3,64	3,66	4,46	3,33	3,77	3,79	4,69	3,56	4,01	4,05	4,98
Cementfabriker	3,61	3,69	—	4,76	3,84	3,94	—	4,98	4,04	4,19	—	5,29
42-tim.-arb.	3,63	3,70	—	—	4,21	4,33	—	—	4,43	4,59	—	—
övriga	3,60	3,68	—	4,76	3,76	3,87	—	4,98	3,96	4,11	—	5,29
Cementvarufabriker	3,51	3,91	4,32	5,17	3,63	4,01	4,56	5,25	3,86	4,26	4,84	5,55
Tegelbruk	3,25	3,56	3,91	4,44	3,35	3,65	4,00	4,49	3,56	3,88	4,27	4,85
42-tim.-arb.	3,25	3,57	3,65	..	3,75	4,06	4,31	..	3,99	4,31	4,63	..
övriga	3,25	3,56	3,94	4,50	3,30	3,60	3,96	4,52	3,51	3,82	4,22	4,88

Tab. 25 (forts.). **Genomsnittliga timförtjänster år 1954 för vuxna arbetare inom egentlig industri (inkl. privata elverk) med fördelning efter dyrtorsgrupp**

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Porslins-, kakel- o. lergodsfabr.	3,23	3,47	4,10	—	3,32	3,58	4,21	—	3,53	3,84	4,69	—
42-tim.-arb.	3,26	3,20	..	—	3,75	3,94	..	—	3,97	4,29	..	—
övriga	3,23	3,50	..	—	3,30	3,55	..	—	3,51	3,80	..	—
Glasindustri	3,27	3,67	3,87	4,71	3,35	3,76	3,93	4,75	3,59	4,01	4,35	5,06
42-tim.-arb.	3,95	4,30	..	—	4,44	4,65	..	—	4,83	4,96	..	—
övriga	3,20	3,57	3,87	4,71	3,24	3,63	3,93	4,75	3,46	3,87	4,35	5,06
Annan jord- o. stenindustri...	3,53	3,98	4,26	4,99	3,61	4,28	4,36	5,28	3,84	4,63	4,65	5,59
Träindustri	3,39	3,52	3,73	3,90	3,43	3,61	3,90	4,05	3,64	3,83	4,14	4,32
Sågverk o. hyvlerier	3,23	3,48	3,70	3,77	3,29	3,62	3,88	3,94	3,48	3,84	4,11	4,22
Möbelfabriker	3,43	3,62	3,75	4,70	3,46	3,66	3,77	4,73	3,67	3,88	4,01	5,00
Byggnadssnickrier och trähusfabriker	3,49	3,53	3,90	4,22	3,54	3,57	3,97	4,24	3,75	3,79	4,23	4,51
Lådfabriker	3,16	3,43	3,73	..	3,19	3,48	3,73	..	3,39	3,70	4,01	..
Fanér- och plywoodfabriker...	3,33	3,70	3,57	..	3,40	3,83	3,88	..	3,64	4,06	4,11	..
Svarveri- o. skidfabriker	3,32	3,45	3,81	4,57	3,35	3,48	3,85	4,58	3,54	3,70	4,07	4,90
Annan trävaruindustri	3,40	3,57	4,21	4,22	3,43	3,60	4,29	4,28	3,65	3,82	4,55	4,58
Massa- o. pappersindustri	3,31	3,61	3,80	3,97	3,64	3,97	4,16	4,30	3,85	4,21	4,44	4,55
45 ¹ / ₂ -tim.-arb.	—	4,48	4,83	5,15
42-tim.-arb.	3,86	4,21	4,75	4,65	4,68	4,84	5,13	5,06	4,92	5,13	5,49	5,32
övriga	3,28	3,58	3,68	3,75	3,60	3,93	4,04	4,05	3,80	4,17	4,31	4,30
Massafabriker	3,39	3,62	3,82	4,03	3,77	4,01	4,18	4,32	3,98	4,27	4,47	4,57
45 ¹ / ₂ -tim.-arb.	—	4,48	4,83	5,15
42-tim.-arb.	3,93	4,20	4,75	4,63	4,68	4,77	5,13	5,04	4,92	5,07	5,49	5,30
övriga	3,31	3,57	3,68	3,80	3,64	3,94	4,04	4,06	3,85	4,20	4,32	4,29
Wallboardfabriker	—	3,68	3,72	4,00	4,12	4,23	4,37	..
Pappersbruk o. pappfabriker..	3,28	3,59	3,68	4,57	3,61	3,94	4,02	4,90	3,81	4,15	4,27	5,13
42-tim.-arb.	3,75	4,24	4,68	5,08	4,93	5,37
övriga	3,27	3,58	3,68	..	3,59	3,92	4,01	..	3,79	4,13	4,26	..
Pappersvaru- o. grafisk industri	3,42	3,74	3,90	4,31	3,55	4,06	4,33	4,79	3,76	4,31	4,65	5,12
Papp- o. pappersvaruindustri ..	3,49	3,69	3,73	4,20	3,61	3,87	3,89	4,28	3,83	4,10	4,10	4,57
Bokbindrier	3,14	3,74	3,94	4,43	3,22	3,82	4,02	4,52	3,42	4,05	4,27	4,84
Bok- o. accidenstryckerier	3,30	3,66	3,85	4,15	3,33	3,86	3,96	4,39	3,55	4,12	4,22	4,72
Tidningstryckerier	3,48	3,83	3,98	4,57	3,99	4,35	5,02	5,63	4,19	4,61	5,50	5,97
Annan grafisk industri	3,77	4,01	4,12	..	4,03	4,29	4,35	..	4,28	4,54	4,64
Livsmedelsindustri	3,16	3,33	3,57	3,92	3,31	3,42	3,72	4,03	3,55	3,69	4,01	4,41
Kvarnar	3,03	3,20	..	3,62	3,07	3,32	..	3,80	3,36	3,56	..	4,25
Bageriindustri	3,53	3,56	3,80	4,08	3,54	3,60	3,84	4,11	3,77	3,87	4,12	4,48
Mjukbrödsbagerier	3,55	3,57	3,79	4,09	3,56	3,60	3,84	4,11	3,79	3,86	4,12	4,49
Spisbrödsbagerier	3,53	..	3,99	..	3,63	..	4,07	..	3,93	..	4,39
Käxfabriker	3,45	3,50	3,76
Sockerindustri	3,15	3,29	3,39	3,52	3,65	3,79
Råsockerbruk	3,15	3,18	3,39	3,48	3,66	3,72
Raffinaderier och komb. fabriker	3,00	3,29	3,53
Choklad- o. konfektindustri	3,30	3,44	4,53	..	3,37	3,55	4,73	..	3,59	3,84	5,04
Mjöleriindustri	3,08	3,18	3,41	3,80	3,16	3,25	3,66	3,95	3,38	3,52	3,92	4,39
Slakterier o. charkuterier	3,19	3,39	3,55	3,84	3,30	3,50	3,74	3,94	3,54	3,78	3,99	4,28
Fiskkonserverfabriker m. m.	3,06	3,34	3,13	3,45	3,37	3,74	..
Fruktkonserverindustri	3,21	2,88	3,38	2,95	3,58	3,16
Margarinindustri	3,42	3,46	3,61	..	3,56	3,63	3,83	..	3,94	3,98	4,17
Annan livsmedelsindustri	3,03	3,07	3,62	3,57	3,20	3,21	3,76	3,71	3,43	3,46	4,09	4,00
Dryckesvaru- o. tobaksindustri.	3,19	3,23	3,59	3,93	3,26	3,33	3,70	4,06	3,51	3,64	4,09	4,52
Sprit- o. vinfabriker	3,49	..	3,62	..	3,55	..	3,67	..	3,76	..	4,07	..
Bryggerier o. maltfabriker	3,03	3,21	3,47	3,87	3,10	3,31	3,61	4,01	3,37	3,63	4,02	4,51

Tab. 25 (forts.). Genomsnittliga timförtjänster år 1954 för vuxna arbetare inom egentlig industri (inkl. privata elverk) med fördelning efter dyrortsgrupp

a = *exkl.* övertids- o. skifttillägg, semesterlön, sjuklön m. m.

b = *inkl.* övertids- o. skifttillägg men *exkl.* semesterlön, sjuklön m. m.

c = *inkl.* övertids- o. skifttillägg, semesterlön, sjuklön m. m.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Industrigrupp	Genomsnittlig timförtjänst, kr											
	a (oavsett löneform)				b				c			
	dyrortsgrupp				dyrortsgrupp				dyrortsgrupp			
	2	3	4	5	2	3	4	5	2	3	4	5
Vatten- o. läskedrycksfabriker	3,12	3,57	4,05	..	3,17	3,67	4,11	..	3,42	4,01	4,53
Tobaksfabriker	—	3,60	3,95	..	—	3,67	4,03	..	—	3,98	4,41	..
Textil- o. beklädnadsindustri	3,09	3,28	3,43	3,92	3,20	3,39	3,54	3,98	3,53	3,72	3,90	4,27
Ylleindustri	3,04	3,18	3,32	..	3,15	3,28	3,36	..	3,47	3,64	3,74	..
Bomullsindustri	3,10	3,12	3,30	..	3,23	3,25	3,47	..	3,60	3,61	3,89	..
Linne- o. juteindustri	2,93	3,06	..	—	3,07	3,22	..	—	3,42	3,64
Triåfabriker	3,11	3,37	3,37	3,75	3,15	3,48	3,46	3,84	3,45	3,83	3,84	4,30
Sömnadsindustri	3,24	3,49	3,77	4,06	3,26	3,52	3,82	4,11	3,48	3,76	4,09	4,38
Hatt- o. mössfabriker	3,91	3,94	4,26
Annan hithörande industri	3,11	3,28	3,41	3,79	3,24	3,47	3,50	3,85	3,54	3,82	3,81	4,13
Läder-, hår- o. gummivaruid.	3,63	3,76	3,87	4,17	3,69	3,82	3,89	4,24	3,98	4,08	4,15	4,53
Garverier	3,58	3,59	..	—	3,62	3,62	..	—	3,90	3,88	..	—
Päls- o. skinnvarufabriker	3,85	3,76	3,98	4,49	3,90	3,77	3,99	4,52	4,16	4,06	4,24	4,85
Skoindustri	3,36	3,74	3,75	3,91	3,37	3,75	3,76	3,93	3,59	4,00	4,00	4,17
Andra lädervarufabriker	3,44	3,67	4,14	3,88	3,45	3,70	4,15	3,90	3,68	3,93	4,45	4,21
Gummivarufabriker	3,75	3,91	4,00	4,39	3,84	4,04	4,08	4,50	4,18	4,30	4,29	4,82
Annan hithörande industri	3,58	3,51	3,38	4,00	3,62	3,56	3,44	4,06	3,82	3,81	3,74	4,32
Kemisk-teknisk industri	3,64	3,72	3,86	4,07	3,77	3,88	4,10	4,19	4,03	4,17	4,48	4,59
42-tim.-arb.	4,05	3,80	3,69	4,10	4,68	4,44	4,43	4,72	4,80	4,74	4,81	5,08
övriga	3,61	3,71	3,90	4,07	3,71	3,83	4,01	4,16	3,98	4,12	4,39	4,56
Färg-, olje- o. parfymfabriker	3,88	3,49	3,91	4,12	3,91	3,65	4,16	4,21	4,20	3,98	4,58	4,58
Sprängämnesfabriker	3,51	4,52	—	—	3,53	4,64	—	—	3,81	4,99	—	—
Tändsticksfabriker	3,26	3,43	—	—	3,31	3,47	—	—	3,58	3,74	—	—
Annan kemisk-tekn. industri	3,65	3,63	3,83	4,02	3,80	3,82	4,07	4,18	4,06	4,08	4,43	4,59
42-tim.-arb.	4,05	3,77	3,59	4,10	4,68	4,42	4,31	4,72	4,80	4,72	4,71	5,08
övriga	3,61	3,61	3,90	4,01	3,73	3,73	4,00	4,12	4,00	3,98	4,35	4,53
Samtliga industrigrupper	3,41	3,80	4,16	4,53	3,51	3,92	4,33	4,69	3,76	4,19	4,64	5,03
45 ¹ / ₂ -tim.-arb.	4,08	—	5,45	..	4,41	—	5,65	..	4,65	—	6,02
42-tim.-arb.	3,68	3,98	4,46	4,60	4,29	4,54	5,01	5,06	4,56	4,83	5,40	5,46
40-tim.-arb.	4,26	5,40	5,89	6,03	4,27	5,49	5,98	6,33	4,54	5,85	6,34	6,81
övriga	3,40	3,78	4,14	4,45	3,49	3,89	4,29	4,60	3,73	4,15	4,59	4,93
Privata elverk	3,48	3,76	4,24	3,97	3,59	3,87	4,40	4,06	3,84	4,16	4,73	4,33
Kvinnor												
Gruvindustri	—	2,42	—	..	—	2,47	—	..	—	2,64	—	..
Metall- o. verkstadsindustri	2,57	2,76	3,30	3,31	2,57	2,77	3,33	3,32	2,75	2,96	3,54	3,53
Järn- o. stålmanufaktur	2,56	2,76	3,06	3,45	2,57	2,77	3,07	3,45	2,73	2,94	3,27	3,66
Mekaniska verkstäder	2,78	2,88	3,39	3,35	2,79	2,89	3,43	3,36	2,99	3,09	3,66	3,57
Elektroteknisk industri	2,49	2,75	3,22	3,34	2,49	2,76	3,22	3,35	2,67	2,95	3,44	3,55
Annan metallindustri	2,51	2,60	3,06	3,15	2,52	2,61	3,07	3,16	2,67	2,79	3,27	3,37

Tab. 25 (forts.). **Genomsnittliga timförtjänster år 1954 för vuxna arbetare inom egentlig industri (inkl. privata elverk) med fördelning efter dyrortsgrupp**

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Jord- o. stenindustri	2,36	2,55	2,75	..	2,38	2,56	2,75	..	2,53	2,73	3,16	..
Porslins-, kakel- o. lergodsfabr.	2,55	2,57	..	—	2,58	2,58	..	—	2,71	2,75	..	—
Träindustri	2,55	2,67	2,65	3,08	2,56	2,69	2,67	3,09	2,70	2,85	2,79	3,34
Massa- o. pappersindustri	2,82	2,86	2,79	..	2,88	2,90	2,81	..	3,05	3,09	2,98	..
Pappersvaru- o. grafisk industri	2,62	2,74	2,86	3,20	2,66	2,79	2,88	3,24	2,84	2,97	3,08	3,48
Papp- o. pappersvaruindustri	2,68	2,76	2,78	3,12	2,73	2,82	2,80	3,14	2,92	2,99	2,99	3,34
Bokbinderier	2,45	2,78	2,96	3,16	2,46	2,80	2,97	3,18	2,63	2,99	3,17	3,43
Bok- o. accidenstryckerier	2,51	2,63	2,72	3,23	2,53	2,65	2,77	3,29	2,70	2,83	2,95	3,54
Tidningstryckerier	2,70	..	3,56	..	2,77	..	3,67	..	2,95	..	3,87
Annan grafisk industri	—	2,71	..	2,97	—	2,73	..	3,05	—	2,93	..	3,28
Livsmedelsindustri	2,47	2,53	2,67	3,07	2,52	2,55	2,70	3,11	2,70	2,77	2,93	3,41
Bageriindustri	2,27	2,68	2,83	3,17	2,27	2,70	2,85	3,18	2,42	2,93	3,09	3,48
Mjukbrödsbagerier	2,27	2,56	2,88	3,18	2,27	2,57	2,90	3,18	2,42	2,76	3,15	3,49
Spisbrödsbagerier	—	2,68	—	2,69	—	2,98
Käxfabriker	—	2,92	—	..	—	2,96	—	..	—	3,20
Sockerindustri	2,44	2,56	2,55	2,66	2,77	2,91
Choklad- o. konfektindustri	..	2,44	2,38	3,13	..	2,45	2,40	3,18	..	2,62	2,56	3,40
Mejeriindustri	2,40	2,52	2,83	2,94	2,43	2,54	2,94	3,04	2,61	2,78	3,17	3,45
Slakterier o. charkuterier	2,46	2,52	2,75	3,01	2,48	2,54	2,78	3,03	2,67	2,76	3,07	3,39
Fiskkonserverfabriker m. m.	..	2,55	2,66	2,56	2,68	2,77	2,90	..
Fruktkonserverindustri	2,51	2,21	—	..	2,57	2,24	—	..	2,73	2,38	—	..
Margarinindustri	—	2,65	..	2,79	—	2,71	..	2,90	—	3,02	..	3,13
Annan livsmedelsindustri	2,44	2,38	2,63	2,88	2,46	2,41	2,63	2,94	2,62	2,68	2,87	3,16
Dryckesvaru- o. tobaksindustri	2,54	2,67	2,85	3,07	2,55	2,68	2,87	3,10	2,77	2,95	3,19	3,52
Bryggerier o. maltfabriker	2,43	2,55	2,79	3,08	2,44	2,57	2,82	3,11	2,68	2,85	3,18	3,56
Vatten- o. läskedrycksfabriker	..	2,59	2,99	3,24	..	2,60	3,03	3,26	..	2,86	3,39	3,75
Tobaksfabriker	—	2,76	2,82	..	—	2,77	2,83	..	—	3,04	3,11	..
Textil- o. beklädnadsindustri ..	2,52	2,61	2,71	3,06	2,56	2,64	2,75	3,07	2,77	2,85	2,98	3,28
Ylleindustri	2,53	2,62	2,69	..	2,59	2,66	2,70	..	2,82	2,91	2,96	..
Bomullsindustri	2,57	2,50	2,67	..	2,66	2,58	2,80	..	2,91	2,82	3,10	..
Linne- och juteindustri	2,38	2,40	..	—	2,47	2,51	..	—	2,71	2,78	..	—
Trikåfabriker	2,43	2,64	2,58	2,98	2,44	2,66	2,59	3,00	2,65	2,89	2,83	3,23
Sömnadsindustri	2,56	2,65	2,77	3,16	2,56	2,66	2,78	3,17	2,74	2,85	2,99	3,39
Hatt- o. mössfabriker	2,68	2,68	3,00	..	2,69	2,69	3,01	..	2,91	2,88	3,19
Annan hithörande industri	2,41	2,48	2,71	2,83	2,46	2,54	2,72	2,84	2,64	2,75	2,93	3,01
Läder-, hår- o. gummivaruind.	2,57	2,71	2,89	2,98	2,57	2,72	2,90	2,99	2,77	2,91	3,10	3,21
Päls- o. skinnvarufabriker	2,76	2,70	2,92	3,22	2,76	2,70	2,92	3,25	2,93	2,92	3,10	3,47
Skoindustri	2,36	2,64	2,67	2,62	2,37	2,64	2,67	2,63	2,52	2,83	2,85	2,80
Andra lädervarufabriker	2,62	2,69	3,02	3,05	2,63	2,70	3,03	3,05	2,80	2,87	3,26	3,31
Gummivarufabriker	2,60	2,83	2,61	2,85	2,84	3,05
Kemisk-teknisk industri	2,54	2,71	2,73	2,93	2,55	2,72	2,75	2,94	2,72	2,94	2,96	3,23
Färg-, olje- o. parfymfabriker	2,77	2,62	2,66	2,93	2,77	2,63	2,68	2,95	3,02	2,87	2,92	3,24
Sprängämnesfabriker	3,10	—	—	..	3,11	—	—	..	3,35	—	—
Tändsticksfabriker	2,62	2,70	—	—	2,62	2,71	—	—	2,85	2,94	—	—
Annan kemisk-tekn. industri	2,45	2,48	2,75	2,92	2,47	2,49	2,77	2,93	2,60	2,68	2,97	3,21
Samtliga industrigrupper	2,53	2,65	2,82	3,14	2,57	2,67	2,85	3,16	2,76	2,87	3,08	3,40

Tab. 26. Genomsnittliga timförtjänster år 1954 för vuxna industriarbetare i vissa större städer

a = *exkl.* övertids- och skifttillägg, semesterlön, sjuklön m. m.b = *inkl.* övertids- och skifttillägg men *exkl.* semesterlön, sjuklön m. m.c = *inkl.* övertids- och skifttillägg, semesterlön, sjuklön m. m.

1 Stad Industrigrupp	2 Män			3 Kvinnor			8 9		
	Antal	Genomsnittlig timförtjänst, kr			Antal	Genomsnittlig timförtjänst, kr			
		a	b	c		a		b	c
Stockholm									
Järn- och stålmanufaktur	746	5,25	5,28	5,62	54	
Mekaniska verkstäder	5 402	4,84	4,87	5,20	309	3,33	3,34	3,56	
Reparationsverkstäder	2 737	4,47	4,55	4,96	4	
Skeppsvarv	563	4,62	4,71	5,01	—	—	—	—	
Elektroteknisk industri	7 445	4,47	4,52	4,82	2 642	3,34	3,35	3,55	
Annan metallindustri	2 110	4,57	4,63	4,95	625	3,14	3,15	3,36	
Cementvarufabriker	162	5,65	5,78	6,10	—	—	—	—	
Annan jord- och stenindustri	168	4,98	5,27	5,58	—	—	—	—	
Sågverk och hyvlerier	255	4,08	4,12	4,40	—	—	—	—	
Möbelfabriker	154	4,76	4,79	5,06	4	
Papp- och pappersvaruindustri	201	4,25	4,34	4,65	264	3,10	3,13	3,33	
Grafisk industri	6 678	4,33	4,83	5,16	1 663	3,21	3,25	3,49	
Bageriindustri	924	4,08	4,10	4,47	555	3,19	3,20	3,50	
Choklad- och konfektindustri	127	4,07	4,18	4,45	265	2,86	2,89	3,08	
Mejeriindustri	846	3,88	4,06	4,56	137	2,98	3,12	3,60	
Slakterier och charkuterier	1 275	3,88	3,95	4,33	408	3,05	3,06	3,44	
Dryckesvaruindustri	870	3,98	4,11	4,61	253	3,20	3,23	3,71	
Trikåfabriker	62	303	2,97	3,00	3,23	
Sömnadsfabriker	458	4,07	4,12	4,39	2 537	3,16	3,17	3,40	
Annan textil- och beklädnadsindustri	262	3,82	3,87	4,15	799	2,88	2,89	3,06	
Gummivarufabriker	213	4,39	4,50	4,82	33	
Annan läder-, hår- och gummivaruindustri	134	3,89	3,94	4,20	11	
Färg-, olje- och parfymfabriker	743	4,11	4,20	4,58	459	2,93	2,95	3,24	
Annan kemisk-teknisk industri	731	3,94	4,09	4,51	346	2,92	2,93	3,20	
Samtliga industrigrupper	35 504	4,47	4,62	4,96	12 331	3,15	3,16	3,40	
Göteborg									
Järn- och stålmanufaktur	336	4,41	4,46	4,75	63	
Mekaniska verkstäder	5 338	4,37	4,42	4,71	958	3,44	3,48	3,72	
Reparationsverkstäder	777	4,15	4,19	4,50	3	
Skeppsvarv	9 451	4,83	4,92	5,27	—	—	—	—	
Elektroteknisk industri	563	4,35	4,41	4,70	51	3,24	3,24	3,48	
Annan metallindustri	269	4,24	4,31	4,58	77	3,01	3,01	3,18	
Cementvarufabriker	174	4,02	4,24	4,51	3	
Byggnadssnickierier m. m.	172	3,80	3,85	4,15	—	—	—	—	
Pappersbruk o. pappfabriker	346	3,50	3,84	4,07	38	
Papp- och pappersvaruindustri	291	3,73	3,89	4,11	154	2,78	2,81	3,00	
Grafisk industri	1 196	3,98	4,45	4,81	267	2,94	2,96	3,16	
Bageriindustri	573	3,83	3,89	4,16	303	2,93	2,95	3,19	
Choklad- och konfektindustri	191	3,44	3,55	3,84	327	2,38	2,40	2,56	
Slakterier och charkuterier	260	3,54	3,68	4,11	104	
Fiskkonserverfabriker m. m.	147	3,34	3,45	3,74	215	2,66	2,68	2,90	
Ylleindustri	130	3,35	3,39	3,78	243	2,77	2,77	3,03	
Bomullsindustri	408	3,27	3,43	3,84	437	2,77	2,89	3,16	
Trikåfabriker	126	3,37	3,46	3,84	520	2,60	2,61	2,85	
Sömnadsfabriker	460	3,77	3,80	4,08	2 299	2,79	2,79	3,00	
Hatt- och mössfabriker	21	177	2,68	2,69	2,88	

Tab. 26 (forts.). Genomsnittliga timförtjänster år 1954 för vuxna industriarbetare i vissa större städer

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Annan textilindustri	390	3,47	3,56	3,89	505	2,79	2,80	3,01
Andra lädervarufabriker	145	4,05	4,05	4,36	138	3,00	3,01	3,24
Färg-, olje- och parfymfabriker	488	4,05	4,27	4,65	88	2,66	2,68	2,95
Annan kemisk-teknisk industri	477	3,82	3,94	4,25	10
Samtliga industrigrupper	25 958	4,38	4,49	4,80	7 469	2,86	2,88	3,11
Malmö								
Järn- och stålmanufaktur	563	3,93	4,00	4,23	172	2,65	2,67	2,81
Mekaniska verkstäder	2 634	4,09	4,14	4,39	163	2,50	2,51	2,66
Reparationsverkstäder	614	3,76	3,80	4,05	—	—	—	—
Elektroteknisk industri	230	4,42	4,49	4,77	3
Annan metallindustri	241	3,89	3,91	4,19	3
Kalk- och kritbruk	203	3,47	3,68	3,91	11
Cementfabriker	363	3,57	3,84	4,08	14
Cementvarufabriker	171	3,90	3,99	4,25	—	—	—	—
Möbelfabriker	210	3,91	3,95	4,17	69
Grafisk industri	1 354	3,90	4,41	4,70	383	2,91	2,92	3,14
Choklad- och konfektindustri	160	3,21	3,28	3,50	330	2,39	2,41	2,59
Slakterier o. charkuterier	400	3,41	3,47	3,67	89	2,66	2,66	2,83
Bomullsindustri	569	3,24	3,37	3,72	649	2,61	2,66	2,91
Trikåfabriker	492	3,46	3,59	3,99	912	2,64	2,66	2,92
Sömnadsfabriker	368	3,53	3,57	3,81	1 590	2,70	2,70	2,90
Hatt- och mössfabriker	50	178	2,62	2,62	2,81
Annan textil- och beklädnadsindustri	341	3,28	3,37	3,66	533	2,46	2,49	2,68
Skoindustri	266	3,68	3,72	3,97	245	2,71	2,72	2,91
Gummivarufabriker	98	182	2,64	2,64	2,85
Färg-, olje- och parfymfabriker	186	3,20	3,32	3,61	66
Annan kemisk-teknisk industri	513	3,58	3,64	3,89	79
Samtliga industrigrupper	15 255	3,79	3,91	4,18	6 343	2,63	2,65	2,86
Norrköping								
Mekaniska verkstäder	966	3,73	3,77	4,00	7
Elektroteknisk industri	263	3,56	3,59	3,81	120	2,71	2,71	2,89
Fanér- och plywoodfabriker	218	3,82	3,87	4,11	—	—	—	—
Pappersbruk o. pappfabriker	532	3,74	4,16	4,39	9
Papp- och pappersvaruindustri	392	3,79	3,90	4,13	191	2,95	3,02	3,22
Grafisk industri	355	3,87	4,10	4,38	36	2,82	2,82	3,01
Slakterier och charkuterier	151	3,41	3,51	3,83	34
Ylleindustri	992	3,19	3,30	3,70	721	2,76	2,79	3,06
Bomullsindustri	630	3,08	3,20	3,57	411	2,51	2,58	2,81
Trikåfabriker	80	203	2,59	2,62	2,84
Annan textil- och beklädnadsindustri	245	3,16	3,33	3,65	248	2,60	2,71	2,92
Annan kemisk-teknisk industri	621	3,84	4,02	4,31	62
Samtliga industrigrupper	7 081	3,56	3,71	4,00	2 537	2,66	2,70	2,92

Tab. 27. Medeltal och indextal för timförtjänsterna år 1954 (inkl. övertids- och skifttillägg samt semesterlön, sjuklön m. m.) för vuxna arbetare inom egentlig industri

A = utan omräkning av de redovisade lönerna
B = efter omräkning till Stockholms dyrortsläge

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Industrigrupp	Genomsnittlig timförtjänst, kr		Indextal		Indextal för dyrortslägg			
	A	B	A	B	2	3	4	5
Män								
Malmgruvor, arbetare under jord	6,30	6,51	147	144	..	140	138	135
Tidningstryckerier	5,24	5,41	122	119	111	110	119	119
Bil- och karosserifabriker	5,19	5,35	121	118	104	105	112	123
Sprängämnesfabriker	4,97	5,31	116	117	101	119	—	—
Skeppsvarv	4,83	5,04	113	111	108	104	113	99
Malmgruvor, arbetare ovan jord	4,88	5,03	114	111	..	100	103	114
Annan jord- och stenindustri	4,60	4,90	107	108	102	111	100	111
Järn-, stål- och kopparverk	4,51	4,79	105	106	113	105	120	108
Mekaniska verkstäder	4,50	4,76	105	105	108	106	101	102
Elektroteknisk industri	4,50	4,67	105	103	110	101	98	96
Cementvarufabriker	4,40	4,65	103	103	103	102	104	110
Kolgruvor	4,22	4,64	98	102	112	—	—	—
Annan grafisk industri	4,50	4,62	105	102	..	102	98	92
Järn- och stålmanufaktur	4,31	4,60	100	102	106	101	103	113
Gummivarufabriker	4,29	4,60	100	102	111	103	92	96
Annan metallindustri	4,36	4,58	102	101	101	100	100	99
Bokbinderier	4,44	4,57	103	101	91	97	92	96
Massafabriker	4,36	4,57	102	101	106	102	96	91
Hatt- och mössfabriker	4,31	4,56	100	101	..	102
Bok- och accidenstryckerier	4,41	4,54	103	100	94	98	91	94
Cementfabriker	4,21	4,50	98	99	107	100	—	105
Färg-, olje- och parfymfabriker	4,32	4,49	101	99	112	95	99	91
Wallboardfabriker	4,30	4,48	100	99	—	101	94	..
Annan kemisk-teknisk industri	4,21	4,44	98	98	108	97	95	91
Tobaksfabriker	4,31	4,42	100	98	—	95	95	..
Reparationsverkstäder	4,23	4,41	99	97	91	94	95	98
Päls- och skinnvaruindustri	4,13	4,41	96	97	111	97	91	96
Kalk- och kritbruk	4,09	4,37	95	96	95	100	90	96
Pappersbruk och pappfabriker	4,05	4,35	94	96	101	99	92	102
Papp- och pappersvaruindustri	4,09	4,34	95	96	102	98	88	91
Sprit- och vinfabriker	4,14	4,28	97	94	100	..	88	..
Choklad- och konfektindustri	4,12	4,26	96	94	..	86	83	100
Fanér- och plywoodfabriker	4,04	4,26	94	94	97	97	89	—
Skoindustri	3,97	4,24	93	94	95	95	86	83
Raffinaderier och kombinerade fabriker	4,07	4,23	95	93	94	93	90	87
Mjukbrödsbagerier	4,05	4,23	94	93	101	92	89	89
Andra lädervarufabriker	3,96	4,22	92	93	98	94	96	84
Spisbrödsbagerier	3,98	4,21	93	93	..	94	..	87
Garverier	3,89	4,20	91	93	104	93	..	—
Margarinindustri	3,98	4,18	93	92	—	94	86	83
Porslins-, kakel- och lergodsfabriker	3,91	4,17	91	92	94	92	101	—
Stenindustri	3,97	4,15	93	92	103	93	108	91
Annan läder-, här- och gummivaruindustri	3,93	4,14	92	91	102	91	81	86
Byggnadssnickrier och trähusfabriker	3,83	4,12	89	91	100	90	91	90
Annan trävaruindustri	3,82	4,11	89	91	97	91	98	91
Vatten- och läskedrycksfabriker	3,98	4,10	93	91	..	82	86	90
Möbelfabriker	3,80	4,10	89	91	98	93	86	99
Sågverk och hyvlerier	3,88	4,09	90	90	93	92	89	84
Slakterier och charkuterier	3,86	4,07	90	90	94	90	86	85
Trikåfabriker	3,78	4,04	88	89	92	91	83	85
Tegelbruk	3,73	4,04	87	89	95	93	92	96

Tab. 27 (forts.). Medeltal och indextal för timförtjänsterna år 1954 (inkl. övertids- och skifttillägg samt semesterlön, sjuklön m. m.) för vuxna arbetare inom egentlig industri

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Bryggerier och maltfabriker	3,85	4,03	90	89	90	87	87	90
Annan textilindustri	3,78	4,03	88	89	94	91	82	82
Käxfabriker	3,77	4,02	88	89	—	90	—	..
Glasiindustri	3,68	4,02	86	89	95	96	94	101
Råsockerbruk	3,67	4,01	86	89	97	89	—	—
Sömnadsindustri	3,79	4,00	88	88	93	90	88	87
Tändsticksfabriker	3,72	3,99	87	88	95	89	—	—
Svarverier och skidfabriker	3,70	3,98	86	88	94	88	88	97
Kvarnar	3,76	3,95	88	87	89	85	..	84
Mejeriindustri	3,73	3,92	87	87	90	84	84	87
Bomullsindustri	3,65	3,91	85	86	96	86	84	..
Lådfabriker	3,63	3,89	85	86	90	88	86	..
Ylleindustri	3,60	3,87	84	85	92	87	81	..
Fruktkonserverindustri	3,53	3,84	82	85	95	75	—	..
Annan livsmedelsindustri	3,57	3,79	83	84	91	83	88	80
Linne- och juteindustri	3,48	3,79	81	84	91	87	..	—
Torvindustri	3,43	3,75	80	83	94	68
Fiskkonserverfabriker m. m.	3,45	3,66	80	81	..	80	81	..
Samtliga industrigrupper	4,29	4,53	100	100	100	100	100	100
Kvinnor								
Sprängämnesfabriker	3,34	3,57	113	114	..	117	—	—
Tidningstryckerier	3,46	3,55	117	114	..	103	..	114
Mekaniska verkstäder	3,37	3,50	114	112	108	108	119	105
Käxfabriker	3,19	3,40	108	109	—	111	—	..
Elektroteknisk industri	3,27	3,37	110	108	97	103	112	104
Pappersbruk och pappfabriker	3,11	3,35	105	107	111	109	104	..
Bokbinderier	3,22	3,31	109	106	95	104	103	101
Dryckesvaruindustri	3,16	3,28	107	105	100	99	106	106
Gummivarufabriker	3,00	3,23	101	104	103	106
Mjukbrödsbagerier	3,13	3,22	106	103	88	96	102	103
Bok- och accidenstryckerier	3,11	3,22	105	103	98	99	96	104
Papp- och pappersvaruindustri	3,04	3,21	103	103	106	104	97	98
Annan grafisk industri	3,12	3,19	105	102	—	102	..	96
Margarinfabriker	3,06	3,19	103	102	..	105	..	92
Tobaksfabriker	3,07	3,17	104	102	—	106	101	..
Annan metallindustri	3,05	3,17	103	102	97	97	106	99
Päls- och skinnvarufabriker	2,99	3,17	101	102	106	102	101	102
Järn- och stålmanufaktur	2,97	3,17	100	102	99	102	106	108
Andra lädervarufabriker	2,98	3,15	101	101	101	100	106	97
Spisbrödsbagerier	2,96	3,15	100	101	—	104
Färg-, olje- och parfymfabriker	3,04	3,14	103	101	109	100	95	95
Tändsticksfabriker	2,92	3,14	99	101	103	102	—	..
Bomullsindustri	2,91	3,11	98	100	105	98	101	..
Socketerindustri	2,92	3,10	99	99	100	101
Ylleindustri	2,89	3,10	98	99	102	101	96	..
Slakterier och charkuterier	2,96	3,09	100	99	97	96	100	100
Mejeriindustri	2,94	3,09	99	99	95	97	103	101
Hatt- och mössfabriker	2,92	3,08	99	99	..	101	94	94
Sömnadsindustri	2,91	3,07	98	98	99	99	97	100
Trikåfabriker	2,86	3,05	97	98	96	101	92	95
Porslins-, kakel- och lergodsfabriker	2,82	3,01	95	96	98	96	..	—
Annan kemisk-teknisk industri	2,86	2,99	97	96	94	93	96	94
Skoindustri	2,80	2,99	95	96	91	99	93	82
Linne- och juteindustri	2,76	2,99	93	96	98	97	..	—
Choklad- och konfektindustri	2,88	2,98	97	96	..	91	83	100
Annan textil- och beklädnadsindustri	2,80	2,96	95	95	96	96	95	89
Fiskkonserverfabriker m. m.	2,79	2,96	94	95	..	97	94	..
Annan livsmedelsindustri	2,77	2,93	94	94	95	93	93	93
Fruktkonserverindustri	2,66	2,91	90	93	99	83	—	..
Samtliga industrigrupper	2,96	3,12	100	100	100	100	100	100

Tab. 28. Medeltal och indextal för timförtjänsterna år 1954 (exkl. övertids- och skifttillägg samt semesterlön, sjuklön m. m.) för vuxna arbetare inom egentlig industri

A = utan omräkning av de redovisade lönerna

B = efter omräkning till Stockholms dyrtorsläge

Industrigrupp	2	3	4	5	6	7	8	9
	Genomsnittlig timförtjänst, kr		Indextal		Indextal för dyrtorsgrupp			
	A	B	A	B	2	3	4	5
Män								
Malmgruvor, arbetare under jord	5,71	5,90	147	144	..	142	143	133
Tidningstryckerier	4,14	4,28	106	104	102	101	96	101
Bil- och karosserifabriker	4,86	5,01	125	122	107	108	117	129
Sprängämnesfabriker	4,50	4,81	116	117	103	119	—	—
Skeppsvarv	4,43	4,62	114	113	110	105	116	101
Malmgruvor, arbetare ovan jord	4,40	4,54	113	111	..	100	103	113
Annan jord- och stenindustri	4,01	4,26	103	104	104	105	102	110
Järn-, stål- och kopparverk	4,06	4,31	104	105	109	105	116	108
Mekaniska verkstäder	4,19	4,43	108	108	111	108	104	105
Elektroteknisk industri	4,18	4,33	107	106	110	104	102	99
Cementvarufabriker	4,01	4,25	103	104	103	103	104	114
Kolgruvor	3,94	4,34	101	106	116	—	—	—
Annan grafisk industri	3,98	4,09	102	100	104	99	96	91
Järn- och stålmanufaktur	3,98	4,24	102	103	109	103	107	117
Gummivarufabriker	3,89	4,17	100	102	110	103	96	97
Annan metallindustri	4,06	4,26	104	104	104	103	104	101
Bokbinderier	4,08	4,19	105	102	92	98	95	98
Massfabriker	3,72	3,90	96	95	99	95	92	89
Hatt- och mössfabriker	3,96	4,20	102	102	..	103
Bok- och accidenstryckerier	3,91	4,03	101	98	97	96	93	92
Cementfabriker	3,71	3,97	95	97	106	97	—	105
Färg-, olje- och parfymfabriker	3,79	3,94	97	96	114	92	94	91
Wallboardfabriker	3,67	3,83	94	93	—	97	89	..
Annan kemisk-teknisk industri	3,72	3,93	96	96	107	96	92	89
Tobaksfabriker	3,86	3,95	99	96	—	95	95	..
Reparationsverkstäder	3,87	4,04	99	99	93	95	98	98
Päls- och skinnvaruindustri	3,83	4,08	98	100	113	99	96	99
Kalk- och kritbruk	3,66	3,91	94	95	97	98	89	93
Pappersbruk och pappfabriker	3,50	3,76	90	92	96	94	88	101
Papp- och pappersvaruindustri	3,70	3,93	95	96	102	97	90	93
Sprit- och vinfabriker	3,69	3,81	95	93	102	..	87	..
Choklad- och konfektindustri	3,73	3,87	96	94	101	87	83	100
Fanér- och plywoodfabriker	3,62	3,82	93	93	98	97	86	—
Skoindustri	3,71	3,96	95	97	99	98	90	86
Raffinaderier och kombinerade fabriker	3,60	3,75	93	91	88	91	89	87
Mjukbrödsbagerier	3,74	3,90	96	95	104	94	91	90
Andra lädervarufabriker	3,69	3,93	95	96	101	97	100	86
Spisbrödsbagerier	3,58	3,79	92	92	..	93	..	88
Garverier	3,58	3,87	92	94	105	94	..	—
Margarinindustri	3,46	3,62	89	88	—	90	83	80
Porslins-, kakel- och lergodsfabriker	3,52	3,76	90	92	95	91	99	—
Stenindustri	3,69	3,86	95	94	106	95	110	94
Annan läder-, hår- och gummivaruindustri	3,64	3,83	94	93	105	92	81	88
Byggnadssnickrier och trähusfabriker	3,57	3,84	92	94	102	93	94	93
Annan trävaruindustri	3,56	3,83	92	93	100	94	101	93
Vatten- och läskedrycksfabriker	3,58	3,68	92	90	..	82	86	89
Möbelfabriker	3,55	3,84	91	94	101	95	90	104
Sågverk och hyvlerier	3,52	3,71	90	90	95	92	89	83
Slakterier och charkuterier	3,46	3,65	89	89	94	89	85	85
Triåfabriker	3,34	3,57	86	87	91	89	81	83
Tegelbruk	3,41	3,69	88	90	95	94	94	98

Tab. 28 (forts.). Medeltal och indextal för timförtjänsterna år 1954 (exkl. övertids- och skifttillägg samt semesterlön, sjuklön m. m.) för vuxna arbetare inom egentlig industri

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Bryggerier och malfabriker	3,37	3,53	87	86	89	84	83	85
Annan textilindustri	3,29	3,50	85	85	91	86	82	84
Käxfabriker	3,47	3,70	89	90	—	91	—	—
Glasindustri	3,36	3,67	86	90	96	97	93	104
Räsockerbruk	3,16	3,45	81	84	92	84	—	—
Sömnadsindustri	3,52	3,71	90	90	95	92	91	90
Tändsticksfabriker	3,40	3,65	87	89	96	90	—	—
Svarverier och skidfabriker	3,46	3,72	89	91	97	91	92	101
Kvarnar	3,30	3,46	85	84	89	84	80	80
Mejeriindustri	3,32	3,50	85	85	90	84	82	84
Bomullsindustri	3,14	3,37	81	82	91	82	79	..
Lädfabriker	3,37	3,62	87	88	93	90	90	..
Ylleindustri	3,15	3,39	81	83	89	84	80	..
Fruktkonservindustri	3,18	3,46	82	84	94	76	—	..
Annan livsmedelsindustri	3,16	3,37	81	82	89	81	87	79
Linne- och juteindustri	2,96	3,23	76	79	86	81	..	—
Torvindstri	3,14	3,44	81	84	94	71	..	—
Fiskkonservfabriker m. m.	3,13	3,32	80	81	..	81	80	..
Samtliga industrigrupper	3,89	4,10	100	100	100	100	100	100
Kvinnor								
Sprängämnesfabriker	3,08	3,30	113	115	..	117	—	—
Tidningsstryckerier	3,17	3,25	117	113	..	102	..	113
Mekaniska verkstäder	3,14	3,27	115	114	110	109	120	107
Käxfabriker	2,92	3,11	107	108	—	110	—	..
Elektroteknisk industri	3,06	3,15	112	110	98	104	114	106
Pappersbruk och pappfabriker	2,87	3,10	106	108	112	109	106	..
Bokbinderier	2,98	3,06	110	107	97	105	105	101
Dryckesvaruindustri	2,79	2,90	103	101	100	96	102	99
Gummivarufabriker	2,78	2,99	102	104	103	107
Mjukbrödsbagerier	2,87	2,96	106	103	90	97	102	101
Bok- och accidenstryckerier	2,86	2,97	105	103	99	99	96	103
Papp- och pappersvaruindustri	2,81	2,97	103	103	106	104	99	99
Annan grafisk industri	2,84	2,91	104	101	—	102	..	95
Margarinfabriker	2,71	2,82	100	98	—	100	..	89
Tobaksfabriker	2,79	2,88	103	100	—	104	100	..
Annan metallindustri	2,85	2,96	105	103	99	98	109	100
Päls- och skinnvarufabriker	2,77	2,93	102	102	109	102	104	103
Järn- och stålmanufaktur	2,79	2,97	103	103	101	104	109	110
Andra lädervarufabriker	2,78	2,94	102	102	104	102	107	97
Spisbrödsbagerier	2,67	2,84	98	99	—	101
Färg-, olje- och parfymfabriker	2,77	2,86	102	100	109	99	94	93
Tändsticksfabriker	2,68	2,88	99	100	104	102	—	—
Bomullsindustri	2,56	2,74	94	95	102	94	95	..
Socketindustri	2,57	2,73	94	95	96	97
Ylleindustri	2,61	2,79	96	97	100	99	95	..
Slakterier och charkuterier	2,68	2,80	99	98	97	95	98	96
Mejeriindustri	2,62	2,76	96	96	95	95	100	94
Hatt- och mössfabriker	2,70	2,85	99	99	..	101	95	96
Sömnadsindustri	2,71	2,86	100	100	101	100	98	101
Trikåfabriker	2,62	2,79	96	97	96	100	91	95
Porlins-, kakel- och lergodsfabriker	2,60	2,77	96	97	101	97	..	—
Annan kemisk-teknisk industri	2,64	2,76	97	96	97	94	98	93
Skoiindustri	2,61	2,79	96	97	93	100	95	83
Linne- och juteindustri	2,42	2,62	89	91	94	91	..	—
Choklad- och konfektindustri	2,66	2,76	98	96	..	92	84	100
Annan textil- och beklädnadsindustri	2,57	2,70	94	94	95	94	96	90
Fiskkonservfabriker m. m.	2,57	2,73	94	95	..	96	94	..
Annan livsmedelsindustri	2,50	2,64	92	92	96	90	93	92
Fruktkonservindustri	2,45	2,67	90	93	99	83	—	..
Samtliga industrigrupper	2,72	2,87	100	100	100	100	100	100

Tab. 29. Medeltal och indextal (motsvarande månad 1954 = 100) för timförtjänster för vuxna industriarbetare i februari, maj, augusti och november 1955

Anm. Indextal och genomsnittliga timförtjänster avser lön exklusive helgdagslön, helgdagsersättning, semesterlön, sjuklön m. m., vilket närmast motsvarar timförtjänst b i årsstatistiken

1	2	3	4	5	6	7	8
Industrigrupp Redovisningsperiod	Indextal (motsvarande månad 1954 = 100)		Genomsnittlig timförtjänst ¹ , kr, för vuxna män i dyrortsgrupp				
	vuxna män	vuxna kvinnor	2	3	4	5	Hela riket
Gruvindustri							
Februari 1955	105,6	..	4,26	4,82	5,19	5,86	5,27
Maj »	108,8	..	4,29	4,88	5,32	6,21	5,45
Augusti »	108,2	..	4,30	4,89	5,17	6,24	5,39
November »	108,0	..	4,44	5,00	5,19	6,35	5,57
Metall- och verkstadsindustri							
Februari 1955	104,9	105,0	3,90	4,19	4,82	4,88	4,36
Maj »	105,7	106,0	3,98	4,27	4,90	5,03	4,46
Augusti »	105,8	106,3	3,99	4,27	4,92	5,14	4,48
November »	106,0	106,9	4,02	4,36	5,00	5,19	4,56
Jord- och stenindustri							
Februari 1955	106,8	105,7	3,58	3,98	4,45	5,01	3,88
Maj »	108,2	110,3	3,75	4,13	4,76	5,47	4,04
Augusti »	108,2	109,7	3,76	4,25	4,68	5,46	4,12
November »	108,8	109,0	3,78	4,26	4,76	5,61	4,15
Träindustri							
Februari 1955	107,2	108,5	3,50	3,68	3,91	3,98	3,68
Maj »	108,6	111,1	3,73	3,94	4,20	4,38	3,94
Augusti »	108,6	108,6	3,77	3,94	4,23	4,31	3,96
November »	108,5	111,7	3,80	4,00	4,29	4,28	4,00
Massa- och pappersindustri							
Februari 1955	106,5	104,3	3,70	3,99	4,18	..	3,99
Maj »	109,8	112,5	4,08	4,35	4,55	..	4,36
Augusti »	110,7	111,1	4,10	4,34	4,64	4,52	4,37
November »	110,4	110,0	4,11	4,35	4,69	..	4,40
Pappersvaru- och grafisk industri							
Februari 1955	103,4	102,5	3,67	4,13	4,68	4,89	4,49
Maj »	109,9	109,1	3,95	4,47	4,95	5,22	4,82
Augusti »	108,8	108,3	3,92	4,38	4,92	5,29	4,83
November »	109,4	109,0	4,07	4,40	4,82	5,24	4,83
Livsmedelsindustri							
Februari 1955	103,0	103,2	3,29	3,50	3,76	4,05	3,61
Maj »	112,9	111,8	3,68	3,88	4,18	4,44	3,99
Augusti »	112,9	111,3	3,69	3,91	4,16	4,46	4,00
November »	112,5	110,8	3,92	3,93	4,19	4,51	4,07
Dryckesvaru- och tobaksindustri							
Februari 1955	108,9	107,7	3,36	3,39	3,88	4,11	3,68
Maj »	110,6	107,3	..	3,68	4,17	4,45	3,98
Augusti »	112,3	110,3	..	3,75	4,14	4,52	4,01
November »	111,7	109,0	3,55	3,70	4,14	4,52	4,01

¹ Utom i ett par undantagsfall meddelas uppgifter rörande genomsnittlig timförtjänst endast, då antalet redovisade företag utgör minst 10

och antalet på en vecka utgjorda arbetstimmar minst 10 000.

Tab. 29 (forts.). Medeltal och indextal (motsvarande månad 1954 = 100) för timförtjänster för vuxna industriarbetare i februari, maj, augusti och november 1955

1	2	3	4	5	6	7	8
Textil- och beklädnadsindustri							
Februari 1955	104,6	104,1	3,28	3,47	3,73	4,12	3,46
Maj »	107,9	107,9	3,48	3,65	3,91	4,50	3,65
Augusti »	107,4	107,3	3,47	3,66	3,92	4,44	3,66
November »	107,7	107,7	3,52	3,70	3,98	4,46	3,70
Läder-, hår- och gummivaruindustri							
Februari 1955	106,7	105,7	3,88	3,97	4,09	4,56	3,98
Maj »	107,3	108,5	4,00	4,06	4,17	4,79	4,08
Augusti »	107,2	107,6	4,00	4,10	4,19	4,76	4,11
November »	107,5	107,2	4,05	4,15	4,40	4,95	4,16
Kemisk-teknisk industri							
Februari 1955	107,4	106,2	3,81	4,11	4,31	4,11	4,12
Maj »	108,9	108,8	4,10	4,25	4,45	4,41	4,29
Augusti »	108,3	108,8	4,17	4,21	4,52	4,42	4,30
November »	109,3	108,7	4,27	4,35	4,50	4,48	4,39
Samtliga industrigrupper							
Februari 1955	105,5	104,8	3,63	4,04	4,50	4,80	4,15
Maj »	107,7	108,5	3,83	4,20	4,68	5,05	4,33
Augusti »	107,6	108,0	3,85	4,19	4,70	5,09	4,33
November »	107,8	108,2	3,90	4,27	4,76	5,15	4,41

Tab. 30. Genomsnittliga timförtjänster år 1954 för vuxna manliga arbetare inom byggnads- och anläggningsverksamhet

a = *exkl.* övertids- o. skifttillägg, semesterlön m. m.
 b = *inkl.* övertids- o. skifttillägg m. m. men *exkl.* semesterlön
 c = *inkl.* övertids- o. skifttillägg, semesterlön m. m.

Näringsgrupp Yrkesgrupp	Antal arbeta- re	Genomsnittlig timförtjänst, kr									Indextal (c)	
		a			b			c			1939 = 100	1953 = 100
		på tid- lön	på ac- kord	oav- sett löne- form	to- talt	därav		to- talt	därav			
						skift- till- lägg m.m.	över- tids- till- lägg		se- mes- ter- lön	sjuk- lön m.m.		
Husbyggnadsarbete	40 603	3,36	7,32	5,47	5,56	0,03	0,05	5,89	0,34	..	302	105
Murare	4 588	3,34	8,24	6,72	6,78	0,05	0,01	7,15	0,37	107
Träarbetare	10 887	3,37	7,53	6,02	6,07	0,03	0,02	6,43	0,36	105
Grovarbetare	22 987	3,29	6,98	5,04	5,15	0,03	0,07	5,47	0,33	104
Övriga arbetare	2 141	3,96	6,84	4,89	5,05	0,04	0,12	5,34	0,29	107
Väg- o. vattenbyggnadsarbete	8 863	3,44	5,74	5,36	5,53	0,05	0,12	5,87	0,32	0,03	391	102
Elektriskt installationsarbete	4 444	3,55	5,74	4,78	4,84	0,00	0,06	5,13	0,29	0,01	288	106
Rörledningsarbete	9 841	3,69	5,35	4,63	4,68	0,00	0,05	4,96	0,28	0,00	271	103
Måleriarbete	2 282	4,56	6,68	6,26	6,31	0,00	0,04	6,69	0,38	0,00	..	111
Glasmästeriarbete	241	3,88	7,00	4,43	4,47	0,00	0,04	4,74	0,27	0,01
Bleck- o. plåtslageriarbete	1 029	4,37	6,78	6,00	6,04	—	0,04	6,43	0,38	0,01
Samtliga grupper	67 303	3,46	6,62	5,31	5,40	0,01	0,06	5,73	0,32	0,00	303	105

Tab. 31. Genomsnittliga timförtjänster år 1954 för vuxna manliga arbetare inom byggnads- och anläggningsverksamhet med fördelning efter dyrortsgrupp

a = *exkl.* övertids- o. skifttillägg, semesterlön m. m.
 b = *inkl.* övertids- o. skifttillägg m. m. men *exkl.* semesterlön
 c = *inkl.* övertids- o. skifttillägg, semesterlön m. m.

Näringsgrupp Yrkesgrupp	Genomsnittlig timförtjänst, kr											
	a (oavsett löneform)				b				c			
	dyrortsgrupp				dyrortsgrupp				dyrortsgrupp			
	2	3	4	5	2	3	4	5	2	3	4	5
Husbyggnadsarbete ..	4,30	5,06	5,35	6,82	4,36	5,14	5,42	6,96	4,62	5,45	5,77	7,37
Murare	5,08	6,20	6,78	8,66	5,11	6,27	6,81	8,73	5,39	6,60	7,19	9,19
Träarbetare	4,53	5,46	5,69	8,27	4,57	5,51	5,72	8,36	4,85	5,84	6,09	8,81
Grovarbetare	4,01	4,73	4,95	6,04	4,09	4,82	5,03	6,21	4,35	5,13	5,36	6,61
Övriga arbetare ...	3,54	4,21	5,35	5,96	3,60	4,39	5,45	6,15	3,79	4,63	5,82	6,49
Väg- och vattenbygg- nadsarbete	4,41	5,11	5,78	5,76	4,53	5,25	6,02	5,88	4,78	5,55	6,38	6,37
Elektriskt installa- tionsarbete	3,99	4,49	4,67	5,39	4,01	4,54	4,75	5,45	4,23	4,81	5,04	5,80
Rörledningsarbete ...	3,89	4,36	4,75	5,13	3,92	4,40	4,82	5,19	4,15	4,66	5,10	5,51
Måleriarbete	4,50	5,69	6,35	8,04	4,53	5,73	6,39	8,10	4,85	6,07	6,78	8,58
Glasmästeriarbete	4,17	4,23	4,81	..	4,21	4,28	4,85	..	4,47	4,53	5,16
Bleck- o. plåtslagerarb.	..	5,46	5,66	6,73	..	5,52	5,69	6,76	..	5,87	6,06	7,20
Samtliga grupper.	4,26	4,95	5,33	6,31	4,33	5,03	5,43	6,41	4,59	5,33	5,77	6,82

Tab. 32. Genomsnittliga timförtjänster år 1954 för vuxna manliga arbetare inom byggnads- och anläggningsverksamhet i vissa större städer

a = *exkl.* övertids- och skifttillägg, semesterlön m. m.
 b = *inkl.* övertids- och skifttillägg m. m. men *exkl.* semesterlön
 c = *inkl.* övertids- och skifttillägg, semesterlön m. m.

Näringsgrupp Yrkesgrupp	Stockholm			Göteborg			Malmö					
	Antal arbeta- re	Genomsnittlig timförtjänst, kr			Antal arbeta- re	Genomsnittlig timförtjänst, kr			Antal arbeta- re	Genomsnittlig timförtjänst, kr		
		a	b	c		a	b	c		a	b	c
Husbyggnadsarbete	6 291	7,12	7,24	7,66	3 461	5,26	5,31	5,64	1 828	5,26	5,35	5,70
Murare	695	9,00	9,08	9,54	372	6,84	6,86	7,24	314	6,28	6,36	6,71
Träarbetare	1 576	8,64	8,71	9,16	982	5,39	5,41	5,77	448	5,95	6,00	6,40
Grovarbetare	3 590	6,29	6,44	6,85	1 914	4,83	4,89	5,19	959	4,76	4,87	5,22
Övriga arbetare	430	6,23	6,38	6,75	193	6,00	6,06	6,40	107	4,34	4,51	4,61
Väg- o. vattenbyggnadsarbete	674	6,16	6,26	6,82	252	5,44	5,51	5,82	243	5,05	5,23	5,64
Elektriskt installationsarbete ..	1 226	5,43	5,50	5,85	592	4,59	4,67	4,95	262	4,76	4,81	5,10
Rörledningsarbete	2 266	5,12	5,19	5,51	950	4,67	4,75	5,03	481	4,41	4,47	4,73
Måleriarbete	485	8,22	8,28	8,77	74	6,19	6,20	6,58	143	5,41	5,50	5,85
Glasmästeriarbete	100	4,81	4,85	5,16	24	36	4,15	4,18	4,46
Bleck- o. plåtslageriarbete	364	6,74	6,78	7,22	162	5,72	5,75	6,13	—	—	—	—
Samtliga grupper	11 406	6,48	6,58	6,98	5 515	5,10	5,16	5,48	2 993	5,05	5,14	5,47

Tab. 33. Genomsnittliga timförtjänster år 1954 för vuxna arbetare inom statliga verk och byggnadsarbeten

a = *exkl.* övertids- o. skifttillägg, semesterlön, sjuklön m. m.
 b = *inkl.* övertids- o. skifttillägg men *exkl.* semesterlön, sjuklön m. m.
 c = *inkl.* övertids- o. skifttillägg, semesterlön, sjuklön m. m.

Näringsgrupp	Antal arbetare	Genomsnittlig timförtjänst, kr									Indextal (c)	
		a			b			c			1939	1953
		på tidlön	på ackord	oavsett löneform	totalt	därav		totalt	därav		100	100
						skifttillägg	övertidstillägg		semesterlön	sjuklön m. m.		
Män												
Mek. o. elektr. verkstäder samt skeppsvarv	15 032	3,54	4,28	4,06	4,10	0,00	0,03	4,57	0,29	0,18	272	103
El. linjearbeten och kraftverk ..	12 512	3,32	4,92	4,16	4,30	0,06	0,08	4,83	0,28	0,25	338	108
Ban- o. byggnadsarbeten	7 397	3,13	4,50	3,66	3,71	0,01	0,04	4,12	0,26	0,15	315	104
Intendenturverkstäder, förråd o. d.	945	3,44	4,40	3,72	3,76	0,01	0,04	4,13	0,24	0,13	261	106
Övrig statlig verksamhet	2 122	3,66	5,48	4,53	4,61	0,02	0,06	5,04	0,29	0,14	..	105
Samtliga grupper	38 008	3,35	4,56	4,03	4,11	0,02	0,05	4,58	0,28	0,19	309	105
Kvinnor												
Samtliga grupper	1 957	2,56	3,09	2,98	2,99	0,01	0,01	3,40	0,22	0,19	327	103

Tab. 34. Genomsnittliga timförtjänster år 1954 för vuxna arbetare inom statliga verk och byggnadsarbeten med fördelning efter dyrtorsgrupp

a = *exkl.* övertids- o. skifttillägg, semesterlön, sjuklön m. m.
 b = *inkl.* övertids- o. skifttillägg men *exkl.* semesterlön, sjuklön m. m.
 c = *inkl.* övertids- o. skifttillägg, semesterlön, sjuklön m. m.

Näringsgrupp	Genomsnittlig timförtjänst, kr											
	a (oavsett löneform)				b				c			
	dyrtorsgrupp				dyrtorsgrupp				dyrtorsgrupp			
	2	3	4	5	2	3	4	5	2	3	4	5
Män												
Mek. o. elektr. verkstäder samt skeppsvarv	3,51	3,99	3,99	4,48	3,53	4,02	4,02	4,53	3,92	4,48	4,45	5,10
El. linjearb. och kraftverk	—	—	—
Ban- o. byggnadsarbeten	—	..	—	—	—	..	—	—	—	..	—	—
Intendenturverkstäder, förråd o. d.	3,28	3,58	4,42	3,64	3,30	3,62	4,49	3,68	3,61	3,96	4,95	4,05
Övrig statlig verksamhet	3,57	4,15	..	5,33	3,64	4,21	..	5,42	4,00	4,61	..	5,89
Samtliga grupper	3,49	3,99	4,27	4,57	3,53	4,02	4,38	4,62	3,90	4,47	4,89	5,17
Kvinnor												
Samtliga grupper	2,69	2,82	3,27	3,07	2,72	2,83	3,28	3,12	3,08	3,21	3,70	3,61

Tab. 35. Genomsnittliga timförtjänster år 1954 för arbetare vid Vattenfallsstyrelsens kraftverksbyggen och sjöregleringar

Anm. Förtjänsttal har icke angivits för grupper med mindre än 5 000 arbetstimmar

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Yrkeskategori Lönegrupp	Genomsnittlig timförtjänst, kr (inkl. dyrtidstillägg, ev. kallortstillägg, över- tids- o. skiftillägg, förmanspengar, semesterlön och naturaförmåner)												
	Totalt	Sjöregle- ringar	Harsprånget Ligga	Kilforsen	Forsmo	Lasele	Berge- forsen	Näverede	Stugun	Midskog	Umluspen	Grundfors	Stornorr- fors
Förrädsarbetare	4,25	4,08	3,98	4,29	—	..	5,02	—	4,27	3,78	..
Jord- o. diversarbetare	5,14	5,15	5,35	5,03	5,09	5,07	5,35	7,01	5,05	5,15	4,98	4,90	4,96
Utsättare	3,59	3,94	3,74	3,43	3,46
Verkstadsarbetare (hjälparb.)	5,54	5,39	6,00	4,99	5,19	5,20	5,31	6,01	6,28	6,22	5,53	5,20	4,94
Övriga tillh. lönegrupp I ..	5,06	..	—	5,18	..	4,59	5,52	4,73	5,21	4,84	4,31
S:a lönegrupp I	5,18	5,09	5,46	5,01	4,94	5,00	5,36	6,04	5,49	5,69	5,01	4,63	4,84
Armerare, yrkeskunniga	6,83	—	..	6,61	..	7,97	..	6,31	—
Bergarbetare, totalt	7,09	6,07	6,32	6,19	7,48	6,97	7,83	9,53	7,14	8,00	6,75	6,92	7,05
Betonggjutare, yrkeskunniga	6,27	..	6,24	6,54	5,88	9,67	6,05	6,74	6,38	6,74
Bilförare, förräds- o. trafik- körning	4,48	4,94	4,37	4,38	4,68	4,72	4,66	..	4,09	4,35	3,61
Elektromontörer	6,01	..	6,74	5,84	6,14	6,16	6,06	5,93
Grävmaskinförare	6,43	6,62	..	—	..	6,94	6,19	6,16	..	6,57
Järn- o. metallarbetare, yr- keskunniga	5,75	..	6,07	5,70	5,37	5,77	5,25	..	5,81	..	5,90	..	5,40
Kompressormaskinister	5,04	—	—	—	—
Smeder m. lägre yrkeskickl.	5,60	—	—	—	—
Spelskötare vid spel o. kranar	5,68	..	3,37	5,78	..	5,63	6,78
Svetsare m. lägre yrkesk... ..	5,88	5,72	6,16	5,80	6,19
Träarbetare, yrkeskunniga ..	7,00	6,63	8,86	..	—	7,59	7,02	7,38	7,03	6,65	6,50	6,69	6,73
Utsättare	3,98
Bilreparatörer	5,25	..	5,19	5,09	5,19
Förrädsarbetare	4,44	..	4,77	4,29	..	4,38	4,55	4,35	4,27
Övriga tillh. lönegrupp II ..	5,75	5,77	6,15	5,19	..	4,37	6,17	5,60	6,46	..	5,91	5,65	..
S:a lönegrupp II	6,36	5,89	6,19	5,68	6,69	6,55	6,55	6,59	6,16	6,60	6,24	6,40	6,21
Bilförare, transp. fr. grävmask.	5,71	..	5,73	..	5,77	5,98	5,60	5,71	5,62	5,30	5,56
Bilreparatörer, fullt yrkesk..	5,67	..	5,93	5,68	..	5,71	5,35
Rygnadssnickare	7,39	6,86	8,33	7,39	6,55	7,86	7,29	7,53	7,18	6,75	6,85	7,20	6,74
Elektromontörer, ledande ...	6,48	..	7,18	..	6,31	6,33	7,13	6,09	6,09	..	6,27	6,07	6,57
Grävmaskinförare, fullt yr- keskunniga	6,98	6,76	7,06	..	7,38	7,12	6,46	7,13	6,62	..	7,07	6,88	7,13
Järn- o. metallarbetare, le- dande	6,02	5,95	6,34	5,85	5,81	6,08	6,00	..	6,31	5,70	5,64
Smeder m. högre yrkesk... ..	6,25
Spelskötare vid spel o. kranar	6,44	6,58	6,44	6,56	6,57
Svetsare m. högre yrkesk... ..	6,35	..	7,18	6,10	..	6,10	5,92	6,43	6,66	6,24	5,95
Armerare, fullt yrkeskunniga	7,25	..	7,01	6,72	7,63	8,04	7,40	6,07
Betonggjutare, fullt yrkesk..	6,55	..	6,05
Övriga tillh. lönegrupp III ..	6,33	5,94	6,26	5,78	6,20	8,38	6,87	6,25	6,86	..	6,58	5,97	5,71
S:a lönegrupp III	6,67	6,28	7,06	6,37	6,28	6,36	6,98	7,01	7,00	6,69	6,58	6,35	6,06
Dykare	11,92	..	12,33
Samtliga arbetare exkl. underår.	6,01	5,55	6,31	6,60	7,16	6,19	7,28	6,17	6,14	6,31	5,74	5,71	5,54
Underåriga	2,85	3,50	2,90	2,53	2,43	2,94	2,79	3,41	2,42	4,11	2,85	3,30	2,11
Antal utgjorda arbetstimmar (1 000-tal)													
Lönegrupp I	2 633,2	125,6	272,3	171,6	118,6	309,8	503,2	222,5	164,1	53,4	226,3	150,9	293,6
Lönegrupp II	2 105,3	71,2	245,3	115,0	109,5	440,7	360,6	106,1	120,3	52,3	174,1	113,4	159,7
Lönegrupp III	2 025,6	45,7	247,1	92,4	108,6	326,9	405,3	183,0	143,4	41,3	111,8	86,4	180,5
Samtliga vuxna arbetare ..	6 785,0	242,6	775,8	379,7	338,3	1 079,4	1 272,6	511,6	429,6	147,0	512,2	350,7	633,8
Underåriga	390,9	16,8	38,6	31,7	19,0	63,2	63,6	30,2	23,1	12,2	28,9	16,2	39,4

Tab. 36. Genomsnittliga timförtjänster under tredje kvartalet 1954 för vuxna manliga förare vid droskföretag

	Redo- visat antal förare	Genomsnittlig timförtjänst ¹ (inkl. övertidsersätt(n.))			
		Företag med provision		Företag utan provision	Samtliga företag
		Totalt kr	Därav provision, kr	Totalt kr	Totalt kr
Dyrortsgrupp 2	85	2,65	0,72	2,42	2,50
” 3 { Malmö	180	3,16	1,21	—	3,16
” 3 { övr. orter	473	2,74	0,78	2,49	2,62
” 4 { Göteborg	196	3,06	0,88	..	3,07
” 4 { övr. orter	182	3,02	0,88	2,85	2,95
” 5 { Stockholm	1 782	3,41	0,98	—	3,41
” 5 { övr. orter	100	3,33	1,42	2,83	3,19

Tab. 37. Genomsnittliga timförtjänster under tredje kvartalet 1954 för vuxna manliga arbetare vid bussföretag

	Redo- visat antal arbe- tare	Genomsnittlig timförtjänst ¹ , kr									
		exkl. övertidstillägg samt skifttillägg m. m.					inkl. övertidstillägg samt skifttillägg m. m.				
		chauf- förer	bil- jett- förs.	verk- stads- arb.	övri- ga arb.	samt- liga arb.	chauf- förer	bil- jett- förs.	verk- stads- arb.	övri- ga arb.	samt- liga arb.
Privata företag	2 854	3,30	2,47	3,41	3,11	3,26	3,45	2,65	3,54	3,22	3,41
Dyrortsgrupp											
2	231	3,09	—	3,10	3,15	—	3,15
3 { Malmö	—	—	—	—	—	—	—
3 { övr. orter ..	1 291	3,20	2,03	3,24	2,96	3,17	3,31	2,10	3,32	3,04	3,28
4 { Göteborg	85	3,46	—	3,50	3,78	—	3,77
4 { övr. orter ..	778	3,35	2,59	3,49	3,07	3,27	3,52	2,84	3,60	3,17	3,44
5 { Stockholm ..	209	3,74	3,49	3,57	4,16	3,71	3,94
5 { övr. orter ..	260	3,57	3,49	3,70	3,63
Stalliga företag A ..	4 088	3,32	2,71	3,59	3,06	3,31	3,48	2,90	3,72	3,15	3,46
Dyrortsgrupp											
2	749	3,15	..	3,45	2,79	3,14	3,29	..	3,61	2,91	3,29
3 { Malmö	64	3,37	—	3,35	3,62	—	3,54
3 { övr. orter ..	2 034	3,26	..	3,52	3,04	3,27	3,43	..	3,63	3,13	3,42
4 { Göteborg	81	3,31	—	3,36	3,53	—	3,56
4 { övr. orter ..	553	3,48	..	3,72	3,06	3,46	3,63	..	3,88	3,14	3,60
5 { Stockholm ..	15	..	—	—	—	—	—	—	..
5 { övr. orter ..	592	3,72	2,85	3,89	3,27	3,58	3,88	3,06	3,94	3,34	3,73
Samliga företag	6 942	3,31	2,56	3,53	3,08	3,29	3,47	2,75	3,65	3,17	3,44
Dyrortsgrupp											
2	980	3,13	..	3,45	2,80	3,13	3,26	..	3,61	2,92	3,26
3 { Malmö	64	3,37	—	3,35	3,62	—	3,54
3 { övr. orter ..	3 325	3,24	2,01	3,43	3,02	3,23	3,38	2,08	3,53	3,11	3,36
4 { Göteborg	166	3,39	—	..	3,33	3,43	3,67	—	..	3,45	3,67
4 { övr. orter ..	1 331	3,40	2,55	3,59	3,07	3,34	3,56	2,78	3,72	3,16	3,50
5 { Stockholm ..	224	3,73	3,49	3,58	4,13	3,71	3,93
5 { övr. orter ..	852	3,66	2,77	3,90	3,24	3,55	3,81	2,96	3,96	3,32	3,69

¹ Genomsnittförtjänster har endast beräknats för grupper med minst 25 redovisade arbetare.

Tab. 38. Genomsnittliga timförtjänster under tredje kvartalet 1954 för vuxna manliga arbetare vid åkeriföretag

	Redo- visat antal arbeta- re	Genomsnittlig timförtjänst ¹ , kr									
		exkl. övertidstillägg samt skifttillägg m. m.					inkl. övertidstillägg samt skifttillägg m. m.				
		chauf- förer	gräv- maski- nister	verk- stads- arb.	övri- ga arb.	samt- liga arb.	chauf- förer	gräv- maski- nister	verk- stads- arb.	övri- ga arb.	samt- liga arb.
<i>Privata företag</i>	8 050	3,30	4,55	3,78	3,21	3,34	3,45	4,76	3,91	3,31	3,48
<i>Dyrortsgrupp</i>											
2	943	3,01	3,67	..	2,84	3,02	3,13	3,79	..	2,87	3,13
3 { Malmö	363	3,19	—	..	3,09	3,20	3,32	—	..	3,22	3,33
3 { övr. orter ..	3 599	3,14	4,15	3,65	3,11	3,17	3,30	4,35	3,85	3,20	3,32
4 { Göteborg	904	3,48	..	3,97	3,29	3,52	3,65	..	4,02	3,39	3,68
4 { övr. orter ..	612	3,48	3,47	3,51	3,62	3,61	3,64
5 { Stockholm ..	1 165	3,71	5,29	..	3,73	3,81	3,86	5,62	..	3,89	3,98
5 { övr. orter ..	464	3,71	3,27	3,65	3,81	3,38	3,75
<i>Statliga företag A</i> ..	562	3,21	—	..	3,10	3,20	3,35	—	..	3,19	3,33
<i>Dyrortsgrupp</i>											
2	71	3,01	—	3,01	3,15	—	3,16
3 { Malmö	4	..	—	—
3 { övr. orter ..	365	3,20	—	..	2,97	3,16	3,35	—	..	3,05	3,30
4 { Göteborg	53	3,39	—	3,47	3,55	—	3,62
4 { övr. orter ..	28	..	—	3,09	..	—	3,14
5 { Stockholm ..	3	..	—	—
5 { övr. orter ..	38	..	—	3,69	..	—	3,73
<i>Statliga företag B</i> ..	659	3,26	—	..	3,14	3,25	3,46	—	..	3,27	3,44
<i>Dyrortsgrupp</i>											
2	32	2,96	—	2,95	3,15	—	3,14
3 { Malmö	42	..	—	—
3 { övr. orter ..	375	3,15	—	..	3,07	3,14	3,34	—	..	3,19	3,31
4 { Göteborg	43	3,56	—	3,58	3,67	—	3,68
4 { övr. orter ..	60	3,16	—	3,14	3,33	—	3,29
5 { Stockholm ..	73	3,67	—	3,66	4,06	—	3,97
5 { övr. orter ..	34	..	—	3,31	..	—	3,58
<i>Samtliga företag</i>	9 271	3,30	4,55	3,76	3,20	3,32	3,45	4,76	3,89	3,30	3,47
<i>Dyrortsgrupp</i>											
2	1 046	3,01	3,67	..	2,84	3,01	3,13	3,79	..	2,89	3,13
3 { Malmö	409	3,22	—	..	3,12	3,23	3,35	—	..	3,25	3,36
3 { övr. orter ..	4 339	3,15	4,15	3,55	3,09	3,17	3,30	4,35	3,75	3,19	3,32
4 { Göteborg	1 000	3,48	..	3,98	3,34	3,52	3,64	..	4,02	3,44	3,67
4 { övr. orter ..	700	3,45	3,34	3,46	3,58	3,47	3,59
5 { Stockholm ..	1 241	3,71	5,29	4,01	3,70	3,80	3,87	5,62	4,18	3,85	3,98
5 { övr. orter ..	536	3,70	3,30	3,64	3,80	3,42	3,74

¹ Se not 1 s. 99.

Tab. 39. Genomsnittliga timförtjänster under tredje kvartalet 1954 för vuxna manliga arbetare vid oljedistributionsföretag

Dyrortsgrupp	Redo- visat antal arbete- re	Genomsnittlig timförtjänst ¹ , kr					
		exkl. övertidstillägg samt skifttillägg m. m.			inkl. övertidstillägg samt skifttillägg m. m.		
		bensin- stations- arbetare	lager- och transport- arbetare	samtliga arbetare	bensin- stations- arbetare	lager- och transport- arbetare	samtliga arbetare
2	171	3,05	..	3,05	3,15	..	3,15
3	269	3,28	3,33	3,31	3,37	3,48	3,44
3	2 052	3,25	3,25	3,25	3,36	3,43	3,39
4	490	3,62	3,55	3,56	3,78	3,72	3,73
4	457	3,46	3,48	3,46	3,54	3,69	3,60
5	983	3,80	3,63	3,69	3,95	3,79	3,84
5	252	3,51	3,47	3,49	3,56	3,64	3,60
Samtliga företag	4 674	3,38	3,43	3,40	3,49	3,60	3,54

¹ Se not 1 s. 99.

Tab. 40. Genomsnittliga timförtjänster under september månad 1954 för vuxna manliga arbetare vid kommunala trafikföretag

	Utgjorda arbets- timmar (1 000-tal)		Genomsnittlig timförtjänst ¹ , kr					
	på ordi- narie arbets- tid	totalt (inkl. övertid)	exkl. övertidstillägg för			inkl. övertidstillägg för		
			arbetare med		samt- liga arbetare	arbetare med		samt- liga arbetare
			48 tim. arb.-v.	45 tim. arb.-v.		48 tim. arb.-v.	45 tim. arb.-v.	
<i>Månadsarlönade arbetare</i>	1 351	1 447	4,11	4,09	4,10	4,29	4,37	4,31
<i>Dyrortsgrupp</i>								
3	84	86	3,95	4,06	4,03	4,08	4,12	4,11
3	188	192	3,66	4,15	3,74	3,74	4,16	3,80
4	268	290	4,34	4,09	4,15	4,36	4,47	4,45
5	808	876	4,18	..	4,18	4,39	—	4,39
<i>Timurlönade arbetare</i>	236	246	5,03	3,85	4,78	5,10	4,08	4,88
<i>Dyrortsgrupp</i>								
3	18	19	..	3,80	3,80	..	3,95	3,95
3	25	26	3,55	3,95	3,68	3,70	3,97	3,79
4	74	80	4,74	3,86	4,46	4,89	4,20	4,67
5	119	121	5,39	—	5,39	5,41	—	5,41

¹ Den genomsnittliga timförtjänsten har endast beräknats om sammanlagt minst 5 000 arbetstimmar redovisats för arbetare inom gruppen.

Tab. 41. Genomsnittliga timförtjänster år 1954 för manliga arbetare vid det statliga vägväsendet

a = *exkl.* övertids-, skift- samt diverse andra tillägg, semesterlön, sjuklön m. m.
 b = *inkl.* övertids-, skift- samt diverse andra tillägg men *exkl.* semesterlön, sjuklön m. m.
 c = *inkl.* övertids-, skift- samt diverse andra tillägg, semesterlön, sjuklön m. m.

Yrkesgrupp Lönegrupp	Antal arbets- timmar (1 000- tal)	Genomsnittlig timförtjänst, kr								
		a			b			c		
		på tid- lön	på ac- kord	oav- sett löne- form	to- talt	därav	to- talt	därav	se- mes- ter	övriga för- måner
Vägunderhållsarbetare										
Underhållsarbetare	16 101	3,18	4,29	3,51	3,69	0,00	0,12	4,08	0,25	0,14
Grovarbetare i lönegrupp 1	7 627	2,98	4,30	3,46
Yrkesarbetare i lönegrupp 2	1 252	3,10	4,33	3,66
" " 3	4 474	3,22	4,20	3,49
" " 4	2 147	3,45	4,66	3,54
" " 5	52	3,61	5,18	4,17
" " 6	549	3,73	4,79	3,78
Arbetare vid verkstäder, garage o. förråd	2 414	3,50	4,69	3,52	3,68	0,00	0,12	4,04	0,23	0,14
Grovarbetare i lönegrupp 1	71	3,03	4,33	3,08
Yrkesarbetare i lönegrupp 2	599	3,32	4,50	3,36
" " 3	331	3,35	4,19	3,36
" " 4	936	3,55	4,86	3,59
" " 5	477	3,79	5,26	3,80
Väg- och brobyggnadsarbetare	5 357	4,25	4,31	0,00	0,03	4,76	0,30	0,15
Grovarbetare i lönegrupp 1	4 019	4,27
Yrkesarbetare i lönegrupp 2	334	4,36
" " 3	705	4,18
" " 4	102	4,02
" " 5	197	4,18

Tab. 42. Genomsnittliga timförtjänster år 1954 för manliga arbetare vid det statliga vägväsendet med fördelning efter dyrortsgrupp

a = *exkl.* övertids-, skift- samt div. andra tillägg, semesterlön, sjuklön m. m.
 b = *inkl.* övertids-, skift- samt div. andra tillägg men *exkl.* semesterlön, sjuklön m. m.

Yrkesgrupp	Genomsnittlig timförtjänst, kr							
	a				b			
	dyrortsgrupp				dyrortsgrupp			
	2	3	4	5	2	3	4	5
Vägunderhållsarbetare								
Underhållsarbetare	3,35	3,50	3,66	3,81	3,50	3,70	3,88	3,99
Arbetare vid verkstäder, garage o. förråd	3,37	3,48	3,62	3,91	3,52	3,64	3,78	4,03
Väg- och brobyggnadsarbetare	4,01	4,25	4,54	4,49	4,06	4,31	4,61	4,55

Redogörelse för urvals- och uppräkningsmetoderna i statistiken angående lantarbetarnas löneförhållanden

Urvalsmetod. Enligt 1951 års jordbruksräkning var hela antalet brukningsenheter i riket med 2—10, 10—20, 20—50 och över 50 hektar åker N_1 , N_2 , N_3 och N_4 . Det bestämdes att man från registret över uppgiftslämnare till arealinventeringen den 1 juni 1954 skulle slumpmässigt utvälja resp. n_1 , n_2 , n_3 och n_4 brukningsenheter inom dessa storleksklasser så att $n_1 \doteq n_2 \doteq n_3 \doteq n_4 \doteq 1\ 000$. Kvoterna $\frac{n_1}{N_1} = p_1$, $\frac{n_2}{N_2} = p_2$, $\frac{n_3}{N_3} = p_3$ och $\frac{n_4}{N_4} = p_4$ skulle stå i ett enkelt aritmetiskt förhållande till varandra. Man bestämde sig för följande kvoter: $p_1 = \frac{1}{168}$, $p_2 = \frac{1}{56}$, $p_3 = \frac{1}{28}$, $p_4 = \frac{1}{7}$.

De blanketter som inkommit till arealinventeringen den 1 juni 1954 låg ordnade efter län, område (bygd) och storleksklass (brukningsenheter med 2—5, 5—10, 10—20, 20—30, 30—50, 50—100 och över 100 hektar åker).

Hela antalet brukningsenheter enligt 1951 års jordbruksräkning i den k -te storleksklassen ($k = 1, 2 \dots 7$) i det j -te området betecknas här med N_{jk} och motsvarande antal brukningsenheter, som redovisats till arealinventeringen, med A_{jk} . Bland de A_{jk} enheterna skulle man utvälja $n_{jk} = p_i \cdot N_{jk}$ enheter ($i = 1, 2, 3, 4$). För den k -te storleksklassen i det j -te området fastställdes till en början en urvalskvot $\frac{1}{M_{jk}} > \frac{n_{jk}}{A_{jk}}$, där M_{jk} är det

hela tal som är närmast mindre än $\frac{A_{jk}}{n_{jk}}$.

Med utgångspunkt från en slumpmässigt utvald brukningsenhet av de M_{jk} första brukningsenheterna i arealinventeringens material uttogs därefter genom »systematiskt urval» var M_{jk} :te av de A_{jk} brukningsenheterna. Härvid erhöles sammanlagt v_{jk} brukningsenheter. Om v_{jk} var större än n_{jk} , borttogs genom slumpmässig dragning $v_{jk} - n_{jk}$ brukningsenheter. Socialstyrelsen utsände blanketter till de återstående n_{jk} brukningsenheterna.

Uppräkning. Med ledning av de till socialstyrelsen insända uppgifterna bestämde man, att 47 av de 4 324 ursprungligen utvalda brukningsenheterna skulle uteslutas ur urvalet enligt följande regler. Om den utvalda brukningsenheten sammanslagits med en eller flera andra gårdar till en »ny» brukningsenhet och den utvalda brukningsenhetens åkerareal uppgick till minst hälften av den »nya» brukningsenhetens totala åkerareal, medtogs den »nya» brukningsenheten i urvalet. Om däremot den utvalda brukningsenhetens åkerareal ej uppgick till minst hälften av den »nya» brukningsenhetens åkerareal, medtogs ej den »nya» brukningsenheten. Om den utvalda brukningsenheten delats i flera brukningsenheter, medtogs den av de »nya» brukningsenheterna, i vars åkerareal ingick minst hälften av den utvalda brukningsenhetens åkerareal. Fanns ingen sådan »ny» brukningsenhet,

utgick den utvalda brukningsenheten ur urvalet. Den »nya» brukningsenhet, i vars åkerareal ingick minst hälften av den utvalda brukningsenhetens åkerareal, medtogs dock endast, om den från den utvalda brukningsenheten härrörande åkerarealen utgjorde minst hälften av den »nya» brukningsenhetens totala åkerareal.

Av de utvalda brukningsenheterna med 2—10, 10—20, 20—50 och över 50 hektar åker borttogs enligt nyssnämnda regler resp. $d_1 = 29$, $d_2 = 4$, $d_3 = 10$ och $d_4 = 4$ brukningsenheter. Användbara uppgifter hade i de fyra storleksklasserna erhållits från resp. $b_1 = 883$, $b_2 = 904$, $b_3 = 814$ och $b_4 = 848$ brukningsenheter.

Vid uppräkningsenheten av hålkorten för enskilda arbetare gick man tillväga på följande sätt.

För varje storleksklass beräknades en svarsprocent s_i enligt formeln $s_i = \frac{100 b_i}{n_i - d_i}$. För de fyra storleksklasserna fick man svarsprocenterna $s_1 = 81,76$, $s_2 = 85,04$, $s_3 = 79,03$ och $s_4 = 76,81$. Vid uppräkningsenheten av de inkomna uppgifterna använde man sig av dessa svarsprocenter samt de tidigare nämnda kvoterna $p_1 = \frac{1}{168}$, $p_2 = \frac{1}{56}$, $p_3 = \frac{1}{28}$ och $p_4 = \frac{1}{7}$. För de tre lägsta storleksklasserna fastställdes multiplikationsfaktorerna $\frac{24 s_4}{s_1} = 22,5$, $\frac{8 s_4}{s_2} = 7,2$ och $\frac{4 s_4}{s_3} = 3,9$.

Hålkorten för de tre lägsta storleks-

klasserna skulle nu mångfaldigas på så sätt, att man, om antalet redovisade arbetare i vardera storleksklassen betecknas med a_1 , a_2 och a_3 , erhöll sammanlagt resp. $22,5 a_1$, $7,2 a_2$ och $3,9 a_3$ kort. Det använda förfarandet kan åskådliggöras med följande exempel. I storleksklassen 20—50 hektar fanns uppgifter för 1 953 arbetare och alltså lika många hålkort. Man beräknade vilket antal av de 1 953 hålkorten som skulle räknas 3 gånger och vilket antal som skulle räknas 4 gånger för att resultatet skulle bli $3,9 \cdot 1\,953$ hålkort. Om man antar, att x hålkort skall räknas 3 gånger, får man ekvationen $3x + 4(1\,953 - x) = 3,9 \cdot 1\,953$. Härav erhålles $x = 195$. Av de 1 953 hålkorten skulle alltså 195 kort räknas 3 gånger och de övriga 1 758 korten 4 gånger. Ur modermassan (1 953 kort) uttogs (urvals-

kvot $\frac{1}{10}$) genom ett systematiskt urvals-förfarande 195 kort, av vilka man för vart och ett gjorde 2 kopior. För varje kort av modermassans återstående 1 758 kort gjordes 3 kopior. Man fick sålunda en »uppräknad» massa av $3 \cdot 195 + 4 \cdot 1\,758 = 7\,617$ hålkort.

Hålkorten för brukningsenheter (gårdar) uppräknades enligt samma principer som hålkorten för enskilda arbetare, men med den skillnaden, att man vid beräkningen av svarsprocenterna uteslöt de brukningsenheter, för vilka uppgifter saknades om brukarens och hans familjemedlemmars arbetsinsats i jordbruket under år 1954 (jfr s. 4).

SOCIALSTYRELSEN

UTREDNINGSBYRÅN
Tel. Sölm 22 12 00 för lokalsamtal
22 12 30 för rikssamtal
Begär i väsende nr 80

**Uppgifter om löneförhållandena under år 1954
för lantarbetare**

Konfidentiellt

Brukningenhetens (gårdens) namn

Kommun

Län

Brukarens namn

Brukningenhetens hela åkerareal
är hektar
(1 tunnland = 0,5 hektar)

Om uppgifterna ej avser tiden
1/1 1954—31/12 1954 antecknas
perioden här nedan (se Anvisn.!).

Är gården bunden av koll.-avtal (Se Anvisningarna)? Svar: ja, nej
Om gården ej är bunden av koll.-avtal, följs det likväl? Svar: ja, nej

fr. o. m. / 195.....
t. o. m. / 195.....

För socialstyrelsens anteckningar			
Män	Årsarb.	H.-sällskap
	Övriga	Jordbr.-omr.
Kv.	Årsarb.	Gårdens nr
	Övriga	Årsgrupp
Arbetsdagar	män	Areal
	kv	Avtal
	mf		
	kvf		
Lön	konstant	nat.-förm.

**A. Specificering av naturaförmånernas värde (kol. 26 i avdelning C på blankettens baksida).
Se Anvisningarna!**

1	2	3	4
Namn (initialer)		Namn (initialer)	
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		

B. Brukarens och hans familjemedlemmars (t. ex. hustru, barn, barnbarn, föräldrar, far- och morföräldrar, syskon, sväger, svägerska, måg, sonhustru) arbetstid under året. Se Anvisn.!

5	6	7	8	9	10	11
	Man = m Kvinna = kv	Födelse- år	S:a arbets- dagar	Ungefärligt antal arbetstimmar för		
				ex. jordbr.- arbete, djur- skötsel	annat arbete	S:a
Brukaren						
Brukarens hustru						
Övr. fam. medl.:						
1						
2						
3						
4						
5						

C. Lejda arbetare (se blankettens baksida!)

..... den / 1955
(Postadress)

.....
(Uppgiftslämnarens namn)

Telefon:

Vänd!

Bilaga 2

SOCIALSTYRELSEN

UTREDNINGSBYRÅN

Tel. Sthlm 22 12 00 för lokalsamtal
22 12 30 för rikssamtal
Begär i väskan nr 89

Stockholm i januari 1955.

Enligt Kungl. kungörelse den 6 november 1954 (nr 668) åligger det socialstyrelsen att utarbeta den årliga statistiken över lantarbetarnas löner. Denna statistik har stor betydelse för statsmakterna, för näringslivets och arbetsmarknadens organisationer. Från och med år 1954 skall primäruppgifter till denna statistik insamlas från ett antal bruksenheter, som socialstyrelsen utvalt enligt en mekaniskt verkande regel. Eder gård tillhörde det gjorda urvalet gårdar. För att statistiken skall motsvara de krav som ställs på den fordras dels att primäruppgifterna är tillförlitliga och fullständiga, dels att uppgifter verkligen erhålles från alla de utvalda gårdarna. Socialstyrelsen vädjar därför till Eder att fylla i medföljande blankett och *senast den 1 februari 1955* skicka den till Hushållningsällskapet. Det åligger nämligen hushållningsällskapet att från de gårdar som socialstyrelsen utvalt anskaffa uppgifter till den officiella årliga lantarbetarstatistiken före denna datum. Även om Ni inte haft några lejda arbetare under år 1954, skall blanketten skickas till Hushållningsällskapet (sedan den besvarats i tillämpliga delar). Uppgifterna är enligt kungörelsen tillförsäkrade skydd mot att komma till obehörigas kännedom.

Blanketten översändes i minst två exemplar, av vilka Ni kan behålla ett som kopia. För blanketter kan rekvireras från socialstyrelsen. Ett exemplar av Kungl. kungörelse nr 668 år 1954 bifogas.

ERNST BEXELIUS

Sven Moberg

I ovanstående vädjan instämmer vi på respektive organisationers vägnar:

Sten Zachrisson
Hushållningsällskapets Förbund

Gideon Saemund
Svenska Lantarbetsgivareföreningen

Anvisningar till blanketten angående löneförhållandena under år 1954 för lantarbetare

Blankettens framsida

Akerareal. Bruksenhetens (gårdens) åkerareal anges i hektar, ej i tunnland.

Tidsperiod. Uppgifterna skall avse perioden 1/1 1954—31/12 1954. Om uppgifter ej kan lämnas för denna period, bör de avse annan helårsperiod.

Kollektivavtal. Gården är »bunden» av kollektivavtalet, när arbetarna tillhör lantarbetareförbundet och arbetsgivaren aningen tillhör lantarbetsgivareföreningen eller träffat särskilt avtal med lantarbetareförbundet.

Avd. A. För varje arbetare med naturaförmåner beräknas här det sammanlagda värdet av hans naturaförmåner. Detta belopp antecknas i kol. 26 i avd. C. Vid naturaförmånernas värdering skall värdena i tab. 2 och 3 på omstående sida användas. Exempel på uträkning av naturaförmånernas värde lämnas i tab. 1 på omstående sida. Jfr vidare anvisningarna till kol. 26 i avd. C.

Avd. B. Om brukaren själv deltagit i jordbruksarbetet eller i djurskötseln redovisas arbetstiden härför i Avd. B. Detsamma gäller hans familjemedlemmar (t. ex. hustru, barn, barnbarn, föräldrar, far- och morföräldrar, syskon, sväger, svägerska, mäg, sonhustru). I kol. 10 redovisas t. ex. skogsarbete, trädgårdsarbete, hushållsarbete.

Blankettens baksida

Avd. C. Här redovisas arbete utfört av lejda arbetare. Om Ni ej haft några lejda arbetare under år 1954, antecknas detta. Till lejda arbetare räknas alla utom brukaren själv och hans familjemedlemmar (t. ex. hustru, barn, barnbarn, föräldrar, far- och morföräldrar, syskon, sväger, svägerska, mäg, sonhustru). — Allt arbete som utförts av vid gården anställda arbetare redovisas utom skogsarbete mot ackordslön. Ej heller redovisas skogsarbete mot tidlön enligt skogsavtalet. Av lantarbetare mot annan tidlön utfört skogsarbete skall däremot

redovisas. Maskinstationers arbetare medtas ej. Redovisningen skall avse hela den intjänta lönen innan avdrag gjorts för skatt, inköpta produkter och dylikt.

Kol. 14. Ange ungefärlig ålder, om Ni ej vet födelseåret.

Kol. 15. Hembiträden redovisas endast om de regelmässigt deltar i jordbruksarbetet eller djurskötseln.

Kol. 16—22. Endast faktiskt fullgjord arbetstid och kontant lön härför redovisas. Fridagar, sjukdagar, semesterdagar etc. skall ej redovisas. Kontant semesterlön, semesterersättning och sjuklön redovisas i kol. 25.

Kol. 19 och 21. Den totala lönen för resp. slags arbete redovisas, således ej endast övertidstillägg o. dyl.

Kol. 24. Här redovisas endast arbetsdagar, på vilka enbart ackordsarbete utförts. Skulle såväl ackords- som tidlönsarbete ha utförts under samma dag, skall arbetsdagen inräknas i dagantalet i kol. 22. Förtjänsten av ackordsarbetet sådan dag anges däremot i kol. 23.

Kol. 25. Ersättningar från andra än arbetsgivaren (t. ex. från sjukkasse) medtas ej.

Kol. 26. Här skall uppges sammanlagda värdet av de naturaförmåner som arbetaren fått fritt dvs. utan betalning eller utan avdrag på lönen. Naturaförmånerna fri bostad, fri kost, fritt logi och fri värme värderas med användande av de värden, som angivits i tabellerna 2 och 3 på omstående sida. Dessa värden överensstämmer i huvudsak med de nyttjanderättsavgifter som må uttagas enligt 1954 års kollektivavtal samt med i avtalet angivna värden för kost och logi. Naturaprodukter (t. ex. spannmål, mjölk) skall värderas till gällande marknadspris. Detta gäller även mindre kvantiteter ved. Förmånen »fritt bränsle» eller »fri värme» värderas enligt talen på rad 9 i tab. 2. Hur naturaförmånernas värde uträknas i avdelning A framgår av exempel i tab. 1 på omstående sida.

Kol. 28. Med månadsavlönad arbetare avses arbetare med fast månadslön.

Tab. 1. Exempel på uträkning av naturaförmånernas värde och specificering i avdelning A.

Specificering av naturaförmånernas värde (kol. 26, avdeln. C)			
1	2	3	4
Namn (initialer)		Namn (initialer)	
I H	Kost 298 dagar inkl. söndagar à 4:50 per dag (se rad 12 i tab. 3) = 1.341 kr Logi för 10 mån à 30 kr per mån (rad 10 i tab. 3) = 300 kr 1.341 + 300 = 1.641 kr	A O	Bränsle à 15 kr. per mån (rad 9 i tab. 2), för 12 mån. = 180 kr 300 kg vete à 43 kr = 129 kr 379:80 + 180 + 129 = 688:80 kr Två rum och kök à 28:80 kr per mån. (rad 4 i tab. 2), för 12 mån. = 345:60 kr Bränsle à 20 kr per mån. (rad 9 i tab. 2), för 12 mån. = 240 kr 1.095 l mjölk à 39 öre = 427:05 kr 345:60 + 240 + 427:05 = 1.012:65 kr
M A	Ett rum och kök, modernt, à 31:65 kr per mån. (rad 8 i tab. 2), för 12 mån. = 379:80 kr		

Tab. 2. Värden att användas vid värdering av förmånen »fri bostad».

Bostäder (ej möblerade). Samma värden för hela riket						
Bostadens utrustning		Naturaförmånernas värde i kronor per månad				
		Enkelrum	Ett rum och kök	Två rum och kök	Tre rum och kök	Fyra rum och kök
1	Utan bekvämligheter	9:50	19:—	23:50	28:—	32:50
2	Endast vattenledning	11:40	22:15	26:65	31:15	35:65
3	Endast central uppvärmningsanordning ¹	12:15	24:30	28:80	33:30	37:80
4	Vatten- och avloppsledning	12:50	24:30	28:80	33:30	37:80
5	Vatten- och avloppsledning, vattenklosett	14:—	26:30	30:80	35:50	39:80
6	Vattenledning och central uppvärmningsanordning ¹	14:05	27:50	32:—	36:50	41:—
7	Vatten- och avloppsledning, central uppvärmningsanordning ¹	15:15	29:65	34:15	38:65	43:15
8	Vatten- och avloppsledning, central uppvärmningsanordning ¹ vattenklosett	16:65	31:65	36:15	40:65	45:15
9	Bränsle, som täcker hela behovet	10:—	15:—	20:—	25:—	30:—

¹ I dessa värden ingår ej värdet av fri värme.

Tab. 3. Värden att användas vid värdering av förmånerna »fri kost» och »kost och logi».

Kost och logi (möblerad bostad) samt tvätt. Samma värden för hela riket		
Naturaförmånernas art	Naturaförmånernas värde	
10	Möblerat rum, enskilt (inklusive sängkläder, linne, bränsle och lyse)	30:— kr. per mån.
11	Möblerat rum, delat (inklusive sängkläder, linne, bränsle och lyse)	20:— » » »
12	Fri kost (alla mål)	4:50 » » dag
13	Fri kost (ett mål per dag)	2:— » » »
14	Fri tvätt av kläder	8:25 » » mån.

Ifylles av socialstyrelsen.

m	öm	kv	ök	b	öb	m	kv	b	mf	kf	bf	kont	natura

SOCIALSTYRELSEN

UTREDNINGSBYRÅN

STOCKHOLM 2

Tel. Sthlm 22 12 00 för lokalsamtal

22 12 50 för rikssamtal

Bogör i växel nr 89

Stockholm i januari 1955.

(Blanketten översändes i minst två ex., varav ett behålles av Eder som avskrift. Fler blanketter kan rekvideras från socialstyrelsen)

Det åligger socialstyrelsen att utarbeta lönestatistik för trädgårdsarbetare. Statistiken skall från 1954 omfatta arbetare vid alla större och ett urval mindre trädgårdsföretag. Edert företag tillhör de utvalda företagen. Vid tidigare undersökningar av trädgårdsarbetarnas löner har det varit svårt att få in de begärda uppgifterna. För att statistiken skall bli tillförlitlig, är det emellertid nödvändigt, att uppgifter lämnas för alla utvalda företag. Socialstyrelsen vill därför enträget uppmana Eder att fylla i denna blankett och *senast den 15 februari 1955* återvända den till styrelsen

ERNST BEXELIUS

Sven Moberg

Trädgårdsarbetsgivarnas Riksförbund och Svenska Trädgårdsarbetsgivareföreningen vädjar till sina medlemmar att lämna socialstyrelsen önskade uppgifter.

Trädgårdsarbetsgivarnas Riksförbund
Nore Malmgren

Svenska Trädgårdsarbetsgivareföreningen
G. Saemund

Uppgifterna avser	(Företagets namn)
i	av
(Stad, köping, municipalsamhälle, landskommun)	(Län)
Hela trädgårdsarealens storlek hektar (1 hektar = 2 tunnland); (Eventuellt kombinerat jordbruk skall ej medräknas i trädgårdsarealens storlek.)	
därav växthus kvm markyta; bänkar kvm.	
Är företaget medl. av arbetsgivarefören. el. finns särskild överenskommelse som gör företaget bundet att tillämpa koll.-avtalet?	Om företaget icke är bundet av kollektiv- avtal, tillämpas likväld kollektivavtalet?
(ja eller nej)	(ja eller nej)
Antal dagsverken, som under året utförts av trädgårdsföretagaren själv eller hans vuxna, manliga familjemedlemmar?	Vuxna, kvinnliga familjemedlemmar?
	Minderåriga familjemedlemmar?
(Till familjemedlemmar räknas t. ex. hustru, barn, barnbarn, föräldrar, far- och morföräldrar, syskon, sväger, svägerska, måg, sonhustru)	
Om anställda arbetare (fasta eller tillfälliga) saknades år 1954, sättes ett kryss i följande ruta och blanketten återvändes till socialstyrelsen.	☐
..... den / 1955.	
(Postadress)	(Uppgiftslämnarens namn och telefon)

Uppgifter angående arbetstid och löneförhållanden år 1954 för trädgårdsarbetare m. fl. anställda arbetare (fasta eller tillfälliga) hos företaget.

Uppgifter lämnas ej för driftsledare, försäljare, kontors- och butikspersonal eller för företagaren själv och hans familjemedlemmar (t. ex. hustru, barn, barnbarn, föräldrar, far- och morföräldrar, syskon, sväger, svägerska, måg, sonhustru). Trädgårdsanläggningsverksamhet redovisas ej.

Antal dagsverken i trädgården, utförda av företagaren och hans familjemedlemmar, redovisas på blankettens framsida.

Obs! Redovisningen skall avse hela den intjänade lönen, innan avdrag gjorts för skatt, inköpta produkter o. dyl.

Konfidentiellt.

Namn (initialer) eller nr	Födelsår	Man = m Kvinnor = kv	Yrke (arbetande förman, trädgårdsarbetare, lärling, grovarbetare, eldare, smickare, chaufför osv.)	Antal penningår för trädg.-arb. o. iställningar	Tidlönsarbete				Ackordsarbete				Övrigt konstant lön (semesterlön, provision, sjuklön o. dyl.)	Värdet av sjukpenning för sjuklön o. dyl. (se kol. 14)	Värdet av <u>fri</u> erhållna naturaförmåner under året			Total lön under året (kol. 7 + 9 + 11 + 13 + 14 + 16 + 17 + 18)	Totala ant. arbetsdagar (mot tidlöns- eller ack.-lön)	Ifylles av socialstyrelsen		
					Arbete på ordinarie arbetstid		Arbete på övertid, vaktjämsgöring o. dyl.		Arbete på ordinarie arbetstid		Arbete på övertid (även styckebetald hästskötsel på övertid)				Bostad,	Kost, logi, tvätt	Produkter			Arb. tim.	lön	
					Tim	Kr	Tim	Kr	Tim	Kr	Tim	Kr			Kr	Kr	Kr					Dagar
1	2	3		5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	

Anmärkingar (avsädda att förtydliga ovanstående uppgifter):

- Kol. 2. Födelsår.** Kan årtal ej exakt uppgivna meddelas arbetarens ungefärliga ålder, t. ex. »15-20» eller »30-34 år».
- Kol. 4. Yrke.** Med trädgårdsarbetare menas arbetare som förvärvat eller som håller på att förvärva yrkeskunnsighet. Som grovarbetare räknas arbetare, vilka anställts för utförande av enklare arbeten, såsom grävning, hackning, rensning, frukt- och bärplockning, enstaka tempoarbeten m. m.
- Kol. 6-9. Tidlönsarbete.** Här redovisas arbete mot tidlöns (ordinarie lön + tillägg). Arbetstiden skall endast avse faktisk arbetstid, alltså ej semester, fridagar, sjuk-

ANVISNINGAR

dagar o. dyl. Semesterlön, sjuklön etc. redovisas i kol. 14. Kol. 6-7 avser endast ordinarie arbetstid. Kol. 8-9 avser arbete på övertid samt vaktjämsgöring och natteldning utförd av andra arbetare än särskilt anställda eldare. Här uppges alltså hela ersättningen för dessa slag av arbeten (ordinarie lön + tillägg).

Kol. 10-13 Ackordsarbete. Här redovisas arbete mot ackordslön. Liksom beträffande tidlönsarbete skiljes här mellan arbete på ordinarie arbetstid och arbete på övertid. Ackordslöns + tillägg redovisas. Är timantalet ej exakt känt, beräknas det så noggrant som möjligt.

Kol. 14. Semesterlön m. m.

Här redovisas semesterlön, semesterersättning, provision, avgift till sjukkasse, sjukavlöning, läkararvode m. m. som arbetsgivaren betalat (ej sjukpenning från riksförsäkringsanstalten, sjukkasse o. dyl.).

Kol. 15. Se medföljande »Särskilda anvisningar.»

Kol. 16-18. Naturaförmåner. Här redovisas i resp. kolumn värdet av fri bostad, fri koet och fria produkter. Här andra naturaförmåner utgått under året redovisas värdet av dessa i kol. 18. På anmärkningsraden ovan bör då angivas vilka förmåner som avses. Värderingen bör ske enligt på orten gällande skatterabell resp. marknadspris.

SOCIALSTYRELSEN

Utredningsbyrån

Stockholm 2

Tel. Växel: 22 12 00

Begär i växeln nr 69

Särskilda anvisningar

rörande naturaförmånernas numrering i kol. 15 på blanketten angående arbetstid och löneförhållanden år 1954 för trädgårdsarbetare

För varje arbetare med fri bostad eller fri kost eller kost och logi antecknas i kol. 15 ett (i förekommande fall två eller fler) nummer, som närmare anger naturaförmånernas art och omfattning. Detta (dessa) nummer hämtas från nedanstående tabell och tablå.

Förmånen fri bostad (med eller utan värme)

	Omöblerad bostad bestående av				
	enkel- rum	1 rum o. kök	2 rum o. kök	3 rum o. kök	4 rum o. kök
Bostadens utrustning:					
utan bekvämligheter	nr 11	nr 21	nr 31	nr 41	nr 51
endast vattenledning	» 12	» 22	» 32	» 42	» 52
endast central uppvärmningsanordning.....	» 13	» 23	» 33	» 43	» 53
vatten- och avloppsledning	» 14	» 24	» 34	» 44	» 54
vatten- och avloppsledning, vattenklosett	» 15	» 25	» 35	» 45	» 55
vattenledning och central uppvärmningsanordning.....	» 16	» 26	» 36	» 46	» 56
vatten- och avloppsledning, central uppvärmningsanordning.....	» 17	» 27	» 37	» 47	» 57
vatten- och avloppsledning, central uppvärmningsanordning, vattenklosett	» 18	» 28	» 38	» 48	» 58
Bränsle som täcker hela behovet	» 19	» 29	» 39	» 49	» 59

Förmånerna fri kost, kost och logi, fri tvätt

Möblerat rum, enskilt (inklusive sängkläder, linne, bränsle och lyse)	nr 61
Möblerat rum, delat (inklusive sängkläder, linne, bränsle och lyse)	» 62
Fri kost (alla mål)	» 63
Fri kost (ett mål om dagen)	» 64
Fri tvätt av kläder.....	» 65

För t. ex. en arbetare som har fri bostad om 2 rum och kök med vatten- och avloppsledning samt central uppvärmningsanordning skrives 37 i kol. 15 om arbetaren själv bekostar bränslet. Ingår i förmånerna även fri värme eller fritt bränsle, skrives 37, 39.

För en arbetare med t. ex. fri kost, bestående av tre mål om dagen, skrives alltså 63 i kol. 15. Har han även haft fri tvätt av kläder skrives 63, 65 i kol. 15.

**Överenskommelse mellan socialstyrelsen och Svenska Arbetsgivareföreningen
om arbetsfördelning i fråga om den regelbundet återkommande officiella
lönestatistiken för industriarbetare m. fl.**

I syfte att minska företagens arbete med att lämna statistiska uppgifter samt att rationalisera bearbetningen av dessa uppgifter ha socialstyrelsen och Svenska Arbetsgivareföreningen (SAF) träffat överenskommelse, vilken under förutsättning av Kungl. Maj:ts godkännande träder i kraft från och med 1 juli 1954.

För viss del av den officiella lönestatistiken som hittills ombesörjts av socialstyrelsen, ha styrelsen och SAF beslutat genomföra en arbetsfördelning, nämligen för den regelbundet återkommande officiella års- och kvartalsstatistiken i vad denna avser industriarbetare m. fl. vid företag, vilka äro anslutna till SAF och för vilka lönestatistiska uppgifter bearbetas av SAF:s statistiska byrå. I bilaga¹ till denna överenskommelse anges de arbetsgivareförbund som vid ikraftträdandet beröras därav samt för vilka förbund överenskommelsen avser års- och/eller kvartalsstatistik.

SAF insamlar, granskar och kodsätter lönestatistiska uppgifter från de berörda företagen samt stansar hålkort på grundval av dessa uppgifter. SAF översänder därefter snarast dubletter av dessa hålkort till socialstyrelsen.

I den mån SAF icke själv insamlar lönestatistiska uppgifter från de enskilda företagen utan från sina yrkesförbund emottager sammanställningar över till förbunden inlutna uppgifter erhåller socialstyrelsen dubletter av hålkort vilka för varje företag stansas på basis av dessa sammanställningar.

Blanketterna för varje undersökning, liksom undersökningens omfattning, fastställs genom protokollförda beslut vid sammanträden med representanter för socialstyrelsen och SAF. Sammanträde

skall hållas i god tid innan blanketterna utsändas och eljest då endera parten så påkallar. Arkivering av de av företagen ifyllda blanketterna eller fotografiska kopior av dessa sker genom SAF:s försorg på så sätt att de vid behov kunna disponeras av socialstyrelsen hos SAF.

För varje undersökning utarbeta socialstyrelsen och SAF gemensamt instruktioner för granskning och kodsättning samt komplettering av materialet, vilka arbetsmoment utföras av SAF:s personal. Socialstyrelsens tjänstemän äga rätt deltaga i den bearbetning av materialet som utförs hos SAF.

SAF utformar hålkorten i samarbete med socialstyrelsen på så sätt, att dubletterna av SAF:s hålkort och de hålkort socialstyrelsen upprättar för företag utanför SAF gemensamt kunna maskinellt bearbetas.

Denna överenskommelse leder icke till någon begränsning i rätten att publicera resultaten av den officiella lönestatistiken. Publiceringen av resultaten av den regelbundet återkommande officiella lönestatistiken sker i enlighet med de bestämmelser som gälla för utarbetande och publicering av officiell statistik.

Denna överenskommelse gäller till och med den 31 december 1955 och förlänges därefter år efter år, såvida den icke uppsäges av endera parten senast sex månader före avtalstidens utgång.

Hålkort, som på grund av denna överenskommelse ställts till socialstyrelsens förfogande, äger styrelsen behålla även efter det överenskommelsen upphört att gälla, och SAF åtager sig att efter samma tid låta socialstyrelsen disponera blanketter eller fotografiska kopior av sådana insamlade under den tid överenskommelsen varit gällande.

Stockholm den 15 maj 1954.

För socialstyrelsen:
ERNST BEXELIUS

För Svenska Arbetsgivareföreningen:
ERIK BRODÉN

Sven Moberg

Nils Lagerström

¹ Här ej återgiven.

Uppgifter om löneförhållanden under år 1954 för industriarbetare m. fl.

Genomläs noga anvisningarna innan nedanstående uppgifter lämnas.

Kol. 1	Kol. 2	Kol. 3	Kol. 4	Kol. 5	Kol. 6	Kol. 7	Kol. 8	Kol. 9	Kol. 10	Kol. 11	Kol. 12	Kol. 13
Arbets- kategori	Medeltal arbetare under 1954	Tidlösarbete		Ackordsarbete		Övertidstillägg		Skiftstillägg samt tillägg för förläpsten arbetsid	Semesterlön, semester- ersättning	Sjuklön samt öfriga förmåner (Se anvisa.)	Totalsumma	
		All tid (även övertid och skiftid)	Arbetslön (ej övertids- och skiftstillägg)	All tid (även övertid och skiftid)	Ackordslön (ej övertids- och skiftstillägg)	All övertid på sövd tidlösa- som ackords- arbete	Övertidstillägg Och i övrigt tillägget				Under året utgjorda arbetstimmar (Kol. 3 + 5)	Arbetslön och förmåner under året (Kol. 4+6+8+9+10+11)
A Vid dagarbete och tvåskiftgång samt treskiftgång med 48-timmarsvecka												
10	Vuxna Män											
20	Kvinnor											
30	Minder- åriga Män											
40	Kvinnor											
B Vid diskontinuerlig drift med 45½-timmarsvecka (med sön- och helgdagsuppehåll)												
50	Vuxna Män											
C Vid heltkontinuerlig drift med 42-timmarsvecka (utan sön- och helgdagsuppehåll)												
60	Vuxna Män											
D Vid arbete under jord i gruvor och stenbrott med 40-timmarsvecka												
70	Vuxna Män											
E A + B + C + D												
99	Samtliga											

F Företagets namn: _____

Företagets väsentliga verksamhet (närlingsgren): _____

Arbetsstället belägenhet (kommun): _____

H Har alla arbetare som redovisats under A 48-timmarsvecka? [svara]

Om svaret är nej angiv nedan hur stort antal heltidsarbetande vuxna arbetare (män resp. kvinnor) som under den sista av-löningsperioden i november 1954 hade en överskottsen ordinarie arbetsid per vecka av _____

A n t a l

män kvinnor

48 tim. _____

3 _____

2 _____

1 _____

S: a _____

J Om i kolumn 11 upplagits något belopp för vuxna arbetare angiv nedan vilka slag av förmåner som beloppet avser samt uppgått med ledning av följande beteckningar hur stor del av arbetarna som 1954 åtnjöt förmånen i fråga. I = inga arbetare, F = ett fåtal arbetare, H = omkring hälften av arbetarna, S = flertalet eller samtliga arbetare.

Sjuklön _____ Fri el. prisnedsatt bostad _____

Sjukkasavg. _____ Hyresbidrag _____

Fria arbetskläder (se anv.) _____ Gratifikationer _____

Fria el. prisnedsatta måltider _____ Annat _____

G I detta ämnde efterfrågas (namn och tel.-nr)

Postadress och datum _____

Namnunderskrift _____

I Som minderåriga har i ovanstående redovisning räknats: manliga arbetare som ej fyllt _____ år

kvinnliga arbetare som ej fyllt _____ år

K Anmärkningar:

Uppgifter om löneförhållanden under år 1954 för byggnadsarbetare.

Genomläs noga anvisningarna innan nedanstående uppgifter lämnas.

Arbetarkategori (Gäller endast manliga byggnadsarbetare) Arbetstidare medlönes a)	Medeltal arbetare under den tid arbetet pågick	Tidlönsarbete		Ackordsarbete			Ackordskompensation vid tidlönsarbete		Övertidstillägg		Sommar- lön, semester- ersättning	Sjuklön samt andra förmåner	Totalsumma				
		All tid (även övertid och ackordskomp.) Timmar	Arbetslön (a) övertids- o. skiftstillägg m. ackordskomp.) Kronor	All tid (även övertid och ackordskomp.) Timmar	Arbetslön (a) övertids- och skiftstillägg		Timmar	Kronor	Samtliga övertids- timmar	Övertids- tillägget			Kronor	Kronor	Kronor	Arbetstimmar	Arbetslön
					Förskott Kronor	Överskott Kronor										(kol. 3+5)	(Kol. 4+6+7+ 9+11+12+13)
A Manliga arbetare																	
11 Murare, utlärda																	
31 > lärlingar																	
12 Träarbetare, utlärda																	
32 > lärlingar																	
13 Grovarbetare, över 18 år																	
33 > högst 18 år																	
14 Övriga arbetare, över 18 år																	
34 > högst 18 år																	
Samtliga																	

Företagets namn	C I detta ärendes efterfrågas (namn och tel.-nr)
Kommun där arbetet bedrivits	
Verksamheten avsåg huvudsakligen: ☐ husbyggnadsarbete ☐ reparations- och underhållsarbete ☐ annat arbete	
Antal dagar arbetet pågick under 1954	Postadress och datum
	Namnunderskrift

D Anmärkningar

Anvisningar på konceptblanketten som uppgiftslämnaren behåller som kopia

I. Uppgifter om löneförhållandena under år 1954 för industriarbetare m. fl.

ANVISNINGAR

Obs! Redovisningen skall avse *hela* lönen inberäknat av företaget verkställda skatteavdrag. Uppgifterna skall endast avse *arbetare*, inberäknat lagerarbetare, chaufförer och förmän som deltar i arbetet. Skogs- och jordbruksarbetare medtages ej liksom ej heller hemarbetare, butikspersonal, städerskor och servitriser. Traktementen redovisas ej. Olika arbetsplatser bör redovisas var för sig på olika blanketter.

Samtliga arbetare, som icke hör till någon av avd. B—D, skall — oavsett arbetstiden per vecka — redovisas under avd. A. Observera att uppgift om arbetsveckans längd skall lämnas under avd. H.

Kol. 1. Arbetarkategori. Som vuxna resp. minderåriga räknas personer som fyllt resp. ej fyllt 18 år, såvida ej annan åldersgräns förekommer i gällande avtal. Lärlingar redovisas bland minderåriga.

Kol. 2. Medeltal arbetare. Medeltal av arbetarantalerna på årets samtliga avlöningslistor.

Kol. 3. Tidlönsarbete, tid. Här redovisas all tidlönsbetald tid. Medtag även restid, väntetid och tid, varunder ackordskompensation utgår.

Kol. 4. Tidlönsarbete, lön. All tidlön, såväl timpenning som veckolön och månadslön som svarar mot i kol. 3 uppgiven tid.

Medtag även ersättning för restid och väntetid samt ackordskompensation.

Kol. 5. Ackordsarbete, tid. All ackordstid, dvs. tid under vilken arbetsförtjänsten i väsentlig mån göres beroende av arbetsprestationen.

Kol. 6. Ackordsarbete, lön. Här redovisas lönen på ackord till den del som svarar mot i kol. 5 uppgiven tid.

Kol. 7. Övertid, timmar. Alla övertidstimmar, både på tidlön och ackord, som enligt lag eller avtal är övertid. Ej skifttid och förskjuten arbetstid.

Kol. 8. Övertid, tillägg. Här redovisas endast tillägget för i kol. 7 redovisad övertid.

Kol. 9. Skifttillägg m. m. Här redovisas endast tillägget vid skiftarbete och vid arbete på förskjuten arbetstid. Om dessa tillägg ej kan särredovisas utan inräknats i kol. 4 och 6, bör upplysning härom lämnas på blanketten.

Kol. 11. Sjuklön samt övriga förmåner. Här redovisas företagets direkta bidrag till arbetare vid sjukdom och olycksfall i arbete samt företagets bidrag till arbetarnas avgifter till sjuk-kassa. Däremot medtages ej ersättning som utbetalats av t. ex. sjuk-kassa eller försäkringsanstalt. Sådan sjukhjälp som läkarvård, sjukhusavgifter, medicin o. d. medtages ej.

Redovisa här även kontant hyresbidrag, fri eller prisnedsatt bostad, fri ved, fritt lyse, fri eller prisnedsatt kost, fria arbetskläder, fri tvätt m. fl. förmåner. Gratifikationerna skall även redovisas här. Med fria arbetskläder avses dock ej sådana arbets- och skyddskläder som utlämnas till arbetarna enligt arbetarskyddslagens bestämmelser. Verktygsersättning och traktementen medtages ej. Observera även avd. J, där de viktigare förmånerna är specificerade.

Obs! Om någon av de begärda uppgifterna t. ex. om övertidstillägg eller semesterlön ej kan särredovisas, bör detta meddelas på anmärkningsraden med uppgift om i vilken kolumn uppgiften inräknats.

II. Uppgifter om löneförhållandena under år 1954 för byggnadsarbetare

ANVISNINGAR

Redovisningen skall avse *hela* lönen inberäknat av företaget verkställda skatteavdrag. Om verksamheten under året bedrivits på flera orter bör om möjligt särskild uppgift lämnas för varje ort.

Kol. 1. Arbetarkategori. Till *grovarbetare* räknas jordschaktare, cementarbetare, stenarbetare, hantlangare m. fl. Till *övriga arbetare* räknas bl. a. chaufförer, maskinister, målare, vakter.

Kol. 3. Tidlönsarbete, tid. All tidlönsbetald tid såsom ordinare tid, övertid, skifttid och tid, varunder ackordskompensation utgår. Här redovisas även väntetid.

Kol. 4. Tidlönsarbete, lön. Arbetarlön på tidlön *inkl.* ev. dyrtidstillägg men *exkl.* övertidstillägg och skifttillägg samt ackordskompensation.

Kol. 5. Ackordsarbete, tid. Till ackordsarbete räknas alla lönesystem, varigenom arbetsför-

tjänsten i väsentlig mån göres beroende av arbetsprestationen eller -produkten.

Kol. 6—7. Ackordsarbete, lön. Arbetlön på ackordsarbete exkl. övertidstillägg och skifttillägg. Den ackordskompensation, som utbetalas samtidigt med ackordsöverskott, sammanslås med detta och redovisas i kol. 7. Mätningkostnader till arbetarnas mätningmän medtages ej.

Kol. 8—9. Ackordskompensation vid tidlönsarbete. Här redovisas den tid varunder ackordskompensation utgått vid tidlönsarbete (i kol. 8) samt ackordskompensationsbeloppet (i kol. 9).

Kol. 10—11. Övertidstillägg. Här redovisas (i kol. 10) samtliga övertidstimmar under året

och (i kol. 11) tillägget på i kol. 10 redovisad övertid.

Kol. 12. Semesterlön. Här redovisas semestermedel som företaget insatt å postgiro för under år 1953 arbetad tid (jfr kol. 14) eller som under året direkt utbetalats till arbetare.

Kol. 13. Sjuklön samt andra förmåner. Redovisa här bl. a. lön under militärtjänst, skifttillägg, tillägg vid bottengrävnings-, rivnings- och vissa murningsarbeten m. m., lagbaspengar samt direkta bidrag till arbetare i form av sjuklön. Ev. naturaförmåner redovisas även här (ss fri bostad, hyresbidrag, fria arbetskläder o. d.).

Obs! Traktamenten medtages ej på denna blankett.

Arbetarlöner år 1954

Konfidentiellt
Använderna till blanketten på separat blad

Kol 1	Kol 2	Kol 3	Kol 4	Kol 5	Kol 6	Kol 7	Kol 8	Kol 9	Kol 10	Kol 11	Kol 12	Kol 13	
Arbetarkategori	Medeltal arbetsare under år 1954	Tidlönsarbete		Akontorsarbete		Overtidstillägg			Säktstillägg	Individaella förmåner	Summa arbetstid	Summa förtjänst	
	All tid bort bortsed och särskild	Arbetslös ej överordningslag (B) ej särskiltlag (C)		All tid bort bortsed och särskild	Arbetsförtjänst ej överordningslag (B) ej särskiltlag (C)	Alla överordningslag särskiltlag till vill tillägg som särskild	Övertid särskiltlag	Säktstillägg Tillägg för Svevsmann arbetslösa	Sonansettid och samman- ordning	Övrigt såsom skuldförklaring från löst och fria arb.-slödder	Kol 3 ... 5 Ej kol. 7	Kol 4 ... 6 ... 8-11	
A. 48-timmarsvecka vid dagarbete, träskiftgång och treskiftgång													
10	Vuxna män	Antal timmar (ej helst)	kröner (ej öron)	summa (ej helst)	kröner (ej öron)	tim. (ej helst)	kr (ej öron)	kr (ej öron)	kr (ej öron)	kr (ej öron)	kr (ej öron)	kr (ej öron)	
		kol. 4 kol. 3	- öre/tim.	kol. 6 kol. 5	- öre/tim.	kol. 8 kol. 7	- öre/tim.						
20	Vuxna kvinnor												
		kol. 4 kol. 3	- öre/tim.	kol. 6 kol. 5	- öre/tim.	kol. 8 kol. 7	- öre/tim.						
30	Minderåriga män ej fyllda 17												
40	kv. ... 17												
B. 45 1/2-timmarsvecka vid diskontinuerlig drift med sön- och helgdagsuppehåll													
50	Vuxna män												
		kol. 4 kol. 3	- öre/tim.	kol. 6 kol. 5	- öre/tim.	kol. 8 kol. 7	- öre/tim.						
C. 42-timmarsvecka vid helkontinuerlig drift utan sön- och helgdagsuppehåll													
60	Vuxna män												
		kol. 4 kol. 3	- öre/tim.	kol. 6 kol. 5	- öre/tim.	kol. 8 kol. 7	- öre/tim.						
D. 40-timmarsvecka vid arbete under jord i gruva eller stambrott													
70	Vuxna män												
		kol. 4 kol. 3	- öre/tim.	kol. 6 kol. 5	- öre/tim.	kol. 8 kol. 7	- öre/tim.						
E. Summa vuxna och minderåriga män och kvinnor: A+B+C+D													
99	Summa												
100	Denna uppgift insändes före 13 febr. 1955 till Svenska Arbetsgivareföreningen Statistiska Byrån Box 16120 Stockholm 16 Tfn 22 56 00 För rikssamtal 22 56 20 Månvändas till Fru G. Admanson		- Delgivningsadress - Arbetsplats						I detta broschyrbilagga (massa och valfritt)				
									Passerpass och lösen Namnsändnings Ange kompletteringar på blankettens behåll, v. g. v.				

Utkom från trycket den 29 november 1956